Notulen van de raadsvergadering van 10 september 2026

Notulen van de raadsvergadering van 10 september 2026 (ochtendzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 15

Voorzitter: mevrouw drs. C.J. Schouten

Tegenwoordig zijn 42 leden, namelijk de heer J.C. Siemons, de heer H. Wempe, de heer F. Achbar, mevrouw M. Laamairi, mevrouw S. Reitema, mevrouw M.S. Abrahamse, mevrouw C.A. Engels, mevrouw E.M. Verouden, mevrouw J.L. Baán, de heer Ö. Kaya, de heer B.D. van der Hoeven, de heer N.L. Redelinghuys, de heer T. de Haan, de heer D.M. Hamhuis, de heer J.J.F. Engelen, de heer E.P.J. Verweij, de heer M.H. Biljoen, de heer I.P. Duin, de heer D.H. Monge Vega, de heer G.G. van Dijk, mevrouw J.M. de Bruijn, mevrouw M.G.Q. van Meer, de heer N. Baali, de heer J.M.D. de Waard, mevrouw Z.P. Coşkun, de heer E. Başoğlu, de heer M. Verhoef, mevrouw V.A. Bruin, mevrouw I. van der Meer, de heer R. Buijt, mevrouw M.E. van Dijk, mevrouw S.L. Rojer, de heer G.F.E. Koster, de heer S. Soytekin, de heer B. Doğan, de heer S.M. Bonte, de heer T.J.D. Isaack, mevrouw M.Y. Morkoç, de heer J.W.E. van Lanschot, mevrouw A.J.A. Maassen, de heer T. Roskam en de heer J. Jaspar

Afwezig is: de heer P.F. Meurink

Namens het college zijn tegenwoordig: mevrouw C.M. Zeegers, mevrouw M. Harika en de heer R.G.C. Segers-Hoogendoorn

Griffier: de heer W. de Bel

1. Opening en mededelingen.

De VOORZITTER: Dan open ik deze raadsvergadering en heet u allen van harte welkom. Ook welkom aan onze gasten en degenen die op afstand onze vergadering volgen. De vertegenwoordigers van de media, fijn jullie allemaal weer te zien en onze medewerkers. Er zijn een aantal berichten van verhindering. De heer Meurink is afwezig en wethouder Zeegers heeft aangegeven vanaf 14.00 uur afwezig te zijn wegens bestuurlijk overleg met een bewindspersoon. Zij wordt vanmiddag vervangen door wethouder Kockelkoren en wethouder Nunnely. De heer Koster heeft aangegeven een initiatiefvoorstel te willen indienen. Het woord is aan de heer Koster. U krijgt maximaal 5 minuten om uw voorstel toe te lichten.

De heer KOSTER (lr): Voorzitter, in deze mooie stad is te veel niet op orde. Voor politici is er dan ook helemaal geen reden om zelfgenoegzaam achterover te leunen. Daarom is het goed dat wij het initiatiefrecht hebben. ‘Koester je iconen!’, dat is de titel van het initiatiefvoorstel dat ik vandaag ga indienen. Bij iconen denken we aan het Schielandshuis en Boijmans. Maar wat ons betreft denken we ook aan de mensen die Rotterdam hebben opgebouwd, onze ouderen. Juist daarom is het wrang dat dit college het gratis ov voor ouderen afschaft. Over dit onderwerp spreken mijn collega’s straks, later. Iconen moet je koesteren, niet afschrijven. Het Schielandshuis staat al bijna 3 jaar leeg. Een prachtig gemeentelijk monument met een oppervlakte van ruim 3.000 vierkante meter, midden in het centrum. De gemeente is eigenaar. Het kost geld aan onderhoud en beveiliging, maar levert de stad niets op. Tegelijkertijd is Museum Boijmans sinds 2019 grotendeels dicht. Een paar zalen in Het Depot

geven een klein inkijkje in de prachtige grote collectie die ze hebben. De opening staat gepland in 2030, maar inmiddels weten we dat de renovatie financieel onder druk staat. Wie zegt dat het in 2030 klaar is? Waarom zouden we blijven wachten? Waarom laten we een prachtig gemeentelijk gebouw leeg staan, terwijl onze belangrijkste kunstcollectie jarenlang grotendeels achter gesloten deuren zit? Voorzitter, dit idee komt niet uit de lucht vallen. In 2023 dienden Rotterdammers het burgerinitiatief 'Boijmans moet open' in. Hun boodschap was simpel, zorg ervoor dat Boijmans tijdens de renovatie zichtbaar en toegankelijk blijft. Dat signaal is onvoldoende opgepakt. Daarom leggen wij vandaag een concrete oplossing op tafel, breng Boijmans terug naar het Schielandshuis. Boijmans begon daar in 1849 en na de grote brand van 1864 werd het museum daar opnieuw opgebouwd. Als 1 van de weinige gebouwen in het centrum heeft het Schielandshuis het bombardement doorstaan. Het Schielandshuis is niet zomaar een locatie. Nu het huidige museumgebouw opnieuw jarenlang dicht is, kan Boijmans tijdelijk terug naar huis. Juist omdat het Schielandshuis eigendom is van de gemeente en een lange tijd leegstaat, moet het mogelijk zijn op relatief korte termijn tot een oplossing te komen. De gemeente hoeft hier geen commerciële huur te vragen. Een lage maatschappelijke huur, passend bij de culturele en publieke functie van het gebouw, ligt wat ons betreft voor de hand. Voorzitter, laten we duidelijk zijn, we hebben het nadrukkelijk niet over het verplaatsen van de hele collectie. Het Depot blijft de plek voor collectiebeheer en voor de meest kwetsbare werken. Titus en De Toren van Babel blijven daar, maar het museum heeft 154.000 objecten. Het Schielandshuis kan een brede selectie tonen die daar wel veilig en verantwoord kan worden geëxposeerd. Dan bedoelen we niet een paar schilderijen aan de muur. We willen een volwaardig tijdelijk museum met wisselende tentoonstellingen, educatie voor kinderen en scholen, ruimte voor Rotterdamse makers, horeca, evenementen en een museumwinkel. Een plek waar Rotterdammers kunnen zeggen, Boijmans is er nog. Dat midden in de stad, in een prachtig gebouw, wat mij betreft no-brainer. Want een hele generatie groeit nu op zonder het gewone Boijmans en dat vinden wij niet normaal. Voorzitter, er is nog een reden om dit te doen en dat is geld. De renovatie wordt duurder en financieel ingewikkelder. Dan moet je niet alleen naar de kosten kijken, maar ook naar de inkomsten. Een tijdelijk museum kan inkomsten genereren uit entree, horeca, evenementen, zaalverhuur, wellicht nog wat nieuwe fondsen en publiekstrekkende tentoonstellingen. Laten we van een leegstaand gemeentelijk gebouw een kans maken. Van kostenpost naar verdienmodel. Natuurlijk realiseer ik me dat heel goed, we moeten goed kijken naar veiligheid, klimaat, exploitatie en de kosten. Daarom vragen wij vandaag niet om blind de deuren open te gooien. We vragen van het college om een serieuze maatschappelijke en financiële businesscase te maken. Wat kost het? Wat levert het op? Welke werken kunnen worden getoond? Hoe kan dit bijdragen aan de toekomst van Boijmans? Voorzitter, niets doen is ook een optie. Dan blijft het Schielandshuis leeg, dan blijft Boijmans grotendeels dicht en blijven de Rotterdammers wachten. Dat kan, maar dat is niet zoals Leefbaar Rotterdam in de wedstrijd zit. Leefbaar Rotterdam wil een stad die haar iconen koestert. Laten we niet over 5 jaar terugkijken en zeggen, hadden we het toen maar gedaan. Laten we hier echt serieus werk van maken. Koester onze monumenten. Koester onze geschiedenis. Koester onze kunst. Geef het Schielandshuis weer een bestemming. Geef Boijmans weer een podium en geef Rotterdammers hun museum terug. Voorzitter, ik hoop dat u meewerkt om Boijmans thuis te brengen. Ik dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan constateer ik dat de heer Koster het initiatiefvoorstel 'Koester je iconen! Een volwaardig tijdelijk Museum Boijmans Van Beuningen in het Schielandhuis' heeft ingediend. Ik zal het college vragen om een advies en geleid het initiatiefvoorstel door naar de commissie Zorg en Cultuur.

2. Vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 10 september 2026.

De VOORZITTER: Dan zijn we nu aangekomen bij de vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 10 september 2026. Ik zal de agenda met u doornemen en aan het eind

zal ik u ook de gelegenheid geven nog aanvullende opmerkingen te maken. Bij agendapunt 7 zijn er vanuit de raad 2 verzoeken ontvangen voor een regulier debat. De eerste is 'Mensonterende omstandigheden op de Silja', aangevraagd door BIJ1 en anderen. Het tweede is 'OV voor Ouderen', aangevraagd door Leefbaar Rotterdam en anderen. Ik stel voor deze te behandelen als agendapunt 7.3 en 7.4. Akkoord? Dat is besloten. Er is vanuit de raad 1 verzoek ontvangen voor een tweeminutendebat 'Stop de bomenkap aan de Hilledijk' van de Partij voor de Dieren en de SP. Ik stel voor dit te behandelen als agendapunt 8.3. Akkoord? Dan zijn er vanuit de raad 2 verzoeken ontvangen voor een kort bespreekpunt. Ten eerste 'Schimmelwoningen Rochussenstraat' van Leefbaar Rotterdam. De tweede 'Maak urgentie van het armoedebeleid' van DENK. Ten aanzien van het verzoek onder agendapunt 9.2 'Maak urgentie van het armoedebeleid' geldt een negatief behandeladvies. Het onderwerp is niet zodanig urgent dat de behandeling niet kan wachten tot de eerstvolgende actualiteitenraad en die is op 17 september aanstaande. Wenst de indiener de heer Soytekin hier nog een korte toelichting op te geven?

De heer SOYTEKIN (denk): Jazeker, voorzitter. Ik ben altijd iemand die het advies van de griffie zeer serieus neemt. In dit geval moet ik ook echt wel zeggen dat ik het hier niet mee eens ben, want niet zodanig urgent vind ik een lastige. Ik denk dat het goed is als we dat ook in presidium agenderen, want niet zodanig urgent is heel subjectief. Ik kan daar anders over denken. Ik heb ook wel korte bespreekpunten gezien in het verleden die ook wat mij betreft totaal niet urgent waren, maar die wel op de agenda hebben gestaan. Om er geen lang verhaal van te maken, voorzitter, verzoek ik dit onderwerp alsnog te agenderen en dat we dan maar gaan stemmen.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (Ir): Ik wil me daar ook graag bij aansluiten. Ook Leefbaar Rotterdam heeft echt de traditie dat we het advies van de griffie altijd leidend laten zijn, maar dan gaat het wel over procedurele dingen zoals, het is te laat aangevraagd of er zijn al vragen over gesteld. Maar nu gaat het om een waardeoordeel of iets wel of niet urgent is. Ik vind dat dat niet bij de griffie kan liggen, dat ligt bij onze raad. Wij bepalen of iets urgent is. In dat geval zijn wij het eens met de heer Soytekin dat dat weldegelijk aanleiding is om dat nu te doen. Daarom dat wij, in afwijking wat we normaal doen, omdat we het advies van de griffie altijd volgen, in dezen echt vinden dat dit niet aan de griffie is.

De VOORZITTER: Voor de duidelijkheid, het is ook niet aan de griffie, het is aan u. De griffie doet een behandeladvies en het is altijd aan u om dan te bepalen of dat u dat wil opvolgen of niet. Dan zijn daarmee ook de verhoudingen helder over wat de griffie voor werk doet. Dat doen ze overigens allemaal voor u en waar uiteindelijk ook uw beslissingsbevoegdheid ligt.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (Ir): Voorzitter, ik zie dit toch als een kleine correctie. Wij willen juist aangeven dat wij de griffie altijd volgen en wel graag uitleggen waarom we dat nu niet doen. Het is geen verwijt aan de griffie, het is duidelijkheid geven waar wij staan.

De VOORZITTER: Zeker, zo heb ik hem ook geïnterpreteerd. Maar het is meer omdat er werd gezegd dat er is besloten dat, dat is nog niet zo. Dat gaat u nu doen, want we gaan hierover stemmen. Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Volgens mij is er geen stemming nodig. Ik heb niet iemand gehoord die ertegen is. Volgens mij kunnen we hem gewoon, ondanks het advies en alle respect daarvoor, door laten gaan.

De VOORZITTER: Dat kunnen we ook doen als ik rondkijk of de anderen akkoord zijn met het behandelen hiervan? Dat is zo, dan gaan we hem ook behandelen. Dat is nog sneller. Ik moet echt mijn scherm nog zien te overleven, maar daar ga ik mee werken. Het is schakelen nog, maar dat gaat lukken. Dan besluit ik dit onderdeel te behandelen als agendapunt 9.2. Klopt dat? Ja, 9.2, dat is besloten. Het overige bespreekpunt is dan uiteraard 9.1. Zijn er nog leden die iets verder willen opmerken met betrekking tot de agenda? Dat is niet het geval. Dan is de agenda hierbij vastgesteld. Dan is er nog een verzoek om … Excuus.

Mevrouw COŞKUN (pvdd): Over de spreektijd?

De VOORZITTER: Daar gaan we het zo meteen over hebben. We gaan hem eerst helemaal netjes aflopen. Er is een verzoek ontvangen van wethouder Zeegers om het agendapunt 'OV voor Ouderen' als eerste te behandelen, aangezien de wethouder vanmiddag afwezig is. Stemt u daarmee in dat we daar eerst zo meteen mee beginnen? 7.4 wordt dan als eerste behandeld. Ja, dan hebben we daarvoor besloten. Mevrouw Coşkun, dan kom ik nu uit bij de spreektijd voor vandaag. Het voorstel van het presidium is om 1,5 uur spreektijd op de klok te zetten en u heeft daar denk ik vast wel een opmerking over, Mevrouw Coşkun.

Mevrouw COŞKUN (pvdd): Dank u wel, voorzitter. Toen wij in het presidium 1,5 uur voorgesteld hebben was het voor de helft van deze agendapunten. Het is nu verdubbeld en ons voorstel is ook de spreektijd te verdubbelen naar 3 uur.

De VOORZITTER: Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): In het presidium was het voorstel 1 uur. Er zijn inderdaad een heleboel bespreekpunten bijgekomen. We snappen de verdubbeling, maar dan de verdubbeling van 1 uur zou 2 uur zijn. Wat ons betreft is 2 uur genoeg voor deze agenda.

De VOORZITTER: Dan liggen er 2 voorstellen. Eentje van 3 uur en eentje van 2 uur. Ik ga eerst kijken wie instemt met het meest vergaande voorstel. De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Voorzitter, ik vind 1 en 2 uur best wel ver van elkaar liggen. Dan voeg ik nog een derde toe, dan toch maar naar 2,5 uur als die van 3 uur het per ongeluk niet haalt. Want er staan echt ook wel belangrijke onderwerpen op de agenda.

De VOORZITTER: Dan ga ik het als volgt doen. We hebben nu de extremen. Zullen we eens kijken of we in het midden inderdaad kunnen uitkomen op 2,5 uur? Is dat een goed compromis tussen de 2 voorstellen die er zijn gedaan? Zullen we het zomaar gaan doen? Dan zet ik hem op 2,5 uur. Als we dit zo voortaan gaan doen, daar ben ik wel voor. Het stemvenster is aan het einde van de vergadering en indien nodig zullen we natuurlijk ook kort schorsen voor fractieoverleg. Er is rond 12.45 uur lunch beschikbaar op de omloop voor de raadzaal. Omdat wij niet extreem lang aan het vergaderen zijn, zeker ook nu met 2,5 uur moet dat ook lukken, is er geen diner besteld. Wees daar alert op.

3. BENOEMINGEN

3.1 Installatie van een burgercommissielid.
a. Toelating van een burgercommissielid.
b. Beëdiging van burgercommissielid.

De VOORZITTER: Dan gaan we eerst beginnen met een aantal benoemingen. Dan gaan we eerst beginnen met de installatie van een burgercommissielid. Ik heb de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven gevraagd een onderzoek in te stellen naar de geloofsbrieven van mevrouw Keulers, die door de fractie van Volt is aangemeld als

burgercommissielid in de commissie Leefomgeving en Economie. Ik neem aan dat de commissie haar werkzaamheden al heeft verricht en ik geef het woord aan de voorzitter, de heer Buijt.

De heer BUIJT (Ir): Voorzitter, ik deel u mede dat de commissie de geloofsbrieven heeft onderzocht van mevrouw G.M. Geertje Keulers, die door de fractie van Volt is aangewezen als burgercommissielid. De commissie heeft de geloofsbrieven en de daarbij behorende bescheiden onderzocht en in orde bevonden. De commissie adviseert mevrouw G.M. Geertje Keulers toe te laten als burgercommissielid voor de raadsperiode 2026-2030 voor zover het lidmaatschap van de commissie zonder onderbreking voortduurt. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan stel ik voor het advies van de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven over te nemen en mevrouw Keulers toe te laten als burgercommissielid van uw raad. Dan gaan we nu over tot de beëdiging. Mag ik de griffier verzoeken mevrouw Keulers naar voren te brengen? Ik verzoek u allen te gaan staan, voor zover dat mogelijk is, ook de aanwezigen op de publieke tribune. Dan verzoek ik mevrouw Keulers hier voor mij te verschijnen. Mevrouw Keulers, u heeft aangegeven de verklaring en belofte af te leggen, klopt dat? De raad heeft besloten tot uw toelating als burgercommissielid. Alvorens uw functie te kunnen uitoefenen, legt u overeenkomstig artikel 4 negende lid van de commissieverordening de eed of de verklaring en belofte af en u heeft aangegeven de verklaring en belofte af te leggen. Na het voorlezen van de tekst door mij verzoek ik u uit te spreken, dat verklaar en beloof. Ik verklaar dat ik om tot burgercommissielid benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik om iets in dit ambt te kunnen doen of laten, rechtstreeks noch middellijk, enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als burgercommissielid van een commissie naar eer en geweten zal vervullen.

Mevrouw KEULERS: Dat verklaar en beloof ik.

De VOORZITTER: Dan mag ik u hartelijk feliciteren namens de gehele raad en u veel succes wensen bij uw werk als burgercommissielid. Hartelijk gefeliciteerd. *(Applaus.)* Wij hebben zo meteen nog een aantal andere beëindigingen. Ik stel voor de schorsing straks daarna te doen, zodat we in 1 keer iedereen kunnen feliciteren. U mag weer gaan zitten.

3.2 Het voorstel tot benoeming van een plaatsvervangend voorzitter van de raad.

De VOORZITTER: Zoals ik al zei, komen we ook bij het voorstel tot benoeming van een plaatsvervangend voorzitter van de raad. Het voorstel tot benoeming van een plaatsvervangend voorzitter van de raad heeft het karakter van een aanbeveling. Is er behoefte aan een stemming? Dat is niet het geval. Dan stel ik voor om zonder stemming de heer Tim de Haan te benoemen als plaatsvervangend voorzitter van de raad. *(Applaus.)* Ik wens u daar heel veel succes bij.

3.3 Het voorstel tot aanwijzing van twee plaatsvervangende griffiers:
a. Aanwijzing van een tweede plaatsvervangend griffier en een plaatsvervangend griffier bedrijfsvoering.
b. Beëdiging van een tweede plaatsvervangend griffier en een plaatsvervangend griffier bedrijfsvoering.

De VOORZITTER: Dan komen we bij het voorstel tot aanwijzing van 2 plaatsvervangende griffiers. Het voorstel tot aanwijzing van een tweede plaatsvervangend griffier en een plaatsvervangend griffier bedrijfsvoering heeft het karakter van een voordracht. Is er

behoefte aan een stemming? Dat is niet het geval. Dan stel ik voor om zonder stemming de heer L.J.E. Lennart Blomen met ingang van 10 september 2026 aan te wijzen als tweede plaatsvervangend griffier en mevrouw J. Joyce van Buul met ingang van 10 september 2026 aan te wijzen als plaatsvervangend griffier bedrijfsvoering. Stemt u daarmee in? Dan is dat aldus besloten. *(Applaus.)* Dat moeten we ook nog gaan beëdigen. Mag ik de griffier verzoeken de heer Blomen en mevrouw Van Buul naar voren te leiden? Ook hier verzoek ik u allen te gaan staan, ook de aanwezigen op de publieke tribune voor zover mogelijk. De heer Blomen heeft aangegeven de eed te willen afleggen, dat klopt? Mevrouw Van Buul heeft aangegeven de verklaring en de belofte af te willen leggen. Dan start ik eerst met de heer Blomen. Alvorens uw functie te kunnen uitoefenen, dient u overeenkomstig artikel 6 van het reglement van orde voor de vergadering van de gemeenteraad, in de vergadering, in handen van de voorzitter, de eed of de belofte af te leggen. Na voorlezing door mij van het wettelijk voorgeschreven formulier verzoek ik u mij na te spreken de woorden, zo waarlijk helpe mij God almachtig en gelijktijdig daarbij de voorste vingers van uw rechterhand omhoog te steken. Ik zweer dat ik om tot plaatsvervangend griffier benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer dat ik om iets aan het ambt te doen of laten, rechtstreeks nog middellijk, enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer dat ik alle plichten die de gemeentewet en door de raad vastgestelde of vast te stellen instructie aan het ambt van plaatsvervangend griffier hebben verbonden eerlijk en vlijtig zal vervullen.

De heer BLOMEN: Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

De VOORZITTER: Dan ga ik meteen door ook naar mevrouw Van Buul. Alvorens uw functie te kunnen uitoefenen, legt u conform artikel 12 van het reglement van orde de eed of de verklaring en belofte af. U heeft aangegeven de verklaring en belofte af te leggen. Na het voorlezen van de tekst door mij verzoek ik u uit te spreken, dat verklaar en beloof. Ik verklaar dat ik om tot plaatsvervangend griffier benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk, enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik alle plichten die de gemeentewet en door de raad vastgestelde of vast te stellen instructie aan het ambt van plaatsvervangend griffier hebben verbonden eerlijk en vlijtig zal vervullen.

Mevrouw VAN BUUL: Dat verklaar en beloof ik.
De VOORZITTER: Dan mag ik u allebei van harte feliciteren en ook heel veel dank dat u ook hier ook de raad wil dienen. Dank u wel. *(Applaus.)* Dan stel ik voor om meteen ook kort te schorsen voor de felicitaties aan mevrouw Keulers, de heer Blomen en mevrouw Van Buul. Ik schors de vergadering.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

4. *Vaststelling van de notulen van:*
   a. De openbare raadsvergadering van 8 juli 2026;
   b. Het besloten deel van de raadsvergadering van 8 juli 2026.
   c. De openbare raadsvergadering van 9 juli 2026;
   d. De openbare raadsvergadering van 16 juli 2026.

De VOORZITTER: Dan heropen ik de vergadering. Dan zijn we aangekomen bij de vaststelling van de notulen van de openbare raadsvergadering van 8 juli 2026, het besloten deel van de raadsvergadering van 8 juli 2026, de openbare raadsvergadering van 9 juli 2026

en de openbare raadsvergadering van 16 juli 2026. Wenst iemand nog het woord naar aanleiding van deze notulen? Dat is niet het geval, dan stel ik die vast.

5. Mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2026 week 29 tot en met 36.

De VOORZITTER: Dan is de mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2026 week 29 tot met 36. Ik stel dan voor de behandelwijze ook zoals vermeld bij desbetreffende stuk vast te stellen. Als u een opmerking heeft met betrekking tot een bepaald stuk, dan verzoek ik u het bijbehorende BB-nummer te noemen dat bij het stuk staat. Wenst iemand hierover het woord? Mevrouw Morkoç.

Mevrouw MORKOÇ (pro): Dank u wel, voorzitter. 26bb006515, dat is wethoudersbrief van wethouder Versnel over Jaarverslag Vergunningenloods. Dat lijkt me heel interessant om te bespreken met elkaar wat daarin staat en waar zij tegenaan loopt. Graag naar de commissie Leefomgeving en Economie.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Başoğlu.

De heer BA**Ş**O**Ğ**LU (sp): Dank u wel, voorzitter. Lijst van ingekomen stukken week 36 zie ik een wethoudersbrief Zeegers over Nota van Reactie Vervoerplannen 2027 26bb007133. We willen graag dat doorgeleiden naar de commissie Leefomgeving. Ik heb nog iets voor meerdere weken, er zijn heel veel burgerbrieven gekomen over het afschaffen van gratis ov voor ouderen. We gaan het er natuurlijk vandaag ook over hebben, maar toch wil ik dat die brieven doorgeleid worden naar de desbetreffende commissie. Ik heb een hele lijst voor me, maar het is misschien beter als ik niet ga oplezen maar gewoon naar de griffie ga sturen. Maar het is van week 29 tot 32.

De VOORZITTER: Helder, hartelijk dank. Anderen? Niet. Dan stel ik voor met deze aanvullingen de lijst van ingekomen stukken vast te stellen.

6. HAMERSTUKKEN

6.1 Het voorstel tot het verlenen van een verklaring van geen bedenkingen van het project The View II.

De VOORZITTER: Dan kom ik bij de hamerstukken. Ten eerste 6.1, het voorstel tot het verlenen van een verklaring van geen bedenkingen van het project The View II. Dat is een ontwerpbesluit. Iemand nog opmerkingen? Niet, dan is dat hierbij vastgesteld[1].

6.2 Het voorstel tot vaststelling van de wijziging van het omgevingsplan Rotterdam ten behoeve van het project Robbenoordplein.

De VOORZITTER: 6.2, het voorstel tot vaststelling van de wijziging van het omgevingsplan Rotterdam ten behoeve van het project Robbenoordplein. Dat is ook een ontwerpbesluit. Iemand nog opmerkingen? Niet, dan is dat hierbij besloten[2].

[1] Mevrouw Coşkun (PvdD) heeft tijdens de raadsvergadering op 1 oktober 2026 aangegeven dat zij foutief heeft gestemd. Zij wordt geacht tegen te hebben gestemd.
[2] Mevrouw Coşkun (PvdD) heeft tijdens de raadsvergadering op 1 oktober 2026 aangegeven dat zij foutief heeft gestemd. Zij wordt geacht tegen te hebben gestemd.

7. REGULIERE DEBATTEN

7.4 Debat over 'OV voor Ouderen', aangevraagd door het lid Buijt e.a.

De VOORZITTER: Dan kom ik bij de reguliere debatten. We hebben net al aangegeven dat we eerst beginnen met agendapunt 7.4, debat over 'OV voor Ouderen', aangevraagd door het lid Buijt en anderen. Als eerste heeft het woord de heer Buijt.

De heer BUIJT (Ir): Voorzitter, vandaag spreken we wederom over het onzalige plan van het nieuwe college om na 20 jaar gratis ov het gratis ov van de Rotterdamse ouderen af te pakken. Iets wat zowel onder colleges onder leiding van de PvdA als onder leiding van Leefbaar Rotterdam altijd niet onderhandelbaar was. Als je ouder wordt in Rotterdam reis je gratis met het ov, ongeacht waar en hoe je woont in onze mooie stad, met pensioentje, zonder aanvullend pensioen, nieuw in Rotterdam of al heel je leven in Rotterdam. Toen dit plan bekend werd, ontplofte de stad. Acties van SP en Leefbaar let wel leverden tienduizenden reacties op, uniek. Ouderen verzamelden zich mensen voor onze stadhuis en ook deze zomer waren wij bij een zeer drukbezochte actie van onze ouderen. Ik ben de laatste maanden vaker op straat en in de supermarkt aangesproken door bezorgde oudere Rotterdammers dan ooit tevoren. Ik begreep ook bij RTV Rijnmond nog nooit zoveel reacties zijn binnengekomen. Ik rekende er eerlijk gezegd op dat de coalitie het zomerreces zou gebruiken met elkaar om een alternatief te vinden. Dit komt zelden voor dat er zo'n reactie uit de stad komt. Immers, je merkt dat het bijna 80.000 Rotterdammers het keihard raakt, woedend maakt, verdrietig maakt en het ergste van alles afhankelijk maakt. Rotterdammers waarvan we zeggen het zo belangrijk te vinden dat ze mobiel blijven, niet vereenzamen en mantelzorger blijven. Toen er niets kwam vanuit de coalitie, heb ik in het reces zelf met de wethouder ouderenbeleid gesproken en op het hart gedrukt, doe dit niet. Daar kwam geen reactie op en daarom zijn we begin deze week op ons initiatief met een aantal fractievoorzitters van de coalitie en de oppositie om de tafel gegaan. Immers, dit college laat geen mogelijkheid onbenut dat ze een andere bestuurscultuur willen. Niet meer 23-22, breed draagvlak voor plannen en de oppositie ruimte geven. Helaas, dit overleg leverde niets anders op dan de vraag, welke dekking heeft de oppositie in gedachten? In niets voelden we de bereidheid om serieus tot een oplossing zien te komen, anders dan, we hebben hier al heel erg lang over gesproken bij de onderhandelingen en dit is het. Wel hebben we iets meer duidelijkheid gekregen over de regeling, want daar wisten de betreffende wethouders in juli nog helemaal niets van af. Op alle vragen kwamen of tegengestelde antwoorden of, dat moeten we nog uitzoeken. Zo blijkt dat er 190 euro per huishouden beschikbaar blijft voor een heel beperkte groep. Let wel, op dit moment reizen de gemiddelde ouderen die gebruikmaken van het gratis ov gemiddeld 2,5 keer per week. Als je dat omgaat rekenen naar het jaar kom je op 52 keer 2,5 en dat is snel uitgerekend 125 keer. Als je van Zevenkamp naar Delfshaven gaat, ben je met 190 euro in 5, 6 keer klaar. Zelfs de mensen die dit college zegt, de meest kwetsbare, zelfs die groep van 110 procent kan met een beetje pech er hooguit 5 of 6 keer gebruik van maken. Ik heb nu een aantal vragen aan de wethouder. Hoeveel Rotterdammers denkt u dat voor die 2,8 miljoen die u gereserveerd hebt om deze groep wel die fooi toe te werpen van een paar keer per jaar wel mogen reizen daarmee te bereiken? Want hoeveel mensen met 110 procent van het wettelijk minimum maken nu gebruik van het gratis ov? We weten dat het totaal 77.000 Rotterdammers zijn, maar we weten niet hoeveel van die 77.000 onder die groep van 110 procent vallen. Weet wel mensen, 110 procent voor een AOW'er, alles boven een pensioen van 60 euro per maand val je niet meer onder. Het gaat

om heel weinig mensen. Of mensen die heel laat in Nederland zijn gekomen en geen AOW hebben opgebouwd, of mensen die nooit gewerkt hebben. Dat is ook het gekke, het college kon daar totaal geen duidelijkheid over geven. Hoeveel mensen gaan hier nu daadwerkelijk gebruik van maken? Ik ga het u vertellen, dat zijn er heel weinig. 2,8 miljoen heeft dit college beschikbaar, dat is bijna de helft van het bedrag wat het gratis ov in zijn totaliteit kost en dat gaan we gebruiken aan bureaucratie. Bureaucratie, dat gaan we optuigen. Want ga maar na, we gaan het controleren. Voldoet u er wel aan? We gaan bepalen, we gaan toekennen, we gaan afwijzen, we gaan gegevens bijhouden, we gaan wijzigingen verwerken. Nu is het heel simpel, je bent die leeftijd, gratis ov, 0 bureaucratie. Wat wij gaan doen met deze regeling is het van heel veel mensen afpakken en we gaan heel veel geld in bureaucratie steken. De mensen die het wel houden wat er heel weinig zijn, die gaan wij een fooi geven. Ik roep op, Is het college bereid om serieus met de oppositie in gesprek te gaan of we dit toch kunnen oplossen? Ik roep het college op, ga met de RET in gesprek, kunnen wij een mooie regeling maken? Ik vraag u doe dit Rotterdam niet aan, doe dit onze ouderen niet aan. Ik zie dat ik een interruptie heb.

De VOORZITTER: Zeker. Mevrouw Abrahamse heeft het woord.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Voorzitter, aan het begin schetste de heer Buijt heel goed wat er allemaal gebeurd is. De conclusie voor de zomer was inderdaad, we willen graag het gesprek aan. Maar een gesprek betekent niet een eis van, verzin iets en problemen aankaarten. Een gesprek betekent dat beide kanten met een voorstel komen. De coalitie heeft volgens mij een duidelijk voorstel van, er liggen een heleboel bezuinigingen die we moeten doen, want er is een enorme kosten plaats op jeugdzorg en op zorg. Die begroting moeten we dichten en daar moeten we keuzes in maken. Een keuze die we hebben gemaakt is dit ov voor ouderen wat niet zoals u zegt het geld kost. Het geldt wat het kost, gaat ook nog eens flink omhoog door landelijke regelingen die worden geschrapt. 13,5 miljoen per jaar. Het is een pijnlijke keuze ook. Als VVD staan we voor deze keuze, maar we snappen ook dat dit mensen raakt in de stad en dat dat vervelend is. Maar ik heb nog steeds na deze hele zomer geen enkel voorstel gehoord van de fractie van Leefbaar en dat had ik wel gehoopt. Want wij hebben geen oplossing gezien en zien dit als de minst pijnlijke keuze die we kunnen maken om die bezuiniging toch te realiseren en goede investeringen in de stad te doen die ook ten goede komen aan ouderen. Zonder wederzijdse voorstellen is er ook geen gesprek.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Allereerst, die 13,5 miljoen is een fabeltje. Tot nu toe kost het gratis ov in deze stad 8,5 miljoen. 2,5 miljoen voor de kinderen en 6 miljoen voor de ouderen, dat zijn nu de huidige prijzen. Het kabinet gaat het wisselen, die gaat de prijs voor de ouderen iets verhogen en de kinderen maken ze gratis. Wat doet dit college, die pakt zelf de 2,5 miljoen voor de kinderen die het kabinet mee wil stoppen en vervolgens gaan ze zeggen, het vervoer voor ouderen wordt nu veel hoger. Dat is een keuze die u gemaakt heeft. Maar dat telt u allemaal bij elkaar op en dan komt u op 13,5 miljoen, daar klopt niets van.

De VOORZITTER: Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Volgens mij zijn de cijfers zelfs als bijlage van uw debat gedeeld. Als we het daar niet eens over eens kunnen worden, wat voor debat hebben we dan? De realiteit is gewoon dat gratis ov voor alle ouderen kost 13,5 miljoen en wij zien geen mogelijkheid om dat gat te dichten. Ik heb van u ook nog geen voorstel gehoord om dat te dichten.

De heer BUIJT (lr): Mevrouw Abrahamse, als we ook maar een richting aangaven van, zouden we dan maar 150 procent van het wettelijk minimum kunnen doen? Nee, we hebben echt alle

scenario's al uitgerekend. Dat was het antwoord. Op een gegeven moment zakt de moed je dan ook in de schoenen. U bent tot niets bereid en doet nu net alsof de oppositie met voorstellen moet komen. U heeft allemaal keuzes gemaakt die hebben wij te respecteren, maar u ziet dat 1 van uw keuzes de hele stad totaal in de brand zetten. Dan vragen wij aan, u repareer dit, denk hierover na.

De VOORZITTER: Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Elke optie die u aangaf kost geld en elke optie is pas bespreekbaar als er dan ook een dekking voor het geld is. Als u een oplossing heeft om het voor iedereen te dekken waar we elkaar kunnen vinden, prima. Maar ik heb nog geen enkele oplossing van u gehoord, ook in dit debat niet. Ik had gehoopt dat u ook de zomer zou nemen om daar goed over na te denken. U heeft ook 4 jaar in het college gezeten, u kent heel goed de boeken dat u een wel mogelijkheid zou hebben gevonden die wij misschien over het hoofd hebben gezien.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Ik ga het antwoord van het college afwachten. Ik merk dat er bij u geen enkele beweging zit, geen enkele wil zit om ook maar een toenadering te zoeken. Ik wacht het antwoord van het college af of zij bereid zijn om misschien met de RET in gesprek te gaan. Ik vraag aan het college wat gaan zij doen voor de aantoonbaar toenemende eenzaamheid onder ouderen die al heel erg groot is. Wat zij gaan doen aan mantelzorgers die nu dadelijk niet meer mantelzorgen kunnen zijn. De kosten die u wellicht denkt te besparen, gaat u aan de andere kant dubbel en dwars terugbetalen. Daar hoop ik een antwoord voor te krijgen en dan zien wij daarna wel met welke voorstellen wij nog in dit debat komen. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Voorzitter, ik wil nog concluderen dat blijkbaar Leefbaar deze oppositie als gegoten zit. Alleen maar problemen aankaarten en niet met oplossingen komen.

De heer BUIJT (lr): Dat is echt een losse flodder die op niets gebaseerd is. Wij hebben voorstellen bij u gedaan maandag, niks was bespreekbaar en dan moet u nu ons niets gaan verwijten. U moet komen met, we hebben een verkeerde keuze gemaakt en we gaan we dat op deze en deze manier goedmaken in de stad. U kunt dat als coalitie niet, we gaan nu aan het college vragen om dat gesprek wel te voeren.

De VOORZITTER: De heer Soytekin was eerst.
De heer SOYTEKIN (denk): Dank, voorzitter. Het is natuurlijk wel heel erg vals door te zeggen, wij creëren gewoon een probleem in de stad en jullie mogen een oplossing bedenken. Zo werkt het niet. Dit college en deze coalitie met PRO, Volt, CDA en D66 hebben een probleem gecreëerd en vragen aan ieder ander van, kijken jullie maar of jullie een oplossing kunnen vinden. Dat is niet hoe het werkt. Als u echt zou willen, als deze coalitie echt wil, als er een politieke wil is om dit te veranderen, dan kunnen jullie het veranderen. Ik denk ook en ik weet bijna zeker dat binnen het college hier ook gewoon flinke discussies over zijn, want ik weet zeker dat PRO dit niet wil. PRO wil dit niet afschaffen, het CDA wil dit niet afschaffen, Volt wil dit niet afschaffen, maar die worden in een wurggreep gehouden, in een houdgreep gehouden door de VVD. Ze worden gegijzeld door de VVD. Is dat niet het eerlijke verhaal, mevrouw Abrahamse?

De VOORZITTER: Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): De heer Soytekin heeft het de hele tijd over 1 onderwerp en dat zou dan het probleem zijn. Het probleem is een enorm gat op onze begroting die we moeten dichten en daar hebben we allemaal keuzes voor gemaakt. Het probleem is ook, we willen dat de stad niet tot stilstand komt. We willen investeren in vooruitgang, in onze economie, in onze veiligheid en volgens mij zijn dat ook de dingen waar Leefbaar en DENK in willen investeren. Dat hebben we gedaan. Onderaan de streep betekent dat nog bepaalde keuzes qua bezuinigingen en dan vonden we dit de minst pijnlijke. We zeggen niet dat dit een bezuiniging is die niemand pijn doet, maar het is ook een keuze die we moeten maken om de begroting rond te krijgen. Het probleem is het gat in de begroting, het probleem is niet het oudere ov.

De VOORZITTER: De heer Soytekin

De heer SOYTEKIN (denk): Het probleem is dat de VVD dit al heel lang wil en dat PRO hier gewoon is ingetrapt. Dat is het probleem. Mevrouw Abrahamse is het wel heel erg aan het downplayen. Hoe durft u te zeggen tegen de Rotterdammers dat dit de minst pijnlijke maatregel is? Zegt u tegen al die brieven, al die reacties, die duizenden ondertekenaars van die petitie, dit is het minst pijnlijke? Dit is wat het is, succes. Hoe durft u dat te zeggen tegen die Rotterdammers?

De VOORZITTER: Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Aan het gebrek aan alternatieven die zijn voorgesteld vanuit de oppositie concludeer ik dat zij blijkbaar ook niet een veel beter idee hebben.

De heer SOYTEKIN (denk): Wat is uw idee, als u het met mij eens bent dat het een pijnlijke maatregel is. Wat is het idee van dit college? Die vraag heeft de heer Buijt al gesteld om met een alternatief te komen. U heeft een hele zomer gehad, wat is het alternatief dan?

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, zoals de heer Buijt terecht aangeeft, zijn er heel veel Rotterdammers die dit onderwerp heel erg belangrijk vinden. Ik nodig de heer Buijt ook uit om in alle transparantie dan nu voorstellen hier in deze raadszaal te delen die u maandag op tafel hebt gelegd. Want al die Rotterdammers die vandaag meeluisteren, waren maandag niet bij het gesprek.

De VOORZITTER: De heer Buijt.
De heer BUIJT (lr): Dat gaat u dadelijk van ons merken. Wij wachten eerst de reactie van het college. We hebben uw reactie maandagavond gehoord en u ziet in de tweede termijn waar wij eventueel mee komen.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, dat is toch een beetje schimmig. De Rotterdammer is benieuwd naar de voorstellen die Leefbaar heeft om ervoor te zorgen dat er misschien een alternatief op tafel ligt. Deel gewoon in alle transparantie voor al die Rotterdammers die nu mee aan het luisteren zijn met het debat de voorstellen die u concreet heeft gedaan.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): U probeert nu echt met sluwe dingetjes dat je denkt van, nu ga ik de aandacht afleiden van waar het om gaat. Het gaat hier erom dat door een maatregel van uw college op uw voorstel tienduizenden Rotterdammers keihard gepakt worden. De stad staat

in brand. U heeft een hele zomer om dit te repareren. Wij nodigen u uit, kom daarmee. Het enige wat u zei was, wat heeft u te bieden? Vervolgens leggen wij verschillende dingen op tafel, zoals op zijn minst het ophogen dat er niet een paar mensen opkomen, onbespreekbaar. We noemen bepaalde investeringen, dat kan niet want dat is namelijk weer ander geld, want je hebt natuurlijk verschillende dingen. U zat gewoon in de hangmat en zei u, het kan niet. Maar we gaan het dadelijk zien, we gaan het dadelijk merken, mevrouw Maassen.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik hoor nog steeds geen concrete voorstellen van de heer Buijt. Die heb ik maandag ook niet gehoord. Ik ben heel erg benieuwd naar uw voorstellen. De Rotterdammer is daar ook heel erg benieuwd naar. Want zoals u zelf aangeeft, het is een heel belangrijk onderwerp. Maar als u zelf niet met voorstellen komt, is het heel ingewikkeld om met u een debat te voeren.

De VOORZITTER: De heer Başoğlu.

De heer BAŞOĞLU (sp): Dank u wel, voorzitter. Het is echt ongelooflijk om dit te horen. Zoveel mensen die zoveel pijn gaan lijden hierdoor en dat nu al aangeven. Zoveel brieven die geschreven worden. Ik vraag me echt af of de coalitiepartijen die brieven wel hebben gelezen of niet direct in de prullenbak hebben gegooid. Ik heb nog steeds geen verhaal gehoord over hoe jullie daarnaar kijken of wat uw antwoord is. Alleen maar zeggen, het doet pijn, het doet pijn, maar verder niks daarover zeggen vind ik al heel erg. Hoe kijkt u naar de mensen die nu zoveel geluid maken voor het behoud van gratis ov? Ik heb nog steeds niks gehoord.

De VOORZITTER: De vraag is aan mevrouw Maassen?

De heer BAŞOĞLU (sp): Aan de coalitiepartijen. Onder andere ook aan mevrouw Abrahamse en mevrouw Maassen die net hebben gesproken.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik zou zeggen, wacht mijn termijn af en dan zult u het horen.
De VOORZITTER: De heer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): Dank u wel, voorzitter. De VVD wil investeren in de stad en wie moet dat gaan betalen? Dat zijn de ouderen. Want overal wordt het parkeren betaalbaar gemaakt in alle wijken waar men nu nog gratis hun autootje kwijt kunnen. Als ouderen al een autootje hebben, kunnen ze dat wel parkeren maar daar moeten ze grof voor gaan betalen. Dan willen ze met het openbaar vervoer, dan is dat niet meer gratis. Zo willen we investeren in de stad. We hebben investeringen nodig in wat? Dat moeten de ouderen ophoesten. Het is echt een schande als zoveel mensen de dupe worden van dat soort investeringen.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Ik word hier weer aangesproken, ik wilde toch wel op reageren. In de coalitie heb je natuurlijk altijd keuzes te maken waar je niet blij mee bent en wij hebben die verantwoordelijkheid wel genomen. We wilden ontzettend graag, dat hebben we in de campagne ook beloofd, investeren in veiligheid. Dat gaan we doen. Dat is wat de ouderen van ons stad, maar ook de jongeren en wat de hele stad aan ons vroeg. Dat gaan we doen en zo zijn er nog andere zaken. De economie moet niet op slot gaan, dat is wat de ondernemers van ons vroegen. Daarin gaan we investeren. Vervolgens moet je een coalitie vormen en moet je daarin met elkaar tot een compromis komen. Dan zitten daar keuzes in

waar niet iedereen dezelfde keuze had gemaakt en niet iedereen blij mee is. Maar dan is dit de conclusie. Ik vraag de oppositie om die uitdaging ook aan te gaan als ze een betere oplossing hebben om daarmee te komen. Maar wederom vanuit de SP, vanuit 50PLUS, vanuit DENK, vanuit Leefbaar heb ik nog geen enkele betere oplossing gehoord dan dit. Zolang die niet komt, trek ik de conclusie dat dit coalitieakkoord het beste akkoord wat we kunnen hebben voor onze stad en daar ben ik blij mee.

De VOORZITTER: De heer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): Dank u wel, voorzitter. Maar misschien moet u dan eens gaan kijken als VVD of dat die investeringen waarin u denkt de stad beter te gaan maken, of die wel terecht zijn. Als we niet eens geld hebben om een brug te repareren. Als we geen geld hebben om een tunnel aan te pakken, om niet normaal fatsoenlijk de files te bestrijden. Als u dat dan wil doen, kunt u misschien met die investeringen wel eens gaan opletten of dat die wel terecht zijn.

De VOORZITTER: Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Korte reactie. Ik zag toevallig dat onze Rotterdamse minister Vincent Karremans een brug laatst met snelheid heeft opgelost, sneller dan gepland. Die investering is niet aan ons als gemeente. Laten we het wel hebben in het debat over de investeringen die de gemeente moet doen.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Voorzitter, afsluitend als u mij toestaat. Het is een gênante vertoning vanuit de coalitie. Ze proberen het om te draaien. Zij hebben maanden met elkaar achter de achter gesloten deuren gezeten. Ze komen met iets wat desastreus uitpakt en ze zeggen vervolgens, kom met een tegenvoorstel. Alle voorstellen die je doet zeggen ze, nee, want daar hebben wij al heel lang uitonderhandeld. Want als je dat doet, gaat het daar weg en daar waren wij het net niet over eens. Ze weten aan de voorkant al dat ze op alles gaan zeggen, het kan niet en dan nu hier de schijn opwekken dat wij moeten uitleggen wat er allemaal in de stad gebeurt. Het is echt gênant. Dank u, voorzitter.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan de heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Voorzitter, dit college beloofde een handreiking. Een college dat er zou zijn voor de mensen in deze stad, maar we zien nu inmiddels wat die belofte waard is. Want voor onze ouderen is er geen handreiking. Er is een rekening. Er is een dikke middelvinger. Dit is ouderen recht in het gezicht spugen. Rotterdammers hebben zich massaal laten horen in de stad, niemand wil dit. Gratis ov dat dit college keihard afpakt, omdat het college ervoor kiest om geld vrij te maken voor gebakken lucht. Voor plannen waarvan niemand weet of ze ooit werkelijkheid gaan worden. PRO, D66, Volt en het CDA maken daarmee een keuze. Een keuze om ouderen te laten betalen voor hun vrijheid. Ik wil het niet hebben over hoeveel deze bezuiniging oplevert, ik wil het hebben over hoeveel deze bezuiniging gaat kosten. Hoeveel geld gaat dit de ouderen kosten? Maar sterker nog, hoeveel vrijheid is dit college en deze coalitie bereid om van onze ouderen af te pakken? Want dat is namelijk wat er gebeurt. Want het is geen sociaal beleid, het is mensen achter de voordeur duwen. Neem bijvoorbeeld Mustafa, 69 jaar en woont bij Zuidplein. Hij wil naar de markt, de stad in, naar de moskee, niets bijzonders. Hij wil gewoon leven. Petra, 75 jaar is ziek, moet vaak naar het Erasmus MC voor behandelingen. Maar straks moet zij zich afvragen of zij die reizen wel kan betalen. Robby, 67 jaar, wil gewoon naar zijn kleindochter, die wil hij af en toe bezoeken. Voorzitter, wanneer is het bezoeken van je kleinkind een luxe geworden? Wanneer is naar de markt gaan een luxe geworden? Wanneer is naar het ziekenhuis gaan een luxe

geworden? Dit is het dagelijks leven en dan komt de wethouder met de oplossing, ga toch fietsen. Ga toch fietsen, is dan wat er wordt gezegd. Moet een zieke vrouw van 75 op de fiets naar het Erasmus MC? Moet een Rotterdammer die slecht ter been is een halfuur gaan lopen? Is dit werkelijk het sociale gezicht van dit college? Vraag ik de wethouders. Als je niet kunt fietsen, heb je pech. Als je weinig geld hebt, blijf je gewoon lekker thuis. Dat is waar dit beleid op neerkomt. Ondertussen wordt de auto ook steeds duurder. Meer en meer betaald parkeren en hogere tarieven. Die auto is voor ouderen die al ieder dubbeltje moeten omdraaien ook geen optie meer. Ik vraag de wethouders, wat is dan het betaalbare alternatief? Want voorzitter, onze ouderen gebruiken het gratis ov gemiddeld 2 à 3 keer per week. Dat zijn boodschappen, familiebezoekjes, de markt, het ziekenhuis, de voetbalclub, de moskee. Dat is meedoen aan de stad. Maar als je voor ieder ritje moet gaan nadenken over geld, dan ga je gewoon minder vaak. Dan bezoek je familie niet meer, dan ga je niet meer naar de markt en dan stel je misschien zelfs een bezoek aan het ziekenhuis uit. Zo wordt de wereld van onze ouderen steeds kleiner en dat is namelijk de echte prijs van deze bezuiniging. Minder vrijheid, minder zelfstandigheid, minder contact, meer eenzaamheid, meer afhankelijkheid van kinderen, buren en mantelzorgers en uiteindelijk meer druk op zorg en welzijn. Voorzitter, het is beschamend dat ouderen die hun leven keihard hebben gewerkt, belasting hebben betaald en deze stad hebben opgebouwd nu te horen krijgen dat hun vrijheid blijkbaar te duur is. Want dat is de boodschap van dit college. Onze ouderen hebben een leven lang betaald voor Rotterdam en nu moeten ze betalen om Rotterdam nog in te komen. Wij willen een Rotterdam waarin ouderen mee kunnen doen, waarin je niet eerst in je portemonnee hoeft te kijken voordat je de deur uitgaat. Voorzitter, voor onze ouderen is gratis ov geen luxe, het is vrijheid en die vrijheid hoort niet alleen bij mensen met een dikke portemonnee. De boodschap is heel simpel. Ik heb ook geen vragen aan het college. Blijf af van het gratis ov voor onze ouderen. Stop met ouderen te laten betalen voor waanideeën van dit college. Dit plan moet van tafel. Niet straks, niet misschien, niet na een onderzoek, maar gewoon nu.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan de heer Hamhuis.
De heer HAMHUIS (fvd): Voorzitter, ouderen met een kleine beurs hebben wellicht op 1 van de collegepartijen gestemd. Wat krijgen ze daarvoor terug? Een hogere afvalstofheffing, duurder betaald parkeren of überhaupt betaald parkeren in hun wijk en dan ook nog eens het openbaar vervoer dat na 20 jaar gratis wordt afgepakt. Allemaal maatregelen die Rotterdammers en in het bijzonder ouderen direct raken. Onze e-mailbox wordt inmiddels overspoeld met Rotterdammers die zich zorgen maken en dat begrijp ik volledig. Want wat krijgen zij ervoor terug wat direct impact heeft op hun eigen leven? Helemaal niets positiefs, alleen maar negatieve aspecten van dit beleid. Ik vraag me af of dit college überhaupt wel rekening houdt met Rotterdammers die minder te besteden hebben, of ouderen die afhankelijk zijn van sociale contacten van het openbaar vervoer. Want ondertussen kiest het college er bijvoorbeeld wel voor om totaal onnodig 50 miljoen in start-ups in de haven te investeren. Ik vraag me echt af waar bij dit college de prioriteit ligt. Bij onze Rotterdammers of bij eigen prestigeprojecten? Ik verzoek het college dan ook dringend om nog eens goed de maatregelen omtrent het afschaffen van het gratis openbaar vervoer te heroverwegen. Want op deze manier verliest het college in rap tempo steun in de raad, maar ook in heel de stad. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan de heer Başoğlu.

De heer BAŞOĞLU (sp): Dank u wel, voorzitter. Het lawaaiprotest op donderdag 9 juli 2026 zal ik niet snel vergeten. Honderden Rotterdammers die geluid maakten voor behoud van gratis ov voor ouderen. Samen met Chris, een oud ROTEB-medewerker en fervent gratis ov-gebruiker en mijn moeder, bijna op pensioenleeftijd en aspirant gratis ov-gebruiker, stond ik op de trappen van het stadhuis. Ik was ontroerd om te zien dat zoveel mensen hun solidariteit kwamen uiten en recht op gratis ov van ouderen verdedigden. Mijn ouders hebben mij grootgebracht en Rotterdam opgebouwd. Ze verdienen het om met het gratis ov door

Rotterdam te reizen. Daarom was mijn moeder voor het eerst bij een protest. Sindsdien belt mijn moeder mij bijna dagelijks op om te vragen of het al is gelukt om het gratis ov te behouden. Heeft het zin gehad? Vraagt ze dan aan mij. Ik antwoord dat de coalitiepartijen niet luisteren en niet meewerken, want we hebben die alternatieve voorstellen ingediend. Ze zegt dat we door moeten gaan. Ze heeft zichzelf al ingeschreven voor de komende acties. Daarover later meer, ik wil eerst terugblikken. Gratis ov voor ouderen, in de jaren 90 een geweldig idee van de SP. Uiteindelijk gingen de partijen PvdA en GroenLinks mee met het idee en we organiseerden zelfs een symposium erover in 2004. Die partijen zijn er niet meer. Toen ook rechtse partijen voorstander werden, lukte het om in 2009 gratis ov voor ouderen eindelijk in te voeren. Maar behoud ging niet zonder slag of stoot. Ik heb hier een flyer bij me, gratis openbaar vervoer 65+ blijft behouden. Dit is niet een toekomstige flyer wat ik bij me heb, het is een flyer uit 2012. Toen zou ook het gratis ov voor ouderen afgeschaft worden, maar door allerlei acties is dat toen tegengehouden. Het college noemt de afschaffing van het gratis vervoer voor ouderen nu een besparing. Een besparing? Het is gewoon een keiharde afstraffing, een afschaffing die zoveel pijn gaat doen. We hebben meer dan 15.000 ontroerende verhalen ontvangen van mensen die precies aangeven wat voor pijn ze hebben. In 2025 gebruikten 10.000 Rotterdammers de regeling. Dat zijn miljoenen ritten per jaar. Dit is geen cadeautje, maar collectieve koopkracht om het in kapitalistische termen uit te drukken. Wil PRO alstublieft niet praten? Ik kan zo niet dit naar voren brengen als mevrouw Reitema er doorheen gaat praten. Graag opletten wat er gezegd wordt, alstublieft.

De VOORZITTER: Ik geloof dat mevrouw Reitema oplet. Maar het punt is helder, graag inderdaad ook niet praten. U vervolgt uw betoog.

De heer BAŞOĞLU (sp): Miljoenen ritten per jaar door gratis ov voor ouderen. Dit is geen cadeautje, maar collectieve koopkracht om het in kapitalistische termen uit te drukken. Het is toegang tot winkels, het is toegang tot zorg, het is toegang tot familie, het is toegang tot vrijwilligerswerk, het is laagdrempelige toegang tot het maatschappelijk leven. Als je het over de sociale basis hebt, is dat volgens mij ontzettend belangrijk, mijnheer de wethouder. Alle ouderen gaan door de afschaffing ritten schrappen. De gemeente boekt hiermee een besparing, terwijl ouderen betalen met een keihard isolement. Er stond al meer dan 8 miljoen euro klaar voor het gehele doelgroep ov. Het bedrag dat nodig is om het gratis ov te behouden, is op een begroting van miljarden een kwestie van politieke keuzes. Dit is absoluut geen begrotingsnood, maar gewoon asociale politiek. Ouderen betalen de rekening voor een politieke keuze van dit asociale college. De SP kiest voor mobiliteit als een collectieve voorziening en het behoud van het gratis ov voor ouderen. De keuze vandaag is gewoon duidelijk, wel of niet het gratis ov voor ouderen behouden? Ik ben benieuwd of de wethouder zich inmiddels al achter de oren heeft gekrabd. Ik heb hier een mooie poster bij me, succes, gratis ov voor ouderen is behouden. Als het college besluit het gratis ov definitief te behouden, dan zijn we snel klaar en kunnen we deze poster in de stad hangen en een overwinning samen vieren. Dat zou heel mooi zijn. Zo niet, dan gaat een alternatieve poster door de hele stad opgehangen worden die ik samen met Chris, mijn moeder en duizenden anderen zal uitdelen aan Rotterdammers uit alle wijken. Deze poster zal overal in de stad zichtbaar zijn als ultieme oproep voor het behoud van gratis ov. We gaan door totdat gratis ov voor ouderen gewoon behouden blijft. Mijn moeder gaat vandaag vast weer bellen met de vraag of dat is gelukt. Ik kijk de coalitiepartijen aan, maak mijn moeder blij, maak mij blij, maak ons blij en al die tienduizenden mensen die gewoon gratis ov voor ouderen willen behouden. Als het niet lukt, wethouder, zal ik mijn moeder en anderen natuurlijk uitnodigen voor de komende acties en protesten die we met elkaar gaan organiseren. Ik kondig alvast een groot protest aan voorafgaand aan de dag van de begrotingsbehandeling op 10 november, want dat wordt een belangrijke dag. Dat is dan de volgende kans om het gratis ov voor ouderen te behouden. Als coalitiepartijen vandaag toch overstag gaan, dan zou dat mooi zijn. Dan kunnen we die dag samen vieren dat gratis ov voor ouderen behouden blijft voor nu en voor altijd.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, Rotterdammers snakken naar meer betaalbare woningen in deze stad. Ze snakken naar meer aandacht voor kwetsbare kinderen die in Rotterdam opgroeien. Rotterdammers snakken naar een economie die ook over 30 jaar nog steeds floreert. Dat betekent dat we radicaal moeten investeren en ook dat we keuzes moeten maken. Dat doet deze coalitie. Maar deze plannen kosten ook geld. Om de zorgen van Rotterdammers aan te pakken met grote ambities moeten we hier en daar ook wat inleveren. Wij kiezen er daarom voor om het gratis ov voor ouderen op een andere manier in te richten. Dat is geen makkelijke maatregel, want dat betekent ook dat een aantal ouderen hierdoor wordt geraakt. Maar dat zorgt er wel voor dat we grote ambities, die ook bijdragen aan ouderen in deze stad, kunnen uitvoeren. Want voorzitter, het is geen makkelijke maatregel. Onze ouderen zijn een belangrijke hoeksteen van onze samenleving. Ze verrichten veel vrijwilligerswerk, mantelzorg of helpen bijvoorbeeld hun kinderen uit de brand. Veel ouderen hebben Rotterdam opgebouwd en daar hebben we als samenleving ook veel aan te danken. Maar ik zie ook, nergens in Nederland zijn de ov-faciliteiten voor ouderen zo royaal als in de regio Rotterdam. Als we dat op een andere manier inrichten, kunnen we de kwetsbare ouderen die het nodig hebben om ondersteund te worden bij hun ov blijven helpen. Dan kunnen we het geld dat we daarmee besparen op een andere manier inzetten, zodat we bouwen aan een beter Rotterdam. Daarom kiezen wij ervoor om ouderen met een kleine beurs te ondersteunen met een extra tegoed voor ov op hun AOW-tegoed. Het AOW-tegoed wordt daarmee structureel opgehoogd, zodat de ouderen met een kleine beurs niet worden geraakt. Want laat het duidelijk zijn, deze kwetsbare ouderen verdienen en krijgen onze financiële steun, niet alleen voor het ov.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dank, voorzitter. Mevrouw Maassen geeft aan dat ouderen met een kleinere beurs niet worden geraakt. Kan ze die bewering beargumenteren? Want als ik het goed heb begrepen dekt die ophoging maar 150 per jaar van de kosten die ouderen maken voor het ov. In hoeverre worden ze dan hierdoor niet geraakt?

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, wij kiezen ervoor om de financiële steun voor ouderen voor hun ov-bewegingen op een andere manier in te richten en dat doen we namelijk via het AOW-tegoed. Op die manier komen wij tegemoet aan de ov-behoefte die die ouderen hebben.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): U zegt dat die 150 op jaarbasis voldoende is om aan die ov-behoefte, namelijk 2 à 3 keer per week te kunnen reizen. Dat is namelijk wat u zegt, klopt dat?

Mevrouw MAASSEN (d66): Nee, wat ik zeg is dat wij ouderen die een ov-behoefte hebben en reisbewegingen willen maken, dat we die financieel op een andere manier gaan tegemoetkomen.

De heer SOYTEKIN (denk): Minder. Want u beweert namelijk de hele tijd, voor de mensen met een smalle beurs gaan we het compenseren of die worden niet geraakt. Dat is feitelijk niet correct.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik zeg inderdaad dat we ouderen op een andere manier gaan compenseren, ouderen die recht hebben op een AOW-tegoed. Dat klopt, dat zegt u. Ik ben benieuwd naar wat uw vraag wat precies was.

De heer SOYTEKIN (denk): Mijn opmerking is, u heeft het steeds over compenseren. Compenseren is, ik heb iets van 10 en dan kom ik weer op 10 uit. Dat is compenseren. Maar u zegt, u had 10 en u krijgt er nu 3. Dat is geen compenseren, dat is toch gewoon keihard afpakken?

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, zoals ik zojuist ook al zei, we hebben op dit moment een gratis ov-tegoed voor alle ouderen. We gaan het op een andere manier inrichten. Wij zorgen er namelijk voor dat ouderen die AOW-tegoed krijgen, via het AOW-tegoed financieel worden gecompenseerd voor het gratis ov. Dat betekent dat sommige ouderen dat niet meer krijgen, namelijk de ouderen die geen recht hebben op AOW-tegoed.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Het is geen begin van een antwoord, het blijft echt heel wazig. Want het gaat om die groep ouderen waarvan u zegt, daarvoor ga ik het compenseren. Maar dat klopt niet, omdat u ze minder geeft. Mevrouw missen.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, we gaan het op een andere manier inrichten en dat is mijn antwoord.
De VOORZITTER: De heer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): Dat zeggen ze met de herinrichting van een park ook altijd. Dan zagen ze 100 bomen om, dan noemen ze het herinrichten en dan blijft er van het park niets meer over. Dat doet u nu met de ouderen, u zaagt ze gewoon af.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, u zult mij niet horen over het feit dat er inderdaad ouderen in Rotterdam zijn die door deze herinrichting worden geraakt. Namelijk de ouderen waarvan wij menen dat ze financieel gezien het ov zelf kunnen dragen. Er is een groep kwetsbare ouderen en daarvan zeggen wij, die hebben een kleine beurs en daarvoor zullen wij ervoor zorgen dat op een andere manier zij financieel worden gecompenseerd.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Zegt u nu serieus dat alle mensen die niet in aanmerking komen voor die compensatie, financieel voldoende draagkrachtig zijn om het verlies van het gratis ov op te vangen? Is dat dan wat u zegt?

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik heb aangegeven dat met de wijziging van het beleid er inderdaad ouderen worden geraakt. Het betekent inderdaad dat op het moment dat wij het gratis ov voor alle ouderen afschaffen, dat er inderdaad ouderen door worden geraakt. Want niet alle ouderen in Rotterdam krijgen een AOW-tegoed. Wij vinden dat verdedigbaar, omdat er ook ouderen zijn die het financieel kunnen dragen. Wij kiezen ervoor om vooral de kwetsbare groep ouderen die het nodig hebben om die financieel te compenseren via het AOW-tegoed.

De VOORZITTER: U vervolgt uw betoog.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik begrijp ook de zorgen van de oppositie en ook de zorgen van de ouderen in de stad. Het is belangrijk dat we duidelijkheid krijgen van het

college over de herinrichting. Daarom heb ik een aantal vragen aan het college over deze compensatie. Heeft het college de doelgroepen in beeld die worden geraakt? Betrekt zij hierbij ook belangrijke ouderenorganisaties in de stad? Hoeveel ouderen in onze stad hebben recht op het AOW-tegoed? Gebruikt iedereen die recht heeft op het tegoed dit tegoed ook? Zo nee, wat doet het college eraan om dit te verhogen? Hoe communiceert het college over de voorgenomen wijziging en zorgt zij ervoor dat iedereen die hier recht op heeft, ook de compensatie ontvangt? Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Zijn er nog andere leden die het woord wensen? De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Dank u wel, voorzitter. Het is geen geheim dat het voornemen om het gratis ov af te schaffen veel losmaakt. Felle tegenstanders melden zich ook bij ons. Zo ook iemand waarbij toen betaald parkeren werd ingevoerd bij haar in de buurt, de tram ontdekte en dat was nog gratis ook. Er zijn veel ouderen of bijna gepensioneerden die niet alleen op deze voorziening rekenen, maar het echt nodig hebben om actief te blijven in de stad, mantelzorg te verlenen, vrijwilligerswerk te doen en bij te dragen aan de sociale basis in onze stad, zonder failliet te gaan. Maar er melden zich ook voorstanders bij ons. Ouderen die het goed hebben en zeggen, ik heb het gratis ov niet nodig. Laat het geld maar gaan naar mensen die het meer nodig hebben. Voorzitter, in het debat over het coalitieakkoord hebben we een toezegging gekregen en die staat volgens ons nog open. Ik begrijp dat er maandagavond ook over gesproken was, ik ben heel benieuwd wat daar gewisseld is. Maar wij zijn nog steeds benieuwd wat de kosten zijn als we gratis ov behouden voor ouderen met een smalle beurs. Wanneer kunnen wij rekenen op een antwoord? Heeft het college inmiddels een beeld wat de effecten zijn als ouderen door deze maatregel en door toenemend betaald parkeren veel minder mobiel worden in onze stad? Pas als we antwoord hebben op die vragen, kunnen we verder gaan kijken.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Zijn er nog andere leden die het woord wensen? De heer Başoğlu, maar u heeft al een termijn gehad. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Ik versta niet helemaal wat u zegt.

De heer BAŞOĞLU (sp): Ik had een vraag aan PRO, want ik dacht dat er een bijdrage van PRO zou zijn.

De VOORZITTER: Volgens mij stond de heer Biljoen net op. Ik zou zeggen, wacht op uw beurt. De heer Biljoen heeft het woord.

De heer BILJOEN (pro): Dank, voorzitter. Ik ga mijn bijdrage heel kort houden, want ik ben vooral benieuwd naar de antwoorden van het college. Als eerste wil ik toch ook de … *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)*

De VOORZITTER: Ik zou echt willen voorstellen om de heer Biljoen eerst zijn woorden te laten uitspreken en dan mag u daarna allemaal gaan reageren op hem. Het woord is aan de heer Biljoen.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, ik ben enorm benieuwd naar de vraag die de heer Soytekin aan mij wil stellen voordat ik überhaupt een zin heb uitgesproken. Maar ik zal dan doorgaan met het eerste deel, voorzitter. Allereerst, ik wil de oppositiepartijen ook danken dat jullie deze aanvraag hebben gedaan. Het klinkt een beetje raar, maar zoals wij ook voor het reces hebben gezegd, wij willen hier samen uitkomen. Ik sluit me ook aan bij de bijdrage van mevrouw Maassen en mevrouw Abrahamse, als er een oplossing is vanuit de oppositie, dan willen we daar ook serieus naar kijken. Zoals net is aangegeven, ik ben ook erg benieuwd naar jullie voorstellen. Daar willen we dan ook serieus naar kijken of we daar wat mee kunnen

doen, maar dan moeten ze wel hier worden gepresenteerd. Voorzitter, ik wil heel kort reageren op de dingen die er zijn gezegd. Allereerst wil ik toch wel aangeven, er is geen wurggreep, zeg ik via de voorzitter aan de heer Soytekin. Dit is een besluit dat 5 partijen hebben genomen. Wij hebben gewoon goed met elkaar onderhandeld en dit is een maatregel. Geen fijne maatregel, maar wel een maatregel die we moeten nemen om op alles een doorbraak te realiseren. We hebben opgaves op jeugdzorg. We hebben mensen die buiten slapen. Zo hebben we een hele rits met dingen die we willen oplossen en dit is een pijnlijke maatregel die wij daar helaas voor moeten nemen. Voorzitter, ik kan reageren op een aantal dingen die er zijn gezegd zoals, zij verdienen het om gratis te reizen en dat soort opmerkingen. Voorzitter, gratis reizen voor ouderen kost gewoon heel veel geld en wij hebben gewoon een financiële opgave. Ik zou ook graag van de wethouder willen weten, hoeveel gaat het ons uiteindelijk kosten mocht er toch besloten worden om dit helemaal volledig door te laten gaan of terug te draaien wat sommige oppositiepartijen willen?

De VOORZITTER: De heer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): Mijn vraag aan u via de voorzitter is, is dat dan ook de reden dat er bij de eerste coalitievorming die mislukt is met DENK erbij dat u dacht van, DENK is wel een hele lastige in dit project? Wij gaan wel met Volt en met het CDA, die normaal gesproken ook heel sociaal zijn, maar die met 1 zeteltje wel onder de tafel en een wethouder beloven, dan kunt u daar wel zaken mee doen en niet met DENK?

De VOORZITTER: De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, als u wil weten hoe het ging met DENK, dan moet u die vraag stellen aan DENK. DENK kan daar het beste antwoord op geven.

De VOORZITTER: Het wordt een heel bijzonder debat, want het wordt een debat van de heer Siemons met de heer Biljoen richting de heer Soytekin. Ik zou toch wel willen voorstellen dat we het ook een beetje overzichtelijk houden. De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Ik zal in de koffiekamer het antwoord met de heer Siemons delen over de coalitieonderhandelingen. Ik was benieuwd richting de heer Biljoen van PRO. U geeft aan, wij worden niet in een wurggreep gehouden door de VVD. Dat is natuurlijk feitelijk wel het geval, want PRO heeft gewoon 11 zetels. U moet gewoon met die vuist op tafel slaan en zeggen, dit gaan wij gewoon niet doen. U wordt gewoon in die wurggreep gehouden, want u wilt het toch ook niet? U wilt het niet, PRO wil dit niet. U heeft 11 zetels, doe er wat aan. Mijn tweede vraag is, wat heeft u dan gedaan? Heeft u al die geluiden gehoord? Wat heeft u in die tussentijd gedaan? Want u vraagt steeds aan de oppositie om voorstellen. Wat voor voorstellen heeft u zelf gedaan aan het college waarvan u zegt van, misschien kunnen we het op die manier oplossen? Want anders is het dat u zelf die huizen in fik steekt en de brandweer gaat bellen van, kunnen jullie het blussen? Zo werkt het natuurlijk niet.

De VOORZITTER: De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, in reactie op de heer Soytekin. U heeft zelf ook aan de onderhandeltafel gezeten. Op het moment dat je aan onderhandeltafel zit en er worden maatregelen voorgesteld die wellicht pijn doen, dan moet je dat gewoon met zijn allen nemen. Zoals ik net al heb aangegeven, zoals mevrouw Maassen heeft aangegeven, zoals mevrouw Abrahamse heeft aangegeven, er zijn enorme opgaves in deze stad. Als we deze opgaves als college willen oplossen, dan moeten we daar gewoon pijnlijke keuzes maken en dit is 1 keuze. Niet onze favoriete keuze. Geen enkele favoriete keuze van alle partijen die hier zitten, laat me dat vooropstellen. Geen enkele partij in deze coalitie is hier blij mee, maar we moeten deze keuze wel maken als we alle andere problemen ook willen oplossen.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Daarmee zegt u, ik neem deze maatregel voor lief en ik hoor niet meer wat er in de stad speelt om misschien met een tegenvoorstel te komen richting het college vanuit PRO. Die met 11 zetels gewoon krachtig genoeg zou moeten zijn om hun stem te laten horen binnen deze coalitie.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, wij horen wel degelijk wat er in de stad speelt. Alle 5 partijen horen wel degelijk wat er in de stad speelt. Dat is ook waarom we voor het reces ook aan de wethouder hebben meegegeven, kom alstublieft met een uitwerking van een plan. Ik weet niet hoever de uitwerking is. We hebben wel gezegd richting de begroting, ik weet niet wat de laatste stand van zaken is en daarom staan we hier. Daarom heb ik u ook aangeven, zeg ik via de voorzitter, dat ik het ook wel goed vind dat u dit debat laat plaatsvinden. U wilt helderheid van het college hebben. Als het college daar antwoord op kan geven, zijn we daar ontzettend blij mee. Maar we gaan wel kijken wat we samen kunnen doen.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Ik hoor echt een hele zakelijke toon bij mijn collega van voormalig GroenLinks. Hij zegt wel, dat doet ons ook pijn, maar ze stralen dat op geen enkele manier uit. Mijn vraag is, vindt u het dan acceptabel dat dadelijk het antwoord wordt, voor een hele kleine groep doen we een hele beperkte compensatie en de mensen die daar net boven zitten, mensen met een heel klein pensioentje, die gaan dat volledig zelf betalen? Is dat acceptabel voor PRO, voormalig Partij van de Arbeid, 1 van de grondleggers van deze regeling?

De VOORZITTER: De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, deze discussie hebben we natuurlijk ook al gehad voor het reces. Wij hebben ook toen aan Leefbaar kenbaar gemaakt, wij willen dat wij dit eerlijker gaan verdelen. We willen niet meer deze generieke maatregel hebben. Mevrouw Maassen heeft zojuist ook al in haar betoog gewoon goed aangeven waar wij volledig achterstaan dat we gaan kijken hoe we mensen wel kunnen compenseren. Daar hebben we het college een opdracht voor gegeven, het college gaat deze uitwerken en daar wachten we gewoon op.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Maar de uitwerking was dat er een fooi overbleef voor mensen dat ze een aantal keren per jaar nog konden gebruiken voor een hele beperkte groep, die gaan er sowieso enorm op achteruit. Mensen daar net boven wordt het volledig van afgepakt. Dat is toch gewoon onacceptabel?

De VOORZITTER: De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, ik heb die uitwerking nog niet gezien. Wat ik wel heb gezien is dat er een debat heeft plaatsgevonden waarbij er dingen zijn geweest, maar zwart-op-wit heb ik nog geen uitwerking gezien. Ik hoorde u ook in uw bijdrage aangeven dat die 2,8 miljoen volledig opgaat aan bureaucratie en nog meer woorden die u daarvoor nodig hebt. Ik heb dat ook allemaal nog niet gezien. Ik ben daar ook gewoon heel erg benieuwd naar, maar dat mag het college beantwoorden.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Volledig heb ik niet gezegd. Een groot gedeelte gaat op aan bureaucratie en slechts een klein deel komt bij een kleine groep die nog overblijft. Dat is wat ik gezegd heb. U zegt feitelijk, u heeft nog geen uitwerking gezien. U heeft ja gezegd tegen iets zonder dat u aan de voorkant goed heeft zeker gesteld, om welke groep gaat dit nu precies? U heeft iets weggegeven. U heeft maanden bij elkaar aan een tafel gezeten. U heeft dat besluit al in een stadium genomen, maar u heeft het niet in die tussentijd uitgewerkt. U vraagt nu pas na maanden, maar wie betreft het? Ik vind het gênant en het is echt pijnlijk om dit te horen dat u dit hebt laten passeren zonder u van te vergewissen welke mensen worden hierdoor gepakt. Ongelooflijk.

De VOORZITTER: De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (pro): Wat wij hebben gezegd is dat we mensen een keuzemogelijkheid geven, zeg ik aan de heer Buijt van Leefbaar Rotterdam. We geven mensen een keuzemogelijkheid. We gaan niet meer inzetten op het gratis ov voor alle ouderen, maar we gaan mensen een keuzemogelijkheid geven. Die uitwerking heeft u ook om gevraagd, zeg ik via de voorzitter, en die moet u nog krijgen.

De VOORZITTER: De heer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): Via de voorzitter, mijnheer Biljoen, u wilt meer investeren in de stad. Misschien wilt u wel meer dan u kunt investeren in de stad. Misschien wilt u wel meer geld daarin investeren. Als u daar wat minder in investeert, dan kunt u wat meer doen voor de mensen die het verdienen. De mensen die het openbaar vervoer en de sociale contacten willen onderhouden.

De VOORZITTER: De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, als de heer Siemons graag een tegenvoorstel heeft waar hij op een onderwerp iets minder wil investeren, presenteer dat en dan zullen wij daar gewoon naar kijken. Maar wij hebben als 5 partijen met elkaar onderhandeld en dat coalitieakkoord staan wij volledig achter. Dat zijn de doorbraken die wij gaan realiseren en dat is ook waar wij voor gaan.

De VOORZITTER: De heer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): Het lijkt me simpel. Als je normaal 100 miljoen zou investeren in iets, dan doe je er nu 75 miljoen. Ik noem maar iets. Dan hou je in ieder geval 25 miljoen over om die terug te geven aan het openbaar vervoer en aan die parkeerdruk die er niet is.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Want de coalitie heeft het steeds over, kom dan met voorstellen. Ik heb toen tijdens het debat over het coalitieakkoord ook een voorstel gedaan waarbij ik aangaf, haal dan geld uit dat fietsen-en-auto-pest-fonds en zorg er dan in ieder geval voor dat je een aantal jaren dat gratis ov kunt behouden. Dan kun je in de tussentijd op zoek naar structurele financiering. Ik zal die motie misschien in de tweede termijn ook indienen. Maar hoe reageert de heer Biljoen daarop? Het is een concreet voorstel.

De VOORZITTER: De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, de motie waar de heer Soytekin het over heeft, ik ken die motie niet en volgens mij is dat ook maandag in het gesprek niet voorbijgekomen. Wanneer u die motie indient, zal ik hem op dat moment beoordelen.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Die motie had ik ingediend tijdens het debat over het coalitieakkoord en het is heel simpel. Er is 40 miljoen voor het Autoluw fonds en je kunt straten niet eens afsluiten, zeggen de ambtenaren. Die gelden kunt u niet uitgeven. Gebruik dan een deel van die gelden om in 2027 en 2028 dat te investeren in gratis ov voor ouderen, Dan hebben we dat gecoverd en dan kunt u in de tussentijd op zoek naar geld om het structureel te financieren.

De VOORZITTER: De heer Biljoen.
De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, daar kan ik gewoon heel kort over zijn. Het Autoluw fonds, die 40 miljoen waar u over praat, heeft ook een bestemming. Dat het nog niet volledig is uitgewerkt, is een tweede. Maar dan geven we de wethouder alle ruimte voor om daar met plannen voor te komen. Maar we hebben die 40 miljoen ook in het Autoluw fonds gestopt. Ik waardeer wat u zegt, de heer Soytekin. Geloof mij dat wij gewoon ook een aantal weken goed met elkaar hebben gepuzzeld om de begroting rond te krijgen, om het coalitieakkoord rond te krijgen en dit is het verhaal. Ik kan het op dit moment niet mooier maken.

De VOORZITTER: De heer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): Er blijkt 1 ding, het is niet een kwestie van willen, maar willen en kunnen. U wilt het gewoon niet doen. U wilt die voorstellen die gedaan worden, bijvoorbeeld over dat investeringsfonds, daar wilt u niet eens over nadenken omdat u dan zegt, dat is al een geborgd fonds. Dat is al een potje, dat houden we apart. U wilt het gewoon niet. U wilt die ouderen niet helpen.

De VOORZITTER: De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, als het gaat om wat ik wil. Ik wil dat er geen mensen op straat slapen. Ik wil dat die problemen in de jeugdzorg kunnen aanpakken. Ik kan een hele lijst met dingen opnoemen die in het coalitieakkoord staan, dat zijn dingen die wij willen. Wij willen dat gaan oplossen, daar hebben wij geld voor nodig en daar hebben wij keuzes voor moeten maken. 1 van deze keuzes is inderdaad dat we stoppen met generieke maatregelen om het ov voor ouderen op deze manier te financieren. We hebben aangegeven dat we dat op een andere manier willen gaan compenseren. Mevrouw Maassen heeft dat ook in haar betoog nog eens aangegeven. We hebben het college de opdracht gegeven om daarvoor met een uitwerkingsplan te komen. Daar zijn ze mee bezig en verder moeten we het gewoon afwachten. Mooier kan ik het niet maken op dit moment.

De VOORZITTER: De heer Başoğlu.

De heer BA**Ş**O**Ğ**LU (sp): De heer Biljoen heeft het over pijnlijke keuzes. Dat hoor ik ook vaker. Ik heb een vraag gewoon van mens tot mens, want ik vind het heftig wat u zegt en als dat altijd gezegd wordt vind ik het heftig. Maar hoe denkt u dat alle ouderen zich voelen met deze afschaffing?

De VOORZITTER: De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, mens tot mens. Ik voel ook dat het pijn kan doen voor bepaalde ouderen, maar niet voor alle ouderen. Maar het kan ook pijn doen voor bepaalde ouderen. Maar dat is precies ook waarom wij aan het college hebben gevraagd om hier rekening mee te houden. Om te kijken van, hoe kunnen ze dit compenseren? Dat is ook precies waarom we dit hebben gedaan.

De VOORZITTER: De heer Başoğlu.

De heer BAŞOĞLU (sp): Het mooie van gratis ov voor alle ouderen is juist dat alle ouderen samen vaker gaan reizen met het ov. Autoluw wordt het dan ook, omdat je ov stimuleert voor iedereen. Een algemene voorziening is daarom ook handiger. Want in plaats van kwetsbare ouderen laten bewijzen dat ze arm genoeg zijn, zorg je gewoon voor dat er vaker gebruik wordt gemaakt van gratis ov voor ouderen. Hoe reageert u daarop?

De VOORZITTER: De heer Biljoen.

De heer BILJOEN (pro): Voorzitter, het is ook al eerder aangegeven door de ontwikkelingen in het Rijk met die korting voor ouderen die er ook af is gegaan, moeten we nog meer geld gaan investeren als we deze regeling mogelijk willen maken. De wethouder kan dat misschien zo meteen wat beter uitleggen over hoe de hele financiële constructie in elkaar zit. Dat betekent dat we nog meer miljoenen ergens moeten gaan vinden in de begroting. U zit hier al lang in het huis, u weet zelf hoe moeilijk het is om ergens dekking te vinden als je alles al hebt ingeregeld. Dit zijn wel keuzes die we op dit moment moeten maken, zeg ik via de voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Başoğlu.

De heer BAŞOĞLU (sp): Het zijn allemaal geen natuurwetten, we hebben nog genoeg tijd om er samen uit te komen. Ik ben benieuwd hoe u uiteindelijk gaat stemmen.

De VOORZITTER: De heer Biljoen is aan het einde gekomen van zijn betoog. Anderen? Mevrouw Verouden, mevrouw Abrahamse, jullie stonden tegelijk op. Mevrouw Abrahamse eerst en dan mevrouw Verouden.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Voorzitter, het meeste is natuurlijk al gezegd. We hebben nu 2 debatten gehad over het coalitieakkoord. Er zit meer dan 6 weken tussen en nu dit debat. Ik ben blij dat er vanuit DENK nu 1 voorstel ligt. Daar zouden we, als we daarmee instemmen, 1 jaar hebben opgelost. 1 jaar kunnen we daar ongeveer mee oplossen, 2 dan zit je alweer krap. Dat voorstel gaat dan vervolgens weer impact hebben op veiligheid in Nesselande, in De Esch, in De Meent waar allemaal verkeersaso's die ook met dit Autoluw fonds kunnen worden aangepakt. Ik zie nog niet echt een goede oplossing. Ik ben ook benieuwd of dan andere partijen van de oppositie het daarmee eens zijn dat we geen verkeersaso's meer gaan aanpakken. Dit laat ook weer zien hoe ingewikkeld die puzzel is en de alternatieven die er lagen dat ook niemand het daarover eens is. Wat ons betreft hebben we na die maanden onderhandelingen de keuzes gemaakt die de stad nodig heeft. Investeren in veiligheid, extra boa's, investeren in onze economie zodat we als stad geld gaan verdienen en hopelijk op de lange termijn ook juist meer geld hebben als stad. Want nu hebben we enorme tekorten die we moeten dichten. Daarmee moeten we dit soort moeilijke keuzes maken. Dan is het voor een aantal ouderen een vervelende keuze. Er zijn ook een aantal ouderen die we daarmee wel nog kunnen helpen. Dit is wat de VVD betreft de beste uitkomst voor de stad en daar zijn we blij mee.

De VOORZITTER: De heer Siemons heeft een vraag.

De heer SIEMONS (50plus): Het is complete onzin natuurlijk. Met betrekking tot de aanpak van die aso's, dat kunt u wel doen als u handhaaft. Het is niet afsluiten, maar degenen die de last veroorzaken oppakken en de auto's in beslag nemen als dat nodig is. Dat is wat we moeten doen met dat soort mensen. Niet dit als argument hanteren om dan de ouderen daar mee te gaan belasten.

De VOORZITTER: Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): We hebben het hier bijvoorbeeld over De Esch. We hebben van alles gedaan, handhaving en wat dan ook. Het enige wat echt werkt is gewoon die wijk 's avonds afsluiten. Dan zeg ik niet dat dat een permanente oplossing wordt, een permanente afsluiting, maar dat zijn wel maatregelen die bij zo'n Autoluw fonds horen. Ook bijvoorbeeld De Meent autoluw maken, uiteraard in samenspraak met de ondernemers en de bewoners, zijn wel de oplossingen waarmee we echt deze overlast in de stad kunnen aanpakken. Niet alleen met handhaving. Want zelfs met die extra boa's waar we heel blij mee zijn, zullen we echt nog hard moeten werken om deze stad veiliger te krijgen.

De VOORZITTER: Mevrouw Verouden.

Mevrouw VEROUDEN (cda): Dank, voorzitter. Er is inderdaad al veel gezegd in dit debat. Deze maatregel uit het coalitieakkoord is zeker geen maatregel die je met plezier neemt. Ik kan u verzekeren, voor ons is dit ook niet de minst pijnlijke. Maar dit besluit is niet lichtvaardig genomen. Ook de oppositie heeft door de openbaarmaking van het onderhandelingsdossier kunnen zien dat er wel degelijk is gekeken naar alternatieven. Niet naar eentje, maar naar meerdere alternatieven. Ook heeft de oppositie in die stukken kunnen zien dat er een nieuwe financiële werkelijkheid is ontstaan. Ook in de vragen die Leefbaar en andere partijen afgelopen week hebben gesteld is te zien dat er een nieuwe financiële werkelijkheid is door het afschaffen van de seniorenkorting door de Rijksoverheid. Daar kunnen we ook niet aan voorbijgaan als we hier het debat met elkaar voeren. We hebben het daarom ook niet over 8,6 miljoen, maar over 13,5 miljoen en dat leverde een gat op in onze begroting. Ik weet hoe belangrijk het is voor ouderen in onze stad om deel te kunnen blijven nemen aan onze samenleving en het ov vormt hier een belangrijk onderdeel van. Zo kunnen ouderen elkaar blijven bezoeken, langs bij hun kinderen of sociale contacten opzoeken in een ander deel van de stad. Daarom vind ik het ook zo belangrijk om te benadrukken dat dit geen afschaffing is van het gratis ov voor ouderen, maar een verschuiving naar een compensatie. Over die compensatie is het zojuist in het debat ook al gegaan. De compensatie komt terecht bij de groep die dat het meest nodig heeft in plaats van een generieke maatregel. De uitwerking van dat plan en die compensatie zullen wij kritisch volgen en ik verwacht die ook op korte termijn. Dank u.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Wempe.

De heer WEMPE (volt): Dank, voorzitter. Wij weten dat het afschaffen van het gratis ov voor ouderen een ingrijpende keuze is. Zeker voor ouderen met een kleine beurs. Juist daarom vinden wij het ook belangrijk dat we hen niet uit het oog verliezen en hen gaan compenseren. Tegelijkertijd moeten we als politiek ook keuzes maken. Keuzes die in het verleden door de politiek te lang zijn uitgesteld. Het zijn moeilijke keuzes, maar wel keuzes die nodig zijn om de stad voor te bereiden op de toekomst.

De VOORZITTER: De heer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): Allemaal krokodillentranen van het CDA, van Volt en van alle sociale partijen. Het is onbegrijpelijk dat je het wel snapt, maar er niets aan doet. Dat vind ik onbegrijpelijk. Waarom ben je dan de politiek ingegaan?

De heer WEMPE (volt): Voorzitter, als ik van u het woord mag? Wij zijn de politiek ingegaan om te laten zien dat we wel keuzes kunnen maken. Keuzes die de politiek in het verleden te lang heeft laten liggen. Keuzes waardoor we nu nog steeds in een te grote grijze economie zitten. Keuzes waardoor mensen op straat slapen en geen dak boven hun hoofd hebben.

Keuzes waarbij mensen geen huis hebben. Dat kost allemaal geld en het wordt steeds duurder. Het zijn moeilijke keuzes, het zijn geen leuke keuzes, dat ben ik met u eens. Tegelijkertijd zeg ik ook, die ouderen met een kleine portemonnee gaan we compenseren.

De VOORZITTER: De heer Siemons.
De heer SIEMONS (50plus): Alles wordt duurder, jullie maken alles duurder. Het ov wordt duurder. De mensen die een autootje hebben wordt duurder. Parkeren wordt duurder. Zelfs op alle locaties waar je eerst de auto vrij kon parkeren ga je geld halen. Er zijn nog maar 4 wijken waar je zou kunnen parkeren, die komen dadelijk ook weer aan de beurt. Jullie maken alles duurder.

De VOORZITTER: De heer Wempe.

De heer WEMPE (volt): Ik hoor uw zorgen en die zorgen zijn ook terecht. Maar tegelijkertijd proberen we natuurlijk wel iets in de stad te veranderen. Als alles zo blijft zoals het is, blijft het ook zoals het is en gaan we niet richting een toekomstbestendige stad. Wij maken keuzes voor de toekomst. Er zitten lastige keuzes bij en die zijn niet leuk. We moeten kijken naar de bezwaren die er zijn. We proberen te verzachten, maar we moeten wel vooruit. De tijd verandert, zeg ik tegen 50PLUS. Daarom moeten we keuzes durven maken om de problemen in onze stad die er ook zijn, ook aan te pakken.

De VOORZITTER: U bent daarmee aan het eind gekomen van uw betoog. Mevrouw Coşkun.

Mevrouw COŞKUN (pvdd): Dank u wel, voorzitter. Tijdens het hele debat hebben we het gehad over de creatieve oplossingen, misschien hebben wij een creatieve oplossing. Richting de wethouder wil ik vragen of zij ook wil kijken naar een mogelijkheid dat tijdens de daluren gratis ov voor ouderen te blijven behouden voor alle ouderen.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Anderen? De heer Soytekin nog.

De heer SOYTEKIN (denk): Ik wil toch een punt van orde maken, voorzitter. Tijdens het debat is er heel vaak gesproken, ik heb daar ook een opmerking over gemaakt, over compensatie. Ik wil toch gezegd hebben dat het een verkeerde voorstelling van zaken is, want een compensatie is het namelijk niet. Het is een gedeeltelijke compensatie misschien, maar het is geen compensatie.

De VOORZITTER: U heeft uw punt gemaakt en we vragen vervolgens de wethouder of zij hier op de vragen in kan gaan die aan haar zijn gesteld. Wethouder Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dank u wel, voorzitter. We hebben het hier inderdaad over een behoorlijk ingrijpende en voor mensen ook verontrustende maatregel. We krijgen ook de signalen uit de stad dat mensen zich hier erg zorgen over maken. Dat herkennen we ook als college dat dit 1 van de pijnlijke maatregelen is die we nemen om inderdaad investeringen in de stad te doen. Ook om bijvoorbeeld het armoedebeleid structureel te kunnen maken en een aantal zaken die zijn genoemd ook in het debat. Neemt niet weg dat dit ook echt wel mensen zal raken. Om met de laatste opmerking van de heer Soytekin te beginnen, wij hebben ook altijd gezegd, het is een tegemoetkoming. Omdat we ook zien dat het een tegemoetkoming is voor mensen in de lasten die vooral voor mensen met een wat smallere portemonnee echte consequenties heeft en dat realiseren we ons ook. Vandaar ook dat we hebben gezegd, die tegemoetkoming dient nog nader worden uitgewerkt. Ik heb een aantal vragen die voor mij zijn en een aantal van mijn collega's. Ik zal in ieder geval starten. De eerste vraag is van Leefbaar Rotterdam, de heer Buijt. U zegt die 2,8 miljoen, hoeveel mensen worden daar nu mee bereikt? 110 procent van het wettelijk sociaal minimum. Hoeveel mensen daarvan maken nu gebruik van het gratis ov? Dat weten wij niet. Want precies de inkomensgegevens

van degenen die dat gratis ov krijgen, worden niet op die manier bijgehouden hoe hoog die precies is. De RET kan dat niet achterhalen, die vraagt namelijk niet de inkomenspositie van de aanvrager. Ben ik bereid om met de RET in gesprek te gaan hierover? Wij spreken de RET natuurlijk op heel veel fronten en voor heel veel redenen. Maar over deze maatregel die wij nu in het coalitieakkoord hebben afgesproken, zijn wij in gesprek met de RET over goede communicatie, hoe zorgen we dat iedereen weet waar die aan toe is? Dat is ... Maar weer wel om deze maatregel uit te voeren, daar zijn wij over in gesprek met de RET. Dan heb ik nog een vraag van PRO, wat kost het om het door te laten zetten? Bij de stukken zit een document waarin dat helemaal wordt uitgelegd in tabellen. Op het moment dat wij het oude beleid zouden doorzetten, dan kost dat ongeveer naar verwachting 13 miljoen, omdat juist die bepaling van die ouderenkorting landelijk geschrapt is. Het wordt meer dan dat het eerst was. Dat waren de vragen voor mij.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (Ir): U gaat razendsnel door mijn vragen heen voorzitter, maar misschien in technische tijd. Ik heb een hele rits vragen gesteld die niet beantwoord zijn.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dat klopt. Een aantal vragen zullen mijn collega's beantwoorden.

De VOORZITTER: Laten we afspreken dat u eerst kijkt waar de andere wethouders mee komen. Dan hebben we altijd nog een veegronde en dan mag u daar ook in de veegronde resterende punten maken.

De heer BUIJT (Ir): Dat maakt het wel lastig om zo te debatteren op deze manier, maar goed.

De VOORZITTER: Dat is wel vaker het geval, dat is niet heel uniek. Ik kijk eerst naar wethouder Harika.

Mevrouw HARIKA (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Ook ik sluit me aan bij de woorden van Chantal dat het ons college ook niet onberoerd laat. Het is een keuze die je uiteindelijk hebt moeten maken en die keuze is ook zeker pijnlijk voor mensen. Maar soms moet je inderdaad keuzes maken. Ik ben zelf ook bij Warm Rotterdam geweest en ik heb ook gezien hoe belangrijk het is om mee te kunnen doen. Wat er ook is gedaan, is natuurlijk dat er wel een bedrag is gereserveerd om ergens ook te kijken, hoe kan je tegemoet komen? Er zijn een aantal vragen gesteld die voor mij zijn. Ik had een vraag van mevrouw Maassen over hoeveel ouderen hebben recht op dat AOW-tegoed en hoe is dat bereik? Er zijn ongeveer 17.000 huishoudens die hier recht op hebben en het bereik is ongeveer zo'n 76 procent. Dan een vraag van mevrouw Maassen, wat doen we eraan om dit bereik te verhogen? Daar zijn een aantal acties voor. Zo zijn er advertenties in huis-aan-huisbladen en in de wijkkranten. Er zijn ook diverse wijkacties waarbij collega's vanuit de gemeente Rotterdam ook richting de Rotterdammers gaan en hen ook actief informeren over de regelingen. Er wordt ook geïnvesteerd in het informeren van samenwerkingspartners over de hulp die geboden wordt, zodat ook zij Rotterdammers kunnen wijzen op de ondersteuning die daar is. Dan had mevrouw Maassen ook nog de vraag hoe wij zorgen dat we iedereen die recht heeft op die compensatie, dat hij die compensatie ook ontvangt. Dat doen we inderdaad langs alle acties die ik zojuist noemde om het bereik van het AOW-tegoed op die manier wat meer onder de aandacht te brengen. Daarbij geldt ook dat het AOW-tegoed na de eerste aanvraag automatisch wordt toegekend wanneer een Rotterdammer de Rotterdampas verlengt. Dan was er een vraag van mijnheer Van Dijk over de kosten als wij het gratis ov behouden voor AOW'ers met een smalle beurs. Daar staat een toezegging voor om dat bedrag ook met u te

delen. We willen dat natuurlijk zorgvuldig doen, daar hebben we ook alle informatie voor nodig en die afdoening kunt u snel van ons verwachten.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (Ir): Dat vind ik toch wel heel erg opvallend. U komt met allemaal cijfers wat u weet en dan een cruciale vraag, hoeveel kost het als we iets gaan oprekken? Dat is gewoon een rekensom die je op je rekenmachine kan maken. We hebben zoveel mensen, als we die grens ophogen, dan wordt de rekensom zo. Daarvan zegt u dan na 2 maanden, dat moeten we echt wel heel erg goed uitzoeken. Ik vind dat echt onbestaanbaar.

Mevrouw HARIKA (wethouder): Dat is ook precies de reden waarom we er de tijd voor willen nemen, want we willen dat zorgvuldig doen en vandaar dat deze afdoening ook binnenkort hier binnen uw raad terug zal komen.

De heer BUIJT (Ir): Voorzitter, je maakt een rekensom. Als je het zorgvuldig doet, doe je hem 2 keer intikken. Maar daar heb je geen 8 maanden voor nodig.

Mevrouw HARIKA (wethouder): U hoort mij ook zeggen dat ik daar niet nog 2 maanden voor nodig heb, maar dat ik dat zeer snel terug zal geven.

De VOORZITTER: U vervolgt uw betoog.

Mevrouw HARIKA (wethouder): Zeer snel is overigens binnen een week, het komt eraan. Dan de vraag van de heer Biljoen, hoe wordt de compensatie ingezet? Die vraag hoorde ik ook bij de heer Buijt. In de laatste raad voor het reces is ook aangegeven dat we aan de slag gaan met de uitwerking voor die 2,8 miljoen die is gereserveerd. Van die 2,8 miljoen is de bedoeling dat dat toegevoegd wordt aan het AOW-tegoed voor de mensen die binnen de doelgroep vallen van mijn portefeuille Armoedebeleid tot 110 procent van het WSM. Zoals ik net al zei is het ook heel belangrijk dat deze mensen ook gewoon kunnen meedoen en richting de begroting zal ik hiervoor met een voorstel komen.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan kijk ik nu naar wethouder Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (wethouder): Dank, voorzitter. Er zijn mij wat vragen gesteld over de doelgroep. Ik heb bij het debat over het coalitieakkoord en ook in het gesprek waar de heer Buijt aan refereerde wat wij hadden met zijn tweeën, ook in de overdracht van onze portefeuilles, wat ik me herinner als een heel prettig gesprek overigens er ook inderdaad al eerder over gehad. Beide keren heb ik gezegd, het is een kwestie van behoorlijk bestuur dat als je een maatregel neemt die effecten kan hebben die je die niet beoogd of die nadelig zijn, dat je kijkt wat je kunt doen. Het afschaffen van het gratis ov voor 65-plussers zal zeker bij mensen effect hebben. Daarom heb ik ook gezegd, we brengen die groep in kaart. Samen met collega Harika zijn we daar een heel eind in. Als het dan gaat over het bestrijden van eenzaamheid waarnaar gevraagd werd, dat doen we natuurlijk wel al op tal van terreinen. Dan zetten we een forse plus op in het coalitieakkoord. Zo doen we vooral als een maatregel die ik kan noemen een hele massieve en structurele meerjarige investeringen in de sociale basis. U weet ongetwijfeld zelf ook hoe ongelooflijk veel sociale initiatieven er in wijken zijn die ook specifiek gericht zijn op ouderen. Als het gaat over wijkrestaurants die gewoon vanuit het sociale initiatief zelf opkomen. Als het gaat over activiteiten met ouderen, dat gaan we de komende jaren juist structureel en effectief versterken. We hebben ook echt in de coalitie gekozen om een generieke maatregel zoals deze in de plaats daarvan te stellen dat we veel gerichter inzetten. Dat zal zeker ook een positieve bijdrage hebben op de eenzaamheid waar we ons met zijn allen zeker zorgen over te maken hebben. Zorgzame buurten staat ook in het coalitieakkoord, daar gaan we op inzetten. In de portefeuille van

Bouwen en Wonen waar we ook gaan kijken natuurlijk naar, hoe kan je Knarrenhofjes en zulk soort manieren van wonen ook realiseren die ook gemeenschapsvorming tussen ouderen verbeteren. Het zijn allemaal investeringen die heel fors zijn, die allemaal in het coalitieakkoord staan en die als het goed is een positief effect hebben op de eenzaamheid. Verder is er gevraagd, zijn er nog andere vervoersmogelijkheden? We hebben sowieso voor iedere Rotterdammer vanaf 75 het personenvervoer. Daar kan je gewoon zonder indicatie gebruik van maken. We hebben natuurlijk ook de wijkbus waar alle Rotterdammers van 55-plus gebruik van kunnen maken. Er zijn ook wel zeker alternatieven. Dan werd er volgens mij nog een vraag gesteld over mantelzorgers. We hebben allerlei maatregelen op mantelzorgers. Die hebben we ook al en die houden voor een groot deel ook in stand. Maar ik merk wel dat die wel allemaal met schotjes zijn omrand. Ik wil vooral alle mantelzorgmiddelen zo veel mogelijk omschotten zodat we ze ook gerichter kunnen gaan inzetten daar waar doelgroepen behoefte aan hebben. U moet ook weten, maar dat weet u mogelijkerwijs ook al wel, een mantelzorger ben je al heel snel. Er zijn ongelofelijk veel mensen in deze stad mantelzorgers en daarvan zijn er ook heel veel 65-plussers. We moeten ook kijken, hoe kunnen we de middelen die we voor het ondersteunen van mantelzorgers hebben zo effectief mogelijk inzetten? Ik zou me goed kunnen voorstellen, dat is overigens ook voor een deel al zo, dat het ook in de vorm van een ov-tegoed kan. Volgens mij waren dat de vragen die aan mij gesteld zijn.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan had ik een veegronde beloofd. De heer Buijt.

De heer BUIJT (Ir): Ik had sowieso gevraagd, waarom heeft dit college ervoor gekozen om de 2,5 miljoen aan de ene kant die vrijvalt, omdat het ov voor kinderen gratis wordt en voor de ouderen wordt het voor hetzelfde bedrag wat duurder. Je had dat tegen elkaar weg kunnen strepen. U maakt de rekensom. Dat is mooi die 2,5 miljoen steken we in onze eigen zak, die krijgen we nu van het Rijk en van de ouderen. Dat tellen we dan bij elkaar op en dan zeggen we, het kost 13 zoveel miljoen. Dat is gewoon niet terecht. Bent u bereid om dat te heroverwegen? Om in ieder geval die rekentruc die u doet … Het koste bij elkaar gratis ov in deze stad 8 zoveel, maar die 2,5 miljoen die we meer moeten betalen, rekent u erbij op en de 2,5 miljoen die we van het Rijk krijgen, steekt u in uw zak. Voorzitter, ik heb ook gevraagd, hoeveel procent van de mensen die van Rotterdampas gebruikmaken, vallen nu onder die lage tarief? Je kan voor 5 euro een Rotterdampas krijgen. Dat betekent als je onder het wettelijk sociaal minimum valt, dat is een hele kleine groep. U zegt vervolgens, maar er zijn 0 euro uitvoeringskosten, het gaat volledig op naar die groep. Ik constateer tevens voorzitter, dat er totaal niet is nagedacht bij de invoering. Hoeveel kost het bij 110 procent? Hoeveel bij 130 procent? Die berekening is niet eens gemaakt. PRO is akkoord gegaan zonder dat ze die cijfers hadden.

De VOORZITTER: De heer Buijt, het was een veegronde en dit neigt toch wel een beetje naar een tweede termijn. Geeft u concreet aan waar u nog antwoord op wilt hebben.

De heer BUIJT (Ir): U heeft gelijk, voorzitter. Ik houd het bij deze 3 vragen. Over de bureaucratie, over de 2,5 miljoen en over hoeveel mensen van de Rotterdampas van die 5 euro regeling gebruikmaken.

De VOORZITTER: Anderen? Mevrouw Coşkun.

Mevrouw COŞKUN (pvdd): Dank u wel, voorzitter. Ik had ook een vraag over de daluren, een maatregel die niks kost. In die tijd rijden de trams en bussen allemaal leeg, het kost echt niks om daar gratis ov aan ouderen te kunnen aanbieden. Ik vroeg of het college daarover ook nadenkt.

De VOORZITTER: Nog andere vragen die zijn blijven liggen? Geef ik eerst de ruimte om die vragen te beantwoorden aan wethouder Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Excuses, mevrouw Coşkun. Dat ik dat vergeten ben te beantwoorden. De RET is een zakelijk bedrijf. Op het moment dat wij dat product zouden willen vragen aan de RET, gratis reizen tijdens daluren, dan zullen zij ons daar ook een prijs voor vragen, dat zal niet gratis zijn. Daar kan ik niet in meegaan, want de opdracht die wij hebben en die ik geacht word ook uit te voeren, is echt het afschaffen van dit gratis vervoer. Met dien verstande dat we een tegemoetkoming ook via het AOW-tegoed zullen regelen.

De VOORZITTER: Het is een beetje lastig, want de heer Van Dijk heeft een opmerking over een vraag van mevrouw Coşkun. Kort, maar anders vraag ik, wat voor de tweede termijn, kan voor de tweede termijn. Maar als u hierop in wil gaan, kort graag.

De heer VAN DIJK (cu): Sorry, voorzitter. Het is een directe reactie op de opmerking van wethouder Zeegers. Want als ik met de NS reis in de daluren krijg ik korting. Misschien dat u dat gesprek ook met de RET kan voeren op basis van de suggestie van mevrouw Coşkun.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Er zijn abonnementen. Wat wij nu doen, de ouderen zullen vallen in de normale tariefstructuur en abonnementensysteem van de RET. De ouderen die een smalle beurs hebben, kunnen gebruikmaken van die tegemoetkoming op het AOW-tegoed. Maar op het moment dat wij wijzigingen in al die tarieven en abonnementen willen doen, dan zullen wij daar extra bijdrage moeten leveren aan de RET. Dat is niet iets wat ik van plan ben te gaan doen.

De VOORZITTER: Mevrouw Coşkun.

Mevrouw COŞKUN (pvdd): Voorzitter, ik vroeg niet of dat in ieder geval niet mogelijk is. Ik zou graag willen dat u dat ook met de RET bespreekt. Misschien denken ze daar anders over dan u verwacht, omdat het openbaar vervoer dan leeg rondrijdt. Is het dan beter om leeg rond te rijden? Uit het duurzaamheidsoogpunt is het ook beter. Ik vroeg alleen maar of u daarover wilt praten.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Ik praat heel veel met de RET en ik weet dat dit een heilloze weg zal zijn. Op het moment dat wij gratis ov, of het tijdens de daluren of de spits is, dan gaat ons dat geld kosten. Dat is ook logisch. Zo moet het bedrijf ook redeneren, daar ben ik ook helemaal niet op tegen. We hebben afgesproken in dit coalitieakkoord om dit echt af te schaffen. Ik kan het helaas niet mooier maken.

De VOORZITTER: Wethouder Harika.

Mevrouw HARIKA (wethouder): Volgens mij staat er een vraag van de heer Buijt, maar die was mij niet helemaal duidelijk. Zou u die kunnen herhalen?

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): U gaat het compenseren via het AOW-tegoed. Zo noemt u het, maar het is echt een fooi geven. Daar heb je nu mensen die kunnen voor 5 euro een Rotterdampas kopen en daar kom je voor in aanmerking als je onder het wettelijk sociaal minimum valt. Dan krijg je voor 5 euro een Rotterdampas. Dat is 1 op 1 de groep die ook in aanmerking komt voor dat

gratis ov van u, dat is dezelfde groep. Hoeveel mensen van die groep van 17.000 die er volgens u recht op hebben ... Waarvan de wethouder niet weet over die 77.000 hoeveel daar dan gebruik van maken, heel veel cijfers zijn onbekend constateer ik. Hoeveel van die groep van 5 euro voor een Rotterdampas maken daar nu al gebruik van? Dat betekent namelijk dat als dat cijfer laag is dat je wel degelijk een gigantische bureaucratie gaat optuigen.

De VOORZITTER: Wethouder Harika.

Mevrouw HARIKA (wethouder): Het gaat hier over alle AOW'ers met een WSM tot en met 110 procent, die krijgen nu al een AOW-tegoed. Die vallen ook binnen de groep van die 2,8 miljoen waar nu een plan voor uitgewerkt wordt.

De VOORZITTER: Wethouder Segers-Hoogendoorn had volgens mij geen andere vraag meer. De heer Buijt.

De heer BUIJT (Ir): Voorzitter, ik wil echt een schorsing. Want ik merk echt dat er gegevens niet op orde zijn, dat het niet bekend is hoe het zit. Er is niet de bereidheid om met de RET in gesprek te gaan. Die gaan enorm veel klanten verliezen. Je zou met hen ook kunnen praten, misschien als we iets regelen ... Maar die poging hoor ik nog niet eens, geen uitgestoken hand. We hebben gezegd dat wij dan zelf met alternatieven zullen komen. Ik wil graag een schorsing en dan komen wij zo met alternatieve voorstellen.

De VOORZITTER: Dat was mijn vraag van, wat is de reden voor de schorsing? Want op zich, het debat geeft geen aanleiding. U kunt misschien ontevreden zijn over de antwoorden, maar het is ook een beetje gebruikelijk ...

De heer BUIJT (Ir): Ik wil overleggen met een aantal andere partijen met welke voorstellen wij dan kunnen komen. Daar wil ik een schorsing voor.

De VOORZITTER: De heer Achbar.

De heer ACHBAR (denk): Voorzitter, een punt van orde. U vraagt naar waarom iemand wil schorsen. Ik neem aan dat als een raadslid wil schorsen dat we schorsen zonder daar nu direct een toelichting aan te geven. U geeft daar ook een beetje een oordeel aan merk ik in uw vraag.

De VOORZITTER: Kom op, mijnheer Achbar. Dat ga ik me niet laten aanleunen.

De heer ACHBAR (denk): Ik hoor het u zeggen.

De VOORZITTER: Stop, klaar. Daar gaat u niks over zeggen, dat is helemaal niet waar.

De heer ACHBAR (denk): Ik ga daar wel iets over zeggen.

De VOORZITTER: Nee, de heer Achbar, u heeft nu niet het woord. Ik reageer richting de heer Buijt dat ik graag een toelichting wil op de schorsing. Dat mag ik vragen als voorzitter, omdat hiermee ook het debat wordt onderbroken. Heel veel mensen kijken mee met dit debat, willen ook weten wat er gaande is. Het wordt toch een wat rommelige situatie. Ik heb nog geen conclusie getrokken, ik wilde alleen een toelichting. Ik laat mij niet aanleunen dat u zegt dat ik hier een oordeel over heb en dat neemt u terug.

De heer ACHBAR (denk): U zegt, ik herhaal uw woorden, ik zie geen aanleiding in dit debat waarom er geschorst moet worden.

De VOORZITTER: Ik vraag naar de aanleiding van het debat. U neemt het nu terug en u gaat zitten, klaar.

De heer ACHBAR (denk): Ik wil u wel vriendelijk vragen om gewoon fatsoenlijk tegen mij te communiceren als u het niet erg vindt, voorzitter.

De VOORZITTER: Dit is het laatste wat ik erover zeg. U legt mij iets in de mond wat ik hier heel hoog opneem. Ik ben hier een onafhankelijke voorzitter en ik heb hier geen mening over een vraag. Ik zeg wel tegelijkertijd, mag ik een toelichting hebben op het verzoek? Dat doe ik wel vaker, omdat het ook iets betekent voor het debat en ook voor de mensen die meekijken. Ik laat mij zo niet dit in de mond leggen. Anderen nog op deze vraag? De heer Buijt, hoelang wilt u schorsen?

De heer BUIJT (lr): In ieder geval een halfuur.

De VOORZITTER: Dan ga ik voorstellen om de schorsing te combineren met de lunch. Die moet nog wel klaar gezet worden, daar hebben we wel tijd voor nodig. Maar dat betekent ook dat het schorsen en de lunch tegelijkertijd gaat plaatsvinden. Hoe snel kunnen we het klaarzetten? Dan schors ik de vergadering inclusief lunch tot 13.15 uur. Ik schors de vergadering.

(De vergadering is geschorst.)

Notulen van de raadsvergadering van 10 september 2026

Notulen van de raadsvergadering van 10 september 2026 (middagzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 15

Voorzitter: Mevrouw drs. C.J. Schouten

Voor de presentielijst wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering.

Namens het college zijn tegenwoordig: mevrouw S.C.W. Biesheuvel, mevrouw J.M. Nunnely, mevrouw C.M. Zeegers, de heer D.J. van Dommelen, de heer J.P. Postma en de heer R.G.C. Segers-Hoogendoorn

Griffier: de heer W. de Bel

Heropening

7.4 Debat over 'OV voor Ouderen', aangevraagd door het lid Buijt e.a.

De VOORZITTER: We zijn compleet en daarom heropen ik de vergadering. Aan de orde is het debat over 'OV voor Ouderen' en dat is aangevraagd door het lid Buijt en anderen. De heer Buijt had gevraagd om een schorsing van het debat. Wij zijn aangekomen bij de tweede termijn en hij mag dan ook het woord hebben.

De heer BUIJT (Ir): Dank u wel, mevrouw de voorzitter. We zijn het allemaal over 1 ding eens, dat we getuige zijn geweest van een verbijsterend debat vanochtend. Het is maanden later nog steeds totaal onduidelijk. Onduidelijkheid over de cijfers. We weten niet hoeveel van de 80.000 Rotterdammers die gebruikmaken van het ov nu in die doelgroep vallen die nog die foto geworpen kreeg. Het is na 4 maanden nog steeds niet duidelijk. Er is geen tabelletje gemaakt van wat kost het als we het ophogen naar 120, naar 130, naar 150 procent. Zelfs in de voorbereiding op dit debat, terwijl u weet dat die vraag gaat komen, krijgen we nog geen antwoord. We weten dat nog steeds niet. We vragen ons allemaal af: waar heeft de fractie van PRO dan ja tegen gezegd, als u nog niet eens weet op hoeveel mensen dit betrekking heeft, wie hier de dupe van worden? Ik vind het onbegrijpelijk. We hebben een uitdaging gekregen vanuit de coalitiepartijen om zelf met voorstellen te komen en dat hebben wij gedaan. Eén ding. De eerste is een hele pijnlijke voor Leefbaar Rotterdam zelf. Wij hebben altijd zelf vastgehouden dat de toeristenbelasting niet verhoogd kan worden, maar, inderdaad, jullie zeiden het in het debat, het is een kwestie van keuzes maken. De toeristenbelasting is in Rotterdam 6,5 procent. U gaat daar 150 op doen, maar die is nog steeds in verhouding met andere steden veel lager. Nogmaals, er is nu een eerste stap gezet. Het is voor ons een zware toelating of opgave om een standpunt van ons te laten varen, maar de keuze is nu: ga je 150 extra vragen aan iemand die een kamer van 200 euro boekt of ga je een echtpaar uit Zevenkamp wat naar Delfshaven is met zijn tweeën 16 euro per dag laten betalen. Dan is de keuze voor Leefbaar Rotterdam duidelijk. Hoe lastig wij die toeristenbelasting ook vinden, dan kun je niet voor die toerist kiezen, maar dan moet je voor die Rotterdammer die 16 euro gaat betalen kiezen. Dat is de eerste motie. Mevrouw Zeegers zit op hete kolen. Dat merkten we niet, dat ze op tijd hier was, maar ik zal haast maken om het niet nog langer te laten duren voor haar. Er is besloten door dit college om de 2,5 miljoen, die vrijvallen voor het faciliteren van gratis ov voor kinderen, in de eigen zak te steken, terwijl de keuze ook had kunnen zijn we

moeten 2,5 miljoen meer betalen voor het oudere, we krijgen 2,5 miljoen voor de kids en we doen dat bij elkaar. Dus wij doen nu dat voorstel. Doe in plaats van dat naar de algemene middelen, gebruik dat om meer ouderen gebruik te kunnen laten maken van het gratis ov. Motie 2. Het derde voorstel van ons. Nogmaals, deze moties worden gesteund door DENK, Forum, SP en 50PLUS. De laatste motie dezelfde partijen minus de SP. Er is een startupfonds van 100 miljoen. Wij zeggen: doe daar in ieder geval eenmalig een paar miljoen uitnemen, zodat je in ieder geval in '27 nog het ov kan behouden. Dat fonds is over meerdere jaren uitgesmeerd. Je kunt over de doeltreffendheid daarvan discussiëren. Dat kan ook de komende jaren blijken. Dus wij zeggen: neem daar 4 miljoen uit en laat in ieder geval in '27 het ov bestaan. De andere oppositiepartijen komen met nog meer voorstellen. Dus de uitgestoken hand van de coalitie en het college: kom zelf met voorstellen, die vullen wij nu in. Nu is het aan u om ook duidelijk te maken dat die uitgestoken hand echt iets voorstelt of dat het voor de bühne is. Maar ik zeg met name tegen PRO: u heeft jarenlang gesmeekt in ons vorige college: doe die toeristenbelasting omhoog. We hebben dat altijd tegengehouden. Wij doen nu de uitrol naar u. Pak hem aan, die hand. Het is 150 extra en daarmee kunnen wij voor duizenden Rotterdammers het gratis ov redden. Doe dit, PRO. Doe dit.

De VOORZITTER: De heer Buijt heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Geld voor senioren OV

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 10 september 2026, ter bespreking van Behoud het Gratis OV voor Senioren;

constaterende dat:

- Rotterdam de afgelopen 20 jaar gratis OV voor senioren heeft gehad;
- het nieuwe college gaat bezuinigen op de regeling gratis OV voor senioren;
- hier grote maatschappelijke onrust over is ontstaan met tientallen petities, demonstraties en ander soort acties ten gevolg;
- de nieuwe coalitie heeft aangegeven samen te willen werken met de oppositie ten behoeve van een mooiere stad;

overwegende dat:
- wij het van groot belang vinden om het gratis OV voor ouderen te behouden;
- de stad mindertoeristenbelasting vraagt dan de rest van de G4;
- deze belasting bijna 3 miljoen euro zal opbrengen;
- dit zal de extra kosten van het OV voor ouderen dekken;

verzoekt het college:
- de logiesbelasting te verhogen met 1%, tot een standaard 7,5%, per kamerovernachting;
- deze extra inkomsten te gebruiken om de kosten van het OV voor ouderen te dekken;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R. Buijt, S. Soytekin, D.M. Hamhuis, E. Başoğlu en J.C. Siemons

Motie 2. Vrijgekomen budget van kinder-OV voor senioren OV

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 10 september 2026, ter bespreking van agendapunt 7.4 Behoud het Gratis OV voor Senioren;

constaterende dat:

- Rotterdam de afgelopen 20 jaar gratis OV voor senioren heeft gehad;
- het nieuwe college gaat bezuinigen op de regeling gratis OV voor senioren;
- hier grote maatschappelijke onrust over is ontstaan met tientallen petities, demonstraties en ander soort acties ten gevolg;
- gratis openbaar vervoer voor kinderen per 2027 door het rijk wordt bekostigd;

overwegende dat:
- de nieuwe coalitie heeft aangegeven samen te willen werken met de oppositie ten behoeve van een mooiere stad;
- het vrijgevallen budget buiten het gratis ov wordt bestemd;
- dit budget van 2,5 miljoen ingezet kan worden voor de dekking van gratis openbaar vervoer voor senioren;

verzoekt het college:
- de vrijgevallen 2,5 miljoen van het gratis OV voor kinderen niet naar de algemene middelen te schuiven, maar dit budget in te zetten als dekking om het gratis openbaar vervoer voor senioren te behouden;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R. Buijt, S. Soytekin. D.M. Hamhuis, E. Başoğlu en J.C. Siemons

Motie 3. Investeer liever in onze ouderen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 10 september 2026, ter bespreking van agendapunt 7.4 Behoud het Gratis OV voor Senioren;

constaterende dat:
- Rotterdam de afgelopen 20 jaar gratis OV voor senioren heeft gehad; • het nieuwe college gaat bezuinigen op de regeling gratis OV voor senioren;
- hier grote maatschappelijke onrust over is ontstaan met tientallen petities, demonstraties en ander soort acties ten gevolg;

overwegende dat:
- de nieuwe coalitie heeft aangegeven samen te willen werken met de oppositie ten behoeve van een mooiere stad;
- met het startup-fonds 100 miljoen euro wordt gereserveerd voor opportunistische investeringen;
- een deel van dit budget ingezet kan worden voor de dekking van gratis openbaar vervoer voor senioren;

verzoekt het college:
- 1.4 miljoen euro uit het startup-fonds te onttrekken en in te zetten voor de dekking om het gratis openbaar vervoer voor senioren te behouden;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. R. Buijt, S. Soytekin, D.M. Hamhuis en J.C. Siemons

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Ik moet mijn lijstje erbij halen wie er als tweede was. Dat was de heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dank voorzitter. Mijn afdronk van het debat was dat we redelijk koude, kille, harteloze en empathieloze beantwoordingen hebben gekregen vanuit dit college. Ook niet goed voorbereid, want er zijn vragen gesteld waar geen antwoorden op komen. Dat vind ik ook wel een schoffering van deze raad, want u weet dat de hele stad hierop zit te wachten en dat het debat eraan zat te komen, dat het onderwerp van gesprek zou zijn. Dat is triest. Ik heb in een interruptiedebatje met de heer Biljoen al een voorstel gedaan, dus die 2 moties zal ik indienen. Het Autoluw fonds is natuurlijk ook bedoeld om mensen uit de auto te halen. Ik ben daar zelf niet per se voorstander van, maar je wil mensen ontmoedigen om auto te rijden. Dus je wil ze naar het ov krijgen. Dan is het een logische keuze om delen van dat geld te gebruiken om dat gratis ov voor ouderen in stand te houden. Dus wij hebben 2 voorstellen om daar de gelden uit te halen, om '27 in ieder geval door te laten gaan en in de tussentijd te zoeken naar mogelijkheden voor een structurele oplossing en een tweede voorstel voor '27 en '28 te behouden. De moties zijn mede ondertekend door Leefbaar Rotterdam, Forum voor Democratie, de SP en 50PLUS.

De VOORZITTER: De heer Soytekin heeft de volgende moties ingediend.

Motie 4. Ouderen moeten mobiel blijven – 1

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 10 september 2026 ter bespreking van agendapunt 7.4 Debat over 'OV voor Ouderen';

constaterende dat:
- in het coalitieakkoord is opgenomen dat de regeling voor gratis openbaar vervoer voor AOW-gerechtigden wordt beëindigd;
- duizenden Rotterdamse AOW-gerechtigden momenteel gebruikmaken van deze regeling;

overwegende dat:
- gratis openbaarvervoer voor ouderen bijdraagt aan het voorkomen van eenzaamheid en sociale uitsluiting;
- veel ouderen een beperkt besteedbaar inkomen hebben en extra vervoerskosten niet of nauwelijks kunnen opvangen;
- de mobiliteit en zelfstandigheid van ouderen niet mogen verslechteren als gevolg van bezuinigings- of beleidskeuzes;

verzoekt het college:
- de regeling voor gratis openbaar vervoer voor AOW-gerechtigden te behouden voor in ieder geval 2027;
- dit te bekostigen vanuit het fiets en autoluw fonds;
- tegelijkertijd te zoeken naar structurele dekking om het gratis openbaarvervoer voor AOW gerechtigden te behouden;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Soytekin, R. Buijt, E. Başoğlu, D.M. Hamhuis en J.C. Siemons

Motie 5. Ouderen moeten mobiel blijven – 2

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 10 september 2026 ter bespreking van agendapunt 7.4 Debat over 'OV voor Ouderen';

constaterende dat:

- in het coalitieakkoord is opgenomen dat de regeling voor gratis openbaar vervoer voor AOW-gerechtigden wordt beëindigd;
- duizenden Rotterdamse AOW-gerechtigden momenteel gebruikmaken van deze regeling;

overwegende dat:
- gratis openbaarvervoer voor ouderen bijdraagt aan het voorkomen van eenzaamheid en sociale uitsluiting;
- veel ouderen een beperkt besteedbaar inkomen hebben en extra vervoerskosten niet of nauwelijks kunnen opvangen;
- de mobiliteit en zelfstandigheid van ouderen niet mogen verslechteren als gevolg van bezuinigings- of beleidskeuzes;

verzoekt het college:
- de regeling voor gratis openbaar vervoer voor AOW-gerechtigden te behouden voor in ieder geval 2027 en 2028;
- dit te bekostigen vanuit het fiets en autoluw fonds;
- tegelijkertijd te zoeken naar structurele dekking om het gratis openbaar vervoer voor AOW gerechtigden te behouden;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Soytekin, R. Buijt, E. Başoğlu, D.M. Hamhuis en J.C. Siemons

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: De heer Hamhuis voor de tweede termijn? Nee. De heer Başoğlu? Niet. De heer Başoğlu, wilt u een tweede termijn? Nee. Mevrouw Maassen? Anderen? Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Dank u wel, voorzitter. Ik ben blij dat inderdaad nu duidelijk wordt wat de keuzes zijn die we moeten maken. Dat laat ook volgens mij zien dat deze coalitie staat voor vooruitgang en de oppositie, in ieder geval de voorstellen die we vanuit Leefbaar Rotterdam voorbij zien komen, voor stilstand. Waar Leefbaar Rotterdam steeds de noodklok heeft geluid voor onze economie, gaan ze hem nu weer afbreken. Dat is wat wij als VVD inderdaad niet willen. Dat is precies waarom we deze keus uiteindelijk hebben gemaakt. Dat is een pijnlijke keuze, maar ik zie niet iets in de alternatieven die Leefbaar Rotterdam nu voorlegt, want we willen voor alle inwoners, voor onze jongeren, maar ook voor onze ouderen, dat we kunnen blijven investeren in onze stad. Als het gaat om veiligheid, om vergroening, om woningen bouwen en dat soort zaken, kun je dat alleen als je als stad ook inkomsten hebt. Als je de economie afbreekt, zijn die weg en heb je helemaal geen toekomst.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): U had een tekst opgeschreven en, welke voorstellen er ook komen, dit ga ik zeggen. Het is echt krankzinnig wat u zegt. De economie afbreken, alsof we dat met deze voorstellen doen. Het geeft eens meer aan het is een gebaar voor de bühne. Het stond zelfs in uw verkiezingsprogramma, dat u het af wilde schaffen. U wilt het niet. Elk voorstel waarmee wij komen, heeft u een opmerking klaar dat wij niet zouden kiezen voor veiligheid. Dat heeft niets met veiligheid te maken. Het is echt zo doorzichtig en zo jammer ook dat u zo erg door de mand valt dat u in 10 seconden iets weg parkeert en afserveert, waar u nog niet eens serieus naar gekeken heeft. Echt beschamend.

De VOORZITTER: Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Ons verkiezingsprogramma was het enige verkiezingsprogramma met een onderbouwde begroting. Daar stonden bepaalde keuzes in die pijnlijk waren en er stond ook in dat we zouden investeren in onze economie. Daar hebben we ons aan gehouden.

De VOORZITTER: Mevrouw Coşkun wilde ook nog het woord.

Mevrouw COŞKUN (pvdd): Dank u wel, voorzitter. Ik had in de eerste termijn vriendelijk gevraagd aan de wethouder of die in gesprek wil gaan met de RET om te kijken naar de mogelijkheid in de daluren om alle ouderen te voorzien van gratis ov, dat heb ik ook in een motie gestopt, en uitgebreid ook in gesprek gaan met de MRDH. Ook landelijk, want Rotterdamse experimenten met doelgroepen, zoals met kinderen, zijn vaak succesvol, dus misschien kunnen we deze lobby ook landelijk voeren.

De VOORZITTER: Mevrouw Coşkun heeft de volgende motie ingediend.

Motie 6. Gratis reizen voor ouderen in de daluren

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 10 september 2026, ter bespreking van het debat over "OV voor ouderen";

constaterende dat:
- in het coalitieakkoord staat dat het gratis reizen met het openbaar vervoer voor AOW-gerechtigden wordt afgeschaft;
- een deel van deze besparing wordt omgezet tot het ophogen van het AOW-tegoed ter compensatie van deze maatregel;

overwegende dat:
- er voor gratis reizen in de daluren minder middelen nodig zijn dan voor geheel vrij reizen;
- door mensen te stimuleren om te reizen in de daluren de spreiding van reisbewegingen in het openbaar vervoer wordt bevorderd;
- Rotterdamse experimenten met verschillende doelgroepen zoals kinderen vaak succesvol zijn na lobbywerk.

verzoekt het college:
- in gesprek te gaan met de RET, de MRDH en het Rijk om de mogelijkheden te verkennen voor gratis reizen in de daluren voor AOW-gerechtigden;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. Z.P. Coşkun en T.J.D. Isaack

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Anderen nog? Niet. Dan vraag ik wethouder Zeegers of zij al kan antwoorden. De laatste heeft u nog niet. Ze komen eraan.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): We zitten te zoeken wie de moties gaat doen, maar ik denk dat het toch het handigste is dat ik dat doe mede namens de collega's van het college. Dan ga ik eerst naar de motie ‘Geld voor senioren OV’, de logiesbelasting met 1 procent verhogen tot standaard 7,5 procent. Ik zie nu het kader waarbinnen ik handel, het coalitieakkoord, en daarin hebben wij andere afspraken gemaakt. Dus deze zal ik toch moeten ontraden.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (Ir): U zegt nu bij 1 voorstel: we hebben een coalitieakkoord en het wijkt daarvan af, dus ik moet hem ontraden, dus ik kan dit niet. Maar wat is dan het aanbod waard kom met voorstellen, want alles staat in het coalitieakkoord? Wij kunnen niet dingen die niet in het coalitieakkoord staan. Dan zegt u toch per saldo: waar u ook mee komt, oppositie, het maakt ons niet uit, want het staat niet zo in het coalitieakkoord.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Ik denk dat u daar een terecht punt heeft. U heeft zelf ook in het college gezeten. Op het moment dat dit in het coalitieakkoord staat, dan hebben wij als college dat uit te voeren. Zo ga ik daar ook mee om als college.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (Ir): Maar zeg dan niet: we willen een andere bestuurscultuur en we rijken u de hand uit. Daag ons dan niet uit om met voorstellen te komen en om vervolgens te zeggen: wat u ook voorstelt, we gaan het sowieso niet doen. Dan heeft dit hele debat geen zin.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Ik denk dat u die vraag moet stellen aan de fractievoorzitters. Dat lijkt me de juiste volgorde. Ik volg wat er in de raad is afgesproken hierover en dat zal ook mijn antwoord zijn op alle moties. Dat had u ook al voorzien en dat klopt. Motie nummer 2, die vrijgevallen 2,5 miljoen niet naar de algemene middelen. Zo hebben wij onze begroting rond gerekend en ook deze zal ik moeten ontraden. Dan gaan we naar motie nummer 3.

De VOORZITTER: De heer Siemons heeft nog een vraag.

De heer SIEMONS (50plus): Het is wat ik net gezegd heb, het is niet een kwestie van kunnen en willen. U wilt niet. We worden uitgedaagd om met voorstellen te komen. Dat doen we dan nu en dan worden we met een kluitje het riet ingestuurd. Niet wij, maar de burgers van deze stad. U maakt hier een karikatuur van deze discussie.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Ik ga niet herhalen wat ik net al aangaf, maar het lijkt me ook goed om duidelijk aan verwachtingenmanagement te doen. Wij hebben als college uitvoering te geven aan het coalitieakkoord. Dat is wat we hier ook gaan doen. Wij zien al die investeringen die we gaan doen om die stad beter en mooier te maken op allerlei verschillende vlakken en daar staan ook helaas pijnlijke maatregelen tegenover. Dat is wat we hier hebben neergelegd in het coalitieakkoord en waar wij verder uitvoering aan zullen geven.

De VOORZITTER: De heer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): Dat begrijp ik, dat u zich houdt aan dat coalitieakkoord, maar waarom wordt de vraag regelmatig opgeworpen naar ons toe: kom met voorstellen? Dan geeft u ons toch de indruk dat we daar nog wat mee kunnen voor de stad Rotterdam, voor de mensen die daarom vragen? Daar staan wij voor. Schijnbaar die mensen hebben toevallig verkeerd gekozen, want die mensen die daar nu zitten en het beslissen, die maken voor die mensen toevallig de verkeerde keuzes. Wij krijgen niet de mogelijkheid om het te herstellen. Dat is erg triest voor deze mooie stad.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dan ga ik verder met de motie van DENK, nummer 3, ‘Investeer liever in onze ouderen’, 4 miljoen uit het startpuntfonds te onttrekken. Daar geldt hetzelfde voor. Ontzettend belangrijk dat we onze start-ups echt verder helpen, goed voor onze economie en daarom willen wij dat geld echt daarvoor benutten. Dus deze motie zal ik ook ontraden. Dan de vraag ouderen moeten mobiel blijven, dit geld vanuit het Fiets- en Autoluw fonds te halen. Daar geldt natuurlijk hetzelfde voor. We willen die schone, gezonde, duurzame stad, waarin mensen goed kunnen, fietsen, wandelen, et cetera. Dit soort maatregelen, daar hebben wij dat geld voor nodig. Vandaar dat ik deze ook ontraad.

De heer SOYTEKIN (denk): Voorzitter, punt van orde.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Ik wil de wethouder te vragen om te stoppen met deze beantwoording. Ik wil graag een schorsing.

De VOORZITTER: Mag ik vragen waarom u een schorsing wenst?

De heer SOYTEKIN (denk): De beantwoording van de wethouder kunnen we net zo goed overslaan, want 1 zin was voldoende geweest. Het staat niet in het coalitieakkoord, de verkeerde voorstelling van zaken die dit college en coalitie hebben weergegeven met betrekking tot de uitgestoken hand, die ik nog de heer Segers en de heer Postma heb horen roepen heel vaak, om samen met de raad in iets op te trekken, met voorstellen te komen. We doen het allemaal. We worden hier keihard geschoffeerd met dit soort antwoorden. Dat is voor mij een reden om dit debat te schorsen.
De VOORZITTER: De vraag is: waartoe wilt u schorsen? Moet het verlengd worden? Wilt u overleg?

De heer SOYTEKIN (denk): Ik wil overleggen.

De VOORZITTER: U wilt overleggen. De wethouder heeft wel aangegeven dat ze om 14.00 uur een overleg heeft met een bewindspersoon. Dus het kan zijn dat als u een schorsing nu aanvraagt, dat vervolgens de beantwoording door een andere wethouder wordt over wordt genomen.

De heer SOYTEKIN (denk): Voorzitter, als dit de stijl van beantwoording is, dan kan deze wethouder er net zo goed niet staan. Het maakt niet zoveel uit.

De VOORZITTER: Hoelang wilt u schorsen?

De heer SOYTEKIN (denk): Twintig minuten.

De VOORZITTER: Dan kijk ik rond. Dan schors ik de vergadering tot 14.00 uur, in de wetenschap dat wethouders Zeegers al eerder heeft aangegeven, daar is ook toestemming voor gegeven, dat zij een overleg heeft met een bewindspersoon. De beantwoording zal dan door de andere wethouders moeten worden overgenomen. Ik schors de vergadering.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Aan de orde is het Debat over ‘OV voor Ouderen’, aangevraagd door het lid Buijt en anderen. De heer Soytekin had zojuist gevraagd om een schorsing en ik geef hem ook het woord.

De heer SOYTEKIN (denk): Dank voorzitter. Ik zie dat de collegebanken inmiddels goed gevuld zijn. Dat is mooi. Maar wat niet mooi is en was, was de beantwoording van de wethouder, wethouder Zeegers, waarvan ik al heb aangegeven dat dat echt een schoffering was richting de raad. Wij hebben de heer Postma in het verleden gehoord met een uitgestoken hand, nieuwe bestuurscultuur. De heer Segers-Hoogendoorn hebben we daarover gehoord, de coalitiepartijen om met oplossingen te komen. Er worden voorstellen gedaan vanuit de oppositie en de beantwoording daarvan is: dit staat niet in het coalitieakkoord en we gaan weer door. Dit is geen uitgestoken hand, maar dit is een klap in het gezicht van de oppositie, maar ook van alle ouderen in de stad. De beantwoording en het optreden richting de raad van mevrouw Zeegers keuren wij af. Dat doen we middels een motie, een motie van afkeuring, medeondertekend door Leefbaar Rotterdam, de SP, Forum voor Democratie en 50PLUS.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pro): Ik wil een punt van orde maken, want er worden hier best wel stevige dingen gezegd, dat een wethouder de raad zou schofferen. Wij hebben inderdaad een uitgestoken hand gedaan. Dat hebben we in juli gedaan. We hebben ook maandag met elkaar gezeten. Daar zijn 0 ideeën uit voortgekomen. Zojuist worden een rits aan moties ingediend die echt haaks ingaan op het coalitieakkoord en wordt van een wethouder verwacht om daar binnen 10 seconden op te reageren. Dat is natuurlijk niet hoe een uitgestoken hand werkt. Alsnog staan we open voor samenwerking, maar wel een normale samenwerking, niet op deze manier.
De VOORZITTER: Mevrouw Verouden.

Mevrouw VEROUDEN (cda): Dank voorzitter. Ik wil me daarbij aansluiten. Op dit moment worden wij als raad, maar ook als coalitie en het college verrast met een aantal moties die al langer in voorbereiding waren. We hebben daar duidelijk naar gevraagd in de overlegmomenten die er waren. Zoals mevrouw Reitema zegt, ook al eerder is dat gedaan. U weet dat de moties die u indient tegen het coalitieakkoord ingaan en u wilt daar nu direct een appreciatie van op die manier zoals u wenst. Wat had u verwacht? Op dit moment een motie van treurnis indienen is voor mij daarom ook niet fatsoenlijke politiek.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Voorzitter, niet fatsoenlijke politiek is constant roepen dat je samen met de oppositie wil optrekken. Als er 1 moment is binnen deze 4 jaar waarbij je samen zou kunnen werken aan een oplossing, waarbij het college en de coalitiepartijen welwillendheid zouden kunnen tonen, dan was het dit moment geweest. Wat we zien, is dat er krampachtig wordt vastgehouden aan het coalitieakkoord. Dus elk voorstel wat wij zouden doen, zou met de reden het staat niet in het coalitieakkoord worden afgeschoten bij voorbaat al. Deze antwoorden waren bij voorbaat al bekend bij de coalitie en de coalitiepartijen. Wat er steeds wordt gedaan, nogmaals, ik vind dat verwerpelijk, jullie moeten met voorstellen komen. Nee. De coalitie heeft gratis ov van ouderen afgepakt. Jullie creëren een probleem en ga het niet in mijn schoenen schuiven. Los het zelf op. Los het op, zeg ik ook tegen PRO, die hier niet achter staat.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pro): Voorzitter, ik heb volgens mij net uitgelegd hoe het proces is gegaan. Nogmaals, een uitgestoken hand werkt op een manier waar je normaal met elkaar het gesprek aangaat. Nogmaals, maandag hebben wij actief gevraagd: welke ideeën zijn er, kom met suggesties. Nogmaals, dat doet u net 5 seconden van tevoren en verwacht van de wethouder gelijk een antwoord naar uw wens. Dat is echt niet hoe een uitgestoken hand werkt. Wij laten ons dat ook niet aanpraten, dat wij een soort van neppe uitgestoken hand doen. Wij zijn oprecht op zoek naar samenwerking, maar niet op deze manier. Ook dit is een plannetje van de oppositie.

De heer SOYTEKIN (denk): Het is geen plannetje van de oppositie. Wat er namelijk gebeurt, is dat de heer Buijt meerdere malen in juli heeft gevraagd: ga alstublieft in de zomer nadenken over het plan, kom dan met iets terug. Het antwoord was toen ook al nee. Dus zeg hoe het is, dat die uitgestoken hand puur voor de bühne is en maar roepen is om het roepen voor een zogenaamd nieuwe bestuurscultuur, wat er totaal niet is. Zeg dan: wij mogen niet van de VVD, PRO. Zeg dat dan.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (Ir): Ik kan me helemaal vinden in de woorden van de heer Soytekin. Wat ik nog wil toevoegen, zelfs als ik met uw gedachten meega, want u vraagt: kom met voorstellen en dan komen we met voorstellen, dan is het weer: het is te laat, zelfs als je dat allemaal zou vinden, dan kan een wethouder nog reageren: oppositie, jullie overvallen me nu met deze dingen. Het staat natuurlijk haaks op het coalitieakkoord, maar we hebben die uitgestoken hand. Laten wij volgende week met elkaar om de tafel gaan, dan kunnen we hem op zijn merites beoordelen. Geen enkele toenadering naar dat punt, maar alleen maar bot: nee, het staat in het coalitieakkoord. Dan nog eens de bevestiging vragen: hoor ik het nu goed? Ja, ik hoor het goed. Dat is ook een kant van het verhaal, mevrouw Reitema. Het scheelt ook nog hoe is vervolgens je houding. Ik ben het met u eens. Als je die voorstellen ineens voor je krijgt, dan is dat ingewikkeld als bestuur. Dat weet ik maar al te goed. Maar dan kun je wel tonen aan de raad: ik heb jullie gehoord, ik snap jullie, laten wij in gesprek gaan. Nu was het een ho ten dat staat niet in het coalitieakkoord. Toen zei ik: het maakt niet uit waar we mee komen. Dat is zo. Daar zit de pijn. Daar komt de motie vandaan, niet een vooropgezet plannetje. Waarom hadden we langer nodig deze schorsing? Omdat dit totaal niet aan de orde was vanochtend. We hadden niet verwacht dat het hierop uit zou lopen. Ik neem ver afstand dat dit een vooropgezet plan is. Het gaat puur om de wijze hoe onze voorstellen zijn afgeserveerd. Ik vind het wel vervelend. Ik zag bij iedereen de tijd stilstaan en bij mij liep die, voorzitter. Dat vind ik niet prettig, want ik heb al erg veel tijd gebruikt.

De VOORZITTER: Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pro): Voorzitter ik vind het ook heel vervelend. Ik kan me ook heel moeilijk voorstellen dat er nog geen ideeën waren op maandag en dat deze ideeën er opeens wel vandaag waren. Nogmaals, ik grijp nog een keer terug naar hoe dit proces is verlopen. Daar houd ik het bij.

De VOORZITTER: Er is een motie van afkeuring ingediend en bij een motie van afkeuring is het ook goed gebruik dat wij daar direct over stemmen.

De VOORZITTER: De heer Soytekin heeft de volgende motie ingediend.

Motie 7. Motie van Afkeuring

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 10 september 2026, ter bespreking van het agendapunt 7.4 "OV voor ouderen";

constaterende dat:
- de nieuwe coalitie richting de gemeenteraad de belofte heeft gedaan werk te maken van een nieuwe bestuurscultuur;
- het voorgenomen besluit om het gratis OV voor Rotterdamse senioren af te schaffen tot grote maatschappelijke en politieke onrust in de stad heeft geleid;
- verschillende oppositiepartijen voorstellen hebben ingediend om alternatieve dekking te vinden en daarmee de afschaffing van het gratis senioren-OV te voorkomen

overwegende dat:
- wanneer de stad in brand staat vanwege een voorgenomen besluit, van een wethouder mag worden verwacht dat zij serieus kijkt naar mogelijkheden om het vuur te blussen;
- de beantwoording van wethouder Zeegers tijdens het debat onvoldoende rechtdeed aan de vragen, zorgen en aangedragen alternatieven vanuit de gemeenteraad;
- deze houding wat de indieners betreft niet past bij de beloofde nieuwe bestuurscultuur deze beantwoording getuigt van onvoldoende respect voor de gemeenteraad

de raad spreekt uit:
- haar afkeuring uit over het optreden van wethouder Zeegers in dit dossier;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Soytekin, R. Buijt. E. Başoğlu, D.M. Hamhuis en J.C. Siemons
De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: De motie van afkeuring is nog niet rondgedeeld, dus we moeten kijken hoe we dat organiseren. Hebben jullie hem al binnen? Hij is ingescand, dus dan moet hij er ook zijn.

De VOORZITTER: Mevrouw Coşkun, wilt u hier nog op reageren?

Mevrouw COŞKUN (pvdd): Punt van orde. Ik had ook een motie ingediend, waarop nog niet reactie is gekomen.

De VOORZITTER: Dat snap ik. Die gaan we ook nog van een reactie voorzien, maar ik wil alvast aankondigen dat wij zo meteen direct, anders dan andere moties, over deze motie gaan stemmen. Laten we dan eerst nog de appreciatie van de motie van mevrouw Coşkun doen. Ik weet niet bij wie die ligt. Dan doen we eerst de motie van afkeuring inderdaad. Gaan we eerst daarover stemmen en gaan we daarna door met het debat op de andere onderwerpen die er nog liggen. Heeft u de motie allemaal gezien? Ik heb een aantal pairs doorgekregen. De heer Van Eikeren is gepaird met de heer Verhoef en de heer Leewis is gepaard met de heer Roskam. Ik wil jullie vragen zo meteen niet mee te doen met de stemming. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik wil ook een punt van orde maken. De fractie van D66 is naarstig op zoek geweest naar een pair voor vandaag bij verschillende collega-raadsleden, de uitgestoken hand, collegialiteit. Dat komt van twee kanten. U wilt graag samenwerken met de coalitie. Wij willen dat ook heel graag. Samenwerking is breder dan alleen maar hier in het debat elkaar modder toewerpen. Dat betekent ook dat je zorgt dat het raadswerk menselijk blijft. Dat betekent dat als er een verzoek wordt gedaan voor een pair, dat is een ongeschreven regel in dit huis, dat je daarop ingaat. Dat is op dit moment niet het geval. Dus de uitgestoken hand die u pretendeert naar ons uit te steken, die heb ik niet gezien. Ik heb helemaal niets hiervan gezien. U dient staande het debat voorstellen in die wij

wekenlang al van tevoren hebben kunnen bespreken met elkaar, waarin we in goede samenwerking tot iets hadden kunnen komen. Dit is echt een schijnvertoning van iedereen wie ik vandaag heb gezien dat ze helemaal geen zin hebben in samenwerking, maar dat ze vooral proberen om deze coalitie tegen elkaar uit te spelen.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (Ir): Ik vind dit echt buiten alle proporties. Wij hebben nadrukkelijk gepaird omdat er sprake was van ziekte bij 2 mensen van de PvdA. Wij hebben gewogen als fractie: is het zijn op vakantie van een ander raadslid reden om te pairen? Wij vonden dat geen reden. Dat is de lijn. Ook onze fractie heeft de behoefte om te stemmen voor de voorstellen die zijn. De gevallen van de heer Leewis en de heer Van Eikeren, dat zijn gevallen die voor ons wel aanleiding waren om te pairen, maar ik wil benadrukken een raadslid wat op vakantie gaat, dat is diens eigen keuze, maar kom niet aan, mevrouw Maassen, met dit soort beschuldigingen. U weet heel goed hoe dit gegaan is. Dit is de reden, die ik u ook eerlijk verteld heb. Vakantie kan geen reden zijn. Als je het over uitvaarten hebt, allemaal duidelijk, maar vakantie is niet een reden om te pairen. U heeft ervoor gekozen een coalitie van 23-22. U heeft ook eenpersoonsfracties in uw coalitie. Als die een keer ziek zijn, kunt u die ook niet vervangen. U loopt zelf willens en wetens het risico. Dit is ook het risico van 23-22. Ik wil hier gemarkeerd hebben wij houden ons aan de mores, maar vakantie tijdens een raadsperiode is geen onderdeel van de mores. Klaar.

De VOORZITTER: We gaan hier nu niet verder het debat over voeren. Ik geef u een overweging om dit anders een keer in het presidium te bespreken. Het punt is helder van allebei de kanten. Dan wil ik nu graag overgaan tot stemming over de motie van afkeuring. Ik hoop dat u die nu allemaal gezien heeft. De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Ik zou graag een stemverklaring geven. Is dat mogelijk?

De VOORZITTER: Dat mag.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, wat ons betreft is vandaag dit debat überhaupt wat ontijdig. Wij wachten nog op informatie om dat verder te kunnen wegen. We hebben ook de moties gezien die door een aantal partijen zijn ingediend. Daar zitten wat ons betreft interessante gedachtelijnen in. Maar om nu al wethouders te gaan afkeuren, dat gaat ons wat dat betreft een stap te ver. Wij zullen dus tegen de motie stemmen.

De VOORZITTER: Dank u. Zijn er nog anderen die een stemverklaring op dit punt willen afleggen? Dat is niet het geval. Dan vraag ik u allemaal, voor zover u niet gepaird bent, om nu over te gaan tot stemmingen.

Motie 7, ‘Motie van Afkeuring’. De motie is met 21 stemmen tegen en 19 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van DENK, Leefbaar Rotterdam, SP, Forum voor Democratie, 50PLUS, Partij voor de Dieren en BIJ1.

De VOORZITTER: Dan gaan we nu over tot de resterende beantwoording van de vragen en moties die in het debat aan de orde zijn geweest. U doet zelf de beantwoording nog? Lukt dat nog? Heel goed.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Ik had nog 1 motie open van de Partij voor de Dieren. Die ging over in gesprek te gaan met de RET en de MRDH om te verkennen gratis reizen tijdens de daluren mogelijk te maken. Wat ik wel wil zeggen, is met de RET zijn we in gesprek over hoe we het vervoer verder gaan regelen, ook het publiek vervoer, daar komen we later op terug, om te kijken hoe ouderen en mensen die slecht ter

been zijn toch van het ov gebruik kunnen maken tegen allerlei varianten die er zijn. Ik denk dat het heel goed is om daar eens het debat over te voeren in de commissie, maar deze zal ik om eerder genoemde redenen niet kunnen omarmen.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Zijn er nog vragen of moties bij andere wethouders blijven liggen? Dat is niet het geval. Dan zijn wij daarmee aan het einde gekomen van agendapunt 7.4.

7.1 Initiatiefvoorstel Kockelkoren en De Bruijn over 'Visie op een gezonde voedselomgeving in Rotterdam'.

De VOORZITTER: Dan gaan wij nu over naar agendapunt 7.1 Initiatiefvoorstel Kockelkoren en De Bruijn over 'Visie op gezonde voedselomgeving in Rotterdam'. Ik nodig mevrouw De Bruijn uit achter de collegetafel. Als zij dat wenst, dan kan zij nog een toelichting geven op haar initiatiefvoorstel. Het woord is aan mevrouw De Bruijn en zij zal een korte toelichting geven op het initiatiefvoorstel.

Mevrouw DE BRUIJN (pro): Dank voorzitter. Voedsel is misschien wel de meest alledaagse vorm van bestaanszekerheid. Het gaat over wat er 's ochtends in de broodtrommel van een kind zit, over de vraag of een ouder aan het eind van de maand nog een gezonde maaltijd op tafel kan zetten, over boeren en initiatieven die een gezonder systeem willen, maar vastlopen in versnippering en tijdelijke projecten. In het commissiedebat vorige week kwam steeds 1 vraag terug. Is dit wel een taak van de overheid? Het antwoord daarop is heel simpel: ja. Dat is geen politieke mening, het is bepaald in onze grondwet, artikel 22. De overheid treft maatregelen ter bevordering van de volksgezondheid. Duidelijk verhaal, lijkt me. Als gezond eten na roken de belangrijkste oorzaak is van ziekte en vroegtijdig overlijden, dan kunnen we niet volhouden dat voedsel de overheid niets aangaat. Het tweede woord dat vaak terugkwam, was in het debat betutteling. Ik snap het gevoel. Niemand wil een overheid die aan de keukentafel voorschrijft wat er op je bord ligt, maar dat is ook niet het doel van dit voorstel. Die vrije keuze, die we zogenaamd proberen te beschermen, die keuze is allang niet meer vrij, want 80 procent van het supermarktaanbod past niet in de Schijf van Vijf. Er wordt 7 keer zoveel uitgegeven aan reclame voor ongezond eten als voor gezond. Vier op de 5 aanbiedingen zijn ongezond. Onze keuze wordt nu al gestuurd. Niet door de overheid, maar door de keuze die de industrie ons voorschotelt en verdient aan vet, suiker en zout. De vraag is niet of er wordt gestuurd, de vraag is: door wie en in wiens belang? Wie die vrije keuze werkelijk serieus neemt, zorgt op zijn minst dat er iets te kiezen valt. Dat is geen betutteling, maar zorgzaamheid. De overheid die de gezonde keuze bereikbaar maakt, neemt niet af, maar geeft mensen juist een keus terug. De urgentie is groot. In Rotterdam groeien te veel kinderen op in armoede. Tegelijkertijd wordt goed voedsel weggegooid. In sommige wijken groeit het fastfoodaanbod veel harder dan elders, terwijl de verswinkels verdwijnen. Voorzitter, er gebeurt al veel goeds, maar juist dat is het punt. Het gebeurt versnipperd binnen bijvoorbeeld domeinen als gezondheid, armoede, duurzaamheid, economie, onderwijs en inkoop via losse programma's met tijdelijke financiering. Wat ontbreekt, is samenhang en regie. Daarom is ons belangrijkste voorstel het opstellen van een Rotterdamse voedselvisie. Met een Rotterdamse voedselvisie werken we aan gezonde voedselzekerheid, de zekerheid dat gezond, betaalbaar en duurzaam eten bereikbaar is voor iedere Rotterdammer in iedere wijk. Uiteraard is samenwerking met de Rotterdamse Voedselraad, wijkinitiatieven, wijkraden, scholen, zorg, horeca en boeren uit de regio erg belangrijk hierbij. Vind het wiel niet opnieuw uit, maar bouw voort op wat al werkt. De kern van dit voorstel is niet dat de gemeente morgen alles zelf al moet doen, de kern is dat de gemeente haar verantwoordelijkheid pakt als verbinder, als aanjager, als inkoper en als hoeder van de publieke gezondheid. De voedselvisie is daarin de eerste samenhangende stap. PRO Rotterdam wil met dit voorstel bereiken dat gezonde voeding geen privilege is, maar een basis voor alle Rotterdammers. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan gaan we nu over tot de eerste termijn van de raad, waarbij ik ook nadrukkelijk wil meedelen dat het de maidenspeech is van mevrouw Verouden. Dan geef ik daarna ook de indienende de gelegenheid te reageren op de bijdrage uit de raad. Daarna kunnen weer de wethouders gevraagd worden om te reageren. Tot slot kan de indiener dan weer reageren op de bijdrage vanuit de raad en het college. Dus mevrouw De Bruijn heeft altijd het laatste woord in dit geval. Dan geef ik nu het woord aan de heer Redelinghuys.

De heer REDELINGHUYS (fvd): Dank u wel, voorzitter. Allereerst opnieuw dank aan de initiatiefnemers voor een mooi samengesteld initiatiefvoorstel. Het is zeker veel werk en we waarderen dat. Ook de fractie van Forum voor Democratie erkent het belang van gezonde en betaalbare voeding voor het welzijn van de Rotterdammer. Hoewel wij zeker positieve elementen in het voorstel zien, zullen wij vandaag toch moeten tegenstemmen. Dat doen wij om 3 redenen. Ten eerste, de financiële prioriteiten. Wij vinden het moeilijk te verantwoorden om met dit voorstel nieuwe gemeentelijke taken en mogelijk structurele uitgaven op ons te nemen, terwijl tegelijkertijd wordt bezuinigd op zaken die de doorsnee Rotterdammer direct in de portemonnee raken. Denk bijvoorbeeld aan het ouderen ov en de overlast rondom parkeren. In plaats van lasten verlichten, kiezen we hiermee opnieuw voor meer gemeentelijke bemoeienis en bijhorende kosten. Voor FvD is dat op dit moment niet de juiste prioriteit. Ten tweede, de rol van de gemeente. Wij zien risico's in instrumenten zoals een voedselomgevingsscore, sturen op een bepaald voedselaanbod en het sturen op gezondheid bij reclame in de openbare ruimte. Dat kan uiteindelijk ten koste gaan van die vrije keuze van de Rotterdammers. Onze principiële zorg blijft bestaan. Hoever moet de gemeente gaan in het beïnvloeden van wat Rotterdammers eten en welk aanbod zij wenselijk acht? Dat brengt mij bij ons derde bezwaar. Wie bepaalt wat gezond in wezenlijk is? Het is niet altijd zo duidelijk wie bepaalt wat gezond is. Keer op keer zien we dat er steeds meer wordt gestuurd op plantaardige voeding. Dit terwijl er verschillende opvattingen bestaan over de gezondheidseffecten van een plantaardig dieet in verhouding tot vlees en zuivel. Wij willen dat ook dierlijke producten een volwaardige plaats in het aanbod blijven houden, natuurlijk het liefst lokaal geproduceerd en met oog voor duurzaamheid en het welzijn van mens en dier. Mocht het voorstel aangenomen worden, dan staan we uiteraard open voor verdere gesprekken over de concrete invulling daarvan. Voorzitter, tot slot, als wij werkelijk bezorgd zijn dat gezond eten voor steeds meer Rotterdammers onbetaalbaar wordt, dan ligt er wat ons betreft ook een veel directere weg. Ik zou een aantal partijen in deze zaal dan ook willen uitnodigen om eens bij hun landelijke fracties te lobbyen om in de toekomst meer te stemmen met de moties van FvD om de btw op groente en fruit te verlagen, want dat zou een maatregel zijn waarmee gezonder eten direct betaalbaarder wordt voor iedere Rotterdammer en in het bijzonder voor Rotterdammers met een kleine beurs. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan de heer Başoğlu. Niet of wel? Niet. Hij wil niet. Dan mevrouw Verouden en die mag voluit praten zonder dat zij enkele vraag gaat krijgen.

Mevrouw VEROUDEN (cda): Dank u wel voor de hulp. Het is duidelijk de eerste keer, voorzitter. In de laatste raadsvergadering voor het zomerreces had ik mijn maidenspeech uitgesteld. Niet alleen omdat ik wat beperkte spreektijd over had gekregen van mijn voorganger, maar ook omdat ik goed wilde nadenken waarover ik hier het woord wilde voeren. Niet over hoe ik hier in Rotterdam ben gekomen, voor de liefde, of waarom ik de stap naar de politiek heb gezet, ik had een heel mooi voorbeeld van mijn moeder, maar over waar ik mij voor in wil zetten de komende jaren. Hoe vaak krijg ik nu de kans dat zoveel raadsleden ook echt naar je luisteren en nog zonder te interrumperen? De voorzitter zei het zojuist ook al. Ik hoop dat ik nog enkele van jullie aan het denken kan zetten. Op dit onderwerp van een gezonde voedselomgeving is voor mij daar ook een heel mooi haakje voor, dus ik dank de

initiatiefnemer voor het creëren van dat haakje. Het gaat niet alleen over wat je vindt van de bijna 1000 fastfoodzaken in Rotterdam, al wil ik daar best over zeggen dat het CDA Rotterdam al in vele verkiezingsprogramma's heeft gepleit om daar paal en perk aan te stellen, het gaat om iets fundamentelers. Dat is ook in de commissie al besproken. Het gaat over de rol van de overheid in onze samenleving, over de verantwoordelijkheid die de overheid heeft, waar deze ook ophoudt, over waar de verantwoordelijkheid vervolgens wel hoort te liggen en waar deze ook het beste tot zijn recht komt. Voorzitter, ik geloof niet dat onze overheid alles dient of kan oplossen. Ik denk ook niet dat de markt het antwoord is. Helaas zit er nog maar 1 VVD'er in de zaal. De kracht komt uit de samenleving, uit het maatschappelijk middenveld. De overheid is er om de randvoorwaarden te scheppen waarin de samenleving dit maatschappelijk initiatief tot bloei kan laten komen. Je zou bijna denken dat hier een christendemocraat aan het woord is. Ook in dit voorstel hebben de initiatiefnemers wel precies gevonden waar de energie al zit, de Rotterdamse Voedselraad, de Voedselbank en de talloze voedselinitiatieven en buurtrestaurants in de wijken. Het is dan ook mijn overtuiging dat het aan de gemeente is om hen te faciliteren en hen in hun kracht te zetten. Niet om deze initiatieven over te nemen of de richting op te sturen die wel in het beleidsplan past, maar om te kijken hoe zij het goede kunnen doen voor de stad. Misschien denkt u nu: dat verhaal kennen we wel van het CDA. Dat is mooi, maar ook ik zal het in mijn raadsperiode heel vaak gaan herhalen. Nog te vaak wordt er namelijk richting maatschappelijke initiatieven gezegd dat zij niet in het malletje passen. Nog te vaak worden zij niet op waarde geschat. Ik denk dat het juist aan ons als raadsleden is om dat wel te doen, om het cement in onze wijken zichtbaar te maken, of dat nu is door onze waardering uit te spreken of door verantwoordelijkheid soms ook terug te durven geven aan verenigingen of gemeenschappen. Sterker nog, ik zou niet alleen willen dat we gemeenschappen versterken, ik wil dat we ze helpen ontstaan, want je leeft in deze stad niet als individu, je leeft met elkaar. Of zoals in de woorden van Jules Deelder in neonletters is gevat: “De omgeving van de mens is de medemens.” Zo heb ik dat de afgelopen jaren zelf ook in Rotterdam ervaren, in de buurtkroeg bij mij op de hoek, waar lief en leed wordt gedeeld en heel soms ook de politiek wordt besproken, tijdens het versieren voor de halloweenviering in de wijk, waar niet alleen buurtbewoners, maar ook ondernemers hun bijdrage aan leveren, tijdens het afval prikken op de kades of tijdens een actie van NLdoet in een verzorgingshuis. Dat zijn de momenten waarop ik voel dat ik als mens tot recht kom, in relatie tot de ander en van betekenis voor de ander. Precies dit gun ik elke Rotterdammer. Hier zal ik me dan ook elke dag voor gaan inzetten, een basis die op orde is en een gemeenschap waar je van waarde kan zijn. Het initiatiefvoorstel is voor ons voldoende besproken in de commissie. Wel hebben we nog 1 motie, die we samen met de ChristenUnie zullen indienen. Die gaat over de eerste 1000 dagen van een kind. Dank u wel.

De VOORZITTER: U mag de motie wel aan ons geven, anders gaat het niet goed. *(Er wordt buiten de microfoon gesproken.)* Er begint nu al een soort samenwerking te ontstaan inderdaad. De heer Van der Hoeven, u mag het woord voeren.

De heer VAN DER HOEVEN (vvd): Voorzitter bedankt. De VVD is blij met de aanpassingen die zijn gedaan in het voorstel die we eerst in de commissie hebben behandeld. We zijn blij dat het dwingende karakter van de branchering om is gezet naar het stimuleren van gezonde voedsel en dat ook het verbieden van ongezonde reclames eruit is gehaald. Daarbij zeggen we alleen nog: alle lof aan de initiatiefnemer, want het is best knap om een initiatiefvoorstel te maken.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is het woord aan mevrouw Coşkun.

Mevrouw COŞKUN (pvdd): Dank u wel, voorzitter. Wij zijn heel blij met dit initiatief van PRO. Het wil Rotterdammers gezonder maken, voedsel als medicijn. Daar vragen de gezondheidswetenschappers al jaren om. Waarom regelen wij dit niet? Waarom blijven we

rondhangen in discussies over keuzevrijheid om ongezond te eten, verantwoordelijkheid van ouders en een overheid die niet moet bemoeien met wat mensen eten? We doen alsof mensen volledig vrij kiezen wat ze eten, maar we kiezen binnen een voedselomgeving die voor een groot deel door de markt wordt bepaald. Daar bepalen we ook een prijs voor. De voedselgerelateerde gezondheidsproblemen en de kosten daarvan in Rotterdam nemen toe. Dat zeggen wij niet alleen, ook gezondheidswetenschappers van Erasmus MC wijzen op de grote invloed van voeding op onze gezondheid. Ze vragen ons al jaren om deze omgeving te veranderen. Wat heeft het voor zin om tegen onze kinderen te zeggen: maak gezonde keuzes als de ongezonde keuzes overal om hen heen wordt aangeboden, aangeprezen en vaak ook makkelijker wordt gemaakt? Het initiatief van PRO zet belangrijke stappen erin en wij voegen daar 5 progressievere elementen aan toe met 2 amendementen en 3 moties. Zij hebben allemaal te maken met gezond voor de mens en gezond voor onze planeet. Ten eerste 1 amendement over gezonde lunches in scholen. We hebben altijd de discussie wat gezond en duurzaam voedsel is. Hebben we net ook gehoord. Wat is gezond? Maak dit specifiek in het voorstel volgens de richtlijnen van Voedingscentrum en Planetary Health Diet. Ik dien daarom het amendement ‘Planeetproof lunchen’ in. Dan het tweede amendement om helder te zijn over gezonde en duurzame reclames. Wij zijn juist blij dat die er zijn. We hebben ook een amendement ‘Ook duurzame reclame’. Dan de eerste motie. Geef kinderen niet alleen maar eten, maar ook kennis en praktische vaardigheden over gezond eten. Leer ze niet alleen wat gezond eten is, maar laat ze proeven, koken en ontdekken hoe gezond smaakt. Dat is wat ons betreft de basiskennis. Maak schoolgebouwen daarvoor ook geschikt. Ten tweede, maak de voedselomgeving rond scholen gezonder. CDA heeft het ook uitgelegd. Daar zijn we ook voor. Doe dat met vergunningenbeleid. Ten derde, maak duidelijk dat de gemeente zelf adviezen van Voedingscentrum en planetaire hele volgt in eigen kantines en wat mij betreft ook tijdens de lunches en diners hier op het stadhuis. Ik kan bijna nooit iets eten. Dus nog eens de 60 procent wat Voedingscentrum adviseert dat plantaardig zou zijn, is in onze kantines. Dat vind ik erg jammer. Ja voor dit initiatiefvoorstel en ja voor de volgende stappen. Laten we Rotterdammers samen laten koken en proeven met gezond voedsel dat smaakt.

De VOORZITTER: Mevrouw Coşkun heeft de volgende amendementen en moties ingediend.

Amendement A. Planeetproof lunchen

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 10 september 2026, ter bespreking van het initiatiefvoorstel Kockelkoren en De Bruijn over "Visie op een gezonde voedselomgeving in Rotterdam";

Besluit:

Dictum 5 van het ontwerpbesluit:

- zich in te zetten voor een gezonde eetomgeving op Rotterdamse scholen, waarin alle kinderen gezond lunchen. De schoolmaaltijden die binnen de bestaande overheidsregelingen vallen moeten altijd gezonde maaltijden zijn;

als volgt te wijzigen:
- zich in te zetten voor een gezonde eetomgeving op Rotterdamse scholen, waarin alle kinderen gezond lunchen volgens de voorschriften van het voedingscentrum en de principes van het Planetary Health Diet. De schoolmaaltijden die binnen de bestaande overheidsregelingen vallen moeten altijd gezonde maaltijden zijn;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. Z.P. Coşkun

Toelichting
Het voedingscentrum baseert zich op de laatste stand van de wetenschap en adviseert een eetpatroon dat gezond, duurzaam en veilig is. Onder andere de Schijf van Vijf is een goed houvast voor een gezond en duurzaam eetpatroon. Het Planetary Health Diet richt zich op een meer plantaardig voedselpatroon. De principes houden rekening met wat goed is voor het lichaam. Het neveneffect van het Planetary Health Diet is dat de gevolgen van dit dieet positief zijn voor mens, dier en planeet.

Amendement B. Ook duurzame reclame

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 10 september 2026, ter bespreking van het initiatiefvoorstel Kockelkoren en De Bruijn over "Visie op een gezonde voedselomgeving in Rotterdam";

Besluit:

Dictum 4 van het ontwerpbesluit:

- als gemeente een gezond eetaanbod en divers winkelaanbod in de stad te stimuleren, te beginnen bij de straten en wijken met een lage voedselomgevingsscore. In die straten en wijken gaan voedselinitiatieven en de wijkraad in gesprek met bewoners en ondernemers om samen te komen tot een gezond, betaalbaar voedselaanbod dat past bij de culturele diversiteit. Met onder andere nudging maken zij gezond voedsel aantrekkelijker. Bij reclames in de openbare ruimte stuurt de gemeente op gezondheid;

als volgt te wijzigen:
- als gemeente een gezond eetaanbod en divers winkelaanbod in de stad te stimuleren, te beginnen bij de straten en wijken met een lage voedselomgevingsscore. In die straten en wijken gaan voedselinitiatieven en de wijkraad in gesprek met bewoners en ondernemers om samen te komen tot een gezond, betaalbaar voedselaanbod dat past bij de culturele diversiteit. Met onder andere nudging maken zij gezond voedsel aantrekkelijker. Bij reclames in de openbare ruimte stuurt de gemeente op gezondheid en duurzaamheid;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. Z.P. Coşkun

Toelichting
Reclame beïnvloed ons allemaal, dit werkt onder andere goed voor positieve bewustwordingscampagnes maar de invloed van reclames wordt ook gebruikt voor het stimuleren van een ongezonde en schadelijke levensstijl. Het is goed dat de gemeente gaat sturen op gezondheid in reclames zodat vooral een gezonde levensstijl wordt aangemoedigd. Dit amendement voegt daar aan toe dat er naast gezondheid ook op duurzaamheid, volgens de principes van het voedingscentrum en het Planetary Health Diet, wordt gestuurd.

Motie 1. Kinderen en jongeren beschermen tegen een ongezonde omgeving

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 10 september 2026, ter bespreking van het initiatiefvoorstel Kockelkoren en De Bruijn over "Visie op een gezonde voedselomgeving in Rotterdam";

constaterende dat:

- kinderen en jongeren dagelijks worden blootgesteld aan een groot aanbod van ongezonde voedingsmiddelen;
- juist rondom scholen en onderwijsinstellingen een gezonde voedselomgeving van groot belang is;
- het aanbod van onder meer gefrituurd voedsel en sterk bewerkte voedingsmiddelen de gezonde voedselkeuze kan ondermijnen;
- de gemeente al verschillende instrumenten inzet om de leefomgeving gezonder te maken;

overwegende dat:
- kinderen en jongeren extra bescherming verdienen tegen een ongezonde voedselomgeving;
- de gezonde keuze niet voortdurend moet worden ondermijnd door een overvloed aan zeer ongezond voedsel direct rondom onderwijsinstellingen;
- Rotterdam ambitieuzer moet zijn in het benutten van de juridische mogelijkheden om de voedselomgeving gezonder te maken;

verzoekt het college:
- juridisch te onderzoeken welke mogelijkheden de gemeente Rotterdam heeft om het vestigen en/of aanbieden van zeer ongezonde voedingsmiddelen, waaronder gefrituurd en sterk bewerkt dierlijk voedsel, in de directe omgeving van basisscholen, middelbare scholen, mbo-instellingen en universiteiten te beperken of te verbieden;
- hierbij onder andere de mogelijkheden binnen het omgevingsplan, vergunningverlening, APV en gemeentelijk vastgoed te onderzoeken;
- daarbij expliciet in kaart te brengen welke juridische mogelijkheden Rotterdam zelf heeft en voor welke maatregelen landelijke wet- en regelgeving nodig is;
- de gemeenteraad binnen 6 maanden te informeren over de uitkomsten en, waar juridisch mogelijk, concrete voorstellen te doen om de voedselomgeving rond onderwijsinstellingen gezonder te maken.

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. Z.P. Coşkun

Motie 2. Kinderen leren koken

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 10 september 2026, ter bespreking van het initiatiefvoorstel Kockelkoren en De Bruijn over "Visie op een gezonde voedselomgeving in Rotterdam";

constaterende dat:
- gezonde voeding een belangrijke bijdrage levert aan de gezondheid en ontwikkeling van kinderen;
- het aanbieden van gezonde maaltijden op school belangrijk is, maar kinderen ook moeten leren waar voedsel vandaan komt en hoe zij zelf gezonde maaltijden kunnen bereiden;
- kook- en proeflessen kinderen op een praktische en laagdrempelige manier kennis laten maken met gezonde en duurzame voeding;
- veel Rotterdamse basisscholen niet beschikken over een geschikte keuken of andere faciliteiten om structureel kookonderwijs te geven;

overwegende dat:
- voedseleducatie een vast onderdeel zou moeten zijn van een gezonde voedselomgeving;

- door zelf te koken en te proeven, kinderen vaardigheden ontwikkelen die zij hun hele leven kunnen gebruiken;
- Rotterdam hiermee kan investeren in zowel gezondheid als voedselvaardigheid;

verzoekt het college:
- bij de renovatie en de bouw van nieuwe schoolgebouwen in Rotterdam ook ruimte te maken voor structurele kook- en proeflessen;
- hierbij onder andere te kijken naar keukenvoorzieningen, veiligheid, ruimte en mogelijkheden voor multifunctioneel gebruik;
- op basis van dit onderzoek een pilot te starten bij een aantal Rotterdamse basisscholen, waarbij kook- en proeflessen structureel onderdeel worden van het onderwijs;
- de raad over de uitkomsten van het onderzoek, de geselecteerde scholen en de ervaringen uit de pilot te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. Z.P. Coşkun

Motie 3. De gemeente doet zelf wat ze van anderen vraagt

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 10 september 2026, ter bespreking van het initiatiefvoorstel Kockelkoren en De Bruijn over "Visie op een gezonde voedselomgeving in Rotterdam";

constaterende dat:
- de gemeente Rotterdam een belangrijke voorbeeldfunctie heeft als het gaat om gezonde en duurzame voeding;
- het initiatiefvoorstel oproept tot meer plantaardige en duurzame gemeentelijke catering;
- Het Nieuwe Nassen en het Voedingscentrum concrete handvatten bieden voor een gezonder en duurzamer voedselaanbod;
- gemeentelijke aanbestedingen een belangrijk instrument zijn om structureel verandering in het voedselaanbod te realiseren;

overwegende dat:
- de gemeente niet alleen campagnes moet voeren over gezonde en duurzame voeding, maar dit ook zelf zichtbaar en concreet moet doen;
- gemeentelijke kantines een voorbeeld kunnen zijn voor andere werkgevers en instellingen in Rotterdam;
- eisen aan het voedselaanbod structureel onderdeel moeten worden van gemeentelijke inkoop en aanbestedingen;

verzoekt het college:
- het aanbod in alle gemeentelijke kantines en horecavoorzieningen in overeenstemming te brengen met de uitgangspunten van Het Nieuwe Nassen en het Voedingscentrum;
- deze uitgangspunten en concrete minimumeisen als voorwaarden op te nemen in toekomstige aanbestedingen en contracten voor gemeentelijke catering en voedselvoorzieningen;
- bij bestaande contracten te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om het voedselaanbod tussentijds aan deze uitgangspunten aan te passen;
- de raad jaarlijks te informeren over de voortgang en de behaalde resultaten;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. Z.P. Coşkun

De amendementen en moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Het woord is aan de heer Van Dijk.
De heer VAN DIJK (cu): Dank u wel, voorzitter. Wij zijn blij met dit voorstel, want we zien elke dag de noodzaak van een voedselvisie terug in onze stad. Ongeveer op elke hoek van de straat kan je wel fastfood krijgen en ook aan reclame wordt er miljoenen, nee, zelfs miljarden uitgegeven om ongezond voedsel aan te prijzen. Natuurlijk, we hebben allemaal een mate van eigen verantwoordelijkheid, maar de echte vrijheid ontstaat pas als er wat valt te kiezen. Wie hebben daarin een belangrijke rol? Ouders en de mensen die daaromheen dicht bij betrokken zijn. Zij bepalen de eetgewoontes van kinderen direct, maar ook wat ze de rest van hun leven meedragen. Daarom komen we samen met het CDA voor een motie om hier extra aandacht voor te vragen in de op te stellen voedselvisie. De titel luidt, het zal u niet verrassen, 'Smakelijk eten, smakelijk drinken'.

De VOORZITTER: De heer Van Dijk heeft de volgende motie ingediend.

Motie 4. Smakelijk eten, smakelijk drinken

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 10 september 2026 ter bespreking van het Initiatiefvoorstel van Kockelkoren (GroenLinks) en De Bruijn (PvdA) over visie op een gezonde voedselomgeving in Rotterdam;

constaterende dat:
- het initiatiefvoorstel inzet op een gezonde, duurzame en betaalbare voedselomgeving voor alle Rotterdammers;
- het voorstel veel aandacht besteedt aan scholen, maatschappelijke organisaties, voedselinitiatieven en de inrichting van de voedselomgeving;
- in het initiatiefvoorstel wordt benadrukt dat kinderen al op jonge leeftijd gezonde eetgewoonten moeten kunnen ontwikkelen;
- ouders en verzorgers een belangrijke rol spelen bij het aanleren van eetgewoonten en het maken van dagelijkse voedselkeuzes binnen het gezin,

overwegende dat:
- een gezonde voedselomgeving niet alleen wordt gevormd in de openbare ruimte of op school, maar ook thuis;
- ouders waar nodig ook praktisch ondersteund moeten worden om gezonde en betaalbare keuzes voor hun gezin te kunnen maken;
- kinderdagverblijven en consultatiebureaus plekken zijn waar ouders en jonge kinderen al vroeg bereikt kunnen worden;
- vroege ondersteuning kan bijdragen aan het aanleren van gezonde gewoonten voordat ongezonde patronen zich hebben vastgezet,

verzoekt het college:
- om bij de uitwerking van de voedselvisie aandacht te besteden aan de rol van ouders, scholen, Voor- en Vroegschoolse Educatie, samen met peutergroepen en CJG's,

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.G. van Dijk en E.M. Verouden

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Zijn er nog andere leden die het woord wensen? Mevrouw Laamairi.
Mevrouw LAAMAIRI (denk): Dank u wel, voorzitter. Als je door Rotterdam loopt, zie je meteen hoe verschillend onze stad is. Verschillende wijken, verschillende mensen en dus ook verschillende eetgewoontes. Juist daarom vinden wij dat een voedselvisie voor heel Rotterdam moet werken. We dienen 3 moties in. De eerste motie 'Duidelijkheid over wat gezond is'. Als we als gemeente onderscheid gaan maken tussen gezond en ongezond voedsel, moet er vooraf duidelijk zijn wat daar precies onder wordt verstaan. We vragen aan te sluiten bij bestaande wetenschappelijke richtlijnen en hierover ook met experts uit de stad te spreken. De tweede motie 'Een voedselvisie voor álle Rotterdammers'. Niet iedereen eet hetzelfde en culturele gewoontes spelen een belangrijke rol bij voedselkeuzes. We vragen daarom om bij de voedselvisie rekening te houden met verschillende eetculturen en samen te werken met bewoners en lokale initiatieven. De derde motie 'Geen stempel op onze wijken' gaat over een voorgesteld puntensysteem voor wijken en winkelstraten. Wij vinden dat het geven van negatieve scores kan zorgen voor een verkeerd beeld over buurten en ondernemers. We willen daarom inzetten op samenwerking en positieve maatregelen om gezond en betaalbaar eten makkelijker te maken. Voorzitter, wij willen een voedselvisie die duidelijk is, wat past bij alle Rotterdammers en hierin ook ondernemers meeneemt. Dank u wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Laamairi heeft de volgende moties ingediend.

Motie 5. Geen stempel op onze wijken

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 16 juli 2026, ter bespreking 7.1. 'Initiatiefvoorstel Kockelkoren en De Bruijn over 'Visie op een gezonde voedselomgeving in Rotterdam.";

constaterende dat:
- het initiatiefvoorstel een 'voedselomgevingsscore' of 'voedseldrukmonitor' voorstelt om per buurt of winkelstraat in beeld te brengen hoe gezond het voedselaanbod is;
- de voorgestelde methode werkt met een puntensysteem, waarbij ongezond aanbod minpunten tot -5 krijgt en gezond aanbod pluspunten tot +5;
- in het voorstel verschillende Rotterdamse wijken, zoals de Afrikaanderwijk en Bospolder, met elkaar worden vergeleken op basis van het aanwezige ongezonde aanbod en gezondheidscijfers.

overwegende dat:
- het geven en openbaar maken van negatieve scores per straat of wijk kan leiden tot stigmatisering en een negatief beeld van deze buurten en hun bewoners;
- veel lokale horecaondernemers en andere ondernemers in deze wijken een belangrijke economische en sociale rol spelen en door zo'n negatief beeld onevenredig geraakt kunnen worden;
- het verbeteren van de voedselomgeving volgens experts en bewoners juist vraagt om een positieve en gelijkwaardige samenwerking met lokale ondernemers en bewoners, in plaats van een puntensysteem dat als bestraffend of stigmatiserend kan worden ervaren.

verzoekt het college:
- de voorgestelde methode waarbij individuele aanbieders min- en pluspunten krijgen en deze worden opgeteld tot een score voor een wijk of winkelstraat, niet mee te nemen in de verdere uitwerking van de Rotterdamse Voedselvisie;

- in wijkplannen en bij de aanpak van winkelstraten de nadruk te leggen op positieve maatregelen, een goede samenwerking en dialoog met lokale ondernemers en het makkelijker maken van gezonde en betaalbare alternatieven.

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. M. Laamairi

Motie 6. Duidelijkheid over wat gezond is

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 10 september 2026, ter bespreking 7.1. 'Initiatiefvoorstel Kockelkoren en De Bruijn over 'Visie op een gezonde voedselomgeving in Rotterdam.";

constaterende dat:
- het initiatiefvoorstel 'Visie op een gezonde voedselomgeving in Rotterdam' als doel heeft om in Rotterdam te werken aan een gezond, eerlijk en duurzaam voedselsysteem;
- het voorstel concrete aanbevelingen doet om reclames voor ongezond voedsel en frisdrank te weren, en te onderzoeken hoe de komst van nieuwe fastfoodketens kan worden beperkt;
- in het voorstel verschillende soorten aanbieders, zoals fastfoodketens, snackbars, grillrooms, nachtwinkels en tabakszaken, worden gezien als 'ongezond aanbod' bij het bepalen van de voorgestelde voedselomgevingsscore.

overwegende dat:
- het belangrijk is dat duidelijk en objectief wordt bepaald wat onder 'gezond' en 'ongezond' voedsel wordt verstaan, zodat er geen onduidelijkheid of willekeur ontstaat voor Rotterdamse ondernemers;
- duidelijke en juridisch houdbare definities nodig zijn als de gemeente maatregelen wil nemen in de openbare ruimte.
- het voor de hand ligt om hierbij aan te sluiten bij landelijk beleid en wetenschappelijke richtlijnen, zodat er ook voor inwoners en consumenten duidelijkheid is.

verzoekt het college:
- bij de uitwerking van de Rotterdamse Voedselvisie duidelijk vast te leggen wat onder 'gezond' en 'ongezond' voedsel wordt verstaan, op basis van wetenschappelijke inzichten en bijvoorbeeld in lijn met de Richtlijnen Schijf van Vijf van het Voedingscentrum;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. M. Laamairi

Motie 7. Een voedselvisie voor álle Rotterdammers

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 10 september 2026, ter bespreking 7.1. 'Initiatiefvoorstel Kockelkoren en De Bruijn over 'Visie op een gezonde voedselomgeving in Rotterdam.";

constaterende dat:
- Rotterdam een zeer diverse en multiculturele stad is, waarin een gezonde voedselomgeving de basis moet zijn voor gelijke kansen voor álle inwoners;

- onderzoek van Healthy'R naar nudging in Rotterdamse Huizen van de Wijk laat zien dat onder andere culturele verschillen, taalbarrières en de behoefte aan bijvoorbeeld halal voedsel een belangrijke rol spelen bij de voedselkeuzes van bewoners;
- het initiatiefvoorstel pleit voor een aanpak die aansluit bij de doelgroep, zodat beleid beter aansluit op de dagelijkse praktijk en leefwereld van bewoners.

overwegende dat:
- een Rotterdamse voedselvisie alleen echt effectief en eerlijk kan zijn als deze rekening houdt met de verschillende eetculturen, gewoonten en behoeften van Rotterdammers;
- een te eenzijdige kijk op gezonde voeding ertoe kan leiden dat kwetsbare groepen zich niet herkennen in het beleid, waardoor maatregelen minder effectief kunnen zijn.

verzoekt het college:
- in de Rotterdamse Voedselvisie nadrukkelijk en uitgebreid aandacht te besteden aan verschillende eetculturen en de uiteenlopende voedselbehoeften in Rotterdamse wijken;
- ervoor te zorgen dat stimuleringsmaatregelen, educatie en gedragsinterventies (nudging) rekening houden met verschillende culturele achtergronden en behoeften, en hierbij actief samen te werken met diverse Rotterdamse gemeenschappen en lokale initiatieven, zoals volkskeukens en wijktuinen.

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. M. Laamairi en T.J.D. Isaack

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Dank u wel, voorzitter. Sinds kort ben ik ook woordvoerder voedsel. Dat is niet zozeer vanwege mijn idee over de architectuur van fastfoodketens, maar omdat ik de heer Meurink vervang. Die is momenteel op familiereis down under, een reis die hij had gepland al lang voordat hij überhaupt wist dat hij raadslid zou worden. D66 is groot voorstander van een gezonder en duurzamer Rotterdam, waar de Rotterdammers meer toegang hebben tot gezond eten. In dit initiatiefvoorstel kunnen we ons dan ook goed vinden. Heel veel dank daarvoor. We zien daarmee ook doelen, D66 doelen, die hiermee behaald worden zoals gelijke kansen, gezondheid, onderwijs, ondernemerschap en een goede, groene, toekomstbestendige stad. In dit voorstel zien we vooral de kans om eindelijk een visie met elkaar op te stellen voor voedsel in de stad. We zijn dan ook blij dat we onderzoek gaan doen naar wat werkt en dat we als gemeente sterke partijen in de stad bij elkaar gaan brengen. Dat zorgt ervoor dat we een sterke visie ook tegemoet moet kunnen zien. In de tussenliggende periode is het ook goed dat we niet alleen met elkaar gaan praten, maar vooral dat we meer met elkaar gaan doen. Niet alleen nieuwe praatclubs, maar vooral de mogelijkheid om meer te bereiken in de daad. Tot zover.

De VOORZITTER: Dank u wel. Zijn er nog andere leden die het woord wensen?

De heer DUIN (lr): Duin.

De VOORZITTER: U krijgt het woord.
De heer DUIN (lr): Dank u wel, voorzitter. Vorige week hebben wij met de commissie uitgebreid gedebatteerd over dit onderwerp en alle standpunten zijn ruimschoots aan bod gekomen. Dat was interessant, dat was zorgvuldig en is doorwrocht gegaan. Zo erg zelfs dat ik denk dat vandaag een tweeminutendebat had kunnen volstaan, maar dat terzijde. Leefbaar

Rotterdam staat voor een kleine maar krachtige overheid. De overheid wordt zelden groter door 1 groot besluit. Het gebeurt meestal stapje voor stapje, met allerlei sympathieke en goedbedoelde voorstellen voor nieuwe pilots, nieuwe visies, nieuwe overlegstructuren en nieuw beleid. Leefbaar Rotterdam wil vandaag graag onderstrepen dat iedere nieuwe visie, ieder nieuw overleg, ieder nieuw uitvoeringsprogramma en iedere nieuwe subsidiestroom die wordt opgetuigd onvermijdelijk extra druk legt op onze schaarse ambtelijke capaciteit. Gezondheid staat momenteel volop op het netvlies van de samenleving en van alle overheidslagen. De gemeente Rotterdam werkt samen met de GGD en andere partners aan een gezonde leefstijl en een gezondere leefomgeving. Programma's als Gezond010, gestart tijdens het vorige college, en de gezonde buurtaanpak zijn daar voorbeelden van. Daarnaast neemt Rotterdam deel aan de City Deal voor een gezonde en duurzame voedselomgeving, waarin Rotterdam samen met andere gemeenten, het Rijk en maatschappelijke organisaties werkt aan een gezonder, toegankelijker en betaalbaar voedselaanbod. Dan is er nog het onderzoeks- en expertisecentrum Healthy'R. Gezonde voeding is dus al onderdeel van de bredere gezondheidsaanpak van de gemeente. Dat roept bij ons de vraag op: is dit initiatiefvoorstel daar nu echt een noodzakelijke aanvulling op? Wij begrijpen de bedoelingen achter dit voorstel en er zitten zeker een paar sympathieke elementen in, maar als beleid, samenwerking en uitvoering reeds in gang zijn gezet, moeten we ons afvragen of het optuigen van nog een initiatief de beste inzet is van onze schaarse ambtelijke en financiële capaciteit. Voor ons is het antwoord op die vraag nee. Daarom zullen wij tegen dit initiatiefvoorstel stemmen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank, de heer Duin. Anderen nog? Niet. Dan kijk ik wie als eerste gaat reageren. Eerst mag de indiener reageren op de bijdrage uiteraard en dan de wethouders. Dan gaat wethouder Segers-Hoogendoorn als eerste. U doet alles? Dat is helemaal overzichtelijk. Dan krijgt eerst mevrouw De Bruin het woord.

Mevrouw DE BRUIJN (pro): Dank voor alle reacties en ook voor de grote steun, helaas niet van iedereen. Wat ik wel jammer vind, is dat we in de commissie uitgebreid gesproken hebben vorige week over zaken als plantaardige voeding en wat dan de definitie van gezondheid is, dat dergelijke argumenten nu gebruikt worden om mogelijk tegen dit voorstel te stemmen, waar we volgens mij uitgebreid met elkaar over gesproken hebben dat dat niet de doelstelling is, uitsluitend plantaardig, omdat we juist experts willen betrekken, zaken zoals een Schijf van Vijf, Voedingscentrum en dergelijke. Daar is helemaal niet aan de orde dat het uitsluitend plantaardige voeding zou zijn. Tot slot, verder, over die voedselomgevingsscore. Daar hebben we het vorige week ook uitgebreid over gehad. Die gaat er sowieso komen. Dat is landelijk beleid. Als die voedselomgevingsscore er is, is het vervolgens juist weer aan ons, aan de politiek om daar het gesprek over aan te gaan of wij daar beleid op willen toepassen en of we daar een andere bepaalde richting op willen sturen. Dus ook dat is niet eens aan de orde in dit voorstel. Heb ik ook vorige week uitgelegd en probeer ik nu weer een poging om dat nog een keer toe te lichten. De vraag over wie bepaalt nu wat gezond is, daar is ook een motie over ingediend. Wij bepalen dit niet. Ik bepaal dit niet. De wethouder bepaalt dit niet. Dit is iets wat experts bepalen, dus ook goed dat er in die motie in dat opzicht aandacht wordt gevraagd voor zorg ervoor dat de definitie helder is in de voedselvisie. Dus alle begrip daarvoor en daar zal de wethouder ook een appreciatie op geven, maar wat ons betreft begrijpelijk dat die definitie erin moet komen en vanzelfsprekend ook. Als het gaat om 'Planeetproof lunchen', waar de Partij voor de Dieren het over had, net al een beetje in de beantwoording vanuit ons perspectief meegegeven dat ik niet vind dat wij bepalen als PRO, of als college of als coalitie, oppositie, raad, politiek wat gezond is en wat wel of niet passend is binnen die lunches. Ik zou juist ook in de uitwerking van die voedselvisie, als dat aan de orde is om volgens bepaalde maatregelen die lunches in te richten, vorm te geven, het daar ook lekker bij die experts te laten, dat wij daar geen politieke voorkeur aan geven of over uitspreken.

De VOORZITTER: Mevrouw Coşkun.

Mevrouw COŞKUN (pvdd): Voorzitter, een vraagje. U bent het toch met mij eens dat wij adviseren Voedingscentrum en Planetary Health Diet als definitie van gezond en duurzaam voedsel of niet?

De VOORZITTER: Mevrouw De Bruijn.

Mevrouw DE BRUIJN (pro): Niet zozeer. Dat bepaal ik niet. Juist het Voedingscentrum en andere experts die straks mee gaan werken aan de voedselvisie en de uitwerking daarvan en het advies wat de wethouder er ook op krijgt, die zullen aangeven wat daar de richtlijnen in zijn qua gezondheid.

De VOORZITTER: Mevrouw Coşkun.

Mevrouw COŞKUN (pvdd): Die adviezen staan al jaren, decennia. In het geval van het Voedingscentrum, ieder jaar wordt dat ook vernieuwd. We weten, u wilt het misschien niet zeggen, maar 60 procent plantaardig is het standaard advies van het Voedingscentrum en 80 procent plantaardig is van Planetary Health Diet. Dat is de standaard waar zij altijd mee werken. Daar komt geen hocus pocus later als zij met ons samenwerken.

Mevrouw DE BRUIJN (pro): Voorzitter, ik hoor daar al 2 verschillende uitkomsten, 60 procent, 80 procent. Ik denk dat het belangrijk is dat de juiste experts uiteindelijk daar een conclusie over trekken in samenwerking met de beleidsambtenaren. Ik klink nu bijna als een wethouder. Dat is niet de bedoeling. Ik kan niet mevrouw Coşkun vertellen of het inderdaad dan de richtlijnen van Voedingscentrum moeten zijn of die van Planetary Health Diet. Ik zou juist in die uitwerking daarvan de ruimte willen bieden om daarnaartoe te werken wat dan het meest gezonde is volgens experts en wetenschappers en niet volgens wat onze politieke voorkeur is.

De VOORZITTER: De heer Redelinghuys.

De heer REDELINGHUYS (fvd): Dank u wel, voorzitter. Wat ik nu hoor, is precies wat onze concern was. Partij voor de Dieren heeft het over die Planetary Health Diet. Dat is een opvatting. Er zijn weer andere experts internationaal die totaal een andere opvatting hebben, zoals bijvoorbeeld de USDA Food Pyramid. Dat was mijn punt. Ik zeg niet de een is verkeerd of de andere is recht, maar hoe besluiten wij welke te volgen? Die Planetary Health Diet is bijvoorbeeld weer totaal gefocust op die klimaatdoelen, waar die USDA Food Pyramid echt gefocust is op gezondheid, uitsluitend op de biologische benodigdheden van de mens. Dat was mijn concern. Dank u wel.

De VOORZITTER: Mevrouw De Bruijn.

Mevrouw DE BRUIJN (pro): Alle begrip voor die zorg, maar ik hoop dat ik ook die zorg heb weg kunnen nemen en overweegt FvD om breder te kijken dan alleen angsten die er helemaal niet zijn. Toch is misschien te heroverwegen om wel of niet voor dit voorstel te stemmen, want het is niet aan de orde. Juist met dit voorstel proberen we te zorgen dat niet wij als politiek bepalen wat gezond is, maar dat juist experts en wetenschappers daarover gaan.
De VOORZITTER: De heer Redelinghuys.

De heer REDELINGHUYS (fvd): Dank u wel. Waarom nog steeds de claim op plantaardig altijd? Ik lees hem weer terug. Dat is wel bezorgend voor mij.

De VOORZITTER: Mevrouw De Bruijn.

Mevrouw DE BRUIJN (pro): Dank voorzitter. Welke claim op plantaardigheid? Kunt u dat verduidelijken?

De heer REDELINGHUYS (fvd): Ik heb het hier voor me. Bijvoorbeeld punt 6, deze lokale, plantaardige en duurzame gemeentecatering niet te beperken tot stadskantoren enzovoorts. Niets mis met plantaardig, maar plantaardig is niet noodwendig altijd goed en vlees of zuivel is niet altijd slecht.

Mevrouw DE BRUIJN (pro): Er staat in ons voorstel niet exclusief plantaardig, maar als experts aangeven dat een deel plantaardig mogelijk of meer richting plantaardig en niet zozeer uitsluitend plantaardig. Ik denk dat daar het nuanceverschil is. Volgens mij is er niets mis met iets meer plantaardig eten, maar het kan zijn dat FvD daar anders naar kijkt.

De VOORZITTER: U vervolgt uw betoog.

Mevrouw DE BRUIJN (pro): Dan is er ook nog een amendement van Partij voor de Dieren over duurzame reclame. Laten we nou net in het coalitieakkoord hebben staan dat bij concessies en reclames in de openbare ruimte we sturen op ambities van de stad op het gebied van duurzaamheid, klimaat, gezondheid en een nieuwe economie. Dus een extra woordje hebben wij geen issue mee in het initiatiefvoorstel, alleen maar een verrijking. Dank u wel daarvoor, via de voorzitter. Ik weet niet of ik nu te veel aan het appreciëren ben. Ik mag alles, zegt de voorzitter. De motie 'Kinderen en jongeren beschermen tegen een ongezonde omgeving'. Volgens mij zijn er al onderzoeken gedaan naar, maar dat zal de wethouder straks ook toelichten, de juridische mogelijkheden daarvan en hebben we daar bepaalde ruimte in en beperkingen in. Maar dat kan de wethouder het best zo toelichten. Dan de motie over 'De gemeente doet zelf wat ze van anderen vraagt'. Kom ik zo bij terug. Motie 'Kinderen leren koken'. Het hele punt van het initiatiefvoorstel is dat wij vooral, nummer 1, komen met een voedselvisie en daaronder hebben we wat kaderstellende zaken, die vooral hoofdlijnen meegeven aan het college. Ik zou het erg zonde vinden en ook niet echt handig dat als wij zeggen in ons voorstel: ga om tafel met allerlei experts om tot een voedselvisie te komen en wij al concrete uitvoeringsvoorstellen gaan doen in deze visie, dan slaan we de plank mis. Ik denk dat iedereen hier in de raad, alle partijen allemaal hele leuke, concrete uitvoeringsplannen, ideeën hebben die mogelijk in zo een visie zouden kunnen landen, maar persoonlijk zou ik het prettig vinden, met de gedachte van het initiatiefvoorstel, kom met de voedselvisie en in het proces ga om tafel met die experts. Het zou een conclusie kunnen zijn dat dat een uitkomst is, maar daar wil ik persoonlijk niet op voorsorteren. 'Duidelijkheid over wat gezond is'. Had ik net al gezegd tegen DENK, het lijkt me goed om de definitie daarvan goed mee te nemen in de voedselvisie. Dan van DENK ook de motie over 'Geen stempel op onze wijken'. Ik probeerde net ook al een beetje richting Forum daar een reactie op te geven over die angst rondom de voedselomgevingsscore en de voedseldrukmonitor. Wij zitten in die City Deal. Die City Deal, onderdeel daarvan, is die voedselomgevingsscore en die voedseldrukmonitor. Als kartrekker die we de afgelopen 4 jaar zijn geweest, daar is toevallig ook een bekende wethouder van DENK kartrekker van geweest, is juist ervoor te zorgen dat je meer inzicht krijgt in wat er leeft en speelt in bepaalde straten, zodat wij als politiek vervolgens met elkaar het gesprek aan kunnen gaan wat willen we daarmee. Die voedselomgevingsscore zorgt er niet per definitie voor dat bepaalde bakkers, daar ging het in het vorige debat veel over, geweerd worden. Het is aan ons vervolgens om daar beleid op toe te passen. Het is puur een score, zodat wij een beeld hebben van wat er leeft en speelt in die straten. Dus lijkt me niet handig. 'Smakelijk eten, smakelijk drinken'. Hap, hap, hap. Leuke titel. Lijkt me ook inderdaad een positief iets om daar aandacht voor te hebben, dat ook een verantwoordelijkheid ligt bij ouders, voorschoolse educatie en kinderopvang uit mijn hoofd, stond erin. Dus dat je daar aan de voorkant ook rekening mee houdt met de vormgeving van die voedselvisie, dat zij daar meegenomen worden in de voedselvisie. 'Een voedselvisie voor

álle Rotterdammers', de motie van DENK. Uiteraard wordt er rekening gehouden met diverse eetculturen. Dat hebben we ook al benoemd in het initiatiefvoorstel. Daarom zetten we precies in op buurtinitiatieven die ontzettend goed aansluiten op alle verschillende eetgewoontes. Dus in principe is het wat ons betreft overbodig, omdat we daar al aandacht voor hebben in ons initiatiefvoorstel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is het woord aan wethouder Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Een prachtig initiatief wat voorligt. We hebben het er in de commissie ook goed over gehad. Toch ook nog in reactie op de heer Duin over wat er allemaal al is en moet je daar nog een initiatief aan toevoegen, zou ik willen zeggen dat voedsel heeft zo een rechtstreeks effect op de gezondheid van mensen en is daardoor ook binnen de zorgportefeuille zo een belangrijk onderdeel dat ik heel blij ben dat dit initiatief er ligt, wat ook op een aantal punten juist kracht bijzet bij wat we nu al doen en wat ook mogelijkerwijze, daar ga ik van uit als dit aangenomen wordt, de voedselvisie een kop op zet, dus dat we ook makkelijker kunnen prioriteren. Dat wil ik u toch meegeven voordat u straks gaat stemmen. Het helpt ons echt om voedsel als extreem belangrijk element in de zorg voor mensen wat hoger op de agenda te zetten. Zo heb ik er ook naar gekeken, voorzitter. Er is al veel over gezegd. We hebben het er in de commissie uitgebreid over gehad. Ik denk dat het goed is als ik de moties en amendementen apprecieer. Daar zeg ik voor dat ik voorzichtig heb gekeken naar het appreciëren van de moties en amendementen, omdat het eerste advies is: stel een voedselvisie op en geeft de Voedselraad daarin de lead. Ik wil niet vanuit dit huis al meteen daar op allerlei punten randvoorwaarden aan u meegeven. Ik zou eerst vooral die voedselvisie willen hebben, in samenwerking met die Voedselraad. Op die manier heb ik naar de moties gekeken, dat we niet meteen al allerlei piketpaaltjes slaan, die dan ook weer het denken over die visie mogelijkerwijs verhinderen. Amendement A van de Partij voor de Dieren over 'Planeetproof lunchen'. Die zou ik willen ontraden, omdat die heel specifiek is in waar halen we die definitie vandaan. Het is al zo dat we uitgaan van de definitie van het Voedingscentrum. Om daar nog weer principes aan toe te voegen, dat beperkt het dan juist. Om die reden zou ik die willen ontraden. Het amendement B van de Partij voor de Dieren zou ik willen omarmen. In het coalitieakkoord staat ook expliciet dat we willen kijken naar concessies als het gaat over reclame in de openbare ruimte en als die bijdragen aan een gezonder en duurzamer Rotterdam, dat we daar aan die knoppen willen draaien. Dus het toevoegen van duurzaamheid is in dat opzicht terecht. Motie 1 'Kinderen en jongeren beschermen tegen een ongezonde omgeving'. Dat gaat over wat je allemaal in die omgeving kan. Wat we nu kunnen aan middelen, die hebben wij allemaal al ingezet. Daarom is het zo belangrijk dat wij onderdeel zijn van die City Deal, die uiteindelijk weer een hele belangrijke bouwsteen is voor de Voedselwet die er straks komt. Die Voedselwet, als die er landelijk komt, dan heeft die vooral zulk soort elementen in zich dat het gemeenten meer instrumenten in handen geeft om bijvoorbeeld een gezondere voedselomgeving rondom scholen te creëren, om maar iets te noemen. Dus we krijgen veel meer instrumenten in handen als die Voedselwet er is, maar op dit moment doen we al alles wat we kunnen in dat opzicht. Om die reden zou ik die motie willen ontraden. Als het gaat over 'Kinderen leren koken', dan is dat een prachtige motie. Ik sta daar ook heel erg voor open, maar deze beperkt wel meteen, geeft al heel duidelijk aan dat we bij de bouw en renovatie van scholen rekening moet houden met die inrichting. Laten we in dat opzicht eerst wachten op die voedselvisie. Dit is er zo eentje die ik wat ver vind gaan, dat ik denk: laten we eerst die voedselvisie doen en dan met elkaar het debat voeren over wat we daarvoor nodig hebben. Om die reden zou ik hem willen ontraden. Motie 3 'De gemeente doet zelf wat ze van anderen vraagt'. We gaan daar al een heel eind in. We hebben al veel stappen gezet als het gaat over de inkoop van het eten en drinken in de gemeentelijke gebouwen. Daar zijn we al een heel eind in gegaan. Daar is al een veel hoger percentage plantaardig bijvoorbeeld. Voor u niet genoeg, maar het is wel veel meer dan dat het was. Ook daar in alle in alle ernst zitten we natuurlijk in een contractuele situatie, is er ingekocht en

kunnen we dat op dit moment niet openbreken. Wie weet zou die voedselvisie ook weer aanleiding zijn om daar iets aan te doen. Om die reden, voorzitter, zou ik die willen ontraden. Dan de motie van de ChristenUnie en het CDA over 'Smakelijk eten, smakelijk drinken'. Die geeft duidelijk aan, benadrukt die rol van ouders, scholen en voor- en vroegschoolse educatie. Dat is echt iets wat inderdaad niet heel expliciet in het initiatief staat en wat ik ook wel een hele ruime randvoorwaarde vind om mee te geven aan die clubs die moeten komen tot een voedselvisie. Ik denk dat die alleen maar kracht bijzet. Die zou ik willen omarmen. 'Geen stempel op onze wijken'. Mevrouw De Bruijn had het daar al over. Een heel belangrijk onderdeel van die City Deal is natuurlijk dat we wel met die scores kijken naar delen in de stad. Dat geeft ons ook de mogelijkheid om fijnmaziger in te grijpen. Ik snap heel goed het idee van uw motie. We willen natuurlijk ook niet dat dat stigmatiserend werkt voor enkele ondernemers. We weten inderdaad, met eerdere proeven die we hebben gedaan, dat het heel moeilijk is om ondernemers op zulk soort plekken te verleiden om gezonder voedsel aan te bieden, omdat ze zelf maar net hoofd boven het water houden met de onderneming die ze hebben. Dat werkt niet op die manier. Ik snap dat punt wat u maakt over stigmatisering, maar we hebben wel nodig om op zo een manier naar de stad te kunnen kijken en daar de dingen te kunnen doen die daar nodig zijn op plekken waar veel ongezond voedsel wordt aangeboden. Om die reden zou ik deze motie willen ontraden. Dan ben ik, voorzitter, bij de voorlaatste motie, motie 6 van DENK, 'Duidelijkheid over wat gezond is'. Daar hebben we het natuurlijk ook over gehad in voorbereiding op het debat. Ik denk, net als de motie van de ChristenUnie en het CDA, deze geeft een ruime uitwerking in het dictum en het is een toevoeging aan wat er in het initiatief staat. Ik denk dat het prima is om deze mee te geven voordat er een voedselvisie wordt gemaakt. Die zou ik willen omarmen. Dan ben ik bij de laatste motie, voorzitter, die van DENK en BIJ1 over 'Een voedselvisie voor álle Rotterdammers'. Ik kan helemaal leven met het eerste dictum. Die zou ik, met die bril van geef wat ruime kaders mee voor die voedselvisie, heel graag willen omarmen, maar juist door het tweede dictum, wat juist weer heel expliciet is en vind ik een beetje te beperkend aan de voorkant, moet ik hem, zoals die er nu staat in het dictum, ontraden. Mocht u bereid zijn om het tweede dictum eruit te halen, dan zou ik hem alsnog kunnen omarmen. Dat is aan u. Dat was het, voorzitter. Dank.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Wil mevrouw De Bruijn nog reageren op wat de wethouder heeft gedaan tot slot? U heeft al de final thought.

Mevrouw DE BRUIJN (pro): Allereerst vind ik wel netjes om te zeggen: wat de uitkomst ook is straks, dank aan de ondersteuning, Katja en in de vorige periode Elise en Sigrid, die volgens mij ook ergens aanwezig is, die meegeschreven heeft aan het voorstel. Dank daarvoor en dank richting het college, de wethouder, voor in ieder geval een positieve houding en erkenning van de urgentie voor de opgaven die we in onze stad hebben. Dank alvast aan iedereen die dit voorstel steunt, want volgens mij komen we straks tot een hele mooie voedselvisie, waar we daarna nog volop met elkaar in debat kunnen over de details, maar ik denk dat deze eerste stap richting een voedselvisie heel waardevol is voor een hele hoop Rotterdammers. Dank.
De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan zijn wij hiermee, tenzij er nog vragen zijn, maar dat is niet geval, aan het einde gekomen van agendapunt 7.1. Stemmingen vinden vanavond plaats tijdens het stemvenster.

7.2 Schone en circulaire stad.

De VOORZITTER: Dan gaan wij meteen door met agendapunt 7.2 Schone en circulaire stad. Tijdens dit debat zijn er een aantal mensen die een maidenspeech houden. De heer van de Hoeve en de heer van Lanschot. Zij hebben zo meteen hun maidenspeech en zij mogen een lange overweging houden zonder dat zij daarop geïnterrumpeerd worden, uiteraard binnen de tijd die hen nog rest. De eerste die aan het woord is, is de heer Hamhuis.

De heer HAMHUIS (fvd): Voorzitter, er zijn veel zaken in Rotterdam die mij aan het hart gaan, maar misschien wel met stip op nummer 1 staat onze buitenruimte. Of het nu gaat om onze afzichtelijke, modernistische architectuur, onze quasi-kunstwerken, die ons gevoel van trots en gemeenschap ondermijnen, de hoeveelheid graffiti op gebouwen, de lelijke stoeptegels en lantaarnpalen in onze straten, onze anti-daklozenbankjes, de oneindige hoeveelheid overbodige verkeersborden en werkzaamheden in onze stad en het gebrek aan veel groen en water. Het zijn allemaal zaken waar ik zo graag een radicaal ander beleid op zou willen zien. Los van al deze zaken is natuurlijk het afval in onze openbare ruimte het meest pijnlijk, want wat is onze stad toch een ongelooflijke bende aan het worden. Jaren aan falend gemeentebestuur zonder visie en daadkracht hebben het zover laten komen dat nu overal in onze straten afval door de straten heen zwerft. Opengetrokken prullenbakken, afval op straat en geen adequaat acteren van de gemeente. Tegenwoordig vieren zelfs de ratten hun hoogtij in onze stad. Voorzitter, dit is niet een probleem dat alleen leeft bij mij en mijn fractie. Dit probleem leeft bij iedere Rotterdammer. Iedere Rotterdammer ergert zich dag in dag uit aan hoe hun stad wordt verwaarloosd. Je zou denken dat dit de absolute topprioriteit van het college zou hebben, maar nee hoor. Wethouder Biesheuvel van PRO wacht nog rustig af en laat de stad verder verloederen. De jaarlijkse 12 miljoen euro die nodig is voor het schoonhouden van de stad wordt voorlopig nog niet ingezet, omdat we het gedrag van mensen zogenaamd moeten veranderen. Wat is dit voor matige manier van redeneren? Natuurlijk zijn mensen uiteindelijk zelf verantwoordelijk voor het afval op de straat, maar de gemeente is verantwoordelijk voor het schoonhouden van die straten. Dat heeft nu topprioriteit. De enige manier om het gedrag van mensen daadwerkelijk te beïnvloeden, is door te laten zien hoe prachtig een schone stad kan zijn. Als ik de wethouder hier zie zitten, zou ik u dringend willen verzoeken: ga aan het werk en zorg ervoor dat deze stad zo snel mogelijk weer schoon wordt gemaakt. Om u op weg te helpen, dienen wij daarvoor een drietal moties in genaamd ‘Spoedberaad voor een schone stad’, ‘Verantwoorden voor de vuiligheid’ en ‘Breng afval in beeld met scanauto's’. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Hamhuis heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Verantwoorden voor de vuiligheid

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 10 september 2026, ter bespreking van schone en circulaire stad;

constaterende dat:
- het huidige afvalbeleid faalt in zijn kerndoelen;
- dit te zien is in het straatbeeld door de hele stad;
- er vanuit het college nog geen plan van aanpak bekend is gemaakt;

overwegende dat:
- het de taak is van het college om het straatbeeld te onderhouden;
- het de taak is van de gemeenteraad om het college hier op te checken;
- het de verantwoordelijkheid is van het college om de gemeenteraad inzicht te geven in zijn werkzaamheden;

draagt het college op:
- tot het einde van het kalenderjaar een wekelijkse bondige update aan de gemeenteraad te geven over hoe de stad schoner aan het worden is;
- hier meetbare instrumenten te gebruiken;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. D.M. Hamhuis en J.C. Siemons

Motie 2. Breng afval in beeld met scanauto's

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 10 september 2026, ter bespreking van schone en circulaire stad;

constaterende dat:
- er steeds meer afval en inboedel hopen ontstaan door de stad;
- deze hopen vaak dagen tot weken blijven liggen en verspreiden door de omgeving;
- het college wil bezuinigen op het schoonhouden van de stad;

overwegende dat:
- het live in beeld hebben van afval kan helpen met organiseren van het efficiënt opruimen;
- met het nieuwe parkeerbeleid er scanauto's door bijna heel de stad rijden;
- AI software in staat is om afval en inboedelhopen te herkennen en te plaatsen op een live map;

draagt het college op:
- onderzoek te doen naar de mogelijkheid om scanauto's ook in te zetten voor het in kaart brengen van afval en inboedel hopen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. D.M. Hamhuis, J.M.D. de Waard en J.C. Siemons

Motie 3. Spoedberaad voor een schone stad

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 10 september 2026, ter bespreking van schone en circulaire stad;

constaterende dat:
- het huidige afvalbeleid faalt in zijn kerndoelen;
- dit te zien is in het straatbeeld door de hele stad;
- er vanuit het college nog geen plan van aanpak bekend is gemaakt;

overwegende dat:
- het afvalprobleem niet vanzelf over zal gaan;
- een slecht straatbeeld leidt tot gedrag wat het straatbeeld verder verslechtert;
- de gemeente de eerste stap moet zetten voor een schonere stad;

draagt het college op:
- direct in spoedberaad te gaan samen met de oppositie om de stad nog voor het einde van het jaar zichtbaar schoner te maken.;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. D.M. Hamhuis en J.C. Siemons

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan de heer Başoğlu.

De heer BAŞOĞLU (sp): Dank u wel, voorzitter. Rotterdam schoon, heel en veilig. Partijen herhalen het als een mantra, maar woorden legen geen container. Vervuiling heet al snel een gedragsprobleem, hebben we net ook al gehoord, terwijl capaciteit tekortschiet. Er zijn mensen en materialen nodig. Daarom vinden wij dat de hotspots van vervuiling zo snel als mogelijk aangepakt moet worden, structureel, en daarvoor dienen we samen met D66 straks een motie in.

De VOORZITTER: U gaat straks een motie indienen. Dan is het woord aan de heer Achbar.

De heer ACHBAR (denk): Voorzitter, de wethouder had het in de commissie veel over vergezichten, over anders omgaan met afval, minder verpakkingen, wormenbakken en zelfs verpakkingsloze shampoo. Wat ons betreft allemaal prima, maar, voorzitter, terwijl het college naar de horizon kijkt, ligt de troep voor onze voeten. Loop eens door de Afrikaanderwijk, door Bloemhof, door Carnisse, volle containers, vuilniszakken ernaast, grofvuil op straat, ratten die ertussendoor lopen. Je kunt wel praten over de stad van morgen, maar ruim dan eerst de straat van vandaag op. Ik heb regelmatig contact met de wethouder over de app en stuur regelmatig ook foto's van wat ik tegenkom. Dat is niet om haar fotoalbum te vullen, maar om haar mee te nemen in de werkelijkheid buiten dit stadhuis, want daar gaat het om. Dan hoor ik oplossingen als een wormenbak. Voorzitter, ik zie het al voor me. Drie hoog in de Afrikaanderwijk, klein balkonnetje, een wasrek, 2 stoelen en dan moet daar ook nog een bak met wormen bij. Ik vraag me serieus af waar die bak dan terechtkomt. Belangrijker, wat trek je ermee aan? Wormen alleen of straks ook ander ongedierte? We moeten voorkomen dat duurzaamheid iets wordt dat op papier prachtig klinkt, maar in de praktijk totaal niet aansluit bij hoe Rotterdammers wonen en leven. Als ik een Rotterdammer met een vuilniszak naast een overvolle container vertel dat de oplossing verpakkingsloze shampoo is, dan weet ik ongeveer wat het antwoord zal zijn. Voorzitter, voor een schone stad is structureel 12 miljoen euro per jaar nodig om de openbare ruimte op peil te houden. De wethouder zegt daarover: meer geld is niet automatisch de oplossing. Ook prima, maar wat is dan wel de oplossing? De visie veegt geen straten schoon, een vergezicht haalt geen vuilniszak weg en een wormenbak vangt geen rat. Daarom dienen wij vandaag 4 moties in. Eén, geef onze 1400 containeradoptanten een serieuze stem. Ze staan met hun voeten in de wijk en weten vaak beter dan wij waar het misgaat. Twee, pak plekken waar structureel wordt gedumpt, zoals de Merwe-Vierhavens, echt aan en niet alleen dweilen, maar eindelijk die kraan ook dicht. Drie, organiseer een thematafel ‘Schone straten’ met bewoners en mensen uit de praktijk en niet eindeloos praten over de wijk, maar praten met de wijk. Vier, zorg dat iedere Rotterdammer recht heeft op een schone, openbare ruimte, of je nou in Kralingen woont, op Zuid of ergens anders, want een schone straat mag geen Postcodeloterij worden. Voorzitter, Rotterdammers vragen echt niet om gouden stoeptegels. Ze vragen dat hun kinderen normaal over straat kunnen lopen, dat de vuilcontainer geleegd wordt, dat het grofvuil wordt opgehaald en dat ratten niet eerder bij de vuilniszak zijn dan de gemeente zelf. Dus laten we best nadenken over de stad van 2035, maar laten we Rotterdam in 2026 eerst schoon krijgen. Geen vergezichten terwijl de troep voor onze voeten ligt. Geen woorden, maar schone straten.

De VOORZITTER: De heer Achbar heeft de volgende moties ingediend.

Motie 4. Containeradoptanten als wijkexperts

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 10 september 2026 ter bespreking van agendapunt 7.2 Schone en circulaire stad;

constaterende dat:
- Rotterdam inmiddels 1.400 actieve containeradoptanten heeft;
- deze bewoners dagelijks zien wat er rondom containers in hun wijk gebeurt;

- containeradoptanten momenteel vooral worden betrokken bij het schoonhouden van containers en het signaleren van problemen;

overwegende dat:
- containeradoptanten veel kennis hebben van de problemen en oorzaken rondom afval in hun eigen wijk;
- deze kennis beter kan worden benut bij het verbeteren van afvalpunten;

verzoekt het college om:
- containeradoptanten een formele adviesrol te geven bij het herinrichten of aanpassen van afvalpunten in hun wijk;
- minimaal één keer per jaar met containeradoptanten en wijkraden te evalueren welke problemen zij signaleren en wat hieraan kan worden verbeterd;
- de raad hierover jaarlijks te informeren en daarbij inzicht te geven in de signalen en adviezen van containeradoptanten en wat hiermee is gedaan.

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. F. Achbar

Motie 5. M4H aanpak afvaldumping

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 10 september 2026 ter bespreking van agendapunt 7.2 Schone en circulaire stad;

constaterende dat:
- in het M4H-gebied al jarenlang op grote schaal afval wordt gedumpt;
- bewoners en ondernemers hier herhaaldelijk melding van maken;
- afvaldumping zorgt voor een vervuilde en minder leefbare omgeving; overwegende dat:
- het probleem ondanks jarenlange meldingen nog steeds terugkomt;
- alleen het opruimen van gedumpt afval het probleem niet oplost;
- een gerichte aanpak nodig is om nieuwe dumpingen te voorkomen;

verzoekt het college om:
- in kaart te brengen op welke locaties in Rotterdam sprake is van structurele en grootschalige afvaldumping, waaronder het M4H-gebied;
- voor deze locaties een gerichte aanpaktegen structurele afvaldumping op te stellen;
- hierbij niet alleen in te zetten op het opruimen van afval, maar ook op handhaving en het voorkomen van nieuwe dumpingen;
- de raad te informeren over de in kaart gebrachte locaties, de maatregelen en de resultaten hiervan.

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. F. Achbar

Motie 7. Geen woorden maar schone straten

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 10 september 2026 ter bespreking van agendapunt 7.2 Schone en circulaire stad;

constaterende dat:
- afvaloverlast één van de veelgehoorde ergernissen van Rotterdammers is;

- de oorzaken van afvaloverlast per locatie kunnen verschillen;
- bij sommige locaties bestaande maatregelen onvoldoende lijken om terugkerende afvaloverlast te voorkomen;

overwegende dat:
- Rotterdammers dagelijks te maken hebben met afval op straat, overvolle containers en naastplaatsingen;
- het afvalprobleem niet op iedere plek op dezelfde manier kan worden aangepakt;
- wijkraden, containeradoptanten, bewoners en ondernemers waardevolle kennis hebben over de problemen en oorzaken in hun omgeving;

verzoekt het college om:
- een thematafel 'Schone straten' op te richten waarin betrokken partijen uit de stad en de gemeentelijke organisatie samenkomen om concrete oplossingen voor afvaloverlast te bespreken;
- bij de start hiervan actief partijen uit te nodigen die kennis en ervaring hebben met afvaloverlast, waaronder wijkraden, containeradoptanten, bewoners en ondernemers;
- de ideeën en oplossingen die uit deze thematafel naar voren komen te bundelen en te vertalen naar concrete acties om afvaloverlast in Rotterdam terug te dringen;
- de raad over de uitkomsten van de thematafel en de daaruit voortgekomen acties te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. F. Achbar

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan de heer Jaspar.
De heer JASPAR (pro): Dank u wel, voorzitter. Een zooi. Meer kan ik er soms ook niet over zeggen. Je ziet het ook gebeuren als je loopt op straat. Mensen gooien hun half afgekloven broodjes op straat. Als je in Carnisse door de wijk loopt, dan heb je het gevoel dat de huisjesmelkers soms elke tweede dag een hele nieuwe stapel matrassen de stoep op mieteren. Afvalbakken puilen toch best wel uit met meuk. Het ergste van dat alles is dat dat al heel lang het geval is. Al jaren ligt er te veel troep op straat en al jaren waait het plastic je soms letterlijk om de oren. In de vorige collegeperiode, in deze periode en de periode daarvoor weer. Daarom vind ik het ook wel grappig dat Leefbaar al eerder met filmpjes kwam, met allemaal guitige bijnamen, maar dat het vorige college met een schoonoffensief van 4 miljoen over de balk heeft gesmeten en in de commissie hun eigen woordvoerder ook sprak over dat die 4 miljoen uiteindelijk een druppel op de gloeiende plaat was. Om maar aan te geven, voorzitter, simpele oplossingen zijn er voor dit probleem niet. Als we eerlijk naar onszelf zijn, dan is er in Rotterdam een dumpcultuur. Dat is een probleem van ons allemaal. Het wordt tijd dat we daar wat aan gaan doen. Wat de fractie van PRO betreft moeten er dan ook 2 dingen gebeuren. De gemeente moet nu haar best blijven doen om de straten schoon te houden. Ik ben ook blij met de oproep van mijnheer Achbar daarvoor. Met creatieve oplossingen en het opschalen van succesvolle ideeën die er al zijn en waar in vorige periode veel meer geëxperimenteerd is, moet daar toch ook wel wat aan te doen zijn, lijkt me. Zwerfafval is een enorme ergernis van Rotterdammers en dat is ook terecht. Ik ben ook benieuwd of de wethouder wat kan zeggen over of die plannen er zijn om succesvolle initiatieven die er eerder waren, om die op te schalen, maar we moeten wel reëel blijven. We kunnen blijven opruimen, maar er blijft steeds zooi op straat bijkomen. Veel mensen gooien hun troep op straat. Daarom moeten we ook gaan zorgen dat er überhaupt minder afval op straat komt te liggen en moeten we een einde gaan maken aan die dumpcultuur. Daar hebben

we de hele stad bij nodig, ondernemers, mensen in de wijk, oppositie, coalitie, iedereen. Daar doen wij graag een duit in het zakje. Daarom dienen wij deze motie in, de motie 'Wil je een afvalbak adopteren?', om er uiteindelijk voor te zorgen dat Rotterdam dadelijk hele mooie straten heeft met meer groen en minder zooi.

De VOORZITTER: De heer Jaspar heeft de volgende motie ingediend.

Motie 8. Wil je een afvalbak adopteren?

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 1 0 september 2026 ter bespreking van agendapunt 7.2 Schone en circulaire stad;

constaterende dat:
- overvolle of verstopte afvalbakken op straat kunnen leiden tot meer zwerfafval op straat;
- afvalbakken met uitpuilend- en zwerfvuil ernaast een van de grootste ergernissen is van Rotterdammers;

overwegende dat:
- afvalbakken vol kunnen lijken vanwege een verstopping en dat de afvalbak hierdoor snel kan overlopen met zwerfafval als gevolgd;
- een adoptant het afval naar beneden kan duwen met een stamper, een volle of kapotte bak kan melden of desnoods zelf een zak kan wisselen;
- de gemeente Zwolle al succesvol werkt met het adopteren van afvalbakken

verzoekt het college:
- om adoptie van afvalcontainer door ondernemers uit te breiden naar adoptie van afvalbakken;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J. Jaspar, H. Wempe en J.W.E. van Lanschot

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan komen we bij de heer van der hoeven en die heeft zijn maidenspeech.

De heer VAN DER HOEVEN (vvd): Dank u wel, voorzitter. Ik neem u mee naar 8 januari 1993. Toen werd ik geboren in Lombardijen. Geen 3 maanden later verhuisde ik met mijn Rotterdamse ouders naar Barendrecht. Waarom? Rotterdam was niet schoon genoeg, niet heel genoeg en niet veilig genoeg. Inmiddels ben ik gelukkig terug in het mooie Rotterdam, maar de trend zien wij helaas nog steeds. Mensen die het zich kunnen veroorloven vertrekken, zoals ook mijn zusjes, weer naar de randgemeente. Het is opnieuw niet schoon genoeg, niet heel genoeg en niet veilig genoeg. Dit raakt mij, want dit is de basis en die moet op orde zijn. Een schone stad waar je niet struikelt over ratten of afval, een hele stad waar je geen kapotte afvalbakken ziet, dat draagt allemaal bij aan een veilig gevoel in een fijne stad. Zonder die basis komen deze mensen nooit terug. Dus werk aan de winkel. Hier wil ik iets aan gaan doen. Dan is het ook een hele grote eer dat ik hier mag staan en in deze raad mag zitten met u allemaal. Dat brengt mij ook bij het onderwerp van vandaag, de schone stad. De cijfers laten gelukkig dankzij VVD-beleid een vooruitgang zien. Maar wie door deze stad heen fietst, dat heb ik ook vanmorgen gedaan, ziet dat er echt nog veel werk aan de winkel is. We zijn er niet. Het is een rotzooi. Gelukkig geeft de wethouder aan structurele oplossingen te zien op de lange termijn om restafval terug te dringen. Daar zijn we heel blij mee. Dat steunen wij. We vragen haar ook grip te krijgen op de afvalstoffen, want de rekening van de Rotterdammers

mag niet verder stijgen. Voorzitter, dit is niet genoeg. Nu is het een zooi op straat. De wethouder moet nu iets doen aan de problemen van volle containers, van naastplaatsingen, van opengebroken prullenbakken. Het college moet wat mij betreft voortbouwen op succesvol VVD-beleid. Aan de ene kant containers op tijd legen en het zo makkelijk mogelijk maken om afval in te leveren. Aan de andere kant moeten we stevig handhaven. We moeten iedereen die er een rotzooi van maakt heerlijk op de bon slingeren en ze daar ook op aanspreken. Daarbij, moet ik beter zeggen, mogen we ook camera's gebruiken. Daar had ik ook een vraag over. Klopt het, voorzitter, dat vraag ik aan de wethouder, dat in het collegeakkoord van Den Haag staat dat ze cameratoezicht hiervoor gaan gebruiken? Kunnen wij dat ook gaan doen? Voorzitter, kan de wethouder ook in gesprek met het Rijk over het verhogen van de boetes? Afrondend, voorzitter, de VVD gaat scherp toezien dat het straatbeeld daadwerkelijk gaat veranderen en Rotterdam echt Singapore schoon wordt, zodat we kunnen doorbouwen aan de stad van het goede leven en dat de mensen die zijn vertrokken terugkomen naar deze mooie stad. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel ook voor uw mooie persoonlijke verhaal. Dan komen we bij mevrouw Coşkun.

Mevrouw COŞKUN (pvdd): Dank u wel, voorzitter. Het is wel erg grappig dat wij de aanwezigheid van dieren, of het nou ratten, wormen, meeuwen of duiven zijn, als viezigheid zien, terwijl wij zelf als mens de veroorzaker daarvan zijn. Een klein verzoek aan de wethouder ten gunste van de dieren. Daarvoor hebben we ook een aantal schriftelijke vragen gesteld. Link tussen de stofmarkten en stadsduiven. Wij organiseren op de pleinen stofmarkten en daarvan komt veel plastic afval en draadjes. Die duiven worden daarvan echt slachtoffer. Onze vraag aan de wethouder is of er beter schoongemaakt kan worden. Dit staat wel in onze afspraken met de organisatoren, maar wordt niet goed gehandhaafd. Wat voor maatregelen kan de wethouder nog meer nemen om de ellende te voorkomen voor de stadsdieren? Daarvoor heb ik een motie.

De VOORZITTER: Mevrouw Coşkun heeft de volgende motie ingediend.

Motie 9. Stoffenmarkten diervriendelijk en schoon

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 10 september 2026, ter bespreking van Schone en circulaire stad;

constaterende dat:
- stoffenmarkten leuke en waardevolle sociale evenementen zijn in de Rotterdamse openbare ruimte;
- bij stoffenmarkten regelmatig kleine draadjes en stukjes textiel achterblijven in de openbare ruimte;
- deze draadjes via straat en riolering in het water en uiteindelijk als microplastic in het milieu kunnen belanden;
- draadjes en ander textielafval gevaarlijk kunnen zijn voor stadsdieren, waaronder stadsduiven, doordat zij hierin met hun poten verstrikt kunnen raken en ernstig letsel kunnen oplopen;

overwegende dat:
- het voorkomen van afval en dierenleed beter is dan achteraf opruimen of de gevolgen bestrijden;
- organisatoren van evenementen een verantwoordelijkheid hebben om de openbare ruimte schoon en veilig achter te laten;

- met goede organisatie en schoonmaak veel van deze problemen eenvoudig voorkomen kunnen worden;

verzoekt het college:
- in overleg met organisatoren van stoffenmarkten maatregelen te treffen om draadjes- en textielafval tijdens en na de markt zoveel mogelijk te voorkomen;
- daarbij als uitgangspunt te hanteren dat stoffenmarkten bij voorkeur binnen of op een daarvoor geschikte locatie plaatsvinden waar afval beter beheersbaar is;
- wanneer een stoffenmarkt in de openbare ruimte plaatsvindt, een grondige schoonmaak direct na afloop verplicht onderdeel te maken van de organisatie en vergunningsvoorwaarden;
- de gemeenteraad binnen 6 maanden te informeren over de genomen maatregelen en de wijze waarop deze worden gehandhaafd.

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. Z.P. Coşkun

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is het woord aan de heer Van Lanschot, die ook zijn maidenspeech heeft.

De heer VAN LANSCHOT (d66): Afval. Mijn maidenspeech moet toewerken naar afval, maar ik kan u met trots melden: ik heb een invalshoek gevonden. Ik wil het met u gaan hebben over vernieuwen, over opnieuw beginnen. We kennen allemaal het Fenix migratiemuseum op Katendrecht, het huis in een oude havenloods uit 1923. Ooit was dit de grootste loods ter wereld, die diende om de spullen van de landverhuizers op te slaan voordat ze naar New York werden verscheept. Deze mensen wilden een nieuwe kans in een nieuwe wereld. Ze wilde vernieuwing en ze brachten die zelf. Denk aan Thomas Mann, Albert Einstein of onze eigen Willem de Kooning, die vanaf daar vertrokken. Maar ook het gebouw zelf is herhaaldelijk opnieuw begonnen. Het werd opgeblazen door de Duitsers en brandde een paar jaar later ook nog af. Na de herbouw werd het omgedoopt tot de Fenixloods. Het was immers net als de vogel uit de Griekse mythologie verrezen uit de as. Eerst werd Fenix nog geschreven als Phoenix met ph, maar de Rotterdammers spraken dat verkeerd uit en die zeiden allemaal: 'Poenix'. Dus toen hebben ze het maar geschreven met een f. Decennia later opende het museum, inclusief de bekende tornadotrap en het openbare plein voor de buurt. De herrijzenis van de Fenixloods symboliseert natuurlijk ook de herrijzenis van de hele stad na de Tweede Wereldoorlog. Sindsdien kenmerkt Rotterdam zich door voortdurende vernieuwing. Afbreken, iets nieuws proberen en dan nog eens proberen, maar dan beter. Met een enorme dynamiek en een ongeëvenaard optimisme doet de stad dat en daarbij gaan ook dingen fout, maar de richting is goed. Het is deze open houding naar verandering die mij zo aantrekt in de stad. Die open houding is er voor gebouwen en projecten, maar ook voor mensen. Ik heb me in 12 jaar Amsterdam nooit een Amsterdammer gevoeld, maar voelde me na 2 weken Rotterdam echt een Rotterdammer. Dat constante vernieuwen en interen op een soort chaotische, organische manier is ook waarom ik zo gefascineerd ben door steden en Rotterdam in het bijzonder. Ik las er een dozijn boeken over en zit inmiddels zo vol meningen over wijken en over straten dat mijn vrouw niet meer naast mij wil fietsen. Nu vormt dit raadslidmaatschap daarvoor het ventiel en zult u dat allemaal moeten aanhoren. De Fenix heeft ook raakvlakken met mijn persoonlijk verhaal. Het huis van mijn familie brandde volledig af en werd herbouwd met een ingemetselde feniks, althans een beeld daarvan. Mijn grootvader was dominee in de Arminius kerk. Eerst kerk, maar het gebouw vond zichzelf opnieuw uit als onmisbaar debatcentrum in de stad. Ikzelf werk met veel plezier bij een

Rotterdamse scale-up, Salacia, waarin HAL van de Holland-Amerika Lijn ook mee investeert. Dan mijn partij, opgericht om de status-quo te veranderen. Inmiddels probeert een nieuwkomer het woord te claimen, maar het is toch echt D66 dat al 60 jaar de progressieve partij van Nederland is, steeds met een frisse blik kijkend hoe we kunnen vernieuwen en verbeteren. Dat wil ik ook gaan doen in mijn raadswerk. Mijn eerste stage was bij een Rotterdam sleepbotenbedrijf en ik heb 10 jaar gewerkt aan de verduurzaming van de chemiebedrijven in de haven. Daar zag ik dat de haven moet blijven vernieuwen en bewegen, snel genoeg om de toekomst bij te benen. Ondernemers moeten daarvoor de ruimte krijgen, om de grenzen te verleggen. Ook in onze buitenruimte valt genoeg te verbeteren, onze wijken groener en onze pleinen fijner. Als vrijwillig bestuurder van een speeltuin, werk ik mee aan een ingrijpende vergroening. Honderden tegels gaan eruit, eiken, wilgen en onkruid komen daarvoor terug. Dat wil ik meer zien, betrokken bewoners die met steun van de gemeente en veel geduld zorgen voor verandering. Dan nu het beloofde bruggetje naar afval. Dat is natuurlijk ook een proces van vernieuwen, afbreken en opnieuw beginnen. Bij mij in de buurt zit een restaurant Simurg. Dat is een Turks restaurant met een houtskoolgrill als een soort altaar midden in de zaal. De Simurg is toevallig ook een vogel en ditmaal uit de Perzische mythologie. Die vogel verrijst, net als de feniks, opnieuw. Naast de ondergrondse containers tegenover de Fenix verrijst ieder weekend een berg vuilniszakken. Die vuilniszakken worden opengereten door de meeuwen en de ratten. Iedere ochtend fiets ik erlangs, op weg naar werk of de raad. Daarom heb ik 2 moties. De eerste motie verzoekt het college om de ambitie voor het werven van containeradoptanten te verhogen. Deze motie dien ik samen in met PRO. Dan heb ik een tweede motie, werd al gezegd, de motie over probleemcontainers. Die moeten in beeld worden gebracht en samen met de wijk dient een verbeterplan te worden ontwikkeld en dat plan ook te worden gepubliceerd. Deze motie dien ik samen in met SP. Tot slot, volgens de Perzen leeft de Simurg 1500 jaar, blaast zichzelf dan nieuw leven in, om vervolgens nog eens 1500 jaar te leven. Dat wens ik ook Rotterdam toe. De stad werd gesticht in het jaar 1270 en dat zou betekenen dat we in de eerste ronde nog 756 jaar van constante vernieuwing te gaan hebben. Ik kijk ernaar uit om daar met jullie de komende 4 jaar aan bij te dragen. *(Applaus.)*

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik ga voortaan heel anders naar Fenix kijken.

De VOORZITTER: De heer Van Lanschot heeft de volgende moties ingediend.

Motie 10. Probleemcontainers in beeld

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 10 september 2026, ter bespreking van agendapunt 7.2 Schone en circulaire stad;

constaterende dat:
- de doelstelling om stadsbreed op een gemiddeld 90% B-schoonniveau volgens de CROW-systematiek te zitten afgelopen jaar niet gehaald is;
- in het Actieplan SamenSchoonR 2026 is opgenomen dat een hotspot aanpak behoort tot één van de initiatieven die dit jaar opgeschaald moet worden;
- naast plaatsing bij ondergrondse afvalcontainers een veelgehoorde klacht is van inwoners en ondernemers;

overwegende dat:
- overlast door naastplaatsing zich vaak concentreert rond bepaalde containers en locaties;
- elke Rotterdammer in zijn of haar wijk containers kent waar structureel sprake is van naastplaatsing en overlast door afval;

- een doelgerichte aanpak van 'probleemcontainers' ervoor kan zorgen dat de veiligheidsbeleving voor bewoners sterk verbetert;

verzoekt het college:
- op containerniveau te inventariseren welke ondergrondse afvalcontainers zorgen voor de meeste vervuiling en overlast;
- op basis van deze inventarisatie jaarlijks bij 100 locaties met de meeste problemen een duurzame oplossing te vinden;
- neem deze locaties van het voorgaande bullet jaarlijks mee in de voortgangsrapportage van de Grondstoffennota;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.W.E. van Lanschot en E. Başoğlu

Motie 11. Iedere container een adoptant

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 10 september 2026, ter bespreking van agendapunt 7.2 Schone en circulaire stad;

constaterende dat:
- containeradoptanten vrijwillig een waardevolle_ bijdrage leveren een schonere stad;
- Rotterdam meer dan 7.000 wijkcontainers heeft, waarvan er maar ongeveer 20% een adoptant heeft;
- er in 2025 in totaal 167 containeradoptanten bij zijn gekomen;
- het college tot doel heeft om dit jaar 146 nieuwe containeradoptanten te werven;

overwegende dat:
- het aantal nieuwe containeradoptanten in 2025 hoger lag dan het doel van het college voor dit jaar;
- de ambitie van het college daarmee laag is;
- de containeradoptanten-aanpak helpt bij het verminderen van het afvalprobleem en bewoners betrekt bij een schone buurt;

verzoekt het college:
- samen met wijkraden te onderzoeken hoe er per wijk een doelstelling geformuleerd kan worden om het aantal containeradoptanten per wijk jaarlijks substantieel te verhogen;
- de raad te informeren over deze doelstellingen;
- samen met de wijkraden aan de slag te gaan om deze doelstellingen te behalen, bijvoorbeeld met ondersteunend beleid of communicatiematerialen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.W.E. van Lanschot en J. Jaspar

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan geef ik nu het woord aan de heer De Waard.

De heer DE WAARD (Ir): Voorzitter, allereerst, enorm fijn dat ook de fractie van PRO onze filmpjes ziet over vuil. Wij blijven altijd aandacht vragen voor vuil op straat, zeker via filmpjes. Blijf ze volgen, heer Jasper. Wat een enorme puinzooi is het in Rotterdam. Het meest zorgwekkende vinden wij dan toch wel dat de wethouder nog niet per se een concrete

aanpak heeft of ook maar een begin van een idee. In de commissiebespreking werd meer gesproken over termen als circulair, het anders kijken naar het systeem en we hoeven niet per se meer geld uit te geven aan afvalinzameling. Wij als Leefbaar Rotterdam hadden meer realistische ambitie en meer concrete actie verwacht. We hadden juist meer vaart verwacht in het kader van vaart maken. Het is juist nu een rotzooi, dus is er nu actie nodig. Feit blijft de gemeente heeft 12 miljoen extra per jaar nodig om hier structureel iets aan te doen. Feit blijft de afvalstofheffing wordt verhoogd. Feit blijft er wordt bezuinigd op de buitenruimte. Feit blijft de Rotterdammer blijft in de zooi zitten.

De VOORZITTER: De heer Jaspar heeft een vraag.

De heer JASPAR (pro): Dank u wel. Ik vind het grappig. In het commissiedebat heeft u het weer over die 4 miljoen en dat dat een druppel op de gloeiende plaat is. U gaat die hele plaat weer afspelen over dat die 12 miljoen nodig is. In uw calculatie kom ik dan uit op 3 druppels op een gloeiende plaat. Klopt dat?

De VOORZITTER: De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr): Het regent in Rotterdam inderdaad van puinzooi. Feit blijft 4 miljoen was inderdaad een offensief. Die 4 miljoen is bij lange na niet genoeg gebleken. Daar is 12 miljoen voor nodig, de heer Jaspar.
De heer JASPAR (pro): Precies. Dat vond u die ene druppel op de gloeiende plaat. U zegt: doe dan maar die 3 druppels op de gloeiende plaat. Dat vindt u dan wel een goed idee. Het punt blijft dat u hier weer theater gaat maken over daar moet veel meer geld bij, zus en zo. Dat begrijp ik. Daar moeten we eens naar gaan kijken, maar we moeten ook iets gaan doen, zeker bij een debat wat schone en circulaire stad heet, aan dat je überhaupt minder afval op straat moet gaan krijgen. Bent u dat met mij eens?

De VOORZITTER: De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr): Dank voorzitter. De heer Jaspar beticht mij ervan hier theater te maken. Ik onderstreep hier juist een mensgroot probleem, waar iedere Rotterdammer dagelijks tegenaan kijkt. Dat is de puinzooi. Als ik dan benoem dat daar 12 miljoen voor nodig is, dat de organisatie dat zegt, u zegt: u heeft het over een druppeltje, waar bent u dan mee bezig, Jaspar? Ik ben hier bezig voor de Rotterdammer. Ik ben hier bezig voor een schone stad.

De heer JASPAR (pro): Mevrouw de voorzitter, die druppel op de gloeiende plaat, dat zijn de woorden van de heer De Waard zelf. Ik citeer hem daarin. Ik wijs hem op zijn woorden over dat die druppels uiteindelijk wat mij betreft niet zo veel uit zouden maken. Het gaat mij erom dat we uiteindelijk toe moeten werken, ik hoop nog steeds dat Leefbaar, volgens mij zei hij dat vorig commissiedebat ook, met ons wil gaan kijken, naar hoe we ervoor kunnen zorgen dat er minder afval op straat komt te liggen en dat we allemaal die urgentie blijven voelen over dat die zooi die nu op straat ligt, daar zijn we het allemaal over eens, dat we die op blijven ruimen.

De VOORZITTER: De heer Van der Hoeven.

De heer VAN DER HOEVEN (vvd): Dank u wel, voorzitter. Ik hoor de heer De Waard de afvalstofheffing erbij halen. De reden dat de afvalstoffen zo stijgen, heeft te maken met de hoeveelheid restafval dat we inleveren. Dat moet omlaag. Daar heeft de wethouder van gezegd dat ze daar strategisch iets aan wil gaan doen. Dan vind ik het jammer dat u zegt dat ze dat niet moet doen. Daar is die afvalstofheffing voor.

De VOORZITTER: De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr): Deze afvalstofheffing wordt verhoogd inderdaad, maar deze wordt vervolgens niet geïnvesteerd in de buitenruimte. Het klinkt natuurlijk hartstikke leuk, de afvalstofheffing wordt verhoogd, maar de prullenbak die kapot is, die niet gemaakt kan worden omdat we niet gaan investeren in de buitenruimte, dat is allemaal prima. Dus we kunnen het wel in die kapotte prullenbak gooien, maar het afval blijft op straat liggen. Dat klopt toch niet?

De VOORZITTER: De heer Van der Hoeven.

De heer VAN DER HOEVEN (vvd): De afvalstofheffing is wat meer dan alleen dat. Het gaat erover dat wij zoveel restafval moeten wegbrengen en verbranden, waardoor die kosten voor de gemeente stijgen. Daar leggen we nu vanuit de algemene middelen geld bij. Dat moet een beetje rechtgetrokken worden, want anders blijft het niet te betalen. Om dat tegen te gaan, moeten we het restafval, de hoeveelheid, verminderen. Daar gaat het om.

De VOORZITTER: De heer De Waard.
De heer DE WAARD (lr): Dank voorzitter. Dat klinkt natuurlijk hartstikke leuk, maar onderaan de streep wordt die dekkingsgraad verhoogd van 94 procent naar 98 procent. Dat komt omdat inderdaad in eerste instantie hogere kosten worden gemaakt. Tegelijkertijd heeft dat ook te maken met keuzes die zijn gemaakt door deze coalitie. Bijvoorbeeld worden onze afvalwagens elektrisch gemaakt. Die zijn immens duur. We hebben dadelijk een kostenstijging van 14,7 miljoen naar 34 miljoen euro's, 20 miljoen euro, de heer Van der Hoeven. Dat moet de Rotterdammer gaan betalen. Maakt niet uit. Ik ga verder met mijn betoog. Onderaan de streep, de Rotterdammer betaalt deze rekening. Een klap in het gezicht van de Rotterdammer. Het precieze bedrag van de verhoging, waar ik zo meteen ook wederom een sommetje van gaan maken, kon ook niet gezegd worden door de wethouder in de commissie, terwijl deze cijfers wel in het coalitieakkoord staan en wel in de cijfers staan. De Rotterdammer gaat concreet 43 euro meer betalen en dat is enkel in 2027. Dit loopt op in 2030 tot weliswaar 203 euro, een niet uit te leggen verhoging voor een smerige stad. Ik ga verder. Tegelijkertijd houden we ook graag een vinger aan de pols, want als wij gaan toewerken naar een schone stad, willen we dit gaan meten. Ik wil afrekenbare doelen hebben. Daarvoor hebben wij ook een motie. Ik zal zo meteen al mijn moties in 1 keer indienen, want ik heb er nogal wat. Dan heb ik meteen antwoord op de heer Jaspar zijn betoog van net van u hebt zelf geen goede ideeën, maar die heb ik wel degelijk. Tegelijkertijd, die afvalstofheffing gaan wij verhogen. Ik vind het prima, maar, dat is wel weliswaar een koppeling die ik wil maken, dat moet zeker wel terug gaan vloeien in deze schone stad. Gebeurt dat niet, gaat die afvalstofheffing wat mij betreft niet omhoog. Voorzitter, u kent mij. Ik steek graag mijn hand uit. Ik help u graag mee. Daarom heb ik ook actie ondernomen. Zo heb ik samen met andere partijen uit de G4-gemeenten een brandbrief gestuurd aan de minister om verdere uitbreiding van het statiegeldbeleid te stoppen en het huidige beleid te herzien indien nodig. Het gebedel en het gegraai uit de prullenbakken moet simpelweg stoppen. Het is een grote oorzaak van zwerfafval. Het doel van het systeem, van het inzamelingssysteem, lijkt juist averechts te werken. De stad is aan het verrommelen. Daarom, leuk dat we allang een pilot hebben met een paar bakken die niet opengebroken kunnen worden, maar er is concrete actie nodig en geen kleinschalige pilots. Daarom een brandbrief en daarom ook de motie om je achter deze brandbrief te scharen en een lobby naar het Rijk te starten. Voorzitter, afval dumpen en naastplaatsingen zijn niet nieuw. Naast dat het hoogst asociaal is, mag het hard aangepakt worden. Daarom zijn wij blij met de toezegging van de wethouder dat er gekeken gaat worden of het mogelijk is dat de lachgascilinders zelf ingeleverd kunnen worden, want wat een kostenpost is dit. Een goed begin en ik heb begrepen dat in december de beantwoording erop volgt. Ik kijk ernaar uit. Dan op het gebied van handhaving. Een warm welkom aan wethouder Van Dommelen. Ik heb u gemist bij de

commissie, maar maakt niet uit. Fijn dat u er nu wel bent. Er is eerder een pilot geweest met cameratoezicht, ik hoorde mijn collega Van der Hoeven er zojuist ook over, bij hotspots met als doel om naastplaatsingen aan te pakken. Deze is echter gestopt, terwijl de pilot weliswaar succesvol was. Daarom heb ik de motie 'Klik! Je staat erop.' met als doel om de pakkans van de naastplaatsers te verhogen. Daarbij is het momenteel extreem moeilijk om een naastplaatser te beboeten, want de eerste keer krijgt men een waarschuwing. Dan moet je hem nog een constateren. Hoe groot is dan de pakkans? Dit moet makkelijker kunnen. Daarom de motie 'Actievere handhaving voor naastplaatsingen'. Daarnaast, ook de boetes mogen hoger. Daar heb ik de heer Van der Hoeven net ook over gehoord. Daar heb ik ook een motie over. Die heet 'Singapore aan de maas', welke oproept om een lobby naar het Rijk te intensiveren voor fors hogere boetes. Dan, voorzitter, een goed bericht in de strijd tegen de rattenoverlast. In de commissie is al besproken dat de fretaanpak werkt. In de commissie is ook uitgesproken door de wethouder dat dit een vervolg gaat krijgen. Ik wil dat graag actiever oppakken, want de ratten lopen letterlijk over je schoenen. Daarom de motie 'Bel de frettenbrigade!'. Tot slot, voorzitter, naast onze hardwerkende helden van Schone Stad, hebben we nog een paar local heroes, de containeradoptanten, doorgaans actieve en betrokken buurtbewoners die belangeloos hun straatje schoonhouden door de container schoon te houden en eventuele storingen te melden. Nu worden deze containeradoptanten al beloond, maar wordt hun werk ook gecontroleerd? Dat is een vraag. Ik vind dat hardwerkend adoptanten best extra in het zonnetje gezet mogen worden en daarbij ook meer bekendheid mogen genieten voor hun werk wat ze uitvoeren. Daarom heb ik de motie 'De beste containeradoptant van Rotterdam'. Tot zover, voorzitter.

De VOORZITTER: De heer De Waard heeft de volgende moties ingediend.

Motie 12. Hogere afvalstoffenheffing? Dan ook investeren in een schone stad!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 10 september 2026, ter bespreking van agendapunt 7.2 over Schone en circulaire stad;

constaterende dat:
- stijgende kosten veel Rotterdammers raakt;
- het college hier nog een schep bovenop doet door de afvalstoffenheffing te verhogen tot een kostendekkend niveau;
- tegelijk wordt bezuinigd op het schoon houden van de buitenruimte, waardoor Rotterdammers méér betalen voor een nog viezere stad;
- 12 miljoen euro extra nodig is om de stad schoon te houden en hierbij de vuilophaaldiensten mee te laten groeien met de stad;
- per jaar zo'n 9 miljoen extra wordt opgehaald met het kostendekkend maken van de afvalstoffenheffing;

overwegende dat:
- het rekenen van extra kosten maar tegelijk bezuinigen op de buitenruimte en mensen op hun eigen verantwoordelijkheid wijzen, vragen oproept over de wijze waarop belastinggeld wordt besteed;
- wanneer Rotterdammers met extra kosten worden opgezadeld, zij hier ook wat voor moeten terugzien;
- met het extra geld dat binnenkomt een groot deel van het gat van 12 miljoen gedicht kan worden en structureel geïnvesteerd kan worden in het schoon houden van de stad;

verzoekt het college:
- het bedrag dat binnenkomt met het kostendekkend maken van de afvalstoffenheffing terug te investeren in het schoonmaken van de stad;

- dit budget in te zetten voor het opruimen van afval wat in het straatbeeld te zien is, zodat de Rotterdammer in zijn dagelijks leven wat terugziet van de extra kosten die worden gerekend;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M.D. de Waard en D.M. Hamhuis

Motie 13. Meetbaar target voor een schone stad

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 10 september 2026 ter, ter bespreking van agendapunt 7.2 over Schone en circulaire stad;

constaterende dat:
- de stad op veel plekken veel te vies is;
- de staat van de buitenruimte om een doelgerichte aanpak en een daadkrachtig college vraagt;

overwegende dat:
- ambities zonder doelstellingen slechts dromen zijn;
- het toetsen van effectiviteit van beleid vraagt om targets waarop afgerekend kan worden;
- targets richting geeft aan en een beeld geeft van de effectiviteit van beleid en de mogelijkheid geeft om tussentijds voortgang te monitoren en waar nodig bij te sturen;

verzoekt het college:
- het schoonmaakbeleid van de buitenruimte te vertalen in SMART-doelstellingen op de meest relevante pijlers;
- de raad hierover periodiek te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M.D. de Waard en D.M. Hamhuis

Motie 14. Lobby mee! Wij zeggen Nee tegen statiegeld

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 10 september 2026 ter, ter bespreking van agendapunt 7.2 over Schone en circulaire stad;

constaterende dat:
- statiegeld op kleine verpakkingen een contraproductief effect teweegbrengt en meer rotzooi veroorzaakt dan dat het bijdraagt aan een schoon Rotterdam;
- mensen opzoek naar statiegeld zich in onveilige situaties bewegen door vieze containers te betreden en tussen de voorbijrijdende auto's om statiegeld te bedelen;
- infrastructuur voor het inleveren en verwerken van statiegeldverpakkingen de grote stroom aan verpakkingen moeizaam aankan en extra kosten met zich meebrengt in de logistieke keten;
- het verwerken van statiegeld ondanks de vergoeding in de vorm van handlingfee vaak onvoorziene kosten met zich meebrengt zoals extra personeelsinzet en investeringen in flessenautomaten welke niet zijn doorberekend in de handlingfee, welke uiteindelijk zal worden doorberekend aan de consument;

overwegende dat:
- maatregelen die contraproductief werken herzien dienen te worden;

- in grote steden vaak zichtbaar wordt welk effect landelijk beleid in de praktijk teweeg brengt;
- deze praktijk laat zien dat er genoeg aanknopingspunten zijn om het Rijk te wijzen op de vele nadelige effecten die de statiegeldregeling zoals deze nu is vormgegeven met zich meebrengt en het verzoek te doen dit beleid te herzien;

verzoekt het college:
- te lobbyen bij het rijk met de volgende 3 verzoeken
    - de statiegeldregeling niet verder uitbreiden naar meer soorten verpakkingen;
    - de gemeenten te compenseren voor de extra kosten die zij maken;
    - het statiegeldsysteem fundamenteel te herzien;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M.D. de Waard en D.M. Hamhuis

Motie 15. Klik! Je staat erop.

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 10 september 2026, ter bespreking van agendapunt 7.2 over Schone en circulaire stad;

constaterende dat:
- naastplaatsingen bij ondergrondse containers leiden tot bergen afval die in sommige straten het straatbeeld domineren;
- ongedierte ermee aan de haal gaat waardoor binnen no-time de inhoud van naastgeplaatste afvalzakken over de hele straat ligt verspreid;
- bij herhaaldelijk naastplaatsen een boete wordt gegeven terwijl de pakkans minimaal is;
- uit onderzoek blijkt dat door cameratoezicht bewoners sociaal wenselijk gedrag laten zien en het aantal naastplaatsingen significant afneemt;

overwegende dat:
- mensen asociaal gedrag niet vanzelf afleren en het wijzen op mensen hun eigen verantwoordelijkheid om extra repressieve maatregelen vraagt;
- in 2019 een succesvolle pilot heeft plaatsgevonden waarbij cameratoezicht bij ondergrondse containers is geplaatst en stickers op naastgeplaatste vuilniszakken werden geplakt;
- de effectiviteit van de maatregel wordt benadrukt door de tientallen heterdaadjes die deze heeft opgeleverd;

verzoekt het college:
- cameratoezicht bij ondergrondse afvalcontainers in te zetten op basis van de inzichten uit de pilot in 2019 om de pakkans voor naastplaatsen bij hotspots te vergroten;
- dit terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M.D. de Waard

Motie 16. Actievere handhaving voor naastplaatsingen

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 10 september 2026, ter bespreking van agendapunt 7.2 over Schone en circulaire stad;

constaterende dat:
- naastplaatsingen bij ondergrondse containers leiden tot bergen afval die in sommige straten het straatbeeld domineren;
- ongedierte ermee aan de haal gaat waardoor binnen no-time de inhoud van naastgeplaatste afvalzakken over de hele straat ligt verspreid;
- pas bij herhaaldelijk naastplaatsen een boete wordt uitgeschreven terwijl de pakkans minimaal is;
- bij een actievere handhaving meer naastplaatsingen kunnen worden beboet;
- vervuilers vervuilen wat van ons allemaal is;

overwegende dat:
- gedragsverandering pas plaatsvindt wanneer tegenover verkeerd gedrag een consequentie staat;
- de staat van de stad om een repressieve aanpak vraagt;
- de opbrengst van de boetes kan worden geïnvesteerd in het schoonmaken van de stad;

verzoekt het college:
- meer capaciteit beschikbaar te stellen voor het opsporen van naastplaatsingen en de daders hiervan;
- geen waarschuwing meer afte geven en direct over te gaan tot het opleggen van een boete;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M.D. de Waard en D.M. Hamhuis

Motie 17. Singapore aan de maas

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 10 september 2026, ter bespreking van agendapunt 7.2 over Schone en circulaire stad;

constaterende dat:
- Rotterdammers de stad te vies vinden;
- het college wilt bezuinigen op het schoon houden van de stad en hierbij wijst op eigen verantwoordelijkheid;
- tegen asociaal gedrag opgetreden moet worden;
- Singapore een goed voorbeeld is van hoe schoon een stad kan zijn waar streng wordt gehandhaafd;

overwegende dat:
- het wijzen op mensen hun eigen verantwoordelijkheid maar niet overgaan tot extra repressieve maatregelen een creatieve manier is om verantwoordelijkheden af te schuiven en niet in actie te hoeven komen;
- het praktijkvoorbeeld uit Singapore laat zien welk effect het opleggen van hoge boetes kan hebben voor de hygiëne van de stad;
- de boetes kunnen worden teruggeinvesteerd in het schoonmaken van de stad;

verzoekt het college:
- een lobby naar het rijk voor fors hogere boetes voor vervuiling te intensiveren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M.D. de Waard en D.M. Hamhuis

Motie 18. Bel de frettenbrigade!

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 10 september 2026, ter bespreking van agendapunt 7.2 over Schone en circulaire stad;

constaterende dat:
- Rotterdam deze zomer wordt geteisterd door hevige rattenoverlast;
- het nieuwe college wilt bezuinigen op de buitenruimte;
- de fret één van de natuurlijke vijanden van de rat is;
- vorig jaar een succesvolle pilot heeft plaatsgevonden waarbij fretten zijn ingezet om ratten op een natuurlijke wijze te bestrijden;
- de motie Van Schaik: 'Laten we Freddy aannemen', met een raadsmeerderheid is aangenomen;

overwegende dat:
- de ambities van het nieuwe college niet het vertrouwen wekt dat daadkrachtig gaat worden opgetreden om de rattenpopulatie terug te dringen;
- voordehandliggende oplossingen als rattengif en rattenhotels eerder onwenselijk werden geacht;
- de pilot met fretten effectief bleek om ratten op een natuurlijke wijze te bestrijden;
- rattenoverlast de spuigaten uitloopt;

verzoekt het college:
- de frettenaanpak voor rattenoverlast verder uit te rollen naar voorbeeld van de succesvolle pilot in 2025;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. J.M.D. de Waard en D.M. Hamhuis

Motie 19. De beste containeradoptant van Rotterdam

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 10 september 2026, ter bespreking van agendapunt 7.2 over Schone en circulaire stad;

constaterende dat:
- containeradoptanten de zorg voor het schoonhouden van de straat op zich nemen, de container schoonhouden, naastgeplaatst afval opruimen of melden en storingen signaleren;
- bewoners dit werk vrijwillig en belangenloos doen;
- actieve containeradoptanten geen extra waardering krijgen ten opzichte van containeradoptanten die zich hebben aangemeld maar vervolgens de prikstok niet meer aanraken;

overwegende dat:
- een schone stad begint bij betrokken Rotterdammers die hun buurt niet laten verslonzen en zelf initiatief nemen om de straat schoon te houden;
- we ten zeerste toejuichen dat containeradoptanten zelf verantwoordelijkheid nemen en niet wachten tot de gemeente het oplost, maar zelf de handen uit de mouwen steken;
- extra waardering en zichtbaarheid voor actieve containeradoptanten meer Rotterdammers kan motiveren om ook een container te adopteren of vaker de prikker op te pakken;

- het college en de raad deze vrijwilligers tot nu toe te weinig publiek in het zonnetje zetten;

verzoekt het college:
- een zichtbare campagne op te starten om de meest actieve containeradoptant van de wijk in het zonnetje te zetten zoals een wijkgerichte uitreiking. Met als doel meer bekendheid en waardering te creëren voor containeradoptanten.

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. J.M.D. de Waard

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Als die van de containeradoptant wordt aangenomen, ik weet niet of de heer De Waard zelf containeradoptant is, dat is altijd uitgesloten voor raadsleden, wil ik erbij zeggen. Die mogen niet meedoen. Dat kan niet, voor de overweging. Dan de heer Van Dijk wilde ook nog het woord.

De heer VAN DIJK (cu): Dank u wel, voorzitter. De troep ligt op straat, elke dag weer. Door collega's zijn er al veel woorden aan gewijd, maar ik dacht voor een dienst als stadsbeheer moet het ook soms moedeloos makend zijn dat het netjes is en binnen 24 uur is het weer een bende. Er zijn van die probleemcontainers, waar ik soms langs fiets, daar spuit elke dag het afval opnieuw uit. Dan is er volgens een bericht van de wethouder 12 miljoen nodig om daar structureel wat aan te doen, maar nu zegt de wethouder: dat geld is niet meer nodig. We willen toch graag horen: wat is er veranderd? Is het misschien niet hoog tijd om een deel van dat geld te benutten om de straatveger weer te herintroduceren, iemand die zijn of haar eigen wijk weer op orde houdt en er trots op is dat zijn wijk het beter doet dan die andere? Voorzitter, niet alleen de troep ligt op straat, maar ook het geld ligt op straat. Misschien moeten we zeggen: lag het maar op straat, want dat zit natuurlijk in die prullenbakken en die bakken die opengebroken worden. Dat vergroot de bende alleen maar. Voorzitter, in de commissie is het gegaan over de pilot met statiegeldbakken. We begrijpen dat de wethouder zich afvraagt of ze daarmee door moet gaan als het niet meteen resultaat oplevert. Misschien moeten we sommige dingen wat langer volhouden, want gedragsverandering kost nou eenmaal tijd. Wij willen heel graag af van dat die prullenbakken opengetrokken worden, dus wij zouden zeggen: breid die pilot uit. Moedig Rotterdammers aan om dat statiegeld niet in een prullenbak te doen, wel in zo een statiegeldbak. Zet het naast de prullenbak, op de prullenbak, zodat iemand het makkelijk kan meenemen en naar zo een statiegeldbak kan brengen. Samen met de Partij voor de Dieren dienen we de motie in 'Breid de pilot voor statiegeldbakken uit'.

De VOORZITTER: De heer Van Dijk heeft de volgende motie ingediend.

Motie 20. Breid de pilot voor statiegeldbakken uit

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 10 september 2026 ter bespreking van circulaire en schone stad;

constaterende dat:
- er 31 statiegeldbakken op 5 kernlocaties zijn geplaatst;
- in het Coalitieakkoord 'vaart maken' staat dat zwerfaval en opengebroken prullenbakken een grote ergernis zijn en de coalitie wil kiezen voor innovatieve oplossingen hiervan;

- in de tussentijdse evaluatie overwegend positieve reacties van consumenten, verzamelaars en andere gemeenten zijn geconstateerd;
- al 50% van de blikjes/flesjes in deze statiegeldbakken verdwijnt,

overwegende dat:
- gedragsverandering tijd kost en de behaalde 50% al een goed voorteken is voor de toekomst;
- elk statiegeldflesje of-blikje dat niet in een reguliere afvalbak, maar in een daarvoor bestemde statiegeldbak terechtkomt, bijdraagt aan zowel een hogere inzameling van statiegeldverpakkingen, een vermindering van zwerfafval als het voorkomen dat statiegeldverzamelaars reguliere afvalbakken moeten doorzoeken,

verzoekt het college:
- de pilot met statiegeldbakken uit te breiden van 31 naar 100 bakken op daarvoor geschikte locaties in de stad;
- bij de plaatsing rekening te houden met de resultaten van de huidige pilot en locaties te kiezen waar veel statiegeldverpakkingen in reguliere afvalbakken of op straat terechtkomen,

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.G. van Dijk en Z.P. Coşkun

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: De heer Siemons krijgt het woord.

De heer SIEMONS (50plus): Dank u wel, voorzitter. Over zoveel meningen kan ik niet heen, dus ik sluit me, ook omwille van de tijd, aan bij al het voorgezegde, want het is natuurlijk een rommeltje in de stad. Ik laat het hierbij.

De VOORZITTER: De heer Wempe.

De heer WEMPE (volt): Rotterdammers zien het elke dag, voorzitter, een straatbeeld met opengetrokken prullenbakken, containers omgeven met afval, willekeurige matrassen op straat en wegwaaiend afval. Dat kan echt niet langer zo. We zijn optimistisch en blij dat we een wethouder hebben die op zoek is naar alternatieve oplossingen voor dit probleem, want als je blijft doen wat je deed, blijf je krijgen wat je kreeg. Tegelijkertijd moeten we erkennen dat dit echt een hardnekkig probleem is en daar hebben we oplossingen voor nodig. Circulariteit is een van die oplossingen. Wie over de landsgrenzen heen kijkt, ziet dat er een alternatief is voor die overvolle bakken en vervuilende verbranding. Zero Waste Europe is een netwerk van organisaties die zich inzet voor een schonere wereld. Wat Volt betreft kijkt Rotterdam hoe zij kunnen bijdragen aan een schoon en een circulair Rotterdam. Vandaar onze motie met de titel 'Haal kennis op bij Zero Waste Europe. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Wempe heeft de volgende motie ingediend.

Motie 21. Haal kennis op bij Zero Waste Europe

"De Gemeente Rotterdam, in vergadering bijeen op 10 september 2026 ter bespreking van het agendapunt 'Schone en circulaire stad';

constaterende dat:

- afvalverwerking en de reductie van restafval een voortdurende uitdaging zijn binnen de gemeente Rotterdam;
- volgens Onderzoeksbureau CE Delft de netto klimaatwinst van hoogwaardige recycling gemiddeld genomen 1,5 tot 2,5 ton CO2-uitstoot per ton verwerkt afval bedraagt ten opzichte van afvalverbranding.

overwegende dat:
- het verlengen van de gebruikscyclus van grondstoffen als papier, kunststoffen, metaal, glas en textiel de klimaatimpact van afvalverwerking aanzienlijk kan terugdringen;
- Het College de ambities van de Zero Waste Europe visie ondersteunt;
- Europese steden als Ljubljana aantonen dat het mogelijk is om op grote schaal afval circulair te verwerken.

verzoekt het college:
- te evalueren hoe Rotterdam gebruik kan maken van de kennis van het Zero Waste Europe Network.
- bij de herziening van het afvalcontract te onderzoeken welke toekomstige keuzes voor de verwerking van Rotterdams restafval mogelijk zijn voor circulaire afvalverwerking;
- hierbij input te gebruiken van de evaluatie van het Zero Waste Europe Network.

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. H. Wempe

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Zijn er nog andere leden die het woord wensen? Dat is niet het geval. Dan stel ik voor dat wij tot 16.00 uur een theepauze houden, want alles staat al klaar in de koffiekamer. De heer Soytekin, heeft u een vraag?

De heer SOYTEKIN (denk): Een punt van orde, voorzitter. Gezien het belangrijke debat van vanochtend, dat ligt aan mij, hebben wij veel spreektijd verbruikt. Nu wil ik 2 dingen voorstellen. Het eerste voorstel is of er draagvlak is om de spreektijden met 2 minuten te verhogen. Mocht dat op geen meerderheid rekenen, dan zal ik het debat, het korte bespreekpunt over armoede, wat vanochtend door de stemmingen werd aangenomen, intrekken en doorschuiven naar een actua. Het is afhankelijk daarvan.

De VOORZITTER: De vraag is eerst om de spreektijd met 2 minuten verhogen. Ik stel voor dat we eerst nog schorsen voor de theepauze, dan kunt u erover nadenken. Dan begin ik gelijk bij aanvang van het debat dat u daar uw mening over kunt formuleren. Ik schors de vergadering tot 16.00 uur.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Er ligt een verzoek van de heer Soytekin om de spreektijd met 2 minuten op te hogen. Ik kijk rond in de raad hoe daar tegenaan wordt gekeken. Mevrouw Verouden.

Mevrouw VEROUDEN (cda): Dank, voorzitter. Ik heb daar een klein beetje moeite mee. Dat komt omdat we aan het begin van de vergadering een spreektijd vaststellen. Ik heb zojuist niet deelgenomen aan het debat over afval in onze stad, ook een onderwerp dat voor mijn

fractie belangrijk is. Ik heb die keuze gemaakt en ik verwacht dat andere fracties dat ook doen, dus geen steun.

De VOORZITTER: Anderen hierop? Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pro): Vanuit ons ook geen steun. We zijn natuurlijk ook aan het begin naar 2,5 toe bewogen, terwijl we 2 wilden. Daar hebben wij ook rekening mee gehouden in onze debatten.

De VOORZITTER: De heer Verweij, geen steun. De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): 2 minuten erbij is wat ons betreft prima. Laten we snel gaan stemmen.

De VOORZITTER: De heer Hamhuis.

De heer HAMHUIS (fvd): Een prima voorstel van de heer Soytekin.

De VOORZITTER: Het wordt een beetje een close call. We gaan stemmen of er 2 minuten ophoging van de spreektijd komt. Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pro): Ik ben bezig onze fractie bijeen te roepen.

De VOORZITTER: Ik stel voor dat de mensen snel komen. We zitten op 16.10 uur, dus we hebben daar al redelijk wat speling gegeven. Ik stel voor dat de stemming nu geopend gaat worden. Als u voor verhoging bent, kunt u voorstemmen. Als u daartegen bent, bent u tegen. Ik constateer dat het voorstel voor verhoging met 19 stemmen is aangenomen en dan wordt er bij iedereen 2 minuten spreektijd opgehoogd. Aldus besloten. Dan gaan wij verder met het debat over schone en circulaire stad. Dan is nu de eerste termijn van het college. Ik geef wethouder Biesheuvel als eerste het woord.

Wethouder BIESHEUVEL: Voorzitter, dank u wel. Dank u wel aan de raad voor wederom veel aandacht voor dit thema. Ik zal beginnen met het feit dat er in het begin al werd gezegd dat het geen prioriteit zou hebben, omdat het geen geld heeft. Ik denk dat ik daarmee ook gelijk de toon ga zetten. Volgens mij zijn dat 2 compleet verschillende dingen. Of iets prioriteit heeft en of je daar geld aan geeft, dat zijn 2 verschillende dingen. Dat het al mijn aandacht heeft, mag duidelijk zijn met een commissie en een raad in 2 weken, maar ook met alle inwerksessies die ik echt met het fantastische team van schone stad samen al heb gehad de afgelopen tijd en de afgelopen dagen. Het heeft me heel veel meer context gegeven. Ik wil nogmaals benadrukken dat ik behoorlijk nieuw ben. Zeker niet in het thema van circulair, wel in hoe je hele afvalsysteem in een stad werkt. Ik wil echt blijven benadrukken dat dat een supercomplex systeem is. Het is niet voor niets dat dit een langdurig programma is, een langdurig probleem al meerdere periodes, dat het een complex probleem is en dat we ook heel duidelijk zien dat quick fixes, dat leren we nu na zoveel pogingen en allerlei initiatieven, dat er niet zoiets is als quick fixes. Ik ga zo meteen nog een keer uitleggen waarom het zo complex is. Voordat ik daarop inga, dat ga ik een aantal keer dit jaar en de komende jaren blijven herhalen: dit is een inhoudelijk debat over ons afvalbeleid en de staat van het systeem en de staat van afval en hoe het de stad er nu voorstaat. Ik erken en herken volledig wat er hier wordt geschetst, dat we echt een probleem hebben en dat het echt heel erg vies is in de stad, dus dat dat al onze aandacht verdient en dat er oplossingen nodig zijn, erken ik. Ik erken ook dat dat op korte en op lange termijn is. Ik wil nog wel benadrukken dat ik ontzettend blij ben met alle aandacht voor mijn wormenbak en voor de shampoo. Die aandacht krijg ik in mijn gezin niet. Het is heel fijn dat dat in de raad wel zo is. Voordat ik daarover begin, wil ik wel benadrukken dat het afvalsysteem en de problemen die we zien niets heeft te maken met de kwaliteit van de mensen die hier voor ons werken. We hebben 1000 man die elke dag op

straat vanuit schone stad aan de slag zijn. Van 's ochtends heel erg vroeg tot 's avonds laat, na al onze evenementen, staan ze er elke keer met enorm veel energie. Ik heb het in mijn eerste weken mogen zien, ik ben een aantal keer daarna ook weer gegaan. Ik ben echt diep onder de indruk, dat blijf ik herhalen, van deze mensen en hoe ze zich inzetten voor de stad. Ik wil echt benadrukken dat hoe het ervoor staat, daar niets mee te maken heeft. Dat wil ik gezegd hebben. Vervolgens ga ik in op een aantal moties. Ik denk, voordat ik ze allemaal ga behandelen en appreciëren, zou ik wel willen benadrukken: ons afvalprobleem is een complex probleem. We hebben zwerfafval, we hebben de naastplaatsingen bij onze containers, we hebben een rattenprobleem op sommige gerichte plekken. Daar zijn verschillende oorzaken voor, maar het is goed om in het achterhoofd te houden dat onze stad enorm aan het groeien is. Zo'n afvalsysteem is een van de grootste vraagstukken in onze buitenruimte op de korte termijn, maar ook op de lange termijn. Als een stad enorm groeit en alle mensen toenemen, die buitenruimte groeit niet van nature mee. De opgaves die we hebben in de buitenruimte moeten op een kleiner stukje stad worden opgelost. Dat maakt dat het complexer is. Daarnaast, de ene wijk is de andere niet. Er is niet een one size fits all met een nieuw beleid voor alle wijken. Om een beeld te geven: de ene wijk heeft heel smalle straten. Ingewikkelder om ergens heen te komen. De andere heeft heel veel horeca, een andere dynamiek. Op sommige plekken is er veel meer verkeer. Je kunt je voorstellen bij het centrum, veel meer bezoekers. Mensen die daar komen, nemen afval mee uit andere plekken, veel complexer, dus er is niet een simpel antwoord op ons afvalprobleem. Het zal ook echt even duren voordat ik met al die structurele oplossingen kom. Het zal ook wel even duren voordat ik daar in ben gewerkt, maar ik heb enorm mijn best gedaan en ben dat nog steeds aan het doen. Dan ga ik vervolgens in op alle moties.

De VOORZITTER: Er zijn wat vragen. De heer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): Dank u wel, voorzitter. U noemt een aantal problemen die er zijn, maar dat zijn nou juist de zaken die spelen in een grote stad. Smalle straten, horeca, noem alles maar op. U noemt het precies allemaal op, maar dat is logisch in de grote stad. Wat is de oplossing?

De VOORZITTER: Mevrouw Biesheuvel.

Wethouder BIESHEUVEL: Zoals ik net zei: er zijn verschillende oplossingen voor. Dat is in sommige gevallen maatwerk. Ik ga zo meteen ook in mijn beantwoording 1 voor 1 een aantal dingen noemen. Volgens mij zit ik hier niet om in 1 keer alle oplossingen op te noemen. Daar kan ik ook geen antwoord op geven.

De VOORZITTER: De heer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): Maar het is nou juist wel de bedoeling van de wethouder dat u met een oplossing komt, want dat is volgens mij toch de taak van een wethouder.

De VOORZITTER: Mevrouw Biesheuvel.

Wethouder BIESHEUVEL: Ik heb zojuist proberen te schetsen dat er niet 1 oplossing is, dat het een verschrikkelijk complex probleem is. We hebben een afvalbeleid, we hebben verschillende nota's. Dat is een langdurig beleid, daar staan natuurlijk al heel veel oplossingen in. Een heel groot deel is onderdeel van ons reguliere beleid en hoe we omgaan met afval en voor een deel vraagt u met extra maatregelen en oplossingen, daar zal ik zo meteen in de beantwoording van de moties voor een deel op terugkomen, en in sommige gevallen is er nu geen oplossing voorhanden. Ik ben net aan de slag. We zitten volledig in de kennismaking en de uitwerking van het team. Er komen een aantal vernieuwingen van nota's

aan, daar gaan we ook allerlei zaken in meenemen en ik kan zo meteen een aantal dingen toezeggen die we op korte termijn gaan doen. Dat gaat u zo meteen allemaal van mij horen.

De VOORZITTER: Mijnheer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): Dat hoop ik dan ook inderdaad, maar voorlopig hoor ik alleen maar: er zijn allerlei oplossingen, maar ik hoor de oplossing niet. Dat is wat ik wil weten.

De VOORZITTER: Mijnheer Van der Hoeven.

De heer VAN DER HOEVEN (vvd): Voorzitter, ik wilde ook onderschrijven wat de wethouder zegt over al die ambtenaren die keihard werken om Rotterdam schoon te houden in weer en wind. Ten tweede wil ik ook aangeven dat, zoals de wethouder zegt, ze is net begonnen. Ik denk dat we het ook moeten zien dat wat we hier nu doen, is richting geven: waar willen wij heen als raad? Die geven we als missie mee aan deze wethouder en de wethouder komt daar dan straks op terug en dan is het de tijd voor moties, bijsturingen of aanmoediging, maar nu het richting geven. Ik ben het helemaal met de wethouder eens: ze komt nog een keer terug met al die mooie oplossingen.

De VOORZITTER: De heer Jaspar.

De heer JASPAR (pro): Dank u wel. Ik zou ook tegen de heer Siemons willen zeggen, mevrouw de voorzitter, dat we net uit een periode komen met heel veel pilots en ideeën die allemaal getest zijn. Ik zou aan de wethouder dan ook nog willen vragen, want volgens mij zijn er daar een aantal van die we misschien kunnen gaan opschalen en dan zou dat een oplossing kunnen zijn. Daar ben ik heel benieuwd naar van de wethouder.

De VOORZITTER: De wethouder. Volgens mij vraagt hij of u de moties nu ook van oordeel kunt gaan voorzien.

Wethouder BIESHEUVEL: Ik ga ze 1 voor 1 af. Het is een flinke lijst, ik hoop dat u met mij mee bent. Ik wil allereerst zeggen: het zijn echt heel veel moties. De onverbeterlijke optimist in mij ziet vooral dankbaarheid voor het enorme meedenkwerk. Er zijn best wel wat moties die we kunnen omarmen, meenemen en ik ben heel positief gestemd over de formulering van veel moties en de manier waarop erin staat. Ik heb het echt gezien en gelezen als heel veel dingen die handvaten geven om met elkaar aan de slag te gaan om dit te doen, net als de aandacht. Ik kan niet alles meenemen, dus er zullen een aantal dingen zijn die ik moet ontraden, te beginnen met de eerste motie ‘verantwoorden voor de vuiligheid’, die moet ik ontraden. Ik erken de zorgen en we werken aan een stevige aanpak, maar de stad wordt niet schoner van wekelijkse brieven aan de raad of het informeren. Volgens mij moet onze grootste aandacht zitten op de uitvoering. Er zijn ook een aantal plekken, dat geldt zo meteen ook in mijn beantwoording van het spoedberaad, die pak ik dan gelijk mee. Er zijn echt al heel veel overlegorganen en plekken waarop ik u informeer als raad. Dat is een commissie, dat is een raad, al afgelopen 2 weken. Volgens mij zijn dat op dit moment echt prima momenten om u te informeren en mee te nemen. Daarnaast zal ik ook in een later ding voorstellen om een aantal technische sessies met u te doen en zullen we wat vaker ingaan op het afvalbeleid, omdat er later dit jaar ook stukken aankomen over de herziening van het beleid. Ik voorzie nu dat er echt meer dan genoeg momenten zijn waarop u wordt meegenomen, dus die zal ik beide ontraden. Dan de motie ‘breng afval in beeld met scanauto's’. Die zullen we omarmen, omdat het beleid is dat al in uitvoering is, dus die gaan we nu meenemen. Het is al een traject dat al in uitvoering is. De aanbesteding is afgerond en bevindt zich in de proef of conceptfase. In deze fase wordt getoetst of de aangeboden oplossing in de praktijk aan de eisen voldoet. Dan ga ik door naar ‘containeradoptanten als wijkexperts’. Die ga ik ontraden. Dat is niet omdat ik het geen goed idee vind om veel meer te gaan doen met containeradoptanten, dat zal ik in

een latere motie wel omarmen. We willen echt aan de slag met meer containeradoptanten en we willen ook meer gaan doen met het echt omarmen en betrekken van deze mensen, met name de containeradoptanten die echt waanzinnig veel en goed werk verrichten. Daar willen we veel mee gaan doen. De vraag is of het logisch is om ze een formele adviesrol te hebben. Volgens mij is dat niet wenselijk, daarom zal ik hem ontraden. Dan de 'M4H aanpak afvaldumping'. Deze zullen we omarmen, die nemen we mee. We erkennen en zien dat afvaldumping echt een probleem is, groot gelijk daarvoor. Er ligt een bepaalde nuance in dat we niet dat specifiek voor M4H gaan doen, maar op verschillende plekken. Ik denk dat we daarmee elkaar de hand kunnen schudden, dat het op meerdere plekken echt een probleem is. We gaan het onderdeel meenemen van de scans die we echt maken van de probleemplekken. Die gaan we beter aanpakken. Dan de motie 'geen woorden, maar schone straten'. Die ontraad ik, omdat de voorgestelde thematafels, het is een beetje hetzelfde. Er worden een aantal adviesorganen en overlegorganen voorgesteld. Daar zijn we zeer terughoudend in. Het kost veel tijd om het op te tuigen. Dat betekent niet dat we de behoefte achter de motie en het betrekken van mensen heel erg omarmen. Ik ben het echt volledig eens met wat er in verschillende moties terugkomt, dat we de bewoners veel meer moeten betrekken. Overigens ook de mensen van Schone Stad zelf. Ik kan iedereen aanraden om een keer echt mee te gaan en mee te rijden met Schone Stad. Wat je dan mee krijgt, maar ook hoe zij daarnaar kijken en wat zij elke dag zien. Het is echt een aanrader om te gaan doen, omdat het je beeld nuanceert en een veel beter inzicht geeft.

De VOORZITTER: De heer Achbar.

De heer ACHBAR (denk): Voorzitter, ik dacht juist ook een motie in te dienen die bijdraagt aan de vergezichten van deze wethouder. U zegt terecht: het kost tijd. Dat is precies wat wij willen, om een tafel te hebben à la dakloosheid, wat we hebben gehad en ook kijken: wat is er nu exact nodig met verschillende partijen om tot een gedegen plan te komen dat breed gedragen wordt in de stad om dit hardnekkige probleem aan te pakken. Het zou eerder een steuntje voor u in uw rug zijn, zeker als u zegt: op korte termijn wil ik iets, maar op lange termijn wil ik ook. Daar is deze motie een handreiking vanuit ons.

De VOORZITTER: De wethouder.

Wethouder BIESHEUVEL: Dank u wel. Dat is een fijne nuance en goed om te weten. We zijn voornemens om met de wijkraden het gesprek aan te gaan over wat zij ervaren. Vorige week in de commissie kwam ook al terug, het signaal dat wijkraden natuurlijk, net als ik op mijn app en zelfs de burgemeester heel veel foto's krijgen. Daar hebben we duiding bij nodig en daar willen we in gesprek over gaan. We gaan samen met het hele team van Schone Stad echt met de wijkraden in gesprek of in sommige gevallen de wijken in om die gesprekken te voeren. De vraag is of dat een vorm van formele thematafels moet hebben. We kiezen voor een andere vorm, maar het is hetzelfde traject. Ik blijf bij ontraden. Dan wil je een afvalbak adopteren. Hier komen we een heel klein beetje in de terminologie van afvalbak, afvalcontainers. Dat is een belangrijk nuanceverschil. Een afvalcontainer is de container, ook in de toelichting werd het voorbeeld genoemd van een ondergrondse container. Dat is iets anders dan een afvalbak. De afvalbak is de container die u kent op straat. Als we die willen laten omarmen door ondernemers, dan vind ik het een heel charmant idee om meerdere partijen te betrekken. Daarom zullen we hem omarmen, maar ik kan hier nu niet zeggen dat er allerlei ondernemers hier op de banken staan om dat te doen. Dat zullen we echt moeten onderzoeken. We zullen hem omarmen met de nuance dat onderzocht moet worden of het haalbaar is. Dan 'stoffenmarkten diervriendelijk en schoon'. Mijn vraag aan de Partij voor de Dieren is of u meer handhaving vraagt of dat u ander beleid wil. Dat is een belangrijk nuanceverschil. Soms ligt dat bij de ene wethouder en anders bij mij.

De VOORZITTER: Mevrouw Coşkun.

Mevrouw CO**Ş**KUN (pvdd): In technische tijd, voorzitter?

De VOORZITTER: In technische tijd.

Mevrouw CO**Ş**KUN (pvdd): Dank u wel. Het gaat erom dat wij tientallen foto's en aanmeldingen krijgen nadat iedere keer een stoffenmarkt is georganiseerd. De bewoners die dat constateren melden dat aan stadsbeheer, maar ze worden niet gehoord. Iedere keer zitten we in zo'n vicieuze cirkel. Handhaving is belangrijk, maar melding moet ook een antwoord kunnen vinden. Onze vraag is of daar betere meldingbereidheid en afspraken gemaakt kunnen worden met de organisatoren.

De VOORZITTER: De wethouder.

Wethouder BIESHEUVEL: Sorry dat het zo technisch wordt, maar als het gaat over het binnenkomen en de afhandeling van een melding en daar uw zorg zit, zullen we dat met Schone Stad moeten uitzoeken. Dan moet ik daarop terugkomen. Als vervolgens de vraag is: wordt er wel op gehandhaafd? Dat is echt een wezenlijk andere vraag. Ik denk dat we hier later op moeten terugkomen.

De VOORZITTER: Zullen we dan in de tweede termijn kijken of daar duidelijkheid gegeven kan gaan worden?

Wethouder BIESHEUVEL: Ik scrol vrolijk verder. 'De probleemcontainers in beeld' zal ik omarmen of in ieder geval grotendeels gedeeltelijk. Het verzoek is om zoveel mogelijk probleemcontainers in beeld te gaan brengen. Dat gaan we doen. We zijn op dit moment echt bezig met nog meer en nog beter kijken naar alle data die we hebben. We hebben verschillende vormen van datavergaring over waar de problemen zijn. We gaan een overzicht maken van de meest overlastgevende containerlocaties en dat jaarlijks opnemen in onze voortgangsrapportage grondstoffennota. Dan 'iedere container een adoptant'. Deze motie omarm ik graag, die nemen we heel graag mee. Een ambitieuzer doel voor containeradoptanten is iets wat mij een heel goed streven lijkt en waar we ook per direct mee kunnen beginnen. Dat zullen we doen. Dan de motie van de heer De Waard over hogere afvalstoffenheffing. Wat ik merkte in het gesprek daarover, ik zou willen voorstellen om een technische sessie te doen over de heffing en überhaupt de herkomst van de heffing en hoe dat precies zit. Dat heeft ermee te maken dat er een aantal dingen door elkaar gaan. De heffing is iets anders dan het dekkend maken van bepaalde behoeftes. Dat zijn 2 verschillende dingen die we uit elkaar moeten trekken. Dit gaat over de CO2-heffing. Het is wel goed om te benadrukken dat die regel ooit is ingesteld om te zorgen dat er überhaupt prikkels komen om afval te verminderen en ook afvalverbranding. Dat wordt nu doorbelast. Dat is de primaire reden van die heffing. Uiteindelijk zou dat moeten leiden, dan ga ik toch weer over mijn vergezichten beginnen, deze regeling gaat er hopelijk wel voor zorgen dat er minder restafval is. Als we minder restafval hebben, is de rekening van de AVR minder hoog en kan het omlaag. Dat staat echter los van de heffing, dat is een beetje een complex ding. Ik denk dat we hier er tijd voor moeten nemen met elkaar om jullie daarin mee te nemen, ook omdat er een aantal ontwikkelingen aankomen op dat gebied. Dat is goed om ons echt in te verdiepen. Laten we daar echt een goed gedegen gesprek met elkaar over hebben, want het is een technisch onderwerp en complex.

De VOORZITTER: De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr): Dank, voorzitter. De wethouder geeft aan dat het een technisch onderwerp is, complex, et cetera. Hoe gaat u het uitleggen aan de Rotterdammer?

De VOORZITTER: De wethouder.

Wethouder BIESHEUVEL: Dat is een heel goede vraag. We hebben natuurlijk best wel wat middelen beschikbaar voor communicatie, dat zullen we daarvoor gaan inzetten.

De VOORZITTER: Hebt u alle moties beantwoord? Dan mag u doorgaan.

Wethouder BIESHEUVEL: 'Meetbaar target voor de schone stad' ga ik ontraden om de reden dat we het al doen. We doen het al. We hebben een aantal manieren, dit is vorige week ook al inhoudelijk behandeld. We hebben de CROW-methode, daarin meten we het. We hebben een eigen zwerfafvalmonitor. We hebben echt een aantal dingen waarop we dit al doen. We gaan nog een gesprek voeren over collegetargets. Daar is het sowieso nog te vroeg om het al over te hebben. Daar wil ik het bij laten. Dan 'lobby mee, wij zeggen nee tegen statiegeld'. Daar werden een aantal dingen over gezegd. Ik denk dat het heel erg goed is om te benadrukken dat de statiegeldmaatregel een ontzettend goede maatregel is om te zorgen dat we minder restafval hebben en ook minder kosten. Dat is een heel belangrijke. Het is sowieso een beter circulair beleid en ik wil echt benadrukken, de landelijke doelstellingen komen behoorlijk in zicht. We halen landelijk gezien 70 procent scheiding. Dat is in Rotterdam nog nooit gelukt. Sterker nog, we hebben afvalbakken gehad apart voor plastic. Toen kwamen we na 3 jaar uit op 6 procent. Het is goed om in het achterhoofd te houden hoe effectief die maatregel is. Ik ben het wel volledig met u eens dat de manier waarop het beleid wordt uitgevoerd en landt in de grote steden, daar heeft u ook gelijk in, dat geldt inderdaad voor alle G4-steden. Die is anders dan in de andere gemeentes. Bij de kleinere gemeentes werkt het beleid nu zoals het is geïmplementeerd. In Rotterdam is dat niet het geval. Dat is echt absoluut zonde, want het is een prachtige maatregel, maar het gaat over hoe het is uitgevoerd. Ik denk dat het goed is, omdat er een aantal recente ontwikkelingen zijn die heel veel hoop en perspectief bieden. Een daarvan is dat er vorige week door de landelijke overheid is toegezegd dat er meer inzamelbakken komen. Dat is zo meteen ook mijn beantwoording op de motie van de ChristenUnie. Er komen meer inzamelplekken. Dat is iets waar we als gemeente al heel lang voor lobbyen, een enorme wens. Goed om ook toe te lichten dat in die inzamelpunten, wederom, misschien dat we hier ook in de technische sessie mee komen, maar er is een uitgebreide producentenverantwoordelijkheid hiervoor, om dat statiegeldsysteem te doen, dat is met alle producenten, die is verenigd in Verpact. Die heeft het geld om dit statiegeldsysteem te implementeren en de uitvoering te doen. Die zijn verantwoordelijk voor die inzamelmachines. Daar moeten er veel meer van komen, er zijn er veel te weinig. Wat er nu wordt gezegd, is: iedereen die flessen of dingen verkoopt die in die verpakkingen zitten, moeten ook een innamepunt hebben. Dat gaat ons in ons afvalbeleid ontzettend helpen, want we krijgen op die manier ook minder afval. Wederom een mooi voorbeeld van waarom meer geld niet altijd de oplossing is, er moet ook soms ander beleid komen.

De VOORZITTER: De heer De Waard heeft een vraag.

De heer DE WAARD (Ir): Dank, voorzitter. Niet 100 procent eens, want mijn motie roept juist op om die brandbrief te ondersteunen, dus de lobby te ondersteunen. Die lobby bestaat uit 3 elementen. Allereerst een oproep om het huidige statiegeldsysteem niet uit te breiden tot op meer verpakkingen. Ten tweede om de gemaakte kosten hier in Rotterdam door het statiegeldbeleid de extra opruimkosten te kunnen declareren bij het rijk. Ten derde, indien nodig, als het huidige systeem inderdaad niet werkt het statiegeldsysteem volledig te herzien. De uitleg die u net geeft, strookt niet helemaal met de strekking van mijn motie.

De VOORZITTER: De wethouder.

Wethouder BIESHEUVEL: Volgens mij heb ik net aangegeven dat Rotterdam als 1 van de G4-steden super effectief heeft gelobbyd en dat heel goed heeft gedaan en dat er nu ingrepen op

komen. Het huidige statiegeld wordt verbeterd en nadrukkelijk ook in de G4. Daarnaast is er al overleg tussen de G4 en de overheden. Ik heb daar 2 weken geleden, anderhalve week geleden al gezeten met de minister en de G4 om onder andere dit te bespreken. Daarnaast is het ook een gesprek tussen de G4 en Verpact. Daar zijn al meerdere gesprekken over gevoerd. Dat zijn taaie gesprekken, dat duurt langer, maar in principe doen we er alles aan om dit te doen. Het enige waar ik het echt niet mee eens ben, is dat het afschaffen of het stilzetten van het statiegeldbeleid een oplossing is, want dan wordt het echt heel erg verwarrend voor onze bewoners. Volgens mij moet je dit soort dingen doorvoeren. Het gaat echt niet perfect en ik ben het helemaal met u eens dat het niet gaat zoals we het zouden willen in de G4. Daar wil ik het voor nu bij laten.

De VOORZITTER: De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr): Afsluitend dan van mijn kant, voorzitter. Feit blijft wel dat er door het statiegeld een enorme economie wordt opgetuigd, wat enorm veel rotzooi met zich meebrengt. Vuil wordt uit de bakken getrokken. Tegelijkertijd, Verpact, hartstikke leuk, maar houdt 500 miljoen over onderaan de streep. Ik zie wel degelijk beren op de weg. Ik had een omarming verwacht.

De VOORZITTER: De wethouder.

Wethouder BIESHEUVEL: Ik ga door. 'Bel de frettenbrigade'. Daar is het verzoek om in te trekken of overbodig, want we doen dit al. Het was natuurlijk een pilot die we hebben gedaan. We zitten midden in het proces om te kijken hoe het onderdeel kan worden van beleid. Dat moet goed gebeuren. Dat gebeurt nu, dus dat is te vroeg. Ik heb al eerder gezegd motie 19, de beste containeradoptant, gaan we omarmen en ook uitgelegd waarom. 'Breid de pilot voor de statiegeldbakken uit', daar heb ik deels antwoord op gegeven. Niet helemaal. Er wordt terug gevangen op de pilot die is gedaan over de statiegeldbakken. Ik heb onlangs een gesprek gevoerd met het team dat hier verantwoordelijk voor is. Ook geluisterd naar wat zij zien. Die resultaten zijn echt wel dusdanig dat ik niet verwacht dat meer tijd voor dit soort oplossingen beter is. Ik denk echt dat het heel goed is dat het beleid dat er nu aan zit te komen, wat wordt afgedwongen vanuit de landelijke overheid, echt de oplossing is, namelijk meer inzamelpunten. Tot die tijd denken wij vooral dat de perscontainers waar we het eerder over hadden, die heb ik eerder dokter Phil genoemd, geloof ik, die gaan we wel opschalen. We hebben ook gesprekken gehad. Er werd gezegd: de wethouder doet niet genoeg op korte termijn. Dat gaan we wel zeker doen. We gaan het de komende fase van 30 naar 300 opschalen. We gaan echt in een enorme vaart aan de slag met zorgen dat we het zwerfafval op deze manier gaan aanpakken. Ik heb al eerder gezegd: het is niet de ideale oplossing, want je wilt dat het in de inzamelbak komt, maar dat is in ieder geval echt een probleem voor het zwerfafval nu, wat een enorm belangrijke veroorzaker is van het sentiment. Dan de laatste, 'haal kennis op bij Zero Waste Europe', die omarmen we. Er komt een nieuw verwerkingscontract voor het Rotterdamse restafval aan en dat biedt een belangrijke kans om kennis op te halen. Dat was het.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan kijk ik nu eerst naar wethouder Kockelkoren. Hebt u nog moties? Nee. Wethouder Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Ik zal u wat meenemen in de handhavingsaspecten van dit afvalprobleem. Er zijn een aantal vragen gesteld over het cameratoezicht. Daar wil ik graag eerst iets over kwijt. U moet zich realiseren dat de camerabeelden eigendom zijn van het OM, van de politie. Dat bepalen wij niet, dat doen anderen. Daar geldt ook het proportionaliteitsbeginsel. Zij zetten in principe de camerabeelden in voor zwaardere overtredingen dan naastplaatsingen of dergelijke. Soms is dat een nevenvangst, dan is dat hartstikke mooi natuurlijk. Maar in de basis maken zij een

andere keuze daarin. Ik heb van de VVD de vraag gekregen, dat is op zich opvallend, want in Den Haag staat in het coalitieakkoord dat er camera's in moeten worden gezet voor naastplaatsingen. Dat heeft u scherp geconstateerd. Ik was daarvan op de hoogte en dat vind ik ook interessant, want ik ben er een groot voorstander van om zo veel mogelijk naastplaatsingen te kunnen constateren en daar ook actie op te kunnen ondernemen. Nu is het gelukkige toeval dat de wethouder in Den Haag die daarover gaat, dat is wethouder Broeders. Daar ga ik op korte termijn over in gesprek om te kijken hoe we daar samen in kunnen optrekken en hoe we daarvan kunnen leren. Dat is een toezegging die ik in ieder geval kan doen. Dan de boete zelf is best wel een technisch verhaal. Ik loop al een beetje vooruit op de behandeling van de motie van Leefbaar met de prachtige naam 'Singapore aan de Maas, waar herken ik deze prachtige naam van? Dat is best wel een technisch verhaal. Je hebt boetes en je hebt bestuursdwang. Wij maken gebruik van bestuursdwang, dat is een soort herstelactie. De overtreder moet dan betalen voor de schade die die naastplaatsing of de overtreding heeft opgeleverd. Wij hanteren daar al relatief een heel hoge boete voor, 205 euro, wordt jaarlijks geïndexeerd. Om u een vergelijking te geven: Amsterdam hanteert een boete van 110 euro. Wat we ook nog doen, als het vaker gebeurt, dan hanteren we de zogenaamde hufterboete. Dat loopt op tot 500 euro of 3 dagen werkstraf. Dat is wat we op dit moment doen. Om dat nog hoger te zetten, het risico daarvan is dat het weer niet proportioneel is. Dat is best wel ingewikkeld, een ingewikkelde vraag om dat te verhogen. Tot slot, er wordt een aantal keer gevraagd, dan ga ik zo nog in op de moties, er wordt een aantal keer gevraagd: kunnen we niet meer handhaven? Wij hebben een prioritering agenda voor de inzet van handhavers, want, dat weet u ook, wij willen handhaven op allerlei vlakken. Er zijn nogal wat Rotterdammers die de regels aan de laars lappen en wij willen graag daarop handhaven. Wij moeten prioriteren. Het goede nieuws is overigens dat wij er 80 boa's bij gaan krijgen de komende jaren, dus kunnen we meer actie ondernemen. Maar vooralsnog, we moeten prioriteren. Er ligt een prioriteringsagenda voor. Dat is een collegebevoegdheid, maar ik wil u toezeggen dat wij in 2027 en wat mij betreft in het begin van 2027 samen nog eens een keer met de raad door die prioriteringsagenda lopen en kijken: leggen wij de accenten op de goede plekken en wat vindt de raad daarvan? Ik wil graag met u die prioriteringsagenda herijken. Dan kunnen we ook kijken of er misschien wel meer handhaving naar het afvalprobleem toe moet. Dan ga ik naar de moties. Ik heb er een aantal. Motie 15, 'klik, je staat erop'. Uw overweging is niet helemaal juist, zeg ik tegen de heer De Waard, want er heeft nog nooit een pilot plaatsgevonden met ondergronds cameratoezicht bij ondergrondse containers. Er heeft wel een pilot plaatsgevonden rondom naastplaatsingen. Dat is nog gedaan in de tijd van mijn voorganger, wethouder Karremans. Maar de uiteindelijke conclusie was, in het begin liep dat best wel goed, maar de uiteindelijke conclusie was dat er vrijwel geen overtredingen werden geconstateerd. Dan is de vraag of een middel het juiste middel is. Er is toen geconstateerd van dat moeten we niet doen. Wederom gaat het over die proportionaliteit. Ik zou daarom deze motie willen ontraden. Dan de volgende, 'actievere handhaving voor naastplaatsingen'. Daar heb ik het net over gehad. Ja, graag, ik zou het liefste de hele dag actieve handhaving willen hebben. We hebben te maken met schaarste als het gaat om inzet van de handhavers. We gaan daar het gesprek over aan, wat mij betreft. Het tweede dictum geen waarschuwing meer af te geven en direct overgaan tot het opleggen van boete. Wij geven geen waarschuwingen. Wij leggen direct die bestuursdwang op, zeg maar de boete. Wij doen dat al niet. Wat dat betreft, is dit overbodig en wil ik ook deze motie ontraden. Dan tot slot de 'Singapore aan de Maas'. Ik hoorde de heer Van der Hoeven dezelfde vraag stellen: kunnen we niet in gesprek met de heer Van Weel? Ik moet u eerlijk zeggen dat ik niet helemaal scherp heb of de heer Van Weel ook invloed heeft op die bestuursdwang. Ik ging hiernaartoe en toen dacht ik: ik ga met de heer Van Weel spreken, want die gaat daarover, over de boetes. Maar het zit iets gecompliceerder in elkaar. Maar laat ik het volgende toezeggen, dat ik in gesprek ga met de minister over welke mogelijkheden er nog zijn, als het bepalen van de hoogte van die bestuursdwang ook daadwerkelijk bij hem ligt. Dat ga ik nog na, dat zal ik u nog laten weten. Maar als hij erover gaat, ga ik met hem in

gesprek. Dat is in ieder geval de toezegging die kan doen. Wat dat betreft kan ik de motie omarmen, met deze nuancering, als u het goed vindt.

De VOORZITTER: De heer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): Dank u wel. Hebt u inzicht in de naastplaatsingen bij bepaalde containers? Is er een schema bij u bekend? Waar komen die het meeste voor en kunt u daar dan ook meer op handhaven? Hoe moet ik dat zien?

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Ik verwijs naar de brief van gisteren. Dat was een brief met antwoord op de vragen van de heer Van Lanschot, als ik het goed heb. Daar heb ik ook aangegeven hoeveel naastplaatsingen er überhaupt zijn, dat wordt bijgehouden, 227.000, dus we hebben het over een serieus probleem. Er zijn 8000 boetes opgelegd. Daar ziet u de verhouding. Dat heeft alles te maken met het feit dat het ongelooflijk ingewikkeld is om op heterdaad te betrappen. Er vinden controles plaats van vuilnis. Dat kunnen handhavers doen. Om daar nog een stukje toelichting op te geven: we hebben enerzijds handhavers, die moeten er dan echt bijgehaald worden, maar er zijn ook 20 medewerkers, reinigers van Schone Stad opgeleid om dit ook te kunnen doen, te controleren op adresgegevens en dat soort zaken. Dat is een van de manieren waarop we dat proberen te doen. Ik weet eerlijk gezegd niet zeker of we per plek kunnen meten. Maar ja, als je kunt meten dat er 227.000 naastplaatsingen zijn, dan neem ik aan dat men dat ook kan doen op locatie. Dus voor zover ik weet: ja. Dan heb ik nog 1 opmerking naar mevrouw Coşkun van de Partij voor de Dieren, dat gaat over die stoffenmarkt. Voor zover ik daar een antwoord op kan geven, want als het om beleid gaat, hebben we daar een uitstekende wethouder voor die u daarop kan beantwoorden. Maar als het gaat over de handhaving van het beleid wat we daar doen, dan kom ik weer op die prioriteringsagenda. Ook daarvan is weer de vraag: zijn wij bereid om handhavers in te zetten voor dat soort zaken? U loopt al wat langer rond in het huis en u weet dat er heel veel vraag is naar handhaving op allerlei onderwerpen, ook vanuit de raad. Dus die prioritering zullen we dan samen moeten doen. Daar kan dit ook onderdeel van uitmaken.

De VOORZITTER: Mevrouw Coşkun.

Mevrouw COŞKUN (pvdd): Voorzitter, misschien verschillen we in wat wij bedoelen met handhaven. Handhaven waar vuil ligt in de stad kan prioritering hebben. Dat begrijp ik, alle begrip daarvoor. Maar dit is specifiek over een plein, Noordplein bijvoorbeeld. Daar plaatsen we een stoffenmarkt en daarna wordt het niet goed schoongemaakt. Er wordt sowieso gekeken, maar niet of er voldoende schoongemaakt is zodat de duiven daar geen slachtoffer van worden. Daar vragen we naar. Ons dictum is heel duidelijk met 4 punten. Kijk daarnaar, praat met de organisatoren dat het goed schoongemaakt kan worden en neem dat mee in de vergunningsvoorwaarden. Dat is waar wij om vragen.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Daar moet ik echt goed naar kijken. Ik kan u nu niet antwoorden, simpelweg omdat ik dat niet weet.

De VOORZITTER: Zijn daarmee alle moties aan de orde geweest?

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Voor zover ik weet wel en ook de vragen die ik gekregen heb. Anders hoor ik het nog wel.

De VOORZITTER: Wethouder Biesheuvel heeft nog een punt.

Wethouder BIESHEUVEL: Ik heb een correctie op een eerder toegezegde omarming, dat is de motie van Forum voor Democratie ‘breng afval in beeld met scanauto's’. Ik probeer consistent te zijn met eerdere dingen en ik las niet goed. Die motie wordt ontraden, omdat het al onderdeel is van een bestaand programma en onderzoek. Daarnaast ben ik eentje vergeten en dat is de motie ‘schoon en goed onderhouden van de openbare ruimte’. Wij onderschrijven het belang van een goede en goed onderhouden openbare ruimte. Dat heb ik al wel eerder aangegeven. De circa 12 miljoen is een richtinggevende raming die eerder is genoemd. Daar zit geen grote onderbouwing onder en die is ook niet meegenomen. Het is een keuze in het coalitieakkoord om die niet mee te nemen. Daarnaast is er wel gekozen om niet te bezuinigen op Schone Stad. Dat is ons beleid. Daarnaast gaan we ook op korte termijn echt, daar zitten we nu middenin in de inwerkperiode met Schone Stad om te kijken wat we gaan doen op een korte termijn. We hebben een aantal dingen gezegd en toegezegd die we gaan doen. We gaan echt opschalen met containers, de afvalbakken. Daarnaast gaan we aan de slag met containeradoptanten. Volgens mij is dat ook in lijn met de eerdere moties dat we die veel actiever betrekken. Om hen een formele rol te geven, vind ik ook veel te ingewikkeld om toe te zeggen. Die ga ik, zoals eerder gezegd, niet omarmen en ontraden, omdat je heel veel vraagt van mensen in de wijk en daarnaast denk ik: de motie loopt ook vooruit en er wordt meer gezegd over de gehele buitenruimte, niet alleen afval. Dat is te breed.

De VOORZITTER: Mijnheer Achbar.

De heer ACHBAR (denk): Voorzitter, in technische tijd. Heel goed qua beantwoording als dat het antwoord is. Maar ik hoor de wethouder een aantal keer zeggen: ik heb wat tijd nodig voor een inwerkperiode en om die organisatie goed te leren kennen. Alle begrip daarvoor, maar kan er dan wel concreet aangegeven worden hoeveel tijd u nodig hebt? Wanneer krijgen wij iets concreets qua plan wat er op korte termijn gaat gebeuren?

De VOORZITTER: De wethouder.

Wethouder BIESHEUVEL: Vanaf december komen er een aantal dingen komen naar de raad. Dat heet onder andere de nieuwe grondstofnota. We hebben een discussie over de afvalstoffenheffing. Ik heb net voorgesteld om een technische sessie te hebben. Mijn voorstel is om dat allemaal te bespreken in een commissie over afval. Ik denk dat het belangrijk is dat dat we zo veel mogelijk in de beleidscyclus zitten en niet allerlei extra handelingen en plannen gaan doen, want dan zetten we mensen aan de slag. Ik heb een aantal dingen genoemd die we nu gelijk doen. Er wordt van mij ook gevraagd om ad-hoc en gelijk te reageren. Daar heb ik net een aantal dingen voor genoemd. Aanvullend kan ik nog zeggen: we gaan ook met Schone Stad met een aantal wijkraden in gesprek. Dat had ik al gezegd, trouwens. We gaan echt van alles doen. Ik weet niet of het schrijven van een plan of het indienen van een plan en dat dan helemaal uitgebreid bespreken nu gelijk de druk oplost die ik hier voel om gelijk dingen te doen. Volgens mij moeten we dan echt de stad in. Daarnaast, in het najaar worden allemaal nota's herzien, komen er aangepaste plannen, er komen evaluaties, we gaan meerdere keren in gesprek. Dat zijn allerlei momenten waarop ik toezeggingen kan doen of aanvullende dingen kan doen. Ik ben altijd open en bereid om te luisteren naar ideeën, maar mijn voorstel is om niet de hele tijd ad-hoc allerlei plannen op te gaan doen en daar de organisatie mee te bezighouden. Volgens mij moeten we het afval opruimen.

De VOORZITTER: De heer Achbar.

De heer ACHBAR (denk): Ook weer in technische tijd, voorzitter. Een verhelderende vraag.

De VOORZITTER: Dat vind ik wel ingewikkeld, want volgens mij gaan we nu een debat in. Het was net een verhelderende vraag. U hebt er een antwoord op gekregen en nu gaan we wel een debat in, heb ik zomaar het vermoeden.

De heer ACHBAR (denk): Er werd een grap gemaakt: ga zitten.

De VOORZITTER: De interne discussie van DENK kunnen we ook nog hier plenair gaan voeren.

De heer ACHBAR (denk): Het is oprecht een verhelderende vraag. Alle ruimte, alle begrip om de wethouder de ruimte te geven. Maar ik heb ook in het debat aangegeven: er ligt op dit moment teringzooi op straat. Wat gaan we daar concreet aan doen? Als je zegt, voorzitter, ik heb daar een maand voor nodig en ik ga daar dan een uitwerking voor geven, ook alle begrip. Maar nu is het: ik ga praten met de wijkraden, met de raad, er komen allerlei nota's. Dat is niet concreet genoeg om een duidelijk verhaal mee te geven richting de stad op korte termijn, over 4 weken, over 2 weken, over 6 weken gaan we dat op deze manier doen en dan ligt er geen vuil meer in die wijken, in die gebieden naast die containers of ratten die er zijn. Dat is de simpele vraag die gesteld is.

De VOORZITTER: De wethouder.

Wethouder BIESHEUVEL: Ik heb een achtergrond als ondernemer en daarin heb ik geleerd: als ik eindeloos plannen maak, dan ben ik niet bezig met de uitvoering. Volgens mij heb ik een aantal dingen genoemd, die gaan echt over de uitvoering. Die heb ik zojuist gezegd. Ik ga ze nog een keer herhalen, dan maak ik ze zo concreet mogelijk. Prullenbakken herzien waar nodig. We gaan op strategische plekken een aantal prullenbakken weghalen. Binnen een week hebben we al besloten om van 30 naar 300 nieuwe soorten prullenbakken te gaan. Dat is volgens mij veel slimmer en veel effectiever dan een heel plan gaan schrijven over hoe we dat moeten doen. Dan vervolgens gaan we schuiven met budgetten en we gaan kijken naar allerlei slimme oplossingen, zoals deze die ik net heb genoemd. We gaan echt kijken op basis van beschikbare data naar meer aandacht voor de hotspots. Dat zijn de specifieke plekken die u op allerlei manieren heeft genoemd. Dat kan over grofvuil gaan of problematische plekken waar veel horeca en woonwijken heel dicht op elkaar zitten. Dan gaan we met de wijkraden in gesprek, met Schone Stad gaan we echt in gesprek met een aantal wijkraden om te zorgen dat we alles goed snappen. Zoals aangegeven: die complexiteit verschilt heel erg per wijk. Het is heel goed dat we daar niet zomaar van allerlei dingen gaan doen, maar eerst goed snappen hoe het in elkaar steekt. Dan de containeradoptanten. Daarvan hebben we gezegd: dat gaan we doen. Ik kan het concreet maken: we willen in deze collegeperiode naar 2000 in plaats van de 1500 die we nu hebben. We gaan meer bakfietsen en aanhangwagens beschikbaar stellen wat heel fijn is en waarom het ook circulair beleid is: in al deze maatregelen stimuleren we ook gelijk ander gedrag. We gaan niet alleen maar opruimen. We zijn ook bezig met een evaluatie van een niet ernaast plaatsing. De eerste cijfers laten zien dat we nu meer niet ernaast plaatsing hebben, terwijl we meer zijn gaan doen en dat er ook meer niet ernaast plaatsingen zijn terwijl die containers leeg waren. Wat we aan het doen zijn daarmee is gedrag stimuleren. Ik heb nu volgens mij best een lekker lijstje waarmee we gelijk aan de slag kunnen.

De VOORZITTER: De heer Hamhuis.

De heer HAMHUIS (fvd): Dank u wel. De wethouder komt terug op mijn motie omtrent scanauto's inzetten voor afval. Die wordt nu toch ontraden, omdat dat blijkbaar al in gang is gezet. Dat is heel goed. Wanneer kunnen wij die eerste scanauto's die ook afval in kaart gaan brengen, verwachten?

De VOORZITTER: De wethouder.

Wethouder BIESHEUVEL: Daar moet ik op terugkomen. Dat zal ik zo meteen uitvragen.

De heer HAMHUIS (fvd): Komt u daarop terug in dit debat of later?

Wethouder BIESHEUVEL: Als ik binnen dit debat een antwoord heb, dat heb ik hopelijk, dan kom ik daarop terug.

De VOORZITTER: Ik kijk rond of er nog vragen zijn blijven liggen voor de veegronde. Dat is niet het geval. Dan ga ik over tot de tweede termijn. De heer Hamhuis had zojuist een vraag. Ik weet niet of er al zo snel een antwoord komt op zijn vraag, maar dan kunnen we dat zo meteen misschien nog in de beantwoording meenemen. Misschien hebt u nog andere vragen die voor de tweede termijn gesteld moet worden. De heer Başoğlu, tweede termijn. Nee. De heer Achbar mag niet meer, denk ik, van de heer Soytekin. De heer Jaspar geen tweede termijn. Mevrouw Coşkun? De heer Van Lanschot? Nee. De heer De Waard.

De heer DE WAARD (lr): Voorzitter, heel kort. Ik wil graag de motie 'bel de frettenbrigade' intrekken, aangezien de wethouder heeft aangeven dat deze voor nu te vroeg komt. Dank u wel.

De VOORZITTER: Motie nummer 18 is ingetrokken. Voor de administratie. De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): voorzitter, ik wil mijn motie ook intrekken. Gehoord de wethouder is die nu niet aan de orde. We hebben het idee dat de wethouder de zaak heel serieus neemt en wij wachten de eerste resultaten met belangstelling af. We fietsen elke dag door die stad en we gaan zien wanneer de verbetering optreedt.

De VOORZITTER: Motie nummer 20 wordt ook ingetrokken. De heer Van der Hoeven nog in tweede termijn? Nee. De heer Siemons nog in tweede termijn? Dan waren er nog 2 vragen, volgens mij, waar de wethouder op terug zou komen. Ik weet niet of zij inmiddels al een antwoord heeft gekregen op die 2 vragen. Dat heeft zij niet. Kan er op een andere wijze teruggekomen worden op die vragen? Dat was onder andere de vraag van de heer Hamhuis over de scanauto's en een andere vraag was nog van mevrouw Coşkun over de stoffenmarkt waar u nog op terug zou komen. Het was de vraag of het een handhavingsprobleem was of een probleem van de app, noem ik het maar. Daar zou de wethouder nog achteraan gaan. Op welke wijze kunnen wij een antwoord krijgen op die vragen? Schriftelijk?

Wethouder BIESHEUVEL: Daar komen we schriftelijk op terug.

De VOORZITTER: Op welke termijn komen we daarop terug?

Wethouder BIESHEUVEL: Vijf dagen? Weken?

De VOORZITTER: Zullen we afspreken dat de raad binnen een week een antwoord krijgt op deze 2 vragen. Dat lijkt me wel doende. U krijgt binnen een week antwoord op deze 2 vragen. Dan heb ik nog een heel rijtje toezeggingen geadministreerd. Die ga ik met u doornemen. Let u goed op. Wethouder Van Dommelen gaat met zijn collega Broeders in Den Haag in gesprek over hoe cameratoezicht kan worden ingezet om naastplaatsingen te voorkomen, waarbij ook nog werd gevraagd of de groetjes konden worden gedaan aan de wethouder aldaar. Wethouder Van Dommelen zegt toe begin 2027 de prioriteitsagenda handhaving in overleg met raad te herijken. Wethouder Van Dommelen gaat in gesprek met de minister over het verhogen van de boetes voor vervuiling, voor zover de minister daarover gaat. Wethouder Biesheuvel komt schriftelijk terug op de vraag van de heer Hamhuis over de scanauto's

binnen een week en op de vraag van mevrouw Coşkun over de stoffenmarkt binnen een week. Dat mag in 1 briefje. De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Voorzitter, namens wie moet ik de groeten doen?

De VOORZITTER: Mevrouw Morkoç zei nog: doe ze de groetjes. Dat hoorde ik buiten de vergadering om, geef ik ook meteen toe. Dan zijn we daarmee aan het einde gekomen van agendapunt 7.2. Stemmingen vanavond in het stemvenster.

7.3 Debat over 'Mensonterende omstandigheden op de Silja', aangevraagd door het lid Isaack e.a.

De VOORZITTER: Dan gaan wij meteen door met het debat over de mensonterende omstandigheden op de Silja, aangevraagd door het lid Isaack. Wethouder Nunnely is inderdaad ook al aanwezig. Dank. In dit debat waarbij de heer Isaack als eerste het woord mag voeren heeft de heer Engelen zijn maidenspeech, dus dan mag hij ook alles benoemen. De heer Isaack.

De heer ISAACK (bij1): Dank u wel, voorzitter. We hebben dit debat aangevraagd naar aanleiding van de actua van vorige week, want voor ons bleef nog onduidelijk wat we nou precies gaan doen met de Silja. Artsen, hulpverleners, experts, iedereen heeft al gedeeld dat wat er op de Silja gebeurt niet door de beugel kan. Maar natuurlijk, wij als gemeente Rotterdam weten het zogenaamd wel beter. De situatie op de Silja is onhoudbaar, maar toch blijven we vasthouden aan deze vorm van opvang en zinken we als stad steeds verder onder onze eigen morele ondergrens. Sterker nog: de opvang is zelfs opnieuw verlengd tot 2028. Tijdens de actua kreeg ik bovendien niet de indruk dat 2028 daadwerkelijk een harde einddatum is. Daarom wil ik de wethouder heel concreet vragen: kan zij vandaag garanderen dat er na afloop van de huidige afspraken geen mensen meer op de Silja worden opgevangen? Natuurlijk moeten de omstandigheden op de Silja in de tussentijd zo snel mogelijk worden verbeterd. Maar daarmee pakken we de kern van het probleem niet aan dat bijna 2000 mensen langdurig worden opgevangen op een schip dat bedoeld was als tijdelijke oplossing. Je kunt de omstandigheden aan boord verbeteren, je kunt maatregelen nemen tegen de hitte, de zorg verbeteren en proberen meer privacy te creëren. Dat moeten we ook allemaal doen, maar daarmee maak je van grootschalige opvang op een schip nog geen menswaardige plek om langdurig te wonen. Daarvoor moeten mensen van die boot af. Voorzitter, in het najaar komt het college met een plan van aanpak voor de toekomst van de Silja en met de moties die we straks gaan indienen, willen we daar vandaag aan de voorkant al richting aan geven. Want volgens mij hoeven we niet op een plan van aanpak te wachten om als raad te bepalen waar onze ondergrens ligt. Daarom dienen we vandaag samen met een aantal andere partijen 3 moties in. Allereerst willen we dat de raad uitspreekt dat menswaardige opvang de norm moet zijn in Rotterdam. Wie in Rotterdam wordt opgevangen, om welke reden dan ook, moet erop kunnen rekenen dat die opvang menswaardig is. De situatie op de Silja laat juist zien hoe hard zo'n duidelijke norm nodig is. Ten tweede, als we met elkaar erkennen dat de huidige situatie niet menswaardig is, dan is het wat ons betreft niet uit te leggen dat we ondertussen nieuwe mensen naar diezelfde situatie blijven sturen. De Silja is geen geschikte plek voor kinderen, het is geen geschikt de plek voor gezinnen, het is geen geschikte plek voor wie dan ook om langdurig te moeten leven. Daarom zeggen we in deze tweede motie: tot het moment dat de Silja sluit geen nieuwe bewoners meer aan boord. Onze laatste motie gaat naar de kern van het probleem. Wij willen niet wachten tot 2028, wij willen dat Rotterdam uiterlijk in het derde kwartaal van 2027 menswaardige opvang op land heeft gerealiseerd voor alle statushouders op de Silja, zodat het schip niet langer als opvanglocatie nodig is. Want, voorzitter, uiteindelijk kunnen we het er nog maanden over hebben over hoe we het leven op dat schip iets draaglijker kunnen maken, maar de echte vraag is veel simpeler: vinden wij het acceptabel dat mensen jarenlang op deze manier op

een schip moeten wonen? Voor BIJ1 is het antwoord: nee. In Rotterdam vangen we mensen op die vluchten om welke reden dan ook, al helemaal gezien Nederland oorlogen sponsort met rood-wit-blauwe bommen en de wereld om ons heen verziekt, is dat het minimale wat we kunnen doen. Tot zover.

De VOORZITTER: De heer Isaack heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Tot hier en niet verder: geen nieuwe bewoners op de Silja

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 10 september 2026 ter bespreking van agendapunt 7.3 'Mensonterende omstandigheden op de Silja';

constaterende dat:
- de gemeente Rotterdam, het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) en het Rijk bestuurlijke afspraken met elkaar hebben gemaakt over de opvang van maximaal 2.000 statushouders op het schip MS Silja;
- de opvang van statushouders op de MS Silja is verlengd tot en met 31 januari 2028;
- in het coalitieakkoord Vaart Maken is opgenomen dat voor de opvang van statushouders op de Silja wordt gezocht naar een structurele oplossing op land;
- het COA verantwoordelijk is voor de plaatsing van statushouders op de MS Silja;

overwegende dat:
- verschillende instanties en organisaties, waaronder huisartsen, hulpverleners en de Kinderombudsman, al geruime tijd alarm slaan over de omstandigheden op het schip;
- alles op alles gezet moet worden om ervoor te zorgen dat statushouders in Rotterdam menswaardig worden opgevangen;
- de aanhoudende en herhaalde signalen over de omstandigheden op de MS Silja voldoende aanleiding geven om niet langer nieuwe statushouders op het schip te plaatsen;
- het niet te rechtvaardigen is om, met de kennis die er inmiddels is over de omstandigheden op de MS Silja, nieuwe bewoners op het schip te blijven plaatsen;

verzoekt het college om:
- met het COA afspraken te maken om vanaf 1 november 2026 geen nieuwe statushouders meer op de MS Silja te plaatsen gedurende de resterende looptijd van de opvanglocatie;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. T.J.D. Isaack, Z.P. Coşkun en E. Başoğlu

Motie 2. Sluit de Silja in 2027

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 10 september 2026 ter bespreking van agendapunt 7.3 'Mensonterende omstandigheden op de Silja';

constaterende dat:
- er momenteel 2000 statushouders verblijven op het cruiseschip Silja waar volgens verschillende experts sprake is van schadelijke leefomstandigheden;
- het college in het coalitieakkoord Vaart maken aangeeft op zoek te gaan naar een structurele oplossing op land voor de opvang van statushouders op de Silja;
- er nog altijd een concreet plan ontbreekt om deze structurele oplossing zo snel mogelijk te realiseren;

overwegende dat:
- de leefomstandigheden op de Silja volgens verschillende experts zorgen voor mentale en fysieke gezondheidsproblemen bij de mensen die er verblijven;
- de leefomstandigheden op de Silja kunnen zorgen voor permanente schade bij met name kinderen';
- het huurcontract met de MS Silja al een aantal keer verlengd is;
- ondanks de vele noodsignalen vanuit professionals en een brandbrief van artsen, urgentie voor deze situatie uitblijft;
- er zo snel mogelijk een structurele oplossing op land moet komen om verdere schade te beperken en ervoor te zorgen dat de statushouders op het schip eindelijk een volwaardig onderdeel van onze stad kunnen worden;

verzoekt het college om:
- uiterlijk in Q3 2027 opvang te hebben gerealiseerd op land voor alle statushouders op de MS Silja zodat deze niet langer meer gebruikt wordt als opvanglocatie;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J.D. Isaack, Z.P. Coşkun en E. Başoğlu

Motie 3. Maak menswaardige opvang de norm

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 10 september 2026 ter bespreking van agendapunt 7.3 'Mensonterende omstandigheden op de Silja';

constaterende dat:
- op de MS Silja in Rotterdam momenteel statushouders worden opgevangen;
- Rotterdam verantwoordelijkheid draagt voor de opvang van vluchtelingen en statushouders;
- in het coalitieakkoord Vaart Maken staat dat Rotterdam vluchtelingen en statushouders een dak boven het hoofd wil bieden en dat voor de opvang van statushouders op de Silja wordt gezocht naar een structurele oplossing op land;

overwegende dat:
- de afgelopen periode vanuit verschillende instanties, organisaties en bewoners ernstige zorgen zijn geuit over de leefomstandigheden op de MS Silja;
- ieder mens recht heeft op een veilige en menswaardige plek om te leven, ongeacht afkomst of verblijfsstatus;
- dit haaks staat op de manier waarop statushouders momenteel worden opgevangen op de MS Silja;
- mensen die naar Rotterdam komen om hier een nieuw bestaan op te bouwen niet jarenlang in noodopvangcentra en onder mensonwaardige omstandigheden mogen worden opgevangen;
- menswaardigheid altijd de ondergrens moet zijn bij de opvang van mensen in onze stad;

spreekt uit dat:
- dat ieder mens in Rotterdam het verdient om veilig en menswaardig te worden opgevangen en de gemeente zich te allen tijde moet inzetten om dit recht te garanderen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J.D. Isaack, E. Başoğlu, G.G. van Dijk en Z.P. Coşkun

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Het woord is aan mevrouw Coşkun.

Mevrouw COŞKUN (pvdd): Dank u wel, voorzitter. We zijn het volledig eens met BIJ1 over de langetermijnvisie wat op Silja moet gebeuren, maar er moeten ook dingen vandaag gebeuren, nu gebeuren. Kinderrechten zijn op dit moment in gevaar. We willen graag het college vragen inzichtelijk te maken wat er nu kan gebeuren om kinderrechten, waar wij zo trots op zijn in Nederland, zo inzichtelijk te maken wat wij kunnen verbeteren binnen 6 maanden. Dank u wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Coşkun heeft de volgende motie ingediend.

Motie 4. Bescherm kinderrechten nu

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 10 september 2026, ter bespreking van het Debat over "Mensonterende omstandigheden op de Silja";

constaterende dat:
- de Kinderombudsman een brief heeft geschreven over de omstandigheden op de MS Silja en de kinderrechten die onder druk staan;
- artsen en kinderrechtenorganisatie Save the Children al eerder de noodklok hebben geluid over de schrijnende situatie op de MS Silja;
- fundamentele kinderrechten gewaarborgd, beschermd en verdedigd moeten worden;

overwegende dat:
- er momenteel 691 kinderen en 414 jongeren verblijven op de MS Silja;
- kinderen afhankelijk zijn van zorg, liefde en aandacht van volwassenen;
- de duur van het inzetten van de MS Silja als doorstroomlocatie al een aantal keer is verlengd;
- de leefomstandigheden op de MS Silja onevenredig veel impact hebben op kwetsbare groepen waaronder kinderen en jongeren;

verzoekt het college:
- inzichtelijk te maken wat het college, samen met het COA en andere partners op korte termijn gaat doen om de situatie voor kinderen te verbeteren en de kinderrechten, zoals het recht op privacy, de bescherming van minderjarige vluchtelingen, het recht op gezondheid, het recht op een toereikende levensstandaard, het recht op onderwijs en het recht op vrije tijd, spel en recreatie te beschermen en te waarborgen;
- de raad hierover eind oktober te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. Z.P. Coşkun, T.J.D. Isaack, E. Başoğlu, G.G. van Dijk, J.L. Baán, A.J.A. Maassen, E.M. Verouden en H. Wempe

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Het woord is aan de heer Başoğlu.

De heer BAŞOĞLU (sp): Dank u wel, voorzitter. Het is belangrijk om je te beseffen en je in te leven in de mensen die op de Silja wonen. Duizenden staatshouders onder wie honderden kinderen in kamers zonder ramen, infecties aan boord en een deel kampt met lichamelijke en

psychische klachten. Het is verschrikkelijk en dat moeten we niet vergeten. Het is onacceptabel dat de raad hier al jaren over praat en de situatie nog lang voortduurt. Vorige week bleek namelijk dat het nog lang gaat duren voordat mensen op Silja menswaardig gaan kunnen leven. Voor ons is het duidelijk: stop nieuwe plaatsingen en vang mensen zo snel als mogelijk op met sociale woningen en kleinschalige opvang. Hierbij is het belangrijk om woningzoekenden en statushouders niet tegen elkaar op te zetten. Beide zijn slachtoffers van georganiseerde schaarste. Samen met BIJ1 hebben we 3 moties ingediend. Ik ben benieuwd naar de reactie van de wethouder.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is het woord aan de heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Dank u wel, voorzitter. Het is niet de eerste keer dat de noodklok geluid wordt over de omstandigheden op de Silja. Het debat vorige week gaf ons aanleiding om ook de aanvraag van de collega's mede te ondertekenen. Wij hadden echt nog wel vragen waar we onvoldoende antwoord op hadden en hadden ook wel de indruk dat het soms wat miste aan urgentie. Inmiddels hebben we ook verschillende mensen achter de schermen gesproken. We krijgen daar inmiddels een wat beter idee bij, maar het leek ons wel goed om daar hier ook vandaag nog over te spreken en de wethouder ook de gelegenheid te geven haar goede wil en actiebereidheid te tonen om de misstanden op de Silja zo spoedig mogelijk aan te pakken. Want die misstanden, zolang dat schip nog in ons midden is en we daar huisvesting hebben, moeten zo snel mogelijk aangepakt worden en de omstandigheden voor kinderen moeten verbeteren. Tegelijkertijd begrijpen we ook dat niet alles morgen opgelost kan zijn. We hopen dat de wethouder in ieder geval op korte termijn doet wat ze kan doen en ons daar ook over informeert. Voorzitter, wij tekenen mee op een aantal moties van collega's. Daar ziet u ons logo. Tot zover.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan is het woord aan de heer Engelen.

De heer ENGELEN (vvd): Voorzitter, je hoeft niet in Rotterdam geboren te zijn om je toch Rotterdammer te kunnen voelen. Het is namelijk zo dat je Rotterdammer kunt worden. Ik geloof erin dat iedereen die het wil worden, het ook kan worden. Rotterdammer zijn betekent tegen elkaar durven en kunnen zeggen waar het op staat en vervolgens toch met elkaar door 1 deur kunnen, omdat we beiden zo van deze stad houden. Zo'n 11 jaar geleden is het proces van Rotterdammer worden voor mij begonnen. Als geboren Limburger was dat natuurlijk wel een uitdaging. Stad en land heb ik afgezocht naar mijn lievelingslekkernij, maar het was nergens te bekennen, echte Limburgse vlaai. Maar, voorzitter, daar tegenover stond dat ik in de Witte de Withstraat kennis kon maken met saoto soep, iets dat ik niet kende. Door in aanraking te komen met allerlei mensen met verschillende achtergronden kan ik zeggen dat de verhuizing naar de grote stad mij als mens heeft verrijkt. Voorzitter, ik had het gevoel dat ik hier mezelf kon zijn. Maar toch, toch is dat gevoel beetje bij beetje afgenomen. Ik ben hier in mijn stad voor puntje puntje homo uitgescholden. Zoiets doet iets met je. Het doet iets met je gevoel van eigenwaarde. Helaas ben ik in deze stad niet de enige die dit meemaakt. Voorzitter, dat is niet de stad die we moeten zijn. Dat is niet de stad waarin ik wil dat wij met zijn allen samenleven. Rotterdam moet weer een vrije en veilige stad worden voor iedereen. Juist dat motiveert mij om hier in de politiek actief te zijn. Laat ik van geluk spreken dat ik en de meeste van jullie hier optimistisch zijn ingesteld en dat we erin geloven dat we in onze stad nog steeds de juiste kant op kunnen gaan. Want juist dat maakt ons Rotterdammers. Voorzitter, in 2015 ben ik hier als fractiemedewerker begonnen voor de Rotterdamse VVD. Tijdens de bekende barbecue in de stadhuistuin zong ik toen tijdens de karaoke: het is een kwestie van geduld, rustig wachten op de dag dat heel Holland Limburgs lult. Dat moment is nu daar, in de vorm van een klein gedicht. Ik hoop dat meerdere mensen dan alleen de heer Koster mij kan verstaan. Spits uw oren. '...' (1:00:35). Voorzitter, dan kom ik bij het bespreekpunt. Niemand wordt vrolijk van de signalen die de Kinderombudsman heeft geuit. Uiteraard wil de VVD ook dat kinderen op een humane, gezonde en veilige locatie worden

opgevangen. Ondanks dat de opvanglocatie mensen een dak boven hun hoofd biedt, is het uiteraard verre van ideaal. De wethouder heeft vorige week aangegeven met Kinderombudsman in gesprek te gaan. We zijn benieuwd naar de uitkomsten van dat gesprek wanneer dat heeft plaatsgevonden. De wethouder heeft vorige week ook aangekondigd in het najaar met een plan te komen. Dat plan zien we uiteraard graag tegemoet en dat zullen we, zoals u van ons gewend bent, ook kritisch beoordelen. We willen dat de mensen die vanaf de Silja een andere plek in de stad krijgen, goed kunnen worden opgenomen in de samenleving. Vanwege mogelijke trauma's zou dat niet kunnen slagen. Een vraag daarover, voorzitter. Maakt de nazorg voor een goede samensmelting in onze samenleving onderdeel uit van het plan zoals we dat in het najaar mogen verwachten? Tot zover, dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Misschien kunt u het gedicht nog, vertaald naar het Hollands, in de appgroep van de raad zetten. Dan kunnen we het allemaal nog eens een keertje nalezen. Dank u wel. Dan kijk ik rond of nog anderen zijn die het woord wensen. Mevrouw Baán.

Mevrouw BAÁN (pro): Voorzitter, op de Silja slapen kinderen zonder ouders op de kamer met de deur open omdat de ventilatie tekortschiet. In gangen vol hoekjes waar ze zo uit het zicht kunnen raken. Er is nauwelijks ruimte om te spelen zonder direct toezicht, de sfeer is vijandig, de hygiëne is slecht en dit is verre van een kindvriendelijke omgeving. We zien ook dat de hulpverleners op locatie hun uiterste best doen. Daar hebben we bewondering voor, maar de beperkingen van het schip zijn nou eenmaal te groot. De Kinderombudsman en Save the Children zijn duidelijk: deze situatie levert kinderen blijvende schade op. Voor middelbare scholieren is er tegenwoordig soms een wachttijd van 2 maanden, waardoor heel veel kinderen op het schip ook niets te doen hebben. Buitenruimte is echt nodig. Maar ook alleenstaande vrouwen, zwangere mensen en LGBTQIA+ bewoners hebben het op het schip extra zwaar. Er leven zo'n 40 à 50 mensen van de LGBTQIA+ gemeenschap op de Silja. Voor hen is deze boot geen veilige plek. De coalitie heeft afgesproken te stoppen met de Silja en we weten dat de plannen er zeker gaan komen. Maar tot die tijd moet er echt geprioriteerd worden. Eerst kinderen en hun gezinnen, dan zwangere mensen, LGBTQIA+-ers en alleenstaande vrouwen. Daarom dienen we de motie ‘prioriteer bij uitplaatsing van de Silja’ in en vragen we de wethouder binnen 2 maanden tot een concreet tijdpad te komen. Tot zover.

De VOORZITTER: De heer Isaack heeft een vraag.

De heer ISAACK (bij1): Ik ben benieuwd hoe snel PRO wil dat er afgeschaald wordt op de Silja.

De VOORZITTER: Mevrouw Baán.

Mevrouw BAÁN (pro): Op dit moment staat de deadline voor dat de Silja überhaupt weggaat op januari 2028. Wij willen zo snel mogelijk dat iedereen eraf gaat, dus hoe sneller, hoe beter.

De VOORZITTER: De heer Isaack.

De heer ISAACK (bij1): Dan kan ik straks toch op PRO zijn steun rekenen als we gaan stemmen over de motie om de Silja binnen een jaar te sluiten?

De VOORZITTER: Mevrouw Baán.

Mevrouw BAÁN (pro): Op de motie staat volgens mij niet dat we de Silja binnen een jaar sluiten, maar staat dat we op dat moment geen nieuwe mensen meer aanhalen. Je moet me heel scherp hebben op over welke motie je het nu precies hebt.

De VOORZITTER: De heer Isaack.

De heer ISAACK (bij1): Om voor Q3 2027 doei te zeggen tegen de Silja.

De VOORZITTER: Mevrouw Baán.

Mevrouw BAÁN (pro): Het allerliefst zouden wij natuurlijk willen dat op dat moment Silja ook gesloten wordt. Het enige risico wat we daarmee lopen, is dat op het moment dat we de Silja eerder dichtdoen, dat er dan ook misschien mensen in Rotterdam zijn die niet worden opgevangen op dat moment en als mensen eerder die boot af moeten en er nog geen huizen zijn in de rest van Rotterdam waar zij terechtkunnen, kan dat betekenen dat die mensen veel en veel meer moeten gaan verhuizen. Dat zou nog heel veel vervelender zijn. Ik hoop echt van harte, en ik wil het zo snel mogelijk, dat in november 2027 de Silja volledig zonder bewoners is. Maar als dat zou moeten betekenen dat er dan mensen zijn die vaker moeten gaan verhuizen, nog vervelender situaties hebben, of we minder mensen moeten opvangen, dan is dat het voor mij niet waard.

De VOORZITTER: De heer Isaack.

De heer ISAACK (bij1): Maar in de vorige periode hadden jullie nog moties ingediend om de Silja dit jaar nog te sluiten, in 2026. Wat is er gebeurd met Pro? We stonden toen zij en zij met elkaar om ervoor te zorgen dat de Silja ging sluiten. Was die motie puur voor de bühne toen? Waar is jullie ruggengraat?

De VOORZITTER: Mevrouw Baán.

Mevrouw BAÁN (pro): De moties die toen zijn ingediend, zijn niet voor de ruggengraat, maar we hebben het hier over een tijdspad en een plan wat gecreëerd moet worden. Op dat moment was er voldoende tijd geweest om de Silja eerder te sluiten, maar op dit moment is het te kort. Het is minder dan een jaar en ik verwacht dat dat niet gaat gebeuren. Dan moet ik ook zeggen: ik ga er echt alles op alles aan doen om het zo snel mogelijk leeg te halen, maar het is ook een taak die misschien wel meer daar ligt dan nu op mij.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Ik heb ook een vraagje. Wij staan inhoudelijk heel anders in dit dossier, dat is duidelijk, ik ga die discussie ook niet aan. We gaan elkaar ook niet overtuigen. Maar wat mij intrigeert: u vraagt een plan van de wethouder, dat is een beproefde tactiek om uitstel, van hoe gaat het schema van uitverhuizen naar de stad? Maar u schetst een enorm heftig beeld van wat daar volgens u allemaal plaatsvindt. Vindt u het dan wel oké dat daar nog steeds nieuwe mensen en nieuwe kinderen en nieuwe gezinnen op de boot geplaatst worden? Of zegt u: nee, we roepen op, nogmaals, inhoudelijk zitten wij er anders in, maar u roept op naar de wethouder dat er geen nieuwe mensen meer geplaatst worden vanaf dit moment. Is dat ook een eis van u?

De VOORZITTER: Mevrouw Baán.

Mevrouw BAÁN (pro): Volgens mij lopen er nu 2 dingen door elkaar. Het plan zegt dat er zo snel mogelijk, tenminste, het plan waarom we vragen, dat gaat erom dat de mensen van de Silja af verhuizen. Het liefst komen er niet nieuwe mensen bij, maar ik zou wel graag willen voldoen aan de opvangeisen die wij hebben als stad. Ik vind dat dat ook een maatschappelijke taak is die we met elkaar moeten volbrengen. Als dat zou betekenen dat er soms nog mensen bijgeplaatst moeten worden, omdat er anders geen ruimte meer is, dan zou dat eventueel een consequentie kunnen zijn.

De VOORZITTER: Mevrouw Baán heeft de volgende motie ingediend.

Motie 5. Prioriteer bij uitplaatsing van de Silja

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 10 september ter bespreking van agendapunt 7.3 Mensonterende omstandigheden op de Silja;

constaterende dat:
- de Silja een schip is zonder gezinskamers, waardoor (jonge) kinderen vaak zonder ouders op een kamer moeten liggen;
- de ventilatie op het schip onvoldoende is, waardoor bewoners, ook kinderen, vaak met open deuren moeten slapen;
- het schip veel hoekjes en gangetjes kent waarin een kind gemakkelijk uit zicht kan raken, en er te weinig ruimte is om te spelen zonder direct ouderlijk toezicht;
- er veel stress, vijandigheid en slechte hygiëne is op het schip, en de sfeer verre van kindvriendelijk genoemd kan worden;
- de Kinderombudsman in zijn brief ernstige zorgen heeft geuit over de gevolgen van deze omstandigheden voor de ontwikkeling en het welzijn van kinderen;
- niet alleen kinderen, maar ook alleenstaande vrouwen, zwangere mensen en mensen uit de LHBTQIA+-gemeenschap het volgens begeleidende organisaties extra moeilijk hebben op de Silja;

overwegende dat:
- de coalitie in het coalitieakkoord heeft afgesproken te stoppen met de Silja als opvanglocatie;
- een ruimte die al ongeschikt is voor langdurige huisvesting van volwassenen, voor kinderen des te schadelijker is;
- volgens onder andere de Kinderombudsman Wouter Struijk en Save the Children de situatie onhoudbaar is en kinderen blijvende schade oplopen1;
- bij het uitplaatsen van bewoners een duidelijke prioritering nodig is, zodat de groepen over wie wij zorgelijke berichten horen als eerste een menswaardige plek krijgen, in afwachting van de volledige uitplaatsing van alle bewoners;

verzoekt het college:
- bij de uitplaatsing van bewoners van de. Silja in samenspraak met COA prioriteit te geven aan de groepen over wie experts aan de bel trekken, te beginnen met kinderen (en de gezinnen waar zij deel van uitmaken), gevolgd door zwangere mensen, mensen uit de LHBTQIA+-gemeenschap en alleenstaande vrouwen;
- de raad binnen twee maanden te informeren over het tijdpad en de concrete stappen voor deze prioritering, vooruitlopend op het bredere plan van aanpak voor de sluiting van de Silja;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. J. Baán, A.J.A. Maassen, H. Wempe en G.G. van Dijk

1Problemen op asielboot Rotterdam houden aan, ook steeds meer kinderen in zorgelijke omstandigheden: 'Lopen blijvende schade op' | EenVandaag

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: De heer Hamhuis.

De heer HAMHUIS (fvd): Dank u wel, voorzitter. Vorige week tijdens de actua stelde ons commissielid zeer terechte vragen aan de wethouder over de mogelijke opvanglocaties voor de 2000 statushouders van de Silja en hij kreeg daar nog niet het begin van een antwoord op, waarna hij boos de zaal heeft verlaten. Ik vraag me daarom ook af of de wethouder de vraag überhaupt wel begrijpt en deze wel kan beantwoorden. Ik stel daarom de vraag opnieuw in de hoop nu wel een fatsoenlijke reactie te krijgen van de wethouder. De vragen de vraag zijn als volgt: heeft het college al plek op het oog voor de vestiging van de 2000 statushouders die momenteel op de Silja verblijven? De tweede vraag: naast het betrekken van wijkraden, wat voor andere concrete stappen gaat het college nemen om de wijken met nieuwe opvangplekken te betrekken en in hoeverre wordt hun stem meegenomen in het proces? Ten derde: hoe wordt de veiligheid van de wijken rondom de mogelijke opvanglocaties gewaarborgd? De vierde, de laatste: als blijkt dat deze nieuwe opvangplekken structureel overlast veroorzaken, is het college dan bereid om deze opvangplekken af te schaffen? Ik verzoek de wethouder er nu serieus op in te gaan. Laat aan de raad zien dat u kennis van zaken heeft en dat u de impact van dit onderwerp in de stad begrijpt. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Voorzitter, hoelang duurt het ontwikkelen van een opvanglocatie op land door COA en hoelang duurt het wanneer de gemeente dat zelf gaat doen? De tweede vraag is: hoeveel locaties heeft de wethouder op dit moment in ontwikkeling om de gekoppelde statushouders van Silja te verhuizen naar landlocaties en kan de wethouder toezeggen dat we in 2026 gaan voldoen aan de spreidingswet of aan de taakstelling van de spreidingswet.?

De VOORZITTER: Anderen? Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik sluit me volledig aan bij de voorgaande sprekers die aangeven dat langdurig verblijven op de Silja zeer onmenselijk is, in het bijzonder voor kinderen. Het is ook niet voor niets dat wij vorig jaar ook al aandacht hebben gevraagd voor de leefomstandigheden van kinderen. Ik heb mijn teleurstelling al uitgesproken tijdens het actua debat dat er blijkbaar niet voldoende is gebeurd om ervoor te zorgen dat er in ieder geval een minimumnorm bestaat. Ik ben daarom blij dat de wethouder heeft aangegeven met de ombudsman in gesprek te gaan hierover om ook zo snel mogelijk verbetering aan te brengen in die leefomstandigheden van kinderen. Om die reden hebben wij ook meegetekend op de motie van de Partij voor de Dieren. Ik ga ervan uit dat dit voor de wethouder de hoogste prioriteit zal hebben. Daarnaast, helemaal eens met de bijdrage van mijn collega van PRO dat er prioritering moet worden aangebracht bij het uitverhuizen van de mensen die op de Silja zijn gehuisvest. Idealiter gaan ze natuurlijk van een plek op de Silja naar een woning, maar we weten ook dat er een aantal mensen op de Silja worden gehuisvest die niet worden gekoppeld aan Rotterdam en ergens anders in het land een woning toegewezen krijgen. Tot slot, dat is voor ons ook heel erg belangrijk, omdat wij weten dat een deel van de groep mensen die op de Silja woont afhankelijk is van de huisvesting van andere gemeenten, maar ook een groot deel wij zelf invloed hebben hoelang ze verblijven op de Silja, is mijn vraag: voldoen wij nog steeds aan onze eigen afspraak dat mensen maar maximaal een half jaar op de Silja, dus de gekoppelde statushouders die gekoppeld zijn aan Rotterdam. Zo kunnen we in ieder geval ervoor zorgen dat de impact voor de statushouders waar wij zelf regie over kunnen voeren het meest minimaal is, zodat ze uiteindelijk daadwerkelijk zich kunnen wortelen en zich vestigen in Rotterdam. Dank u wel.

De VOORZITTER: Mevrouw Verouden.

Mevrouw VEROUDEN (cda): Dank, voorzitter. We hebben een deel van dit debat natuurlijk al gehad in de actualiteitenraad. Ook daar hebben wij als CDA aangegeven dat we blij zijn met

de keuzes uit het coalitieakkoord over het beëindigen van de opvang op de Silja. Ik begrijp dat er nog vragen zijn over het plan waar de wethouder nog mee moet gaan komen. Die hebben wij ook. Ook het CDA ziet dat kinderrechten nog steeds onder druk staan op de boot. Ik wil nogmaals wijzen op de motie die vorig jaar door het CDA is ingediend over kinderrechten en welzijn in de stad en dat die ook gelden voor kinderen die in opvang zitten. De motie op het initiatief van Partij voor de Dieren, die we, volgens mij, ondertussen met veel partijen indienen, is daar een concretisering van. Ik hoop dat die motie helpt om de volgende stappen daarin te gaan zetten. Ik heb tijdens de actua van de wethouder begrepen dat zij de zorgen van de Kinderombudsman meeneemt in haar zoektocht naar andere locaties in de stad waar kinderen zullen worden opgevangen. Ik hoop dat zij hier vandaag een concrete toezegging op kan doen.

De VOORZITTER: De heer Wempe.

De heer WEMPE (volt): Dank u, voorzitter. Voor Volt Rotterdam is het helder. De Silja is momenteel onveilig en ongeschikt voor iedereen die er verblijft. Het is onacceptabel dat kwetsbare groepen, zoals kinderen en queer personen onder deze omstandigheden moeten leven. We tekenen daarom ook mee op de moties ‘bescherm kinderrechten nu’ en ‘prioriteer bij uitplaatsing van de Silja’. Tegelijkertijd meld ik ook een cruciale kanttekening: we mogen niemand achterlaten. We richten ons, terecht, volgens experts, op de meest kwetsbaren, maar we moeten waken voor een blinde vlek. Juist ook voor de groepen die niet expliciet worden genoemd, moeten we ook direct naar oplossingen gaan zoeken. Ze hebben evengoed net zo hard recht op een menswaardige en veilige, gezonde start. Daarom vragen we de wethouder om in het proces een inclusieve aanpak te garanderen voor iedereen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Anderen nog? Niet. Kan wethouder Nunnely al antwoorden?

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Goed om vandaag nogmaals over de Silja met elkaar dit debat te voeren. Laat duidelijk zijn: de Silja is geen ideale plek voor langdurige opvang, zoals geen enkele noodopvanglocatie dat is. Daarom werken we hard aan het vervangen van de opvangcapaciteit. Dat hebben we hiervoor gedaan en dat hebben we altijd gedaan en dat blijven we doen. De transitie van water naar structurele opvang op het land, dat is waar het van belang is. Dit is niet vandaag of morgen geregeld, daarom werken we in de tussentijd met het COA, de welzijnspartner en de gemeente Rotterdam om dit mogelijk te maken. Met goede zorg, snelle plaatsingen in het onderwijs en een vast en breed aanbod aan activiteiten binnen en buiten het schip. Binnenkort wil ik jullie voorstellen dat jullie op werkbezoek kunnen om zelf ook te zien wat er allemaal wordt aangepakt of gedaan voor met name de kinderen. De vragen die zijn gesteld, een aantal zijn vorige week ook al aan de orde gekomen, ik wil de vragen van BIJ1 van de heer Isaack. De huidige overeenkomst loopt op dit moment tot en met 31 januari 2028. Dat heb ik vorige week ook aangegeven. Rotterdam heeft deze afspraak gemaakt om de plekken op de Silja te vervangen voor een structureel alternatief op landlocatie. Daar zetten wij ons heel hard voor in. De heer Engelen, gefeliciteerd.

De VOORZITTER: De heer Isaack.

De heer ISAACK (bij1): Ik weet dat we een overeenkomst hebben tot 2028, maar wat gaan we daarna doen? Dat wil ik weten. Is er een kans dat we doorgaan met opvang op de Silja?

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Zoals ik vorige week ook heb aangegeven, zal ik dat echt meenemen in een plan van aanpak dat in het najaar naar u toe komt. Dat het contract tot 31

januari 2028 loopt, heb ik u ook al toegezegd. Ik wil ook hierbij aangeven dat wij in gesprek zijn met het COA en met het rijk over hoe wij verder gaan met de Silja.

De heer ISAACK (bij1): Dus verlenging is mogelijk. Ja of nee?

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Daar kan ik u op dit moment geen antwoord op geven. Waarom niet? Wij hebben ook te voldoen aan onze spreidingswet en als we op dat moment toch met elkaar afspraken moeten maken, de mensen moeten opgevangen worden. Maar de voorkeur van onze stad is om dat niet te doen.

De VOORZITTER: De heer Isaack.

De heer ISAACK (bij1): Dus bij dezen, beste Rotterdammers, er is een kans dat we na 2028 doorgaan met deze mensonwaardige vorm van opvang genaamd de Silja.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Rotterdam heeft een bestuurlijke overeenkomst met het COA en met het rijk voor 2000 plekken op de Silja tot en met 31 januari 2028. Zolang Rotterdam geen structureel alternatief heeft op het land, is er voor bewoners geen andere plek in Rotterdam. Het is belangrijk om dat ook met jullie te bespreken. Daarnaast is er een enorm tekort aan opvangplekken in Nederland dat alleen maar groter wordt. Het niet bieden van deze plekken in de praktijk, dat elders mensen in het gras slapen, dat willen wij in Rotterdam voorkomen.

De VOORZITTER: U vervolgt uw betoog.

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Dan de vragen van de VVD. Ik gaf net aan: gefeliciteerd met uw maidenspeech. Benieuwd naar de uitkomsten van het gesprek. Er is afgesproken om binnen 4 weken samen met de Kinderombudsman in gesprek te gaan met de kinderen en de jongeren op de Silja. Gisteren heb ik een telefonische afspraak gehad met de ombudsman. Daar hebben wij een aantal zaken met elkaar besproken. Hij heeft nogmaals de urgentie aangegeven waarom hij de brief heeft gestuurd. Hij heeft nogmaals aangegeven, de beperkingen op het schip, zoals ik de raad vorige week ook heb aan kunnen geven, dat ik zelf al 2 keer ben geweest, dus ik kan de beperkingen die hij aangeeft, erkennen. Daarom is het nogmaals van belang om samen met de ombudsman, met de kinderen, met de COA in gesprek te gaan over wat wij nog meer kunnen doen voor de kinderen. De volgende: in het procesplan over de transitie van water naar land willen we meer delen over hoe we mogelijk opvanglocatie op land gaan realiseren. Zoals eerder gezegd: daar willen we jullie als raad in meenemen. Opvanglocaties op het land geven een betere leefomgeving dan noodlocaties met name voornamelijk voor gezinnen. Voor iedereen in een opvanglocatie is op dit moment zorg beschikbaar. Dit wordt ook verzorgd door het COA en samen met de gezondheidszorg asielzoekers en andere specialisten waar we wel goed bezig zijn of tenminste de zorg bieden aan de mensen op de Silja. De heer Hamhuis van Forum voor Democratie, of ik de situatie begrijp en de situatie snap, dat is uw vraag. Ja, daar wil ik op antwoorden. Ik nodig u van harte uit om een keer samen naar de Silja te gaan, zodat we samen kunnen bekijken hoe ernstig deze situatie is op de Silja en dat je dit inderdaad niemand gunt. Rotterdam heeft meer dan 30 opvanglocaties in de stad en we zien in de praktijk dat er niet meer of minder onveiligheid is dan op andere plekken. Vorige keer hebben we ook aangegeven dat wij met welzijnsorganisatie ook in gesprek gaan om die veiligheid te garanderen in de gebieden. Jammer dat uw collega boos de zaal is uitgelopen. Daar is de volgende keer dat we dat gesprek wat langer bij stil moeten staan. Maar er zijn standaardmaatregelen vanuit de politie, directie, directie veiligheid, zoals voor eenieder in een wijk nodig is om zich veilig te voelen. Daarnaast over de overlast en de locaties sluiten. Hier zijn schriftelijke vragen voorgesteld

door Forum voor Democratie, die gaan we ook beantwoorden om daarop terug te komen. De vragen van DENK. Kan de wethouder toezeggen dat we in 2026 gaan voldoen aan de taakstelling? Rotterdam voldoet momenteel aan de opgave onder de spreidingswet. Dat hebben we gedaan, dat doen we nu en dat is ook wat we willen blijven doen. D66, de vraag over de uitgangspunten, zijn dat nog steeds, dat we die hanteren voor statushouders gekoppeld aan Rotterdam, slechts een half jaar op de Silja zitten. Dit is geen formele afspraak, laat dat duidelijk zijn. Afhankelijk van de beschikbare passende huisvesting kijken we hiernaar. Hier wordt wel op ingezet. Rotterdam zat altijd al op snel huisvesten van de statushouders en het behalen van de taakstelling van de huisvesting van statushouders.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, toen de Silja hier in Rotterdam werd gevestigd, is het binnen een half jaar door herhuisvesten een onderdeel geweest van het afsprakenpakket. Vervolgens is er een verlenging aangekondigd. Toen heeft inderdaad de wethouder aangegeven: dat halfjaar, dat hoeft niet meer, want in de praktijk redden we dat ook. Waarom zouden we dat afspreken? Toen is vanuit de raad de vraag gekomen: nee, wij vinden het belangrijk dat de verblijfsduur op de Silja zo kort mogelijk is en is vervolgens alsnog met de raad afgesproken dat de verblijfsduur slechts een half jaar zou moeten zijn. Ik ben verbaasd dat u nu antwoordt dat dit geen formele afspraak is. Ik zou nogmaals willen vragen: wat is het uitgangspunt dat wordt gehanteerd bij het herhuisvesten van gekoppelde statushouders op de Silja die aan Rotterdam zijn gekoppeld?

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Ik kan u hierbij antwoorden dat er geen formele afspraken zijn gemaakt om binnen 6 maanden, dat we het halen en dat we daaraan werken. Dat is in elk geval wat ik heb begrepen. Zoals u zelf ook weet, kan ik daar nog niet direct die cijfers op terugzien. Wat ik heb begrepen, is dat we binnen 6 maanden de mensen kunnen huisvesten, maar daar is geen formele afspraak over gemaakt.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, dit betwist ik. Ik zal daar in mijn tweede termijn op terugkomen.

De VOORZITTER: Anderen? De wethouder vervolgt haar betoog.

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Dan heb ik vragen van het CDA, een concrete toezegging op het meenemen van zorgen en perspectief van kinderen. Dat kan ik u toezeggen voor toekomstige locaties. We gaan binnen 4 weken samen met de Kinderombudsman in gesprek met de kinderen op de Silja. Dat gesprek wordt gevoerd. Telefonisch heb ik hem ook hierover gesproken hoe belangrijk het is en dat dat ook alle aandacht van ons krijgt. Ik wil toch ook stilstaan, zolang de Silja er is, is er dagelijks gericht aanbod voor kinderen en jongeren. Dat dat niet de mooiste situatie is, ben ik ook met de ombudsman eens. Maar om voorbeelden te geven wat er dagelijks op de Silja plaatsvindt, dagactiviteiten voor de kinderen. We hebben organisaties zoals bijvoorbeeld Mano, Warchild, SPIOR, Feyenoord en nog vele andere reguleerde aanbod vanuit de stad en er zijn dagelijks op de Silja minimaal 5 activiteiten voor alle leeftijden, ook voor volwassenen. De afgelopen periode zijn dat 161 activiteiten geweest voor kinderen en voor jongeren, 5 per dag, met minimaal 20 deelnemers per activiteit. Dus dat is ook een heel belangrijk punt om in elk geval met jullie te delen. Kinderen gaan bovendien allemaal naar school. Zodra ze geplaatst worden op de Silja is het belangrijk, daar werkt ook iedereen aan, dat kinderen direct naar school kunnen.

De VOORZITTER: Mevrouw Verouden.

Mevrouw VEROUDEN (cda): Dank, voorzitter. Deze komma, na de toezegging van de wethouder, begrijp ik niet. Want ook de Kinderombudsman geeft aan dat er al heel veel gebeurt en dat hij ziet dat daar heel veel mensen zijn die zich met hart en ziel inzetten voor het welzijn van die kinderen, maar dat er ook nog zaken moeten gebeuren. Mijn verzoek is of u dat onverkort meeneemt wat er verder nog moet gebeuren om het welzijn en gezondheid van die kinderen te waarborgen in de nieuwe opvangplekken die u gaat zoeken.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Zeker dat we die meenemen. Daarom willen we ook een sessie met de ombudsman en met de kinderen op de Silja organiseren om vooral ook te inventariseren, maar dat ook mee te nemen in het plan van aanpak. Want die urgentie is er en het is ook belangrijk om dat zeer zeker mee te nemen, ook in de toekomstige opvangplekken waar wij heel hard mee bezig zijn.

De VOORZITTER: U vervolgt uw betoog.

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Ik heb de vraag van Volt over een inclusieve aanpak. COA Rotterdam en welzijnspartijen hebben extra aandacht voor minderheden in opvanglocaties. Er zijn medewerkers die zich speciaal richten op al deze verschillende doelgroepen, zoals extra aandacht en activiteiten voor LHBTQ+-gemeenschap. In de gesprekken die ook komen volgende week hebben wij ook afspraken met het rijk en met het COA om vooral ook te kijken hoe we al deze gesprekken, maar ook de activiteiten voor de gezinnen en de kinderen goed meenemen om toekomstperspectief op deze manier vorm te geven.

De VOORZITTER: Mijnheer Wempe.

De heer WEMPE (volt): Daar ben ik heel blij mee, voorzitter, goed om te horen. Maar we zijn juist ook zo benieuwd van wanneer je groepen geprioriteerd gaat uitplaatsen van de Silja, blijven er ook mensen achter en die hebben natuurlijk ook recht op een inclusieve aanpak. We zijn ook juist nieuwsgierig naar hoe dat gaat verlopen.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Dat klopt en hoe dat gaat verlopen, wil ik u doen toekomen in het najaar in het plan wat ik vorige keer heb toegezegd in de actua om dat mee te nemen. Om nu zaken toe te zeggen waarvan ik op dit moment nog niet weet hoe dat eruit gaat zien, ook in combinatie met de welzijnsorganisaties, het rijk en het COA, want zorgvuldigheid is essentieel om ook niet zaken te benoemen die we niet waar kunnen maken. Die eerlijkheid en transparantie wil ik u bieden. Dan nemen we ook alle punten die we de afgelopen 2 weken en vandaag hebben besproken mee in het plan van aanpak. Terugkomend op het uitgangspunt van mevrouw Maassen van D66. Het is dat we zo snel mogelijk de mensen uitplaatsen of tenminste, de mensen willen huisvesten. Het klopt dat er ooit afspraken zijn gemaakt in 2023, dat voor een selecte groep uitstroomafspraken waren van maximaal 6 maanden huisvesten. Dit was alleen voor een specifiek aan aantal, zodat zij alvast konden meetellen voor de taakstelling huisvesting statushouders in 2023 en in 2024 binnen 6 maanden gehuisvest moesten worden. Dit gold dus niet voor de rest van de mensen en daarna. Hier is in de jaren daarna de raad meermaals geïnformeerd, onder andere in oktober en in november 2024.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Zou u dat laatste willen herhalen, want dat begreep ik niet helemaal.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw NUNNELY (wethouder): De raad is geïnformeerd in oktober of november 2024 over het specifieke aantal, zodat zij alvast konden meetellen voor de taakstelling huisvesting statushouders in 2023 en 2024 om binnen 6 maanden gehuisvest moesten worden. Dit gold niet voor de rest van de mensen op de Silja.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Ik heb inderdaad een motie ingediend 'eerlijk over onze wettelijke taak'. Daarin gaat het over de dubbeltelling die we hadden beoogd als Rotterdam. Het gaat over een dubbeltelling. Wat er uit die motie voortvloeit is, zo heb ik het altijd begrepen, dat we binnen een half jaar mensen zouden huisvesten. Ik begrijp dat dat niet het geval is. Dan zou ik heel graag aan de wethouder willen vragen: kunt u schriftelijk terugkomen op de termijnen die op dit moment worden gehanteerd om mensen door te plaatsen?

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Ik kom daar schriftelijk op terug zodat de raad en u volledig geïnformeerd zijn over de afspraken die hierover zijn gemaakt.

De VOORZITTER: Mogen we ook weten wanneer dat ongeveer zal zijn?

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Ik hoorde mijn collega net zeggen binnen 5 of 6 dagen, maar dat zal ik niet toezeggen. Binnen 4 weken.

De VOORZITTER: Weken?

Mevrouw NUNNELY (wethouder): De toezegging duurt 4 weken. Binnen 4 weken kunnen wij hierop terugkomen. Dan heb ik een aantal moties die ik hierbij zou behandelen. De motie van PRO 'prioriteer bij uitplaatsing van de Silja'. Die willen wij omarmen, maar dat dit juridisch niet afdwingbaar is, is ook omdat ...

Mevrouw BAÁN (pro): Dank u wel, voorzitter. Ik wilde de motie opnieuw indienen, indien mogelijk. Dezelfde inhoud, maar 1 ondertekenaar minder.

De VOORZITTER: Het indienen van moties met een gewijzigde ondertekening hoeft niet opnieuw gedaan te worden. Die kan gelijk naar die kant. U hebt alles beantwoord, wethouder?

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Zover ik kan zien, heb ik alle vragen beantwoord. Ik ben nu bezig met de moties. Dan ga ik terug naar de motie die opnieuw is ingediend door PRO, 'prioriteer bij uitplaatsing'. Ik wil wel de opmerking plaatsen dat dit niet juridisch afdwingbaar is, omdat de COA plaatsingsbevoegd is. Wij gaan met het COA in gesprek en kijken waar kwetsbaren en gezinnen met kinderen goed geplaatst kunnen worden. Hiermee kan ik deze motie omarmen. Dan de motie van de Partij van de Dieren, 'bescherm kinderrechten nu'. Deze motie kan ik ook omarmen met de opmerking dat we toch de opmerking plaatsen dat we dit altijd moeten doen binnen de mogelijkheden en de beperkingen van het schip. Kinderrechten beschermen staat natuurlijk wel bovenaan. Dan heb ik de motie van BIJ1, 'tot hier en niet verder, geen nieuwe bewoners op de Silja'. Helaas

moet ik deze ontraden. Dat heeft te maken met, Rotterdam heeft een bestuurlijke overeenkomst met het COA en het rijk voor 2000 plekken op de Silja tot en met 31 januari 2028. Zolang Rotterdam geen alternatief heeft op het land, is er voor bewoners geen andere plek. Er is een tekort aan opvangplekken in heel Nederland en dat wordt alleen maar groter. Het niet bieden van deze plekken betekent in de praktijk dat mensen, wat ik net ook al aangaf, in het gras moeten slapen en dat willen wij in Rotterdam niet hebben.

De VOORZITTER: De heer Isaack.

De heer ISAACK (bij1): Maar het is toch een onhoudbare afspraak, want dan ga je toch weer aan tafel zitten met alle betrokken partijen en kijken wat we wel voor elkaar kunnen krijgen. Ik ben dan wel heel benieuwd hoe de gesprekken lopen tussen het rijk en het COA en de gemeente Rotterdam. Want ik neem aan dat zij hier ook iets van vinden.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Ik kan u inderdaad zeggen dat we de gesprekken met elkaar voeren, met het COA, met het rijk en ook met de welzijnspartners. De urgentie voelen we allemaal heel duidelijk aan. Nogmaals. Het is belangrijk om u te blijven informeren over hoe de gesprekken voeren. Alleen we zijn nu net terug van het reces en de eerste gesprekken, ik zie de heer Tikhoe lachen, maar dat is ook zo. Volgende week is mijn eerste officiële afspraak met de regio om deze gesprekken te voeren. Daarnaast, dat heb ik vorige keer ook aangegeven, met de minister zijn we bij de Silja langs geweest. Daar was het COA ook bij, de artsen waren erbij en van justitie en veiligheid. De relatie moet je ook goed met elkaar bouwen. Die gesprekken, de eerste kennismakingsgesprekken, zijn goed geweest. Daar kan ik u alvast in meenemen. Ik verwacht dat we daar een vervolg aan gaan geven om verder met elkaar dit urgente thema te bespreken en daar ook over te informeren.

De VOORZITTER: De heer Isaack.

De heer ISAACK (bij1): Als ik het goed begrijp, komt het door ons, de gemeente Rotterdam. Stel, we komen met een nieuwe plek, dan vindt het rijk het oké en het COA ook oké? Dus wij houden het eigenlijk tegen, de gemeente Rotterdam?

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Ik begrijp deze opmerking niet, dat wij dat tegenhouden. Volgens mij heb ik dat niet aangegeven.

De VOORZITTER: De heer Isaack, u mag het nog een keer in technische tijd toelichten.

De heer ISAACK (bij1): Omdat wij klaarblijkelijk de urgentie niet voelen om met nieuwe plekken te komen om deze mensen op te vangen.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Ik ben een beetje verbaasd, want die urgentie voelen wij zeer zeker. Daarom willen we u ook in het plan van aanpak meenemen en de raad ook meenemen over mogelijke plekken op het land. Het is een onderdeel van ons coalitieakkoord om deze transitie uit te voeren. Ik begrijp niet goed waarom u denkt dat wij de urgentie op dit moment niet voelen.

De VOORZITTER: De heer Isaack.

De heer ISAACK (bij1): Omdat u ons niet kunt garanderen dat na 31 januari we gaan stoppen met de Silja. Wat hebben we nog aan uw actieplan in het najaar als u niet eens kunt garanderen dat het over een jaar gaat sluiten of meer dan een jaar?

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Ik zou echt wensen dat ik u op dit moment deze garantie zou kunnen bieden. Het is belangrijk om hier zorgvuldig mee om te gaan. Dat we een overeenkomst hebben met het rijk en het COA voor een 31 januari 2028 en daarom dat we al heel snel met een plan van aanpak willen komen of een procesbrief om u mee te nemen: hoe gaat deze transitie eruitzien? Het is belangrijk om dat zorgvuldig met de partners, maar ook met ons ambtelijk apparaat in kaart te brengen.

De VOORZITTER: Mevrouw Baán.

Mevrouw BAÁN (pro): Ik had daar een vraag, want we hebben gezegd dat we een structurele oplossing gaan zoeken voor alle bewoners van de Silja. Het uitgangspunt daarvan is 31 januari 2028 en wij verwachten dan ook wel van de wethouder dat dat het uitgangspunt is en niet een overleg voor eventueel verder onderdak op de Silja, want dat is niet hetzelfde als een structurele opvangplek.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Dank. Nogmaals, in het coalitieakkoord staat de opdracht die wij uit gaan voeren. Belangrijk is om met de partners waarmee wij deze transitie moeten uitvoeren, daar heel goed en zorgvuldig naar te kijken. Ik wil namelijk niet hier als wethouder staan en zeggen: we gaan het voor elkaar krijgen. Ik wil niet hier staan om te zeggen: dan en dan. Ik wil zorgvuldig met alle verschillende partners hier goed naar kijken en als we het plan hebben jullie of u daar ook in meenemen. Daarom dat we het gesprek met de raad aan willen gaan om te inventariseren, om vooral ook op te halen wat er nodig is, ook met de ombudsman, ook met de welzijnspartners om alles wat mogelijk is mee te nemen, zodat we een goed zorgvuldig plan neer kunnen leggen. Laten we vooral niet vergeten de kinderen waar het om gaat en de gezinnen.

De VOORZITTER: Mevrouw Baán.

Mevrouw BAÁN (pro): Dank u wel. Dat begrijp ik volledig en daar sta ik ook helemaal achter. Alleen volgens mij ontstond er wat verwarring over de continuering van de Silja na 31 januari. Volgens mij is het zeggen van een structurele oplossing voor de Silja en voor menswaardige opvang dat we niet doorgaan met de Silja en dat dat in ieder geval ons uitgangspunt is. Waar het daarnet op leek, was het alsof we wel gingen kijken of er een eventuele continuering van de Silja zou kunnen komen, in wat voor vorm dan ook. Dat had de verwarring wat veroorzaakt.

De VOORZITTER: De wethouder vervolgt haar betoog.

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Dank u wel. Ik begrijp de verwarring, maar laat duidelijk zijn: de huidige kade van de Silja is beschikbaar tot en met april 2028 in verband met de gebiedsontwikkeling. Het is niet waarschijnlijk dat we daardoor kunnen verlengen. Laat dat ook op deze manier duidelijk zijn. De raad is hier in juni over geïnformeerd, in juni 2026. Dat is het antwoord op uw vraag.

De VOORZITTER: U gaat door met de moties.

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Dan heb ik een motie van BIJ1, ‘maak menswaardige opvang de norm’. Dat is een spreekt uit motie, dus dat is aan de raad. De motie ‘sluit de Silja in 2027’. Dit is dezelfde reden van de vorige motie waarom ik deze motie moet ontraden.

De VOORZITTER: Dat zijn de moties. Ik meen dat er geen vragen voor de heer Segers-Hoogendoorn waren. Dan kijk ik of er nog vragen zijn blijven liggen voor de veegronde. De heer Soytekin. Het moeten wel echt veegronden zijn. Ik ga heel streng zijn.

De heer SOYTEKIN (denk): Zeker, het zijn onbeantwoorde vragen. Ik heb vorige week gevraagd en ik heb het vandaag weer gevraagd: hoelang duurt het nou om een opvanglocatie te ontwikkelen op land als het COA het doet en hoelang duurt zo'n ontwikkeling op het moment dat de gemeente dat zelf gaat doen? Dat was een vraag. Dan de vraag over hoeveel locaties er op dit moment in ontwikkeling zijn om de gekoppelde statushouders van Silja te verhuizen naar landlocaties, want de 30 die de wethouder noemde, gaat volgens mij over Oekraïners. Mijn derde vraag was: kunt u toezeggen of we aan de taakstelling van de spreidingswet kunnen voldoen, bijvoorbeeld als het gaat ook om de ANV-ers, dat op dit moment niet staat in het coalitieakkoord. Die 3 vragen heb ik gesteld en ik zou daar graag een antwoord op willen hebben.

De VOORZITTER: Anderen voor de veegronde? De heer Hamhuis.

De heer HAMHUIS (fvd): Dank u wel, voorzitter. Het probleem dat de heer Soytekin heeft, dat heb ik ook een beetje. Als de wethouder op mijn vragen reageert, maar ook een beetje op de rest van de vragen die worden gesteld, krijg ik een beetje het gevoel alsof de wethouder een soort ChatGPT-tekst aan het voorlezen is, maar niet echt in touch is met het probleem en begrijpt wat voor vragen we hier aan het stellen zijn.

De VOORZITTER: Mag ik u vragen om de niet de tweede termijn te beginnen. Dit is echt de veegronde, dus vragen die zijn blijven liggen.

De heer HAMHUIS (fvd): Die komen nu. Ik had een aantal vragen gesteld, waaronder ook over de opvanglocaties. U noemde getal van 30, maar dat is een algemeen getal van bestaande opvanglocaties. Mijn vraag ging over de nieuwe opvanglocaties. Waar gaan die komen? Zijn er al plekken op het oog voor het college en zo ja waar? Een andere vraag die ik had, ging over het betrekken van wijkraden en of hun stem doorslaggevend is. Daar heb ik ook nog geen antwoord op. Ligt er een plan voor om die wijkraden te betrekken? Hebt u daarover nagedacht? Of wilt u misschien bewoners helemaal niet betrekken? Ik hoor het graag van de wethouder.

De VOORZITTER: Dank u. Anderen? Niet. Dan vraag ik de wethouder ook te antwoorden op de nog openstaande vragen.

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Ik zal de openstaande vragen van Forum voor Democratie nogmaals beantwoorden. Over de overlast heb ik een antwoord gegeven dat daar ook schriftelijke vragen over zijn gesteld. Die zijn onderweg. Die gaan we beantwoorden. U hebt de vraag gesteld over de veiligheid van wijken, hoe kunnen we dat garanderen en hoe en wanneer er zowel getraumatiseerde gezinnen daar landen. Rotterdam heeft meer dan 30 opvanglocaties in de stad. We zien in de praktijk dat er niet meer of minder onveiligheid is dan op andere plekken. Er zijn standaardmaatregelen vanuit de politie, directie veiligheid, zoals voor iedereen in elke wijk. Welke concrete stappen gaat het college nemen om de wijken te betrekken in deze transitie? Ook daar zullen we in het plan van aanpak verder op ingaan, maar wij kunnen niet anders dan onze wijkraden en de mensen uit de wijken hierbij te betrekken. Als we dat niet doen, blijven we met elkaar dit debat voeren over het hoe. Dus ja, mijnheer Hamhuis, wij zullen zeker de wijkraden en de Rotterdammers

betrekken als we de transitie van water naar land gaan maken en als we ook goed in kaart hebben waar de locaties zullen komen voor de statushouders.

De VOORZITTER: Mijnheer Hamhuis.

De heer HAMHUIS (fvd): Dank u wel voor de antwoorden. Twee dingen. Het is enerzijds raar dat u een heel verhaal had over die veiligheid. Dat was me al duidelijk. Het ging me specifiek om die andere 2 punten. Maar er zijn dus nu nog geen nieuwe opvanglocaties op het oog, dat begrijp ik dus goed en het is ook nog niet duidelijk of bewoners een doorslaggevende stemming krijgen in de plaatsing van statushouders in hun wijk. Dat begrijp ik goed, dan.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Dat klopt. Het is belangrijk dat we met elkaar in gesprek blijven. De regie ligt bij het bestuur.

De VOORZITTER: Er waren nog een aantal andere vragen die openstonden van de heer Soytekin.

Mevrouw NUNNELY (wethouder): De vragen van de heer Soytekin. Hoelang duurt het om een locatie aan te passen of te ontwikkelen? Ook dat is afhankelijk van de locatie, het kan maanden tot jaren duren. Dit is bijvoorbeeld afhankelijk van de bestemming van de locatie, maar ook alle bezwaarprocedures, ook hoeveel verbouwing er nodig is. Belangrijk is natuurlijk dat we wel met de toekomstige locaties een goed beeld krijgen over wat er nodig is en hoe we dat eventueel kunnen versnellen. Maar ook daar, als we de inventarisatie hebben over locaties, dat we u daar goed over meenemen. Dan, voldoen we aan de taakstelling van de AMV-ers? In het coalitieakkoord staat dat we ons houden aan de spreidingswet en dat betekent ook aan de opgave voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen.

De VOORZITTER: Helder. Dan zijn we nu aangekomen bij de tweede termijn van de zijde van de raad. Ik kijk eerst naar de heer Isaack.

De heer ISAACK (bij1): Ik heb geen vragen, maar ik wil toch wel gezegd hebben dat ik er echt helemaal niets meer van snap. Ik vind het oprecht wel een beetje schandalig. Jarenlang weten we al dat van alles misgaat daar op Silja en we gaan toch niets doen. Misschien gaat het zelfs na 2028 nog door. Wie weet. Mensen hebben nu oplossingen nodig, ze hadden gisteren al oplossingen nodig. Natuurlijk vraagt het wat van de gemeente, maar het is toch prima dat de extra lasten bij de gemeente liggen en niet bij de mensen op dat schip? Ik denk oprecht dat mensen aan de rechterkant van deze zaal staan te springen na de beantwoording van het college. Ik zou toch een dringende oproep willen doen aan mijn collega's: als je echt vindt dat wat als er wat op de Silja gebeurt, mensonterend is, niet door de beugel kan, stem je voor de moties die nu op tafel liggen. Tot zover.

De VOORZITTER: Dank u. De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Weer in technische tijd, voorzitter. Ik heb vragen gesteld, maar ik krijg daar geen antwoord op. Dan wordt het wel lastig.

De VOORZITTER: De wethouder heeft antwoorden gegeven. Misschien zijn het niet de antwoorden die u wilt hebben, maar dan 1 ronde nog kort, maar echt alleen de vragen. Ik wil voor de rest geen enkele toelichting of wat dan ook hebben. U mag ze nog een keer stellen en daarna is het aan de wethouder of ze daar verder wel of niet op ingaat.

De heer SOYTEKIN (denk): Ik heb mij keurig gedragen, voorzitter, ook de vorige keer bij de technische tijd. Dat zal ik nu ook weer doen. De tweede vraag is namelijk niet beantwoord: hoeveel locaties heeft de wethouder op dit moment in ontwikkeling om de gekoppelde statushouders van Silja te verhuizen naar landlocaties?

De VOORZITTER: Anderen voor de tweede termijn? De heer Engelen.

De heer ENGELEN (vvd): Voorzitter, kort. Er is een paar keer verwezen naar het plan dat we in het najaar mogen ontvangen. Ik heb alleen nog geen beeld wat er in het plan komt te staan. Kunt u kort schetsen wat voor aspecten we daarin kunnen verwachten? Dank u.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Voorzitter, ik vind dit een heel pijnlijk debat. Zo pijnlijk dat ik me echt in ga houden, want ik wil echt niet bepaalde dingen gaan zeggen. Dit debat is echt heel pijnlijk. Ik constateer in ieder geval dat er gezegd wordt dat er geen nieuwe locaties in beeld zijn, dat er geen nieuwe locaties bekend zijn, dat het nog niet duidelijk is of de stem van de bewoners dadelijk doorslaggevend wordt en het meest verrassend: Merwe-Vierhavens is in ontwikkeling, daarvoor is de einddatum bij de deal met het COA 31 januari 2028 en ik hoor nu dat het nog onduidelijk is, dat is op zich positief nieuws, dat het nog onduidelijk is of de Silja daarna alsnog verlengd wordt. Maar het kon juist niet door de ontwikkeling van Merwe-Vierhavens. Het is heel verrassend dat dat nu opnieuw weer een optie wordt. Daar zijn wij erg door verrast. Maar nogmaals: ik hou het hierbij, want het is echt een pijnlijk debat.

De VOORZITTER: Anderen? De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, in aansluiting op de vraag van de heer Buijt roept het bij ons ook wel de vraag op: gaat het nu om de kade die vrij moet komen of wil het college echt stoppen met de Silja? Want er wordt nu het beeld geschapen alsof de gebiedsontwikkeling leidend is voor het wel of niet doorgaan van de Silja.

De VOORZITTER: Heeft mevrouw Baán daar een vraag over? De heer Van Dijk

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, ik wil terug naar waarvoor we hier gekomen zijn, dat gaat namelijk om de brief van de ombudsman en de kinderrechten. Ik ben blij met de appreciatie op een aantal van de moties. Tegelijkertijd ben ik ook wat in verwarring, want u zegt: heb met de ombudsman gesproken, met de Kinderombudsman en ik ga ook met de kinderen praten en dan pas komt er een plan. Maar ik heb het toch goed dat de Kinderombudsman al geconstateerd heeft dat een aantal kinderrechten geschonden worden? Ik ben wel benieuwd, wat heeft u dan in dat gesprek met elkaar verkend? U kunt inmiddels toch ook wel enigszins een beeld hebben van wat er nodig is om iets aan die kinderrechten te doen gegeven de beperkte omstandigheden van de Silja.

De VOORZITTER: Anderen? Niet. Dan vraag ik nu de wethouder te antwoorden.

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Laat het duidelijk zijn dat wij de Silja, de transitie naar structurele huisvestingsplekken op het land is voor ons een heel belangrijke opgave in deze stad. De deadline is 31 januari 2028 en het uitgangspunt is ook dat we deze verlenging of overeenkomst niet gaan verlengen. Laat dat duidelijk zijn. Dat is het uitgangspunt. Het uitgangspunt is dus: de Silja wordt niet meer verlengd na 31 januari 2028. We zijn bezig met de transitie naar het land. Het aantal locaties, de vraag van DENK. We hebben op dit moment geen aantallen in beeld over locaties in ontwikkeling. We gaan een zorgvuldig proces aan waarin we in gesprek gaan met de stad en deze opgave, ook met de wijkraden en ook met de Rotterdammers. Het gesprek met de ombudsman, die heeft zeker

zijn zorgen gedeeld over de dagactiviteiten, over de beperkingen die de kinderen ervaren op het schip, ook over de speelplekken. Daar hebben we het ook nog over gehad, wat er in de afgelopen periode wel is ontwikkeld waar kinderen kunnen spelen en waar ouders kunnen kijken. Daarover hebben wij het gesprek in elk geval telefonisch gevoerd. Een persoonlijke kennismaking, een fysieke kennismaking, die volgt. Daarom gaan we ook op de Silja met de ombudsman en de kinderen in gesprek om vooral op te halen wat belangrijk is als we bezig zijn met deze transitie.

De VOORZITTER: Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Voorzitter, ik neem aan dat dat wel een parallel proces is, want als we eerst nog allerlei inventarisaties gaan doen, voor mijn gevoel duurt het nu al meer dan een jaar, anderhalf jaar voordat we die leefomstandigheden voor kinderen hebben verbeterd. Het had allang gebeurd moeten zijn. Je hoeft ook geen rocketscience te hebben gestudeerd om te weten waar kinderen behoefte aan hebben. De ombudsman heeft volgens mij zelf al gesprekken gevoerd. Wat mij betreft, gaan we meteen aan de slag met het verbeteren van die leefomstandigheden, in plaats van dat er weer een heel bureaucratisch proces op gang komt, waarbij het nog langer duurt voordat we dat daadwerkelijk hebben verbeterd.

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Klopt. Dank u wel, voorzitter. Het zijn parallelle processen die hier lopen om te zorgen dat we, daar waar we kunnen versnellen, dat in kunnen zetten omdat het een heel belangrijk onderwerp is voor ons allemaal. Ja, het college wil stoppen met de Silja, de heer Van Dijk, vanuit de ChristenUnie heeft u de vraag gesteld: gaat het nou over de kade of over het stoppen met Silja? We willen stoppen met de Silja, alleen we zullen een zorgvuldig proces met elkaar moeten inrichten om deze transitie zorgvuldig te laten inplannen en uitvoeren.

De VOORZITTER: Hebben we dan alle vragen beantwoord? Dan heb ik een aantal toezeggingen genoteerd. Wethouder Nunnely zegt toe om met de ombudsman en de kinderen in gesprek te gaan over wat er verder nog moet gebeuren om het welzijn van de kinderen te bevorderen en dit ook mee te nemen in het plan van aanpak. Klopt dat? De wethouder komt schriftelijk terug op de termijn die wordt gehanteerd om mensen over te plaatsen en daarin werd 4 weken benoemd. Dat zijn de toezeggingen die ik heb genoteerd. Er zal vanavond gestemd worden over de moties die zijn ingediend. Dan zijn we daarmee aan het einde gekomen van agendapunt 7.3.

8 TWEEMINUTENDEBATTEN

8.1 Uitvoeringsstrategie Omgevingsvisie

De VOORZITTER: Agendapunt 8.1, de uitvoeringsstrategie omgevingsvisie. Daarin heb ik als eerste spreker staan de heer Başoğlu. U mag uw mond ook eerst leegeten, dan geef ik eerst iemand anders het woord. Dat is ter overweging.

De heer BAŞOĞLU (sp): Dank u wel, voorzitter. We moeten hier zo lang zitten, even een snackje mag wel, denk ik. De uitvoeringsstrategie en omgevingsvisie. De uitvoeringsstrategie omgevingsvisie regelt de investering van honderden miljoenen euro's in Rotterdam. Dat moet vooral waarde opleveren voor Rotterdammers en niet voor bouwers en projectontwikkelaars. Rotterdam heeft er recht op te kunnen zien of dat ook daadwerkelijk gebeurt. Met deze motie roepen wij de wethouder op om te doen wat zij zelf in de strategie belooft, namelijk het opstellen van een deugdelijke monitor. We zijn benieuwd naar de reactie van de wethouder op deze motie.

De VOORZITTER: De heer Dogan.

De heer DOĞAN (denk): Voorzitter, gezien mijn beperkte spreektijd dien ik deze motie ‘breid Wijkontwikkeling+ uit’ in voor Tarwewijk en Carnisse.

De VOORZITTER: Dank. De motie ‘monitor uitvoeringsstrategie en agenda Omgevingsvisie staat een naam onder’, maar staat geen handtekening onder. Dan heb ik hem nog niet ondertekend, maar dan komt u zo weer terug.

De VOORZITTER: De heer Dogan heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Breid Wijkontwikkeling+ uit

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 10 september 2026, ter bespreking van agendapunt 8.01 'Uitvoeringsstrategie Omgevingsvisie';

constaterende dat:
- de Tarwewijk en Carnisse volgens de officiële cijfers van de gemeente horen bij de top-3 wijken met de grootste stapeling van opgaven van Rotterdam;
- het college voor de komende jaren nu slechts vier wijken heeft uitgekozen voor de speciale en intensieve aanpak Wijkontwikkeling+ (Bloemhof, Bospolder Tussendijken, Crooswijk en Lombardijen);
- de Tarwewijk en Carnisse hierdoor nu buiten deze gerichte hulp vallen;

overwegende dat:
- het programma Wijkontwikkeling+ juist is bedoeld om wijken waar veel problemen samenkomen langdurig extra steun en investeringen te geven om de leefomgeving te verbeteren;
- het college heeft aangekondigd de plannen voor de stad te gaan herijken en in 2028 met een officieel aangepaste uitvoeringsagenda te komen;

verzoekt het college:
- om bij de herijking van de plannen, en uiterlijk bij de geactualiseerde uitvoeringsagenda in 2028, Tarwewijk en Carnisse alsnog officieel op te nemen in het programma Wijkontwikkeling+;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. B. Dogan

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan de heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd): Dank u wel, voorzitter. De USOV gaat de ambities op het gebied van nieuwbouw ook voor een belangrijk deel in regelen, dus hoeveel woningen gaan we nu bouwen? In de woonvisie, bespreken we volgende week, hebben we het heel erg duidelijk over percentages betaalbaar. Het moet nu 50 of 65 procent midden of sociaal zijn. In het coalitieakkoord gaan we het veel meer over absolute aantallen hebben: zoveel mogelijk huizen, waarvan tenminste 10.000 bijvoorbeeld betaalbaar. Wat gaat bij de uitvoering van de USOV voorrang krijgen? Gaan we het dan hebben over percentages of gaan we het dan vooral hebben over absolute aantallen?

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Coşkun.

Mevrouw COŞKUN (pvdd): Dank u wel, voorzitter. In de commissie bouwen en wonen hebben we kennisgenomen van de wijkaanpak wijkontwikkeling+ extra aandacht, geld en energie in focuswijken. Geweldig. Echter, Partij voor de Dieren gelooft dat als wij wijken echt willen helpen, de gemeente ook de informele partijen uit de wijken moet omarmen en ondersteunen. Daarvoor hebben we ook voor de verkiezingen een stembusakkoord getekend. Wij willen daar graag een aanvulling geven, versterk die sociale basis. Daarvoor dienen we een motie in.

De VOORZITTER: Mevrouw Coşkun heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3. Versterk de Sociale Basis

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 10 sept 2026, ter bespreking van het Uitvoeringsstrategie Omgevingsvisie;

constaterende dat:
- de gemeenteraad de Uitvoeringsstrategie en Uitvoeringsagenda Omgevingsvisie (USOV) 2026-2033 heeft besproken, waarin Wijkontwikkeling+ wordt geïntroduceerd voor wijken met een stapeling van sociale, fysieke en veiligheidsopgaven, waaronder Delfshaven;
- de Welzijnscoalitie Delfshaven al jarenlang actief is in de wijk op thema's als armoede, eenzaamheid, informele zorg en het naar elkaar omkijken, en daarmee laat zien wat lokale, informele kracht kan betekenen voor een wijk;
- voor de verkiezingen GR26 het stembusakkoord 'Versterk de Sociale Basis' aangeboden door de Welzijnscoalitie Delfshaven, ondertekend is door Partij voor de Dieren, PRO, Bij1, CDA, CU, Leefbaar Rotterdam, SP en Volt;

overwegende dat:
- informele welzijnspartijen zoals de Welzijnscoalitie Delfshaven cruciale ondersteuning bieden bij de opgaven van Wijkontwikkeling+, zoals armoedebestrijding, het tegengaan van eenzaamheid en het organiseren van informele zorg, herstellen van vertrouwen, en daarmee taken vervullen die de gemeente niet zelfstandig kan uitvoeren;
- deze partijen dit werk nu grotendeels doen met versnipperde en niet-geïndexeerde projectsubsidies, wat hun continuïteit en onafhankelijkheid ondermijnt;
- structurele, meerjarige financiering- in plaats van losse projectfinanciering- nodig is om deze partijen in staat te stellen hun werk vol te houden en waar nodig te laten groeien;
- het Stembusakkoord hiertoe al een concreet uitgangspunt biedt, namelijk het meerjarig dekken van onder andere de vaste lasten van lokale bewonersorganisaties en buurtinitiatieven;
- de ambities van Wijkontwikkeling+ risico lopen te stranden als de informele partijen waarop de aanpak leunt, financieel niet structureel worden ondersteund;

verzoekt het college:
- de Welzijnscoalitie Delfshaven te omarmen als partner voor expertise, ervaring en planvorming bij Wijkontwikkeling+ Delfshaven;
- de Welzijnscoalitie Delfshaven langdurig en structureel financieel te ondersteunen, in lijn met de uitgangspunten van het Stembusakkoord, zodat de vaste lasten en continuïteit van de beweging meerjarig geborgd zijn;
- deze structurele financieringsaanpak ook te bieden aan vergelijkbare informele welzijnspartijen in andere wijken die zijn aangewezen voor Wijkontwikkeling+;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. Z.P. Coşkun, T.J.D. Isaack en G.G. van Dijk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: De heer Başoğlu heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Monitor Uitvoeringsstrategie en-agenda Omgevingsvisie

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 9 september 2026 ter bespreking van de 'Uitvoeringsstrategie en Uitvoeringsagenda Omgevingsvisie';

constaterende dat:
- op 2 september 2026 in de commissie Bouwen en Wonen gesproken is over de Uitvoeringsstrategie en de Uitvoeringsagenda Omgevingsvisie (iBabs 26bb001466);
- in dat overleg vragen zijn gesteld aan de wethouder over de wijze waarop de monitoring op de Uitvoeringsstrategie en de Uitvoeringsagenda Omgevingsvisie vorm krijgt;
- wij een verzoek hebben gedaan om de Raad een format voor de monitor op de Uitvoeringsstrategie en de Uitvoeringsagenda Omgevingsvisie aan de Raad ter bespreking aan te bieden;
- de wethouder in dat overleg gewezen is op de tekst op bladzijde 28 en op bladzijde 29 in de Uitvoeringsstrategie, die ziet op monitoring;

overwegende dat:
- de Uitvoeringsstrategie en-agenda richting geven aan de samenhang en prioritering van gebiedsontwikkelingen, stedelijke programma's en wijkgerichte investeringen in de periode 2026-2033;
- de uitvoering van de Uitvoeringsstrategie afhankelijk is van veel interne en externe factoren en dus risico's met zich meebrengt;
- de interne en externe factoren en opgetreden risico's aanleiding kunnen geven tot noodzakelijke bijstelling van (de doelen in) de Uitvoeringstrategie of-agenda;
- bestaande rapportages en monitors voornamelijk inzicht geven in afzonderlijke projecten en programma's en daarmee onvoldoende zichtbaar maken wat de gezamenlijke effecten en onderlinge afwegingen zijn van de Uitvoeringstrategie en-agenda;
- een monitor, met een overzichtelijke set indicatoren, van de Uitvoeringsstrategie en-agenda daarom noodzakelijk is;
- de set indicatoren voldoende inzicht moeten geven per wijk of doelgroep of woonsegment om voldoende specifieke conclusies te kunnen trekken;

verzoekt het college om:
- uiterlijk 31 december 2026 een voorstel naar de raad te sturen waarin beschreven is:
• op welke indicatoren de Uitvoeringsstrategie en-agenda gemonitord zal gaan worden;
• op welke delen van de stad (wijken), doelgroepen en woonsegmenten meting van de indicatoren zal plaatsvinden;
• hoe en wanneer op deze indicatoren een nulmeting plaatsvindt;
• met welke frequentie en methode de indicatoren bepaald zullen worden;
• in welke vorm en op welk moment (of welke momenten) de raad met een integrale rapportage geïnformeerd wordt over deze indicatoren;
• hierbij aan te geven hoe de samenhang is met andere rapportages waarin het college over beleid en doelstellingen aan de raad rapporteert;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. E. Başoğlu

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Dank u wel, voorzitter. Ik wil graag mijn waardering uitspreken voor deze uitvoeringsstrategie het overzicht, de duidelijkheid en het perspectief dat we hiermee nu ook hebben. Want dat is de uitwerking van het college op de Omgevingsvisie die door ons als raad is vastgesteld in de vorige periode. Daarmee is het, wat D66 betreft, ook een prima kapstok en een fasering voor ruimtelijke projecten en plannen die we hebben en waar ook deels middelen tegenaan zijn gezet. Goed om dat overzicht te hebben. Formeel gaat de raad over die eerder, wat ik al zei, vastgestelde Omgevingsvisie en gaat het college over de uitvoeringsstrategie en de uitvoeringsagenda. Laten we die 2 onderdelen ook niet te veel door elkaar halen, vermengen en husselen. Want ik kan mij goed voorstellen dat er wellicht delen zijn waar je het als partij niet mee eens bent. Tegelijkertijd: al die plannen gebundeld in deze uitvoeringsstrategie komen apart naar de raad. Het is niet dat met deze strategie ons werk is gedaan en daarbovenop: de Omgevingsvisie wordt ook nog eens herijkt. Alle ruimte om daar als raad, waar we over gaan, ook weer wat van te vinden. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u. Zijn er nog anderen die het woord wensen? Ja, de heer Jaspar.

De heer JASPAR (pro): Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ik wilde ook mijn waardering uitspreken. We hebben een goed gesprek gehad in de commissie en wij zien ook erg uit naar de uitwerking van de accentverschillen die in de wethoudersbrief van 19 augustus genoemd zijn in de verdere uitvoeringsagenda.

De VOORZITTER: Anderen? Niet. Heeft de wethouder de moties al?

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Ik heb de moties nog niet gekregen, maar gelukkig zijn alle raadsleden zo vriendelijk geweest om vooraf zaken met deze wethouder te delen. Daar kunnen wij wel mee werken. Ik ben allereerst blij met de steun voor de uitvoeringsstrategie Omgevingsvisie. Ik denk dat het een belangrijk document is om de groei van de stad, de ambitie die we hebben voor betaalbare woningen, voor meer bedrijvigheid, voor groenere wijken, dat we die een plek kunnen geven in die strategie, dus een werkwijze, zodat we ervoor kunnen zorgen dat we de komende jaren met gezwinde spoed aan de slag blijven gaan. Ik denk ook dat het heel mooi is dat er 2 sporen zijn, zowel de grote gebiedsontwikkelingen die in gebiedspakketten landen en het spoor van wijkontwikkeling die in gebiedsagenda s tot uitvoering komt, waarin je ook echt kijkt naar de wijken in de bestaande wijken in de gebieden. Het is misschien ook goed om dan meteen even door te gaan naar de moties. De SP heeft een motie ingediend ‘monitor de uitvoeringsstrategie en -agenda van de Omgevingsvisie’. Ik snap die gedachte, want natuurlijk is het belangrijk om ook te monitoren wat je daar aan het doen bent. Maar toch moet ik deze motie ontraden. Wij hebben in de commissie ook al gezegd, de toezegging gedaan, dat er ook een monitor aankomt. Er komt een startnotitie voor begin 2027 voor de actualisatie van de Omgevingsvisie. Daar zit ook een voorstel voor de monitoring in. Dat is ook een goed moment om de indicatoren van die monitor, om daarover het gesprek te voeren. In uw motie doet u al een aantal suggesties voor die indicatoren, maar ik denk dat we dat gesprek beter op dat moment kunnen voeren. Want dan hebben we ook een voorstel hoe het college denkt dat het goed is om die uitvoeringsstrategie goed te kunnen volgen. DENK heeft een motie wijkontwikkeling+, gelijke steun voor onze zwaarste opgave wijken. Ik snap die gedachte

heel erg, want we hebben nu gezegd dat er 4 wijken zijn waar we een wijkontwikkeling plus opgave zien. Dat zijn echt wijken waar een stapeling van fysieke sociale en veiligheidsproblemen zich voordoet. We hebben natuurlijk meer wijken of buurten, soms is het kleiner dan een heel wijkniveau, waar dat een rol speelt. Maar wij hebben nu op basis van indicatoren die 4 uitgekozen. Dat is onder andere Bloemhof waar dat een rol speelt, Carnisse en de wijken die u noemt, dat zijn de Tarwewijk en Carnisse, daar wilt u ook een wijkontwikkeling+. Daarvan is nu de afweging gemaakt dat niet te doen en met de volgende reden. A, die actuele inzichten hebben tot deze 4 wijken geleid. Voor de wijken, specifiek, die u noemt. Voor de Tarwewijk lopen nog herstructureringsprojecten. Die zijn in gang gezet en die worden nog afgerond. Dus het komt te vroeg om die nu ook al aan te wijzen als wijkontwikkeling+ gebied. Het kan bij de herijking in 2028 wel het geval zijn dat hij aan die indicatoren voldoet, dus u loopt iets vooruit. Maar we zien zeker dat daar ook de opgave groot is. Hetzelfde geldt een beetje voor Carnisse. Daar wordt de huidige aanpak voortgezet binnen het NPRZ-gebied. Als daar ook extra middelen voor beschikbaar komen, daar zijn we de lobby voor aan het voeren, dan kunnen we ook daar een grootschalige aanpak overwegen. Het is nu nog net te vroeg. Geef ons de kans om in de 4 wijken die we nu hebben die wijkontwikkeling+ echt handen en voeten te geven, dan komen we bij de actualisatie bij u terug. Ook op basis van indicatoren en cijfers kunnen we die manier van werken uitbreiden. Om die redenen moeten we de motie op dit moment ontraden. Dan de heer Verweij, die vraagt: gaan we nou met percentages werken of met absolute aantallen? Die uitvoeringsstrategie is natuurlijk vastgesteld door het college enige tijd geleden, toen was het coalitieakkoord er nog niet. De manier van werken, of dat nou met absolute aantallen of met percentages is, daar komen we bij u op terug in het 100-dagenplan. Dat is eind dit jaar. Dan hebben we ook doorgeakkerd waar die betaalbare woningen landen en hoe we dat gaan tellen. Ik hoop dat dat voor nu voldoende is. Dan de Partij voor de Dieren, die zegt: we hebben een stembusakkoord, versterk de sociale basis. Ik snap dat u denkt: dat kunnen we hier misschien in deze uitvoeringsstrategie wel laten landen. Dat vinden wij ook heel sympathiek, alleen deze motie is net niet het juiste moment en het juiste debat om daar ook structurele middelen voor te verzinnen. Dus die moet ik ontraden. Wel kan ik u de toezegging doen, dat is tweeledig op het tweede en derde dictum, dat er bij de uitwerking van de wijkontwikkeling + Delfshaven de welzijnscoalitie Delfshaven zullen betrekken. Dat is de eerste toezegging en het tweede dat er daarnaast ook gewerkt wordt aan een plan voor de sociale basis. Dat is de portefeuille van de heer Segers-Hoogendoorn, maar heb ik met hem afgestemd. Ook hierin wordt de welzijnscoalitie meegenomen. Dat zijn de 2 toezeggingen en ik hoop dat u daarmee ook uit de voeten kan.

De VOORZITTER: Eerst de heer Başoğlu.

De heer BAŞOĞLU (sp): Dank u wel, voorzitter. Ik ben blij met de toezegging dat er een monitor komt, dat er toch wel echt een volwaardig monitor gaat komen en dat daar ook een voorstel voor komt. Kan de wethouder garanderen dat we dan in januari zo'n format gaan krijgen? Ik hoor graag daar antwoord op. Als dat zo is, dan wil ik de motie ook terugtrekken.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Voorzitter, ik had op mijn blaadje staan begin 2027. Ik denk dat dat januari is, maar of dat helemaal januari is. Ik wacht heel even af of daar nog iets, een haak of een oog aan zit die ik niet zie, maar daar kom ik dan zo op terug.

De VOORZITTER: Mevrouw Coşkun.

Mevrouw COŞKUN (pvdd): Dank u wel, voorzitter. Dank voor de toezegging. Ook wij willen dan terugtrekken. Wij willen dan tijdens de begroting weer opnieuw indienen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Motie nummer 3 wordt teruggetrokken. De heer Başoğlu ook nog voor de zekerheid de check. Wat is de definitie van begin? Februari ook? Tot waar is het begin.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Er wordt bij gezegd: eerste kwartaal. Ik hoop dat u daarmee uit de voeten kan.

De VOORZITTER: Ik zie de heer Başoğlu knikken, dan mag ik daarmee concluderen dat zijn motie kan worden ingetrokken. Dat is de motie op het stuk, nummer 1 wordt ook ingetrokken. Dan hebben we daarmee alle moties gehad.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Verder, D66 en PRO omarmen de werkwijze, daar zijn wij heel blij mee en daar komen we verder met u over in gesprek.

De VOORZITTER: Heel goed. Dan heb ik ook nog 1 toezegging genoteerd dat de wethouder heeft toegezegd bij de uitwerking van de wijkontwikkeling+ de welzijnscoalitie Delfshaven mee te nemen. Dan zijn wij hiermee aan het einde gekomen van agendapunt 8.1. Voordat we naar agendapunt 8.2 gaan de avond nog een beetje doornemen. De heer Soytekin heeft daar misschien al een opmerking over zeker.

De heer SOYTEKIN (denk): Zeker, daar ga ik u bij helpen, voorzitter Agendapunt 8.2 over armoede en armoedebeleid et cetera. Ik heb zelf heel weinig spreektijd meer, ik had net ook al in de presidiumgroepsapp aangegeven dat ik hem graag intrek en doorschuif naar een actua.

De VOORZITTER: Dat is agendapunt 9.2 overigens, maar dit agendapunt wordt nu hiervan af gehaald en de heer Soytekin heeft aangegeven dat hij dat volgende week bij de actua ook wil behandelen. Dan houden wij nog 8.2, 8.3 en 9.1 over. Ik zou het volgende willen voorstellen dat wij de debatten afmaken, dat daarna geschorst wordt voor een dinerpauze. Let wel op: wij hebben geen diner nu zelf besteld, dus u zult zelf aan de pizza's moeten, dan kunt u die misschien alvast bestellen bij de bij de pizzaboer en dat we de dinerpauze dan meteen nog gebruiken voor stemmingsoverleg, als u daar behoefte aan heeft. Houden we dat vol op deze manier? Mevrouw Coşkun.

Mevrouw COŞKUN (pvdd): Dan heb ik nog een opmerking over een ander agendapunt, dat ik ook de 3 moties wil intrekken. Mag ik dat nu zeggen?

De VOORZITTER: Dat mag ook gelijk, want we doen gelijk de administratie. Welke moties bij welk debat wil u intrekken?

Mevrouw COŞKUN (pvdd): Bij agendapunt 7.1 over het voedsel initiatiefvoorstel. Motie 1, 2 en 3 willen we graag terugtrekken.

De VOORZITTER: Bij 7.1 worden moties 1, 2 en 3 ingetrokken, dan weet u dat gelijk ook voor het stemmingsoverleg zo meteen. Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pro): Mijn fractie heeft wel de voorkeur om in 1 keer door te gaan, dus dan ook die schorsing niet te lang te doen voor de stemmingen.

De VOORZITTER: Wat is te lang? We kunnen ook meteen doorgaan, dat we een korte schorsing hebben, maar het is de vraag hoe lang u uw schorsing nodig heeft. Een kwartier? Heeft iedereen genoeg aan een kwartier, want dan kunnen we doorgaan. Dat vind ik ook prima. Dan eet u wel allemaal wat later. Dan gaan we in 1 keer door met een kwartier schorsing tussendoor voor stemmingsoverleg. Dan kunt u daarna dineren. Dan gaan we nu ook heel snel door met het volgende agendapunt.

8.2 Het herziene initiatiefvoorstel Reitema e.a. over ‘Rotterdam strijdt samen tegen femicide’

De VOORZITTER: Agendapunt 8.2. Mevrouw Reitema en de heer Verweij mogen meteen aan deze kant van de tafel komen zitten.

De VOORZITTER (de heer Biljoen): Dan gaan we verder met agendapunt 8.2, dat is het herziene initiatiefvoorstel over Rotterdam strijdt samen tegen femicide. Dan nodig ik graag mevrouw Reitema en de heer Verweij uit achter de collegetafel. Ze hebben inmiddels plaatsgenomen. Dan wil ik u vragen: wilt u nog een korte toelichting geven op het initiatiefvoorstel? Dan geef ik als eerst het woord aan mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pro): Dank, voorzitter. Achter de voordeur is de meest onveilige plek voor vrouwen. Het zijn mannen die hun vrouwen vermoorden, hun partner, hun ex-partner. Vreselijke verhalen lezen we elke keer weer en het wordt ook steeds meer zichtbaar via de media. Want noem het beestje bij de naam, ook in de media, dat zie je steeds vaker. Het is femicide. Voorzitter, femicide is geen zorgprobleem, dat is een veiligheidsprobleem. Het gaat om onze veiligheid, om jouw veiligheid, om mijn veiligheid. Daar is ook het idee van de werkgroep mee geboren in 2023, alweer 3 jaar geleden. Sindsdien zijn we keihard aan de slag gegaan met de vraag: wat kunnen we nou in Rotterdam nog meer doen om deze meest voorspelbare moord te voorkomen? We hebben onder meer een technische sessie gehad, werkbezoeken gehad en ook vooral heel hard gewerkt aan dit initiatiefvoorstel, waar ik ook ontzettend trots op ben, met een ontzettend breed draagvlak, veel partijen, waarvan de samenstelling ook is veranderd, want het is in de vorige collegeperiode ingediend en nu, in de nieuwe collegeperiode, bespreken we het. Dat is natuurlijk ook opmerkelijk, want oppositie-coalitie is inmiddels ook weer veranderd. Desalniettemin, wij steken samen de schouders eronder om dit probleem een hoofd te bieden. Het mooie is dat ook nog eens dit voorstel is opgenomen in het nieuwe coalitieakkoord. We gaan het gewoon doen. We hebben ook een goede commissiebespreking gehad. Dank voor alle input. Daar is ook de uitnodiging nogmaals gedaan dat de werkgroep ook openstaat voor meer leden, dus weet dat dat mogelijk is. In de commissie hebben we ook wel wat aanvullingen gedaan op het initiatiefvoorstel. We hebben het ook gehad over toxische mannelijkheid, dat heeft BIJ1 ingebracht. Dat is ook wel waar de werkgroep zich goed in kon vinden, dat moet altijd meegenomen worden. Ook over Partij voor de Dieren, die hebben het gehad over het betrekken van bijvoorbeeld stichting Mendoo. Dat hebben we ook opgenomen en gewijzigd in het initiatiefvoorstel en er zijn ook best wel wat taalfoutjes nog uitgehaald. Dus er zijn wat wijzigingen gekomen. Die hebben ook een nieuwe versie gehad en dat zit allemaal gearceerd in het onlinedocument. Voorzitter, dit voorstel is een eerste stap. Een grote mijlpaal, maar echt een eerste stap, want er is nog veel te doen en we zijn nog lang niet klaar. Toevallig, vandaag nog, las ik dat zelfs advocaten doelwit worden van partnergeweld. Dat blijkt uit onderzoek van Investico. Bijna 40 procent van de Nederlandse familierechtadvocaten is bedreigd in zaken waar sprake is van fysiek of psychisch geweld in een relatie. Vooral advocaten die het slachtoffer bijstaan, worden bedreigd. De ene advocaat werd buiten de rechtbank opgewacht, een ander werd klemgereden en soms zijn ze zelfs zelf slachtoffer van stalking. Voorzitter, dat is natuurlijk onacceptabel en we moeten met zijn allen optreden tegen deze terreur. Er is nog genoeg werk aan de winkel totdat we allemaal veilig zijn voor en dus ook achter de voordeur. Nog een kleine oproep, zet het in de agenda, 19 september kan je ook aansluiten bij de demonstratie ‘stop femicide’ van de dolle Mina's. Dan geef ik graag het woord door aan mijn mede kartrekker Erik Verweij. Ik hoop dat we nog een lange samenwerking en nog veel mijlpalen gaan verzetten.

De VOORZITTER (de heer Biljoen): De heer Verweij, aan u het woord.

De heer VERWEIJ (vvd): Dank u wel, voorzitter en ook dank je wel, collega. Je kunt je natuurlijk afvragen bij zo'n initiatiefvoorstel over femicide: wie is daarop tegen? Wie wil er nou niet dat er minder femicide plaatsvinden? Wie is er nou niet tegen de moord van vrouwen? Wat voegt dit plan toe, zou je je kritisch kunnen afvragen. Maar het punt is het volgende: vorige week nog heeft het CBS een onderzoek gepubliceerd over de getallen van moord en doodslag van de afgelopen 5 jaar. Daarin blijkt dat allerlei vormen van dood en van levensdelicten goed onder controle te krijgen zijn, het laagste aantal moorden in veel opzichten in 5 jaar tijd. Alleen als het gaat om de moord op vrouwen, vaak gepleegd door een partner, vinden we het buiten ingewikkeld om dat getal naar beneden te krijgen. Dat blijft al heel erg lang hetzelfde, terwijl dit juist een heel specifieke moord is met een heel specifieke duidelijke aanloop. We weten dat er een aantal rode vlaggen zijn die kenmerkend zijn voor de aanloop ernaartoe. We kunnen het vaak voorspellen en als je in de krant leest: het is er weer eentje, dan zie je heel vaak: ze waren bekend bij Veilig Thuis, familie zag het aankomen. In sommige gevallen heeft het slachtoffer de uitvaartpolis op haar bed neergelegd, omdat ze zo zeker wist dat het eraan zat te komen en toch zijn we er zo weinig in geslaagd om deze vrouwen te beschermen. Dat betekent dat er gebrek aan prioriteit ergens in zat. Ik ben nog steeds dolblij met het interview van de burgemeester van een van haar eerste 100 dagen waarin ze aangaf: dit probleem gaat bij mij wel degelijk topprioriteit krijgen. Ik mag graag geloven dat dit initiatiefvoorstel daar een hele kleine bijdrage aan gaat leveren. Maar vooral op dat proces ernaartoe, het idee dat je met partijen van heel erg links naar heel erg rechts bij elkaar kan komen, dit op de agenda kan zetten en ook echt een solide basis hebt gelegd voor een heel langdurige samenwerking waarin je samen met elkaar op werkbezoek gaat, samen vragen stelt, elkaars ideeën aanscherpt en toetst, dat dat ook echt een noodzakelijk onderdeel zal zijn van de oplossing. Dus is ook van mijn kant zeer veel waardering voor het harde werk van mijn collega, maar ook de collega's in de zaal. Ook de goede constructieve vragen en aanvullingen van Partij voor de Dieren en van BIJ1 bij de commissiebehandeling. Dat geeft me hoop dat we met dit werk wat we aan het doen zijn hier en daar echt een keer een leven kunnen redden. Ik kan alleen maar zeggen dat we tot op het bot gemotiveerd zijn om daarmee door te gaan.

De VOORZITTER (de heer Biljoen): Hartelijk dank voor deze toelichting. Dan gaan we over naar de eerste termijn van de raad. Ik geef als eerste het woord aan de heer Başoğlu.

De heer BAŞOĞLU (sp): Dank u wel, voorzitter. Femicide is de uitkomst van macht, controle en ongelijkheid. Een vrouw zonder eigen inkomen, een betaalbare woning of veilige opvangplek en zorg is materieel minder vrij om aan geweld te ontsnappen. De SP steunt het voorstel met de kanttekening dat rode vlag herkennen alleen zin heeft als er iemand opneemt, ingrijpt en opvang biedt. Meer meldingen vereisen bijvoorbeeld meer capaciteit. Dat moeten we met elkaar goed organiseren. Reserveer bijvoorbeeld structureel meer geld voor Veilig Thuis, Philomena, hulpverleners en opvang waar huisdieren mee kunnen, zorg voor 1 vast aanspreekpunt, voldoende inkomen, betaalbare huisvesting en vooral ook menselijke opvolging. We zijn ook benieuwd hoe de indieners hiernaar kijken. Dat moeten we wel goed met elkaar regelen, anders gaat toch mis. Dat was het, tot zover.

De VOORZITTER (de heer Biljoen): Dank u wel. De volgende op mijn lijstje is mevrouw Coşkun.

Mevrouw COŞKUN (pvdd): Dank u wel, voorzitter. In de commissievergadering heeft Partij voor de Dieren inderdaad aandacht gevraagd om de relatie tussen de mensenmishandeling en dierenmishandeling bij elkaar te brengen. Want helaas, die is er. 55 procent van de mishandelende vrouwen met een huisdier geeft aan dat de dader ook het huisdier heeft mishandeld of zelfs gedood. 41 procent zegt dat niet te willen vluchten als er geen opvanglocatie is voor hun huisdier is geregeld. Partij voor de Dieren wil meer diervriendelijke opvanglocaties. Daarom dienen we de motie ‘zekerheid voor diervriendelijke opvang’ in.

Daarnaast willen wij ook dat huisdieren sneller opgevangen kunnen worden. Nu kunnen hulpverleners kunnen advies vragen tussen 9.00 uur en 17.00 uur. Dat kan beter. Met onze motie ‘lokale crisislijn voor de huisdieren van slachtoffers van geweld’ roepen we het college op om te onderzoeken hoe deze crisislijn 24 uur open kan zijn. Voorzitter, wij hopen met deze moties dat de slachtoffers van femicide niet hoeven te kiezen tussen haar eigen veiligheid en de veiligheid van hun huisdier. Graag uw aandacht hiervoor en steun.

De VOORZITTER (de heer Biljoen): Mevrouw Coşkun heeft de volgende moties ingediend.

Motie 1. Lokale crisislijn voor huisdieren van slachtoffers van geweld

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 10 september 2026, ter bespreking van het Initiatiefvoorstel Reitema e.a. over 'Rotterdam strijdt samen tegen femicide';

constaterende dat:
- 41% van de mishandelde vrouwen met huisdieren aangeeft niet te durven vluchten zonder hun huisdier;
- Stichting Mendoo een unieke hulp- en advieslijn biedt voor hulpverleners die ondersteuning nodig hebben bij het vinden van een passende opvangplek voor een huisdier;
- deze hulp- en advieslijn slechts van 9:00 tot 17:00 bereikbaar is;
- hulpverleners in de praktijk soms veel tijd kwijt zijn aan het vinden van een passende opvangplek voor het huisdier van een slachtoffer;

overwegende dat:
- dierenwelzijnsorganisaties, zoals Stichting Mendoo en de Rotterdamse dierenbescherming, beschikken over expertise en netwerken die kunnen helpen om de opvang van huisdieren sneller te organiseren;
- een snelle en passende oplossing voor de opvang van huisdieren kan voorkomen dat slachtoffers moeten kiezen tussen hun eigen veiligheid en de veiligheid van hun huisdier;

verzoekt het college:
- samen met Stichting Mendoo, de Rotterdamse Dierenbescherming en Veilig Thuis te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om hulpverleners, ook buiten kantooruren, advies te geven, bijvoorbeeld in de vorm van een crisislijn, over het vinden van een passende opvangplek voor huisdieren van sláchtoffers van huiselijk geweld;
- de raad over de uitkomsten van dit onderzoek te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. Z.P. Coşkun

Motie 2. Zekerheid over diervriendelijke opvang

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 10 september 2026, ter bespreking van het Initiatiefvoorstel Reitema e.a. over 'Rotterdam strijdt samen tegen femicide';

constaterende dat:
- 55% van de mishandelde vrouwen met huisdieren aangeeft dat de dader het huisdier heeft mishandeld of zelfs heeft gedood;

- 41% van de mishandelde vrouwen met huisdieren aangeeft niet te durven vluchten zonder hun huisdier;
- er te weinig diervriendelijke opvanglocaties zijn voor slachtoffers van geweld;

overwegende dat:
- het College heeft aangegeven ernaar te streven toekomstige opvanglocaties, voor vrouwen zoveel mogelijk diervriendelijk te maken;
- de daadwerkelijke uitvoering van dit streven afhankelijk is van de beschikbare financiële middelen;
- de veiligheid van slachtoffers van huiselijk geweld nooit afhankelijk zou moeten zijn van de vraag of er op dat moment voldoende financiële middelen beschikbaar zijn voor de opvang van hun huisdier;
- er voorkomen moet worden dat slachtoffers moeten kiezen tussen hun eigen veiligheid en de veiligheid van hun huisdier;

verzoekt het college:
- ervoor te zorgen dat slachtoffers van huiselijk geweld die met hun huisdier vluchten toegang hebben tot passende, diervriendelijke opvang;
- de gemeenteraad zo snel mogelijk te informeren wanneer dit streven niet gehaald lijkt te worden, en daarbij inzichtelijk te maken welke extra financiële middelen er nodig zijn om dit wel te realiseren;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. Z.P. Coşkun

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (de heer Biljoen): Dan gaan we door naar de volgende spreker op mijn lijst, dat is mevrouw Van Dijk. Voor haar is het haar maidenspeech.

Mevrouw VAN DIJK (Ir): Voorzitter, bijna 8 jaar geleden stapte ik voor het eerst het Rotterdamse stadhuis binnen. Als student van 19 begon ik als stagiair op de fractie van Leefbaar Rotterdam. Want Leefbaar Rotterdam, dat was er met de paplepel wel ingegoten. Jaarlijks hoorde ik op 6 mei van mijn ouders dat ik als baby in de buggy meeliep met de indrukwekkende rouwstoet tijdens de uitvaart van Pim Fortuyn. Ik kom dus uit een echt Leefbaar gezin, een warm gezin waarin ik een zorgeloze jeugd heb mogen meemaken. De enige zorg die mijn ouders hadden, was of ik 's avonds laat wel eens veilig thuis zou komen, want die veiligheid is een groot probleem in onze stad. Het maakt niet uit waar je precies bent, als jonge vrouw voel je je vaak onveilig. Tijdens het uitgaan, in het OV of onderweg naar huis met je sleutels in je hand en een trackingapp op je telefoon, zodat je vriendinnen en je moeder in de gaten kunnen houden of je al bijna thuis bent. Dit alles zou niet nodig moeten zijn en we moeten dit als samenleving ook nooit normaal gaan vinden. Hoe kunnen we dat veiligheidsgevoel van vrouwen verbeteren en ook daadwerkelijk de veiligheid achter de voordeur aanpakken? Want wat nou als je dat warme gezin niet hebt en je je zorgen maakt over de veiligheid van je kinderen of die van jezelf, omdat je partner is veranderd in een dictator die alles wat je doet in de gaten houdt of je zelfs verbiedt om naar buiten te gaan, in plaats van die oude versie van die lieve man die je bombardeerde met cadeautjes. Dit zijn signalen van gebeurtenissen die uiteindelijk kunnen leiden tot femicide. Deze signalen zorgen er ook voor dat femicide te voorspellen is en dus te voorkomen. Daarom is het zo belangrijk dat er meer bekendheid komt over de rode vlaggen van intiem terreur die uiteindelijk kunnen leiden tot femicide. Helaas zijn we hier als samenleving toch nog onvoldoende bewust van. Daarom is het nodig om hier stevig op in te blijven zetten met bijvoorbeeld gerichte campagnes over die rode vlaggen en ook het bespreekbaar maken

daarvan. Want het is vaak lastig om die zorgen bespreekbaar te maken met de mensen waar je die zorgen over hebt. Mensen weten vaak niet hoe ze dat moeten doen, maar het is zo belangrijk dat als je je zorgen maakt, je het ook echt bespreekbaar maakt. Als je twijfelt, vraag om hulp. Die is er. Daarom mijn oproep vandaag: blijf de rode vlaggen bekend en bespreekbaar maken. Daarom ben ik er trots op dat wij hier vandaag stappen in zetten met dit initiatiefvoorstel dat strijd tegen femicide, omdat elke vrouw zich veilig moet voelen en ook daadwerkelijk veilig moet zijn, altijd en overal. Dank u wel.

De VOORZITTER (de heer Biljoen): Dank u wel voor deze mooie bijdrage. Dan is het volgende op mijn lijstje de heer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): Dank u wel, voorzitter. Femicide dat is nogal iets, dat de vrouwen niet normaal over straat kunnen, vooral in de avonduren en wij hebben daar natuurlijk dan iets op gevonden, tenminste, een klein apparaatje dat we bij vrouwen misschien om de nek kunnen hangen of aan de sleutelbos en wanneer er onraad is, dat ze daar op kunnen fluiten. Dat is enorm en daar hopen we dan mee, een collega van mij is heel enthousiast daarover en is aan de slag gegaan. We hebben er inmiddels 500 van besteld en we gaan die ook onder andere aan de dames uitdelen. We hopen hier in ieder geval een statement mee te maken dat de dames zich misschien een klein beetje veiliger voelen. In ieder geval, dat ze aandacht kunnen vragen als er iets gebeurt. Ik ga daar aan de initiatiefnemers allereerst eentje uitdelen.

De VOORZITTER (de heer Biljoen): Terwijl de heer Siemons door de raadzaal loopt om meer fluitjes uit te delen, kijk ik de raadzaal rond of er nog meer sprekers zijn op dit onderwerp. De heer Soytekin. Wel een klein verzoek, beste raadsleden, hoe verleidelijk het ook is, de fluit niet in deze raadzaal te gebruiken. De heer Soytekin, aan u het woord.

De heer SOYTEKIN (denk): Voorzitter. Ik zal het kort houden. Ik heb 2 moties die ik wil indienen, die heb ik ook aangekondigd in de commissie, waar ik ook lovende woorden heb uitgesproken over het initiatief en hoe dat tot stand is gekomen. Wat ik wel jammer vind, is dat de wethouder toch in het debat in ieder geval bleef vasthouden aan dat publieke communicatie niet in meer talen kon. Wat ons betreft mag taal nooit het verschil zijn en het verschil maken tussen op tijd hulp vinden of te laat zijn. Daarom 2 moties. 1 om in ieder geval in samenwerking met etnomediaorganisaties dan op die manier andere groepen te bereiken en een tweede motie om een uitzondering te maken op het zinnetje in het coalitieakkoord waarbij staat: publieke communicatie doen we alleen in het Nederlands en Engels. Nu is het volgens mij gebruikelijk dat motietitels worden voorgelezen. Ik had gehoopt dat de burgemeester als voorzitter, maar ik heb alle vertrouwen in de heer Biljoen dat hij de motie titel in zijn geheel gaat kunnen voorlezen. U kunt dat.

De VOORZITTER (de heer Biljoen): De heer Soytekin heeft de volgende moties ingediend.

Motie 3. Stop geweld tegen vrouwen

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 10 september 2026, ter bespreking van het agendapunt 8.2 "Rotterdam strijdt tegen femicide";

constaterende dat:
- huiselijk geweld, intimidatie, stalken, seksueel geweld en femicide in alle lagen van de Rotterdamse samenleving voorkomen, ongeacht achtergrond of afkomst;
- Rotterdammers met verschillende achtergronden verschillende talen spreken en niet alle Rotterdammers de Nederlandse taal voldoende beheersen om belangrijke informatie goed te begrijpen;

- het college ervoor kiest om dienstverlening waar mogelijk in het Engels beschikbaar te stellen en gerichte, niet-publieke communicatie indien nodig in andere talen aan te bieden;
- er raadsbreed een gevoel van urgentie bestaat om femicide en de escalatie van geweld tegen vrouwen effectief aan te pakken;

overwegende dat:
- bij het voorkomen van femicide niet alleen hulpverlening en handhaving van belang zijn, maar ook het tijdig bereiken van mensen die gevaar lopen;
- begrijpelijke en toegankelijke informatie daarbij van levensbelang kan zijn; een waarschuwing, handelingsperspectief of verwijzing naar hulp alleen effectief is als de boodschap daadwerkelijk wordt begrepen;
- taal nooit een drempel mag zijn tussen een Rotterdammer en informatie die mogelijk een leven kan redden;
- de gemeente daarom bij communicatie over femicide alles in het werk moet stellen om inwoners, ongeacht hun taalachtergrond, daadwerkelijk te bereiken;

verzoekt het college:
- voor dit specifieke onderwerp een uitzondering te maken op het uitgangspunt in het coalitieakkoord, zodat ook publieke communicatie over geweld tegen vrouwen/ femicide in meerdere talen, zowel fysiek als digitaal, wordt aangeboden, in ieder geval in de meest gesproken talen van Rotterdam;
- hierover terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. S. Soytekin

Motie 4. Een taalbarrière mag nooit levens kosten

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 10 september 2026, ter bespreking van het agendapunt 8.2 "Rotterdam strijdt tegen femicide";

constaterende dat:
- huiselijk geweld, intimidatie, stalken, seksueel geweld en femicide in alle lagen van de Rotterdamse samenleving voorkomen, ongeacht achtergrond of afkomst;
- Rotterdammers met verschillende achtergronden verschillende talen spreken en niet alle Rotterdammers de Nederlandse taal voldoende beheersen om belangrijke informatie goed te begrijpen;
- het college ervoor kiest om dienstverlening waar mogelijk in het Engels beschikbaar te stellen en gerichte, niet-publieke communicatie indien nodig in andere talen aan te bieden;
- er raadsbreed een gevoel van urgentie bestaat om femicide en de escalatie van geweld tegen vrouwen effectief aan te pakken;

overwegende dat:
- bij het voorkomen van femicide niet alleen hulpverlening en handhaving van belang zijn, maar ook het tijdig bereiken van mensen die gevaar lopen;
- begrijpelijke en toegankelijke informatie daarbij van levensbelang kan zijn; een waarschuwing, handelingsperspectief of verwijzing naar hulp alleen effectief is als de boodschap daadwerkelijk wordt begrepen;
- taal nooit een drempel mag zijn tussen een Rotterdammer en informatie die mogelijk een leven kan redden; de gemeente daarom bij communicatie over femicide álles in

het werk moet stellen om inwoners, ongeacht hun taalachtergrond, daadwerkelijk te bereiken;
- naast de inzet van de 'standaard (media) kanalen', ook de inzet van etnomedia kan zorgen voor een begrijpelijke en toegankelijke informatievoorziening voor alle Rotterdammers;

verzoekt het college:
- bij communicatie over femicide en geweld tegen vrouwen ook etnomedia in te zetten;
- hierover terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. S. Soytekin

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (de heer Biljoen): Ik wil wel benadrukken dat uw spreektijd voor vandaag op is. Dan gaan we naar mevrouw Rojer van D66.

Mevrouw ROJER (d66): Dank, voorzitter. Femicide is misschien wel 1 van de meest schrijnende vormen van gendergelijkheid en als deelnemer van de werkgroep steunt D66 natuurlijk dit voorstel daarom van harte. Zoals collega Verweij zei: je kan kritisch zijn op dit voorstel, want wie is er nou tegen? Maar wij zijn juist van mening dat dit voorstel het probleem agendeert op de juiste agenda, de veiligheidsagenda en dat het daarom juist heel belangrijk is. Het voorstel is ook echt geschreven als een weg en niet een eindpunt. Waar dat bijvoorbeeld uit blijkt, is het feit dat erin staat dat we gaan kijken of we met een femicide monitor lokaler inzicht kunnen krijgen in de cijfers, zodat we daar lokaal op kunnen bijsturen. Dat is iets waarvan de burgemeester bij de commissiebespreking al heeft toegezegd daar in ieder geval voor te gaan lobbyen. Daar wil ik meegeven: dat is voor D66 heel belangrijk, dat we ook echt op die onderzoeks- en die cijfers blijven zitten zodat we gericht interventies kunnen nemen. Maar daarmee zijn wij heel blij met dit plan, waarbij we echt kijken naar de oorzaken en echt vooruitkijken. Veel dank aan de trekkers. Dank.

De VOORZITTER (de heer Biljoen): Dank. Dan gaan we nu naar de heer Wempe.

De heer WEMPE (volt): Dank, voorzitter. In alles wat al is gezegd, wil ik toch ook nog benadrukken dat wij trots zijn op het partijoverstijgende karakter van dit initiatiefvoorstel. Dit past bij de manier waarop Volt politiek wil bedrijven, met en naast elkaar voor de stad, in plaats van tegenover elkaar, samen. Ook tijdens de commissiebehandeling hebben we gezien dat het ons allemaal aangaat. Alle partijen waren bereid om mee te denken over hoe het voorstel nog beter kon. Dat is belangrijk, want hier geven we echt een signaal mee af: deze stad strijdt samen tegen femicide.

De VOORZITTER (de heer Biljoen): Dank u wel. Dan gaan we nu naar de heer Isaack van BIJ1.

De heer ISAACK (bij1): Dank u wel, voorzitter. Wij willen nogmaals onze en mijn dank uitspreken aan de werkgroep voor dit initiatiefvoorstel. We zijn heel blij dat dit zo breed wordt gedragen in deze raad. Echter bestaat veel van het gemeentelijk beleid rondom gendergerelateerd geweld uit reactieve maatregelen die vaak pas in werking treden wanneer er al sprake is van geweld en intimidatie. Bovendien is het vaak gericht op vrouwen, zoals het herkennen van signalen en rode vlaggen. Hierin ontbreekt, wat BIJ1 betreft, de erkenning dat femicide een maatschappelijk mannelijkheidsprobleem is. Femicide en gendergerelateerd geweld worden vaak gepleegd door mannen en hangen volgens onderzoeker sterk samen

met schadelijke ideeën over mannelijkheid die in alle lagen van de samenleving zitten en constant worden genormaliseerd. Dit vraagt dan ook een nadrukkelijke rol van mannenemancipatie, in beleid, tegen gerelateerd geweld. BIJ1 gelooft dat we echte systeemverandering pas waar kunnen maken wanneer we beginnen met het transformeren van toxische mannelijkheidsnormen zoals agressie en dominantie. Het voorlichten van mannen over alle alledaagse seksisme en veilige plekken bieden aan mannen om over gevoelens te praten. Dit draagt niet alleen bij aan de bevrijding van vrouwen en LHBTIQA+-personen, maar bevrijdt ook mannen van de beperkende invullingen van mannelijkheid en geeft hun de ruimte om mens te zijn. Als we femicide voor goed willen uitbannen, moeten we verder gaan dan alleen symptoombestrijding. We moeten het probleem aanpakken bij de wortel. We moeten afrekenen met de cultuur die femicide mogelijk maakt en dat betekent dat wij mannen ook moeten veranderen. Daarom dienen we vandaag een motie in om mannenemancipatie en het doorbreken van toxische mannelijkheidsnormen een onderdeel te maken van de aanpak van gendergerelateerd geweld en hier in gesprek te gaan met partners met expertise rondom mannen-emancipatie, zoals Emancipator. Tot zover.

De VOORZITTER (de heer Biljoen): De heer Isaack heeft de volgende motie ingediend.

Motie 5. Pak femicide en vrouwenhaat aan bij de wortel

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 10 september 2026 ter bespreking van agendapunt 8.2 Het herziene initiatiefvoorstel Reitema e.a. over 'Rotterdam strijdt samen tegen femicide';

constaterende dat:
- er in Nederland elke 8 dagen een vrouw wordt vermoord;
- het college verschillende plannen heeft om femicide aan te pakken, waaronder door de uitvoering van het raadsinitiatief Rotterdam strijdt samen tegen Femicide;
- de plannen uit het initiatiefvoorstel voornamelijk bestaan uit reactieve maatregelen, die vaak pas in werking treden wanneer er al sprake is van geweld en intimidatie, zoals het herkennen van signalen en rode vlaggen;
- femicide en gendergerelateerd geweld vaak worden gepleegd door mannen en volgens onderzoek sterk samenhangen met schadelijke ideeën over mannelijkheid die in alle lagen van de samenleving zitten1;

overwegende dat:
- femicide een urgent maatschappelijk probleem is dat bij de wortel moet worden aangepakt;
- de Rotterdamse aanpak tegen femicide naast reactieve maatregelen ook maatregelen nodig heeft die zich richten op preventie en mannen deel van de oplossing maken;
- preventie in deze context kan bestaan uit het transformeren van toxische mannelijkheidsnormen zoals agressie en dominantie, het bestrijden van genderstereotypen, voorlichtingen aan mannen over alledaags seksisme en veilige plekken bieden aan mannen om over gevoelens te praten;
- dit niet alleen bijdraagt aan de bevrijding van vrouwen en lhbtqia+ personen, maar ook mannen bevrijd van beperkende invullingen van mannelijkheid en hen de ruimte geeft om mens te zijn;
- mannenemancipatie daarom een integraal onderdeel moet zijn van de aanpak van femicide;

verzoekt het college om:
- mannenemancipatie, het doorbreken van toxische mannelijkheidsnormen en gendergerelateerd geweld een belangrijke plek te geven in het beleidskader aanpak huiselijk geweld;

- hierover in gesprek te gaan met partners met expertise rondom mannenemancipatie, zoals Emancipator;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. T.J.D. Isaack

1https://emancipator nl/longread-geweld-voorkomen/#

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER (de heer Biljoen): Dan gaan we door naar de volgende, dat is mevrouw Verouden van het CDA.

Mevrouw VEROUDEN (cda): Dank, voorzitter. Er is al hulde uitgesproken voor deze samenwerking. Ook namens het CDA complimenten daarvoor. Het is in de commissie ook al goed en doorwrocht besproken. Er is nog 1 punt waar ik ook hier aandacht voor zou willen vragen, dat zijn de gekoppelde meldsystemen. Juist dat concrete voornemen ontbreekt in de samenwerkingsagenda. De landelijke femicide monitor is een waardevol instrument, maar blijft wel een instrument dat achteraf monitort en onderzoekt. Wat het CDA betreft, is dat nog niet genoeg. We spreken ons dan ook actief uit voor het koppelen van de bestaande meldsystemen, zodat ook dat patroon van huiselijk geweld niet pas achteraf zichtbaar wordt. Dat is dan ook het verschil tussen registreren wat er is misgegaan en op tijd kunnen ingrijpen. De burgemeester heeft dat ook in de commissie beaamd en wij zijn blij dat zij zich daar ook voor blijft inzetten en dat het streven is. Wij volgen dit punt met extra zorg en zijn ook benieuwd of de burgemeester kan toezeggen de raad daar actief over te blijven informeren.

De VOORZITTER (de heer Biljoen): Dank. Dan ga ik naar de volgende, dat is de heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Dank u wel, voorzitter. Ook onze dank en waardering voor de inzet van de initiatiefnemers en ook onze steun voor alle aandacht die er voor dit onderwerp is. Voorzitter, bij het lezen van het voorstel viel het ons op hoeveel nadruk er gelegd wordt op het belang van preventie. Als ChristenUnie vinden we het belangrijk om dat nog eens te onderstrepen, dat we niet alleen maar reageren als geweld escaleert, maar juist eerder proberen in te grijpen. We zien dan ook mogelijkheden om de preventieve kant verder te versterken, met name rondom kinderen, plegers en gezonde relaties. We hopen dat de preventie in onze stad dankzij dit voorstel verder versterkt wordt.

De VOORZITTER (de heer Biljoen): Dank u wel. Ik kijk de zaal rond of iedereen aan de beurt is geweest. Mevrouw Morkoç van PRO.

Mevrouw MORKOÇ (pro): Voorzitter, ook vanuit mij dan. Ik zat in dezelfde werkgroep en uit die rol wil ik ook de kartrekkers echt bedanken voor het leiden van hun werkgroep. Vanuit zoveel verschillende partijen, dat is zo bijzonder en zo waardevol. Veel dank en ook aan de andere werkgroepleden mijn dank. Ik hoop dat die samenwerking door blijft gaan. Mevrouw Reitema en ik zitten nu in dezelfde partij, dus ik hoef niet meer in de werkgroep te zitten, maar ik hoop wel dat de werkgroep blijft voortbestaan, want hij is zo belangrijk. Dank u wel.

De VOORZITTER (de heer Biljoen): Dank u wel. Dat waren alle sprekers op het onderwerp. Dan geef ik de indieners de gelegenheid om kort te reageren op de bijdrage van de raad. De heer Verweij.

De heer VERWEIJ (vvd): Dank u wel. Ik zal het heel kort houden van mijn kant. Eerst op de heer Başoğlu, die gaf terecht aan dat er een duidelijke koppeling bestaat tussen de

woningnood en mensen die niet uit huis kunnen gaan. Hij gaf ook aan: er echt wel geïnvesteerd worden, want anders komen er bij Veilig Thuis onvoldoende mensen beschikbaar om al die meldingen op te pakken. Dat zijn 2 dingen. Op het eerste punt, over die uithuisplaatsingen. Wij vinden juist dat heel vaak het slachtoffer nu nog degene is die weg moet vluchten, terwijl we vinden dat de dader degene is die weg moet wezen. Dat maakt dat je ook niet meer als gemeente hoeft te investeren, althans niet meer zoveel hoeft te investeren, in woningen voor slachtoffers, want die blijven thuis wonen. We gaan wel degelijk investeren, volgens in ieder geval het coalitieakkoord, in Veilig Thuis. Er gaat structureel 5,6 miljoen meer dan Veilig Thuis per jaar, ook wel gericht op kinderen, maar ook op partnergeweld. In die zin investeren we ook echt wel, maar we vinden het heel belangrijk dat het niet alleen met meer geld kan worden opgelost, maar juist ook met een andere kijk op wie moet nu uit huis worden geplaatst bij zo'n gewelddadige relatie. Mevrouw Verouden gaf een opmerking over de koppeling van systemen. Natuurlijk is informatiedeling megabelangrijk, maar dat is, denk ik, toch meer een punt dat bij de burgemeester ligt dan bij ons. Maar dat onderstrepen we volledig.

De VOORZITTER (de heer Biljoen): Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pro): Dank ook voor hier weer allerlei ideeën en input. Een deel is al voorbijgekomen in de commissie. Ik wil kort reageren op 2 moties van Partij voor de Dieren. Ook inderdaad heel terecht, 41 procent wil niet vluchten, ook uit angst dat het dier wat wordt aangedaan. Ik ben ook zelf trots dat we dit ook een duidelijke plek hebben gegeven in het initiatiefvoorstel. Voor de 2 moties vanuit de werkgroep een reactie op de tweede over de zekerheid over diervriendelijke opvang. Dat zit, naar onze mening, wel al verwerkt in het voorstel. Wij vinden die een beetje overbodig. Dat zullen we in ieder geval ook wel terugzien in het stemgedrag. Die crisislijn, het lijkt me heel goed om dat te onderzoeken. Een opmerking vanuit de werkgroep is wel voorkomen dat het een loketten jungle wordt, want we hebben natuurlijk best veel punten, telefoonnummers en meldpunten, dus dat is wel onze zorg daarbij. Dat hebben we ook geuit in de commissie. DENK, we hebben het er in de commissie uitvoerig over gehad. Ik wil dat debat ook zeker niet herhalen. Ik wil wel graag nog de opmerking meegeven dat DENK natuurlijk net zo goed onderdeel was van de werkgroep. Het initiatiefvoorstel is in de vorige collegeperiode ook ingediend en er was ook alle ruimte, die is ook gepakt, om mee te doen met het initiatiefvoorstel. Jammer dat we die input nu zien, ik had het ook graag eerder in het traject gezien. Dat wil ik nog wel meegeven. BIJ1, nogmaals heel terechte opmerkingen over mannenemancipatie. Het is misschien wel goed om op te merken: in de vorige periode hadden we een burgerraadslid, Ryan Vos, die hier echt aandacht voor vroeg en ook politieke middelen, volgens mij ook een regeling van werkzaamheden, heeft ingediend om hier aandacht voor te vragen. Weet dat dat in ieder geval ook bij de partij PRO zeker een heel belangrijk punt is. Daar wil ik het even bij laten. Nogmaals dank voor alle uitgesproken steun.

De VOORZITTER (de heer Biljoen): Dan geef ik eerst het woord aan de burgemeester.

Mevrouw SCHOUTEN (burgemeester): Dank u wel. Ik had niet echt nog vragen, behalve dan de vraag van mevrouw Verouden of ik de raad kon informeren. Dat zal ik doen. Ik heb volgens mij al in de commissie gezegd dat ik dat probeer te doen, ook de met reguliere rapportages, dat ik hier niet apart iets op ga doen. Wij rapporteren regulier hierover en dat ik dat daar ook weer mee zal nemen. Dank.

De VOORZITTER (de heer Biljoen): Dan wethouder Postma.

De heer POSTMA (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Nogmaals grote complimenten vanuit het college voor de werkgroep en het prachtige initiatiefvoorstel dat nog verder is aangescherpt na de commissiebehandeling. Er zijn 5 moties die ik van advies zal voorzien. Ik

begin bij de 2 moties van de Partij voor de Dieren. We hebben een goed gesprek gehad met mijnheer Van Leeuwen in de commissie. Die heeft toen ook het punt van de diervriendelijke opvang gemaakt. De eerste motie ‘zekerheid over diervriendelijke opvang’, dat zit echt al voldoende in het beleid, dat zit ook al voldoende in het initiatiefvoorstel zoals zojuist is aangegeven. Een heel terecht punt, maar deze motie voegt daar niets aan toe. Daarom zou ik deze willen ontraden, want overbodig. De tweede motie ‘lokale crisislijn voor huisdieren. Dat raakt een heel terecht punt, namelijk dat op het moment dat er sprake is van huiselijk geweld buiten kantooruren en er is een huisdier in het spel, dan is niet altijd direct duidelijk wat er met zo'n huisdier op dat moment kan. We hebben natuurlijk goede afspraken met stichting Mendoo. Deze motie vraagt om met Mendoo en de Dierenbescherming, maar ook met Veilig Thuis te onderzoeken wat nou de mogelijkheden zijn om ook buiten kantooruren ervoor te zorgen dat er snel een opvangplek voor huisdieren kan komen. Ik ga dat gesprek graag aan, daarom wil ik deze motie omarmen. U noemt het voorbeeld van een crisislijn. Ik moet zeggen: ik ben daar wel wat kritisch op, omdat ik zou willen voorkomen, precies wat de werkgroep ook aangeeft, dat er crisislijnen gaan ontstaan, waardoor er onduidelijkheid kan zijn bij slachtoffers van waar moet ik nu zijn? Het moet wel bijdragen aan meer duidelijkheid en niet de boel moeilijker maken. Maar met die kanttekening wil ik hem heel graag omarmen, een mooie motie. Dan 2 moties van DENK, ingediend door de heer Soytekin. De eerste motie ‘stop geweld tegen vrouwen’, met het verzoek om publiekscommunicatie in meerdere talen te doen. Deze motie ga ik ontraden, omdat we de afspraak hebben, al heel lang in deze gemeente, dat we publiekscommunicatie, bijvoorbeeld abri's, bijvoorbeeld spotjes, ook voor de herkenbaarheid, in het Nederlands doen en eventueel in het Engels. Dit coalitieakkoord maakt wel expliciet meer ruimte voor heel gerichte communicatie voor specifieke doelgroepen. Daarom wil ik deze motie ontraden. Dan kom ik gelijk bij de tweede motie. Er is allerlei ruimte om via verschillende media doelgroepen te benaderen, ook de zogenaamde etnomedia. Als dat nodig is, doen we dat, dus deze motie is overbodig. Dus beide ontraden, voorzitter. Dan de motie van BIJ1, ‘pak femicide en vrouwenhaat aan bij de wortel’. Mevrouw Bijleveld had daar een heel mooi betoog over in de commissie en ik zie deze motie ook als de strik daaromheen, om het zo maar te zeggen, met het verzoek om mannenemancipatie, doorbreken van toxische mannelijkheidsnormen en gendergerelateerd geweld ook een belangrijke plek te geven in het aankomende beleidskader huiselijk geweld dat volgend jaar komt en daar ook met onder andere Emancipator over in gesprek te gaan. Dat doe ik heel graag en deze motie wil ik graag omarmen.

De VOORZITTER (de heer Biljoen): Dank u wel. Dan kijk ik naar de indieners of zij nog een nawoord hebben. Dat is niet het geval. Dan sluiten we het agendapunt af. Ik geef het woord weer terug aan de burgemeester.

De VOORZITTER: Dan zijn we hiermee aan het eind gekomen van 8.2.

8.3 Tweeminutendebat over 'Stop de bomenkap aan de Hilledijk', aangevraagd door de leden Coşkun en Başoğlu

De VOORZITTER: Dan gaan wij meteen door met het tweeminutendebat ‘stop de bomenkap aan de Hilledijk’, die is aangevraagd door de leden Coşkun en Başoğlu. Wethouder Nunnely zal hier de beantwoording verzorgen. Mevrouw Coşkun heeft het woord.

Mevrouw CO**Ş**KUN (pvdd): Dank u wel, voorzitter. Wij doen hier nogmaals een poging om 23 gezonde populieren, 9 vleermuisfamilies en tientallen bewoners een koele straat gunnen. Tweebosbuurt is een stenige wijk met weinig groen. 23 populieren, om hier in termen van VVD en D66 te praten, onze echte groene assets. Zij zorgen voor een natuurlijke airco in de wijk. Beroof hen dit alsjeblieft niet. We erkennen dat er een wooncrisis is. Huizen bouwen in Tweebosbuurt is prima, maar doe dat alsjeblieft ecologisch verantwoord. Goed nieuws is dat dat wel kan. Je hoeft maar 12 meter te verschuiven om de bomen, dieren en de bewoners te

sparen. We hebben vernomen dat daar ook in 2020 een alternatief plan is gemaakt door een extern bureau waarin alternatieven worden beschreven hoe er gebouwd kan worden met behoud van de bomen. We hebben deze informatie als raad niet binnengekregen, voor zover wij kunnen weten. Kunnen wij deze informatie alsnog krijgen?

De VOORZITTER: U moet nu wel gaan afronden, want u bent echt helemaal door uw spreektijd heen. Laatste vraag. Excuus, ik zit verkeerd te kijken. Ik doe het fout, u mag nog doorpraten.

Mevrouw COŞKUN (pvdd): Terwijl wij daarop wachten, willen we ook andere creatieve ontwerpers uitnodigen om mee te doen met een prijsvraag: ontwerp natuurinclusief. Met de motie die ik nu indien, verzoek ik het college om progressieve ontwerpers, projectontwikkelaars, uit te dagen om klimaatadaptief aan het werk te gaan. Laten we al het werk leven in Afrikaanderwijk een koele toekomst geven, het liefst een all-inclusieve toekomst.

De VOORZITTER: Wat een briljante timing heeft u, mevrouwtjes Coşkun. Dank u.

De VOORZITTER: Mevrouw Coşkun heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. De Tweebosprijs redt mens, dier én boom

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 10 september 2026, ter bespreking van het tweeminutendebat over 'Stop de bomenkap aan de Hilledijk';

constaterende dat:
- het college voornemens is 23 gezonde, circa 70 jaar oude populieren aan de Hilledijk te kappen;
- recent nieuwe verblijfplaatsen van de beschermde gewone dwergvleermuis zijn vastgesteld en hiervoor aanvullende voorschriften aan de natuurvergunning zijn verbonden;
- het bestemmingsplan voorziet in een verschuiving van de rooilijn met 12 meter, waardoor volgens de toelichting de kenmerkende bomenrij verdwijnt;
- er mogelijkheden zijn om woningbouw én behoud van de bomen te realiseren;

overwegende dat:
- volwassen bomen van grote waarde zijn tegen hitte en voor biodiversiteit en de leefkwaliteit;
- kap van deze bomen onomkeerbaar is;
- de tijd nemen voor zorgvuldig ecologisch onderzoek juist benut kan worden om betere ontwerpkeuzes te maken;

verzoekt het college:
- de 23 populieren niet te laten kappen zolang niet is vastgesteld dat aan alle actuele ecologische en natuurrechtelijke voorwaarden wordt voldaan;
- gedurende de periode van het ecologisch onderzoek een ontwerpprijsvraag uit te schrijven voor een plan voor de Tweebosbuurt waarin de 23 volwassen populieren behouden blijven, met behoud van de gewenste woningbouwopgave;
- daarbij expliciet te onderzoeken hoe de rooilijn, bouwvolumes, openbare ruimte en infrastructuur kunnen worden aangepast om woningbouw en behoud van de bomen met elkaar te verenigen;
- de raad de uitkomsten en het winnende ontwerp voor te leggen voordat onomkeerbare werkzaamheden plaatsvinden;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. Z.P. Coşkun en E. Başoğlu

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Nu is het woord aan de heer Başoğlu.

De heer BAŞOĞLU (sp): Dank u wel, voorzitter. Eerst zijn er onterecht ruim 500 betaalbare woningen gesloopt in de Tweebosbuurt en nu moeten 23 gezonde populaire populieren mogelijk wijken. Dit is onnodig. Behoud de bestaande rooilijn en de bomen kunnen blijven met ongeveer hetzelfde aantal nieuwe woningen. Uit het plan van mevrouw Poot, onderdeel van de stukken op de agenda van vandaag, blijkt dat bestaande infrastructuur gebruikt kan worden en ophoging niet nodig is. Dit bespaart zelfs tijd en geld. De iconische bomen bestrijden hittestress, beschermen natuur en de cultuurhistorie daar, dus de bomen laat staan, betekent sneller bouwen en zelfs goedkoper bouwen. Bouwen zonder de bomen te kappen, is het beste plan. Daarom zegt de SP: kap met kappen in de Tweebosbuurt en daarom hebben we de motie ingediend samen met de Partij voor de Dieren. We zijn benieuwd naar de reactie van de wethouder op de motie. Ik heb nog 2 vragen. Ik ben benieuwd of er nu met de geplande kap wordt voldaan aan de regelgeving van wet natuurbescherming en Omgevingswet, we hoorden dat dat niet zo is. In verband met de aanwezige vleermuizen daar is het niet handig om nu te kappen. Daarom mijn laatste vraag: we hoorden dat de geplande kap makkelijk met een jaar uitgesteld kan worden naar september 2027. Klopt dat en is de wethouder bereid om dat te doen?

De VOORZITTER: De heer Van der Hoeven.

De heer VAN DER HOEVEN (vvd): Voorzitter, ik snap het hele betoog niet zo goed. Vorige week donderdag is er in het actuadebat heel goed uitgelegd door de wethouder wat de overwegingen zijn geweest, waarom deze bomen gekapt moeten worden. Het zijn populieren die aan het einde van hun levenstermijn zitten. Ik snap niet zo goed waarom de SP er dan maar over door blijft zagen dat ze maar moeten blijven staan en traineert om 230 woningen te gaan bouwen.

De VOORZITTER: De heer Başoğlu.

De heer BAŞOĞLU (sp): Volgens mij heeft u niet geluisterd. Ik heb gezegd dat de woningen gebouwd kunnen worden met behoud van deze bomen. Deze bomen zijn trouwens iets van 70 jaar, maar ze kunnen nog 150 jaar worden. Dat zijn heel mooie bomen. De experts tonen dat aan, het staat ook in het plan vandaag. Daarom dienen we nog een motie in om een poging te doen om deze bomen te behouden.

De VOORZITTER: De heer Van der Hoeven.

De heer VAN DER HOEVEN (vvd): Dit soort bomen, het zijn Canadese populieren, wat ook nog eens een keer een uitheemse bomensoort is, die worden gemiddeld in de juiste en perfecte omstandigheden, wat vaak in stedelijk gebied heel moeilijk is, 150 jaar, maar binnen dit soort gebieden worden ze vaak tussen de 60 en 90. Ze zijn 70 jaar oud. Daarbij worden ze gecompenseerd. Het is allemaal moeilijk doen en helemaal tijd staan voordoen voor helemaal niets.

De VOORZITTER: De tijd verdoen we nooit in de raad, de heer Van der Hoeven. De heer Başoğlu, tot slot.

De heer BAŞOĞLU (sp): Daarom is het goed dat er een ecologisch onderzoek moet komen. We zijn ook benieuwd naar de antwoorden van de wethouder op mijn vraag over dat onderzoek. Zoals ik al zei: het zorgt niet voor vertraging. We kunnen hetzelfde aantal woningen bouwen, juist sneller en juist beter, want die bomen blijven bestaan.

De VOORZITTER: Ik wil er wel op wijzen: dit is een tweeminutendebat. U hebt in de commissie hopelijk al heel lang over deze bomen gesproken. Laatste vraag, maar hou het echt kort. We gaan niet een heel debat overdoen in een tweeminutendebat. De heer Van der Hoeven.

De heer VAN DER HOEVEN (vvd): Nee, dat beloof ik u, voorzitter. Dat ecologisch onderzoek was al toegezegd, dus dat we daar nu weer over doorzagen, heeft ook geen enkele zin.

De VOORZITTER: De heer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): Onbegrijpelijk, inderdaad, om 23 bomen te kappen. De VVD wil dat schijnbaar wel. Ik vind het hartstikke dom, want we kunnen juist de bomen heel goed gebruiken.

De VOORZITTER: De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, ik zou het liefst nog heel lang van die bomen genieten, maar ik heb toch nog een vraag aan de heer Başoğlu. Hij is aan het weglopen, maar misschien kan hij nog heel even terug. U zegt: zonder vertraging kan daar ook een ander plan komen. Maar is het niet zo dat er een vastgesteld bestemmingsplan ligt waar we binnen kunnen bouwen en als u wat anders wil, dat we dan toch weer terug naar af moeten?

De VOORZITTER: Mijnheer Başoğlu.

De heer BAŞOĞLU (sp): We kunnen dat doen met een gedeeltelijke herziening van Bestemmingsplan Tweebosbuurt Oost. Nogmaals, dat staat ook in de brief van vandaag, geschreven is door mevrouw Poot. Ik raad u aan om dat te lezen.

De VOORZITTER: Mevrouw Coşkun heeft nog een vraag.

Mevrouw COŞKUN (pvdd): Een antwoord op de heer Van Dijk over dat onderzoek, alternatieven, dat hoeven we nu niet te doen. In 2020 hebben wij ook een rapport gekregen over een rapport wat de alternatieven betreft te bouwen met behoud van de bomen, alleen die hebben we niet gekregen. Dus we vragen naar een onderzoek dat al geweest is, alternatieven die wij nog niet weten.

De VOORZITTER: Mijnheer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Ik ben in die zin ook wel benieuwd naar dat onderzoek, maar wat ik een beetje lastig vind in dit verhaal is: er is gestreden voor de bomen. De hoogste rechter heeft zijn uitspraak gedaan. Ik had hem het liefst ook anders gewild. Ik heb vorige week nog geprobeerd om in ieder geval nog zo lang mogelijk van die bomen te genieten. Maar op een gegeven moment gaat het wat mij betreft niet meer over of de bomen er kunnen blijven staan, maar wel of de uitvoering van het besluit, wat uiteindelijk door de Raad van State bekrachtigd is, ook zorgvuldig is. Als u daar vragen bij hebt, dan vindt u mij aan uw zijde.

De VOORZITTER: Dan gaan we nu door naar de heer Van der Hoeven.

De heer VAN DER HOEVEN (vvd): Dank u wel, voorzitter. Ik kan heel kort zijn. We hebben in het actuadebat een goede verantwoording van de wethouder gehoord. Wij zeggen: er niet over doorzagen, maar lekker gaan bouwen, zodat die nieuwe Rotterdammers daar kunnen gaan wonen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Zijn er nog anderen die het woord wensen? De heer De Haan.

De heer DE HAAN (d66): Dank u wel. Voorzitter, D66 is voor zorgvuldige procedures, zeker ook daar waar het groen betreft. Wat dat betreft, hebben we dit onderwerp vorige week dan ook goed, ik zou bijna zeggen, afdoende, behandeld in de actualiteitenraad, destijds met de wethouder bouwen. De bomen zijn immers onderdeel van een bestemmingsplan waar de raad in ruime meerderheid voor heeft gestemd, een bestemmingsplan wat ook uiteindelijk, na bezwaren, is bekrachtigd door de Raad van State. De aanvraag lezend, wordt er nu gezegd en geschreven: onze fracties zien de mogelijkheid om helemaal af te zien van de kap. Ik moet zeggen: ik kan die aanvraag ook wel enigszins begrijpen. Destijds waren er 38 stemmen voor en 7 stemmen tegen dat bestemmingsplan en de SP en de Partij voor de Dieren incluis hebben tegengestemd. Mijn fractie heeft destijds volmondig voorgestemd voor dat bestemmingsplan voor die 70 extra woningen op een eerdere versie die dat mogelijk maakte. Helaas moeten daarmee de bomen verdwijnen, maar is ook gekozen voor een groene buitenruimte en voor hergebruik van die bomen in de nieuwe publieke ruimte. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u. Anderen? Niet. Kan de wethouder reageren op de vragen en de moties?

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Dank u wel, voorzitter. De vragen en hoe wij omgaan met ‘stop de bomenkap aan de Hilledijk’. Ik zou direct de vragen beantwoorden van de Partij voor de Dieren. Het behouden van de rooilijn levert 70 woningen minder op. Dat is echt van belang om te weten. Mijn collega-wethouder Zeegers heeft de opdracht van uw raad om te verdichten, ook op Zuid. Daarom is het van belang dat we niet meekunnen met de alternatieve plannen die hier worden voorgelegd. Dan de vraag van SP. Er zijn ecologische onderzoeken gedaan en 2024 en 2025 en ecologische inspecties zijn ook de afgelopen weken nog uitgevoerd. Er zijn gesprekken geweest met de bewoners, nieuwe bewoners en de oude bewoners, om hierover te praten. Dit onderzoek kunnen we, als jullie die nog niet hebben ontvangen, toe doen komen. Maar die ecologische onderzoeken hebben plaatsgevonden. ‘Kap met kappen’, helaas kan ik daar niet in mee gaan. De voorbereiding moet echt van start. We zitten in een woningnood en daarom is bouwen belangrijk. We wachten nu nog op de uitspraak die is gedaan, er is een jurisprudentie aangevraagd. Daar wachten we nog op en dan is het van belang om wel verder te gaan met bouwen, met het uitvoeren van dit plan. Daarnaast kan ik u wel meegeven: er is een herplantplicht met betrekking tot bomen op Zuid of in de Tweebosbuurt. De motie ‘de Tweebosprijs redt mens, dier én boom’, moet ik helaas ontraden. Ik zie u lachen, maar het kost tijd, het kost geld en het kost circa 70 woningen en de nood om te bouwen is belangrijk.

De VOORZITTER: De heer Başoğlu.

De heer BA**Ş**O**Ğ**LU (sp): De wethouder had het over onderzoeken. We ontvangen die onderzoeken graag.

De VOORZITTER: De wethouder.

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Die toezegging kan ik doen.

De VOORZITTER: Dan zijn wij hiermee aan het einde gekomen van agendapunt 8.3. De wethouder heeft toegezegd dat zij de onderzoeken naar de raad toe zal sturen. Ik had voor de rest geen toezeggingen genoteerd. Klopt. Dan zijn we aan het einde gekomen van 8.3.

9 KORTE BESPREEKPUNTEN

9.1 Kort bespreekpunt over 'Schimmelwoningen Rochussenstraat', aangevraagd door het lid Koster

De VOORZITTER: Dan gaan wij meteen door met een kort bespreekpunt. Dat korte bespreekpunt is bij agendapunt 9.1 over schimmelwoningen Rochussenstraat. Dat is aangevraagd door de heer Koster, de heer Segers-Hoogendoorn is daar de betreffende wethouder voor. Die gaan we even oppiepen. Het is toch altijd mooi als op een gegeven moment raadsleden wethouder worden en dan merken dat het inderdaad altijd rennen is om hier op tijd te zijn. De heer Koster, u hebt het woord.

De heer KOSTER (Ir): Voorzitter, dank u wel. Een schimmelwoning is niet acceptabel en als er ernstige twijfels zijn over de kwaliteit van een pand, dan moet de gemeente daar al helemaal geen mensen in huisvesten. Toch dreigt dat nu te gebeuren met het pand aan de Rochussenstraat 221/223. Mijn zorg in de eerste plaats gaat over de wijze waarop deze raad is geïnformeerd door de wethouder. Op 11 maart stelden Vanessa Bruin, mijn collega, en ik vragen over de schimmelwoningen specifiek over de Rochussenstraat. Bijna 6 maanden later, op 2 september, bespraken we de antwoorden in de commissie. Ik vroeg de wethouder heel concreet: gaat de gemeente dit pand huren, wat zijn de plannen? Een duidelijk antwoord kwam er niet. De beantwoording zou vanwege de complexiteit later volgen. Dat leek mij op het eerste gezicht prima, maar al 1 dag, dus 1 dag na die commissievergadering, op 3 september, werd de wijkraad geïnformeerd over een concreet voornemen om het pand vanaf 1 november in te zetten. De wijkraad kreeg zelfs al een conceptbrief die aan de bewoners zal worden gestuurd in te zien. Voorzitter, ik vind dat buitengewoon kwalijk. De raad vraagt om duidelijkheid en krijgt die niet en 1 dag later blijkt er een concreet plan te liggen. Mijn eerste vraag aan de wethouder is simpel: waarom heeft u de gemeenteraad op 2 september niet geïnformeerd over dit voornemen? De raad is er om dit college te controleren, dan moet de raad beschikken over de juiste informatie op het juiste moment. Voorzitter, ik reken op duidelijke antwoorden. Ik hou er niet van als wethouders met meerdere monden praten of nog erger, als ze draaien als een paling in een emmer snot. Daarnaast wil ik vandaag een duidelijke grens aangeven met de volgende motie geen gemeentelijke huurovereenkomst en geen bewoners aan de Rochussenstraat, zolang onafhankelijk en aantoonbaar niet is vastgesteld dat het pand veilig en gezond is. Voor ingebruikname van het pand wil ik dat u de raad schriftelijk informeert over de controles, eventuele gebreken en de oplossingen daarvan. Eerst duidelijkheid over de status van het pand en dan pas huisvesten. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Koster heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Geen schimmelwoningen voor gemeentelijke huisvesting

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 10 september 2026, ter bespreking van agendapunt 9.1 over de Schimmelwoningen aan de Rochussenstraat;

constaterende dat:
- Leefbaar Rotterdam op 11 maart 2026 schriftelijke vragen heeft gesteld over schimmelwoningen bij zorgaanbieders (2666002059)1;
- deze vragen onder meer betrekking hadden op het pand aan de Rochussenstraat 221/223, dat werd geëxploiteerd door Firmitas en inmiddels is gesloten;

- tijdens de commissiebehandeling van 2 september 2026 door wethouder Seegers Hoogendoorn is aangegeven dat de beantwoording van de vragen vanwege de complexiteit van het dossier schriftelijk zou volgen;
- de wethouder tijdens deze commissiebehandeling evenmin duidelijkheid kon geven over de vraag of de gemeente het betreffende pand zou gaan huren;
- de wijkraad Middelland- Nieuwe Westen op 3 september 2026 is geïnformeerd over het voornemen van de gemeente Rotterdam om in het pand per 1 november 2026 weer bewoners te huisvesten;
- het gaat om een pand waarvan eerder ernstige zorgen zijn geuit over de staat en de kwaliteit van de woningen;

overwegende dat:
- Rotterdammers die beschikken over woonruimte moeten kunnen rekenen op een veilige en gezonde woonomgeving;
- dit vanzelfsprekend ook geldt voor mensen die met ondersteuning of op voordracht van de gemeente worden gehuisvest;
- het onwenselijk en onaanvaardbaar is wanneer de gemeente woningen huurt of inzet waarvan niet aantoonbaar vaststaat dat deze voldoen aan de wettelijke en gemeentelijke eisen voor een veilige en gezonde woonomgeving;
- de gemeente hierin een voorbeeldfunctie heeft en niet moet bijdragen aan het in stand houden of benutten van woningen met ernstige gebreken;
- transparantie richting de gemeenteraad en omwonenden van groot belang is wanneer de gemeente voornemens is een pand te huren of in te zetten voor huisvesting;

verzoekt het college:
1. specifiek voor de Rochussenstraat 221/223 geen gemeentelijke huurovereenkomst aan te gaan en geen bewoners te huisvesten zolang niet onafhankelijk en aantoonbaar is vastgesteld dat het pand voldoet aan alle wettelijke en gemeentelijke eisen voor een veilige en gezonde woonomgeving;
2. de gemeenteraad vóór daadwerkelijke ingebruikname van het pand schriftelijk te informeren over de uitkomsten van de controles, eventuele geconstateerde gebreken en de wijze waarop deze zijn verholpen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.F.E. Koster en V.A. Bruin

1Zie ook Beantwoording vragen Koster en Bruin over Schimmelwoningen bij zorgaanbieders? RotterdamRaad- iBabs Publieksportaal

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Zijn er nog anderen die het woord wensen? Dan vraag ik of de wethouder al kan reageren. Hebt u de motie of weet u de strekking? Dan gaan we gelijk door met de motie en dan geven we die gelijk ook aan u. De wethouder.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (wethouder): Dank, voorzitter. Heel even terug naar het commissiedebat van vorige week. Dat debat en de schriftelijke vragen gingen over een voormalige WMO-aanbieder die cliënten in een schimmelwoning zouden hebben gehuisvest. De schriftelijke vragen gingen daar ook over, over het inspecteren en het handhaven wat we dan kunnen doen in dat kader. Daar ging ik ook de commissie mee in. Het ging niet over de specifieke situatie of een eigendomssituatie van een specifiek pand. Daarom wist ik ook op dat moment in de commissie niet over welk specifiek pand het ging. Ik wist alleen de straat. De heer Koster zegt nu juist, voorzitter, dat ik vanwege de complexiteit later op die vragen zou antwoorden. Nee, dat had ik gedaan op al de technische vragen die gesteld waren over

hoe ga je er dan mee om als zoiets aan de orde is en dit en dat. Daar waren een hele trits vragen over waar ik op een gegeven moment van heb gezegd: ik wil dat precies aan u beantwoorden, daarom ga ik dat nu niet mondeling doen en kom ik daar schriftelijk op terug. Ik zei juist over de vraag die specifiek over het pand ging, volgens mij formuleerde de heer Koster hem ongeveer in de vorm van: kan de wethouder garanderen dat hij in dat pand geen huisvesting gaat doen? Specifiek op dat pand, omdat ik wel de straat ook eerder in mijn portefeuille langs had zien komen in de eerste weken van mijn wethouderschap op zoek naar locaties in de stad. Juist op dat pand zei ik: daar kom ik sneller op terug, daar kunt u de band op terugspoelen. Ik heb specifiek op de vraag van het pand gezegd: daar wil ik zo snel mogelijk bij u op terugkomen. Doordat het aan de orde was in dat debat heb ik ook meteen na het commissiedebat navraag gedaan: over welk pand gaat dit en wat is de situatie, zijn we daar wel of niet bezig met een eventuele aankoop of huur of wat dan ook voor huisvesting? Ik begreep toen inderdaad dat het een pand is, een leegstaand pand, valt natuurlijk snel op in de gemeentelijke zoektocht naar, mevrouw Nunnely heeft net een heel debat gedaan, natuurlijk, over hoe we statushouders kunnen huisvesten in de stad. We zijn natuurlijk op zoek naar heel veel locaties, dus mij werd al heel snel duidelijk: dit pand is in beeld om eventueel te gebruiken voor opvang. Ik wist ook, dat hoorde ik toen meteen aan mijn tafel, dat er ook contact zou zijn met de wijkraad over de plannen voor dat pand eventueel. Ik vind ook dat we daar open kaart over moeten spelen. toen hebben we ook gezegd: het is mijn portefeuille helemaal niet maar we hebben wel gezegd: zeg die afspraak met de wijkraad zeker niet af, daarmee maak je alleen maar eventuele onrust. Praat in alle openheid over de plannen van de gemeente om op allerlei plekken in deze stad op zoek te zijn naar opvang, dus ook in een leegstaand pand, eventueel aan de Rochussenstraat. Dat wil niet zeggen dat er nu sprake is, daarom vind ik het ook een beetje ingewikkeld dat het in de raad is. Dat pand staat nu wel leeg. Het is een soort van op de markt. Er zou eventueel een nieuwe huurder kunnen komen of een eigenaar. Het is op de markt, het staat leeg. Ik denk dat ik er niemand een plezier mee doe en dat het onze situatie ook zeker niet verbetert, als ik in openbaarheid daar allemaal uitspraken over ga doen over gaan we dat wel of niet ooit doen, want daarmee doen we aan speculatie via deze microfoon over een pand wat nu in feite op de markt is. Ik denk dat dat niet verstandig is, maar als iemand in deze raad dat moet begrijpen, voorzitter, dan denk ik dat het de heer Koster wel is. Dan de motie ...

De VOORZITTER: De heer Koster.

De heer KOSTER (Ir): Dit gaat echt ver, ver, ver. U gaat hier echt ver buiten uw boekje. Die column van Carry ging over schrijnende toestanden daar. Daar zat niet een stukje schimmel in een hoek. Matrassen waren vochtig, zaten onder de schimmel, moesten weg. Iedereen wist dat het over dit pand ging. Mijn vragen zijn daarop gericht en dat hebben we ook deze week besproken. Nu gaat u hier een verhaal houden dat u niet wist om welk pand het gaat, omdat dat niet duidelijk was en dan meent u serieus dat u nu iets gaat zeggen over onderhandelingsstrategie om dit pand te huren. Meent u dat serieus? Het is in de openbaarheid nu het in de wijkraad is en wij moeten u kunnen controleren. Welk punt wilt u hier maken?

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (wethouder): Ik wil geen punt maken, ik wil keurig netjes antwoorden op de vragen die u hebt gesteld. Ik heb u precies gezegd hoe het gegaan is. Overigens heb ik vanmiddag met Carrie en de bewoners die daar zoveel last van hebben gehad om tafel gezeten. Het ging in dat debat, nogmaals, over een voormalig WMO-aanbieder waar heel veel klachten waren over de manier waarop die mensen opvingen. Daar ben ik als wethouder zorg voor verantwoordelijk. Daar ben ik dus achteraan gegaan en daar ging het debat in de commissie over. Ik wilde zeker weten over welk exact adres het ging, daarom heb ik u als commissie ook beloofd dat ik snel achter de situatie van dat pand aan zou

gaan. Ik wind er verder helemaal geen doekjes over, dat kan ook helemaal niet, want er is inderdaad een informatieavond geweest met de wijkraad. Die ging specifiek over dat pand. Maar toen ik hier stond voor de commissievergadering, wist ik niet exact welk huisnummer het was, want de vragen die aan mij gesteld werden, gingen over een WMO-aanbieder die al dan niet niet-goede zorg had verleend en mensen in slechte omstandigheden had gehuisvest. Daar ging het over. Daar was ik op voorbereid en daarom heb ik ook geen vragen beantwoord van de commissie die ik op dat moment niet wist.

De VOORZITTER: De heer Koster.

De heer KOSTER (Ir): Ik heb nog maar 6 seconden. Maar als u u goed had voorbereid, had u vooraf contact opgenomen met Carry. Sterker nog: dit onderwerp was uw eerste commissievergadering als wethouder, Dan had u zich goed moeten voorbereiden. Dat u niet wist welk pand het was, kom op, mijnheer Segers.

De VOORZITTER: De wethouder. Er moet nog een appreciatie op de motie komen. Mijnheer Koster.

De heer KOSTER (Ir): Ik wil nu heel duidelijk van u weten: is het huurcontract al getekend? Ja of nee. Niet eromheen draaien. Ja of nee.

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (wethouder): Voorzitter, met permissie. De woorden niet eromheen draaien, vind ik niet aan de orde, want ik heb volgens mij rechtstreeks op al uw vragen geantwoord en ik zal op deze vraag ook rechtstreeks antwoorden. Nee.

De VOORZITTER: De laatste vraag.

De heer KOSTER (Ir): Ik krijg van andere mensen andere berichten, dus ik zou hier graag over willen overleggen met de mensen die mij dit net toesturen. Ik vraag toch om schorsing.

De VOORZITTER: Hoeveel minuten schorsing heeft u nodig?

De heer KOSTER (Ir): 10 minuten maximaal. Maar als ik het eerder weet, kom ik eerder terug.

De VOORZITTER: Dan schors ik maximaal tot 19.30 uur. Maar blijft u vooral een beetje hangen in de buurt, want als de heer Koster het eerder weet, is hij eerder terug. Ik schors de vergadering.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De VOORZITTER: De heer Koster had gevraagd om een schorsing. Heeft hij nog wat toe te voegen hierop?

De heer KOSTER (Ir): Ik krijg de betreffende persoon niet te pakken voor volledige zekerheid, maar hier is zeker het laatste woord niet over gezegd. Ik kom hier later op terug.

De VOORZITTER: Er ligt nog een motie die ook nog van een oordeel moet worden voorzien. Ik ga toch nog een opmerking maken, want de heer Koster zegt: ik heb andere informatie. Dat kan, alleen hier geldt wel de vertrouwensregel. De wethouder wordt geloofd, totdat het tegendeel blijkt. Ik wil toch wel duidelijk hebben dat het niet iets is van dat de wethouder iets

onwaars zou zeggen. Het is aan de heer Koster om aan te geven als dat niet zo is. Ik ga ervan uit dat hij de wethouder nu gelooft in wat hij heeft gezegd.

De heer KOSTER (Ir): Ik heb net mijn best gedaan om de waarheid boven tafel te krijgen en ik ben bang dat we in een steekspel terechtkomen, is er getekend, is er mondeling iets afgesproken. Ik begrijp van de heer Segers dat er niet getekend is, dat heeft hij me bevestigd, maar misschien kan de wethouder dan ook garanderen dat er geen andere afspraken over en weer zijn gestuurd over de huur van het pand. Als hij dat kan doen, zijn we meteen klaar. Dan weet ik voldoende, als hij dat kan bevestigen.

De VOORZITTER: Dat is een vraag aan de wethouder. Maar, nogmaals, dan hoor ik u bevestigen dat u het vertrouwen heeft in de wethouder, tenzij het anders is.

De heer KOSTER (Ir): Als hij dit bevestigt, vertrouw ik hem helemaal totdat ik het tegendeel zie. Dan staan we hier voor een ander debat.

De VOORZITTER: Nee, ongeacht wat nu het antwoord is, ik wil dat hier wel benadrukt hebben. Ik ga er nu geen debat meer over voeren, maar zo zijn wel de spelregels. Anders wordt het voor een wethouder ook niet te doen. De wethouder.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (wethouder): Voorzitter, ik kan die laatste vraag van de heer Koster niet bevestigen. Ik heb gezegd dat dit pand in beeld was, dus ik kan echt niet bevestigen dat er niet wat dan ook over en weer eventueel is gewisseld. Dat kan ik echt niet bevestigen. Wat ik wel kan doen, dat moest ik ook nog doen, is de motie appreciëren. Ik zou die heel graag willen omarmen. Het enige is dat in het eerste dictum ergens het woordje ‘onafhankelijk’ staat en wij doen zo’n keuring, zal ik maar zeggen, van zo'n gebouw voordat we eventueel overgaan tot huren of huisvesten altijd zelf, dus dan is dat woordje ‘onafhankelijk’ een beetje ingewikkeld. Als de heer Koster bereid zou zijn om dat woordje ‘onafhankelijk’ uit het eerste dictum te halen, kan ik hem zonder problemen omarmen. Uiteindelijk trekken we volgens mij aan dezelfde kant van het touw.

De VOORZITTER: De heer Koster, bent u bereid de motie enigszins aan te passen?

De heer KOSTER (Ir): Het woord ‘onafhankelijk’, ik hoop dat de mensen beneden meeluisteren, dat ze dat nu er uithalen en dan krijgt u zo meteen een nieuwe versie. Ik wil toch nog heel even, want u kunt dat niet bevestigen. Maar kunt u dan openheid geven: wat is er dan wel afgesproken? We draaien nu hieromheen. Ik ben een raadslid, ik heb een controlerende functie en ik stel u vragen. Nee, er is geen huurcontract getekend. Mijn vraag is: wat is er wel afgesproken? Liggen er allemaal afspraken? Is er al uitvoering aan gegeven en is het zetten van die handtekening puur een bevestiging? U zegt net: u kunt niet bevestigen dat er niets is afgesproken. Ik vraag u op de man af: wat is er nu aan de hand met dit pand?

De VOORZITTER: De wethouder.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (wethouder): Voorzitter, de heer Koster. Ik kan, als ik de raad goed wil informeren, het is niet eens mijn portefeuille, maar oké, het college spreekt met 1 mond. Dat doe ik nu, omdat het in mijn commissie aan de orde is geweest omdat het ging over een voormalige WMO-aanbieder. Als ik de raad netjes wil informeren, kan ik nooit nu hier mondeling op die vraag van de heer Koster antwoord geven. Ik ben dan niet zeker wat er allemaal in de afgelopen weken en maanden eventueel al dan niet gewisseld is tussen een verhuurder en een eigenaar. Dat kan ik niet met zekerheid zeggen. Ik kan wel proberen antwoord te krijgen op die vragen van de heer Koster, maar dan zal ik dat schriftelijk moeten doen, want ik moet de raad goed informeren.

De VOORZITTER: Dat lijkt mij een fair voorstel. De heer Koster.

De heer KOSTER (Ir): Luister, ik vind het prima dat u mij schriftelijk hierover informeert, maar u wist dat dit onderwerp er was. U loopt hier ook 8 jaar rond, als u daar had gezeten, had u dezelfde kritische vragen gesteld en had u gezegd: wethouder, u schudt nu nee, maar dat is ja, want dat had u toen wel gedaan. Het gaat erom: u had zich goed kunnen voorbereiden op dit debat en dan had u aan de ambtenaren gevraagd: wat speelt hier bij dit pand? Dan had u een A4-tje gekregen en daar staan dan in wat welke contacten er zijn geweest, welke e-mails zijn gestuurd en daar had u mij antwoord op kunnen geven. Dat u nu terug moet naar de ambtenaren, ik moet het geloven. Ik wacht uw antwoord schriftelijk af.

De VOORZITTER: De wethouder heeft aangegeven dat hij schriftelijk hierop terug zal komen, dat hij de raad daarover zal informeren. Het is wel waar dat de wethouder niet de portefeuillehouder is op dit onderwerp. Dat wil ik ook nog wel benadrukken.

De heer KOSTER (Ir): De portefeuillehouders, ik zie nog 2 mensen zitten. Dan vragen we het aan de portefeuillehouders. Sorry, voorzitter, ik heb u echt heel hoog, maar als we het spel gaan spelen mijnheer Segers is niet de portefeuillehouder, ze zit er toch, dan horen we het nu graag van mevrouw Nunnely. Mevrouw Nunnely, wat is er afgesproken over het pand.

De VOORZITTER: De heer Koster, een moment. Allemaal terug naar de rust, beste mensen. Ik dacht dat jullie allemaal vakantie hadden gehad waarin we allemaal een beetje tot rust waren gekomen, maar dat is nog niet helemaal geval. Wat ik de wethouder hoor zeggen, is dat dit een vastgoedvraag is waar hij de portefeuillehouder niet op is. Ik zie daar de portefeuillehouder vastgoed niet zitten. Dus ik denk dat u met de andere 2 wethouders hetzelfde antwoord krijgt.

De heer KOSTER (Ir): Volgens mij wel. Mevrouw Nunnely zal hier ook wel om een reden zitten. De vraag is gesteld en het antwoord …

De VOORZITTER: Volgens mij gaan we hier schriftelijk op terugkomen. Ik zal het zelf niet erger maken, want ik geloof dat ik niet bijdraag aan een goede afronding van dit debat. Er wordt schriftelijk teruggekomen, zoals de wethouder heeft toegezegd. De heer Koster.

De heer KOSTER (Ir): Maar waarom gunt u mij nou niet de vraag.

De VOORZITTER: Ik wil ze best aan de anderen geven. Ik heb een toezegging gehoord van de andere wethouder. Als er een wethouder is die hier nu zegt: ik weet hier alles van, ik kan hier alles op antwoorden. Prima, gaan we dat doen. Wethouder Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Een korte reactie. Dit onderwerp is aan de orde gekomen tijdens een debat in de commissie. Het ging wat mij betreft toen helemaal niet over het vastgoedobject zelf. U zegt dat het daar wel over gaat. Daar heb ik me niet op voorbereid. Dan zullen we toch het schriftelijke verhaal even moeten afwachten. Ik ga u daar geen antwoord op geven, want ik weet het niet. Ik kan dat nu niet zeggen. Ik zal me daar dan mede met de heer Segers op voorbereiden en dan krijgt u daar een antwoord op. Dat is alles wat ik nu kan zeggen.

De VOORZITTER: Wethouder Nunnely.

Mevrouw NUNNELY (wethouder): Dank u wel, voorzitter. Ook ik kan op dit moment helemaal niets hierover zeggen. Wij hebben elkaar in de wandelgangen ook nog heel kort hierover gesproken, over uw signalen. Uw signaal, heb ik ook aangegeven, heel goed dat u uw

signalen ook deelt, maar op dit moment zal ook ik heel duidelijk moeten afwachten op dat wat er schriftelijk wordt teruggegeven. Dat is het antwoord dat ik op dit moment kan geven.

De VOORZITTER: Dan constateer ik dat er 1 toezegging is gedaan en dat is dat de wethouder zorg of vastgoed, ik zou zeggen het college, schriftelijk toezegt om terug te komen op de vraag van de heer Koster ten aanzien van het pand aan de Rochussenstraat. Een aangepaste motie, maar daar is het woordje weggehaald. Ik ga ervan uit dat die niet nader geapprecieerd hoeft te worden.

De VOORZITTER: De heer Koster heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1A. Geen schimmelwoningen voor gemeentelijke huisvesting

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 10 september 2026, ter bespreking van agendapunt 9.1 over de Schimmelwoningen aan de Rochussenstraat;

constaterende dat:
- Leefbaar Rotterdam op 11 maart 2026 schriftelijke vragen heeft gesteld over schimmelwoningen bij zorgaanbieders (26bb002059)1;
- deze vragen onder meer betrekking hadden op het pand aan de Rochussenstraat 221/223, dat werd geëxploiteerd door Firmitas en inmiddels is gesloten;
- tijdens de commissiebehandeling van 2 september 2026 door wethouder Seegers Hoogendoorn is aangegeven dat de beantwoording van de vragen vanwege de complexiteit van het dossier schriftelijk zou volgen;
- de wethouder tijdens deze commissiebehandeling evenmin duidelijkheid kon geven over de vraag of de gemeente het betreffende pand zou gaan huren;
- de wijkraad Middelland- Nieuwe Westen op 3 september 2026 is geïnformeerd over het voornemen van de gemeente Rotterdam om in het pand per 1 november 2026 weer bewoners te huisvesten;
- het gaat om een pand waarvan eerder ernstige zorgen zijn geuit over de staat en de kwaliteit van de woningen;

overwegende dat:
- Rotterdammers die beschikken over woonruimte moeten kunnen rekenen op een veilige en gezonde woonomgeving;
- dit vanzelfsprekend ook geldt voor mensen die met ondersteuning of op voordracht van de gemeente worden gehuisvest;
- het onwenselijk en onaanvaardbaar is wanneer de gemeente woningen huurt of inzet waarvan niet aantoonbaar vaststaat dat deze voldoen aan de wettelijke en gemeentelijke eisen voor een veilige en gezonde woonomgeving;
- de gemeente hierin een voorbeeldfunctie heeft en niet moet bijdragen aan het in stand houden of benutten van woningen met ernstige gebreken;
- transparantie richting de gemeenteraad en omwonenden van groot belang is wanneer de gemeente voornemens is een pand te huren of in te zetten voor huisvesting;

verzoekt het college:
1. specifiek voor de Rochussenstraat 221/223 geen gemeentelijke huurovereenkomst aan te gaan en geen bewoners te huisvesten zolang niet aantoonbaar is vastgesteld dat het pand voldoet aan alle wettelijke en gemeentelijke eisen voor een veilige en gezonde woonomgeving;
2. de gemeenteraad vóór daadwerkelijke ingebruikname van het pand schriftelijk te informeren over de uitkomsten van de controles, eventuele geconstateerde gebreken en de wijze waarop deze zijn verholpen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. G.F.E. Koster en V.A. Bruin

1Zie ook Beantwoording vragen Koster en Bruin over Schimmelwoningen bij zorgaanbieders? RotterdamRaad- iBabs Publieksportaal

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dank voor de snelle actie. Hartelijk dank. Dan zijn we hiermee aan het einde gekomen van agendapunt 9.1. U hebt u gevraagd om een kwartier schorsing. Dan komen we op 19.55 uur uit en u kennende zal dat wel 20.00 uur worden, maar laten we 19.55 uur als ambitie hanteren. Ik schors de vergadering.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

11 Stemvenster

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. We zijn aangekomen bij de stemmingen. Ik heb twee pairs. De heer Van Eikeren is gepaird door de heer Verhoef en de heer Leewis is gepaird door de heer Roskam. Dan gaan we beginnen met een stemverklaring, als dat gewenst is. Niemand. Mevrouw Verouden.

Mevrouw VEROUDEN (cda): Dank aan mijn mede-raadsleden dat ze zo enthousiast zijn voor de stemverklaring. Er is een spreekt-uitmotie ingediend, dat gaat over 7.3, maak menswaardige opvang de norm. Ook het CDA staat voor menswaardige opvang. Onze handtekening staat dan ook onder de motie van Partij voor de Dieren die de menswaardigheid van de opvang vat in een opdracht aan het college. Daarom stemmen wij niet voor deze spreekt-uitmotie en wel voor de motie van Partij voor de Dieren, waar ook onze handtekening onder staat.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Başoğlu.

De heer BA**Ş**O**Ğ**LU (sp): Dank u wel, voorzitter. 7.1, het voorstel over een gezonde voedselomgeving zou sterker zijn als er structureel gedekt doelen voor betaalbaarheid waren, zodat de ambities ook blijvend zouden worden waar waargemaakt. Maar omdat het voorstel goed inziet dat inkomen, prijzen en het aanbod bepalen of gezond eten haalbaar is, stemt de SP van harte voor.

De VOORZITTER: De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Dank u wel, voorzitter. Ik heb een stemverklaring bij verschillende moties. Bij OV voor ouderen, wat ons betreft is vandaag niet de dag om te beslissen over het OV voor ouderen. In de verschillende moties zitten, wat ons betreft, wel interessante denklijnen en ik zie die moties dus ook vooral als een aanmoediging om het gesprek hierover voort te zetten. Wij zullen tegen de meeste moties stemmen, behalve eentje, die roept namelijk op tot gesprek. Gratis reizen voor ouderen in de daluren. Dat is, denk ik, de creativiteit die we nodig hebben. Daarom verdient die motie, wat ons betreft, onze stem voor.

De VOORZITTER: De heer Van der Hoeven.

De heer VAN DER HOEVEN (vvd): Voorzitter, bij agendapunt 7.2, motie 15 'klik, je staat erop'. Daar hebben we een toezegging van de wethouder en ook heeft hij aangegeven dat de bevoegdheid niet hier ligt. Daarom stemmen wij tegen de motie.

De VOORZITTER: De heer Duin.

De heer DUIN (Ir): Dank u wel, voorzitter. Wij zullen, zoals aangegeven, niet voor 7.1, 'de visie op een gezonde voedselomgeving' stemmen, maar mocht die visie het wel halen, vinden we het heel belangrijk dat de motie van de ChristenUnie 'smakelijk eten, smakelijk drinken' erin wordt meegenomen. Daar stemmen wij voor.

De VOORZITTER: Zijn er nog anderen die het woord wensen? Dat is niet het geval. Ik ga bij 7.4 een gewijzigde volgorde benoemen. Daar moeten we gaan opletten.

7.1 Initiatiefvoorstel Kockelkoren en De Bruijn over 'Visie op een gezonde voedselomgeving in Rotterdam'.

Amendement A, 'Planeetproof lunchen'. Het amendement is met 36 stemmen tegen en 4 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van 50PLUS, BIJ1, Partij voor de Dieren en SP.

Amendement B, 'Ook duurzame reclame'. Het amendement is met 28 stemmen voor en 12 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van 50PLUS, Forum voor Democratie en Leefbaar Rotterdam.

Motie 4, 'Smakelijk eten, smakelijk drinken'. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 5, 'Geen stempel op onze wijken'. De motie is met 31 stemmen tegen en 9 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van DENK, Forum voor Democratie, Partij voor de Dieren, BIJ1 en 50PLUS.

Motie 6, 'Duidelijkheid over wat gezond is'. De motie is met 29 stemmen voor en 11 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, Partij voor de Dieren en 50PLUS.

Motie 7, 'Een voedselvisie voor álle Rotterdammers'. De motie is met 31 stemmen tegen en 9 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van DENK, Bij1, Partij voor de Dieren, SP en Forum voor Democratie.

Initiatiefvoorstel van Kockelkoren (GroenLinks) en De Bruijn (PvdA) over visie op een gezonde voedselomgeving in Rotterdam. Het initiatiefvoorstel is met 24 stemmen voor en 16 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van 50PLUS, DENK, Forum voor Democratie en Leefbaar Rotterdam.

7.2 Schone en circulaire stad

Motie 1, 'Verantwoorden voor de vuiligheid'. De motie is met 32 stemmen tegen en 8 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Forum voor Democratie, 50PLUS, DENK en BIJ1.

Motie 2, 'Breng afval in beeld met scanauto's'. De motie is met 24 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Forum voor Democratie, Leefbaar Rotterdam, 50PLUS en DENK.

Motie 3, ‘Spoedberaad voor een schone stad’. De motie is met 23 stemmen tegen en 17 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Forum voor Democratie, 50PLUS, Leefbaar Rotterdam en BIJ1.

Motie 4, ‘Containeradoptanten als wijkexperts’. De motie is met 31 stemmen tegen en 9 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van DENK, Forum voor Democratie, Partij voor de Dieren, SP en BIJ1.

Motie 5, ‘M4H aanpak afvaldumping’. De motie is met 38 stemmen voor en 2 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van BIJ1 en 50PLUS.

Motie 6, ‘Schoon en goed onderhouden openbare ruimte in alle wijken’. Stemmen zijn gestaakt.

Motie 7, ‘Geen woorden maar schone straten’. De motie is met 31 stemmen tegen en 9 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van DENK, Forum voor Democratie, SP, BIJ1 en 50PLUS.

Motie 8, ‘Wil je een afvalbak adopteren?’. De motie is met 39 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van 50PLUS.

Motie 9, ‘Stoffenmarkten diervriendelijk en schoon’. De motie is met 32 stemmen tegen en 8 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Partij voor de Dieren, DENK, SP, ChristenUnie en BIJ1.

Motie 10, ‘Probleemcontainers in beeld’. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

Motie 11, ‘Iedere container een adoptant’. De motie is met 39 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van 50PLUS.

Motie 12, ‘Hogere afvalstoffenheffing? Dan ook investeren in een schone stad!’. De motie is met 22 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, Forum voor Democratie, DENK, SP, BIJ1 en 50PLUS.

Motie 13, ‘Meetbaar target voor een schone stad’. De motie is met 22 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, Forum voor Democratie, DENK, SP, BIJ1 en 50PLUS.

Motie 14, ‘Lobby mee. Wij zeggen Nee tegen statiegeld’. De motie is met 25 stemmen tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, Forum voor Democratie, DENK en 50PLUS.

Motie 15, ‘Klik! Je staat erop’. De motie is met 29 stemmen tegen en 11 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam en Forum voor Democratie.

Motie 16, ‘Actievere handhaving voor naastplaatsingen’. De motie is met 28 stemmen tegen en 12 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, Forum voor Democratie en 50PLUS.

Motie 17, ‘Singapore aan de Maas’. De motie is met 24 stemmen tegen en 16 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, Forum voor Democratie en VVD.

Motie 19, ‘De beste containeradoptant van Rotterdam’. De motie is met 39 stemmen voor en 1 stem tegen aangenomen. Tegen heeft gestemd de fractie van 50PLUS.

Motie 21, ‘Haal kennis op bij Zero Waste Europe’. De motie is met 25 stemmen voor en 15 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, D66 en Forum voor Democratie.

7.3 Debat over 'Mensonterende omstandigheden op de Silja', aangevraagd door het lid Isaack e.a.

Motie 1, ‘Tot hier en niet verder: geen nieuwe bewoners op de Silja’. De motie is met 33 stemmen tegen en 7 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, Partij voor de Dieren, SP en DENK.

Motie 2, ‘Sluit de Silja in 2027’. De motie is met 32 stemmen tegen en 8 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van BIJ1, Partij voor de Dieren, SP, DENK en Volt. [1]

Motie 3, ‘Maak menswaardige opvang de norm’. De motie is met 23 stemmen voor en 17 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, VVD, Forum voor Democratie en CDA.

Motie 4, ‘Bescherm kinderrechten nu’. De motie is met 29 stemmen voor en 11 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam en Forum voor Democratie.

Motie 5, ‘Prioriteer bij uitplaatsing van de Silja’. De motie is met 28 stemmen voor en 12 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, Forum voor Democratie en 50PLUS.

7.4 Debat over 'OV voor Ouderen', aangevraagd door het lid Buijt e.a.

Motie 1, ‘Geld voor senioren OV’. De motie is met 21 stemmen tegen en 19 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, DENK, Forum voor Democratie, SP, 50PLUS en BIJ1.

Motie 2, ‘Vrijgekomen budget van kinder-OV voor senioren OV’. De motie is met 21 stemmen tegen en 19 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, DENK, Forum voor Democratie, SP, 50PLUS, BIJ1 en Partij voor de Dieren.

Motie 3, ‘Investeer liever in onze ouderen’. De motie is met 21 stemmen tegen en 19 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Leefbaar Rotterdam, DENK, Forum voor Democratie, 50PLUS, SP, BIJ1 en Partij voor de Dieren.

Motie 5, ‘Ouderen moeten mobiel blijven II’. De motie is met 22 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van DENK, Leefbaar Rotterdam, SP, Forum voor Democratie, 50PLUS en BIJ1.

[1] De heer Wempe (Volt) heeft tijdens de raadsvergadering op 1 oktober 2026 aangegeven dat hij foutief heeft gestemd. Hij wordt geacht tegen te hebben gestemd.

Motie 4, ‘Ouderen moeten mobiel blijven I’. De motie is met 22 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van DENK, Leefbaar Rotterdam, SP, Forum voor Democratie, 50PLUS en BIJ1.

Motie 6, ‘Gratis reizen voor ouderen in de daluren’. Stemmen zijn gestaakt.

8.1 Uitvoeringsstrategie Omgevingsvisie

Motie 2, ‘Breid Wijkontwikkeling+ uit’. De motie is met 22 stemmen tegen en 18 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van DENK, Leefbaar Rotterdam, Forum voor Democratie, SP, Partij voor de Dieren en BIJ1.

8.2 Het herziene initiatiefvoorstel Reitema e.a. over ‘Rotterdam strijdt samen tegen femicide’.

Motie 1, ‘Lokale crisislijn voor huisdieren van slachtoffers van geweld’. De motie is algemene stemmen aangenomen.

Motie 2, ‘Zekerheid over diervriendelijke opvang’. De stemmen zijn gestaakt.

Motie 3, ‘Stop geweld tegen vrouwen’. De motie is met 31 stemmen tegen en 9 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van DENK, SP, Partij voor de Dieren, ChristenUnie, BIJ1 en 50PLUS.

Motie 4, ‘Een taalbarrière mag nooit levens kosten’. De motie is met 32 stemmen tegen en 8 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van DENK, SP, Partij voor de Dieren, BIJ1 en 50PLUS.

Motie 5, ‘Pak femicide en vrouwenhaat aan bij de wortel’. De motie is met algemene stemmen aangenomen

Herzien Initiatiefvoorstel Reitema ea over Rotterdam strijdt samen tegen femicide 100926. Het voorstel is met algemene stemmen aangenomen.

8.3 Tweeminutendebat over 'Stop de bomenkap aan de Hilledijk', aangevraagd door de leden Coşkun en Başoğlu

Motie 1, ‘De Tweebosprijs redt mens, dier én boom’. De motie is met 34 stemmen tegen en 6 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de fracties van Partij voor de Dieren, SP, Forum voor Democratie, BIJ1 en 50PLUS.

9.1 Kort bespreekpunt over 'Schimmelwoningen Rochussenstraat', aangevraagd door het lid Koster.

Motie 1A, ‘Geen schimmelwoningen voor gemeentelijke huisvesting’. De motie is met algemene stemmen aangenomen.

12. Sluiting

De VOORZITTER: Daarmee zijn wij aan het einde gekomen van deze raad. Ik wens u een smakelijk eten toe en alvast een goed weekend voor straks. Ik sluit de vergadering.

(De vergadering is gesloten.)

Inhoudsopgave

Onderwerp	Pagina
Opening en mededelingen	1237
Vaststelling van de agenda voor de raadsvergadering van 10 september 2026	1238
Installatie van een burgercommissielid a. Toelating van een burgercommissielid b. Beëdiging van een burgercommissielid	1240
Het voorstel tot benoeming van een plaatsvervangend voorzitter van de raad	1241
Het voorstel tot aanwijzing van twee plaatsvervangende griffiers: a. Aanwijzing van een tweede plaatsvervangend griffier en een plaatsvervangend griffier bedrijfsvoering. b. Beëdiging van een tweede plaatsvervangend griffier en een plaatsvervangend griffier bedrijfsvoering.	1241
Vaststelling van de notulen van: a. De openbare raadsvergadering van 8 juli 2026; b. Het besloten deel van de raadsvergadering van 8 juli 2026; c. De openbare raadsvergadering van 9 juli 2026; d. De openbare raadsvergadering van 16 juli 2026.	1242
Mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2026 week 29 tot en met 36	1243
Het voorstel tot het verlenen van een verklaring van geen bedenkingen van het project The View II	1243
Het voorstel tot vaststelling van de wijziging van het omgevingsplan Rotterdam ten behoeve van het project Robbenoordplein	1243
Debat over 'OV voor Ouderen', aangevraagd door het lid Buijt e.a.	1244
Initiatiefvoorstel Kockelkoren en De Bruijn over 'Visie op een gezonde voedselomgeving in Rotterdam'.	1281
Schone en circulaire stad	1296
Debat over 'Mensonterende omstandigheden op de Silja', aangevraagd door het lid Isaack e.a.	1329
Uitvoeringsstrategie Omgevingsvisie	1348
Het herziene initiatiefvoorstel Reitema e.a. over 'Rotterdam strijdt samen tegen femicide'	1355
Tweeminutendebat over 'Stop de bomenkap aan de Hilledijk', aangevraagd door de leden Coşkun en Başoğlu	1365

Onderwerp	Pagina
Kort bespreekpunt over 'Schimmelwoningen Rochussenstraat', aangevraagd door het lid Koster	1370
Stemvenster	1377
Sluiting	1381

Aldus ongewijzigd vastgesteld in de openbare vergadering op 10 september 2026.

De griffier,

De voorzitter,